

Raadsstuk

Onderwerp: Kadernota 2011

Reg.nummer: 2011/104194

1. Inleiding

Jaarlijks legt het college de kadernota ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.

Anders dan in voorgaande jaren is het traject voor het tot stand komen van de kadernota opgeknipt in een aantal onderdelen. Zo werd de raad over de onderwerpen met een meer dan gemiddeld politiek belang (bezuinigingen, financieel meerjarenbeeld) vooruitlopend en gelijk oplopend met de nu voorliggende kadernota geïnformeerd en of werd de raad gevraagd haar mening over de collegevoornemens te geven. Het concept van de kadernota vormt de bundeling van al deze trajecten.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Het college stelt de kadernota 2011 met de daarin opgenomen besluitpunten vast.
2. Publicatie van de kadernota vindt plaats op 12 mei a.s. (gelijktijdig met de eerste bestuursrapportage 2011)
3. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad.

3. Beoogd resultaat

In de kadernota wordt de financiële balans opgemaakt en vooruitgekeken naar de toekomst.

4. Argumenten

Zie de Kadernota 2011.

In deze kadernota informeert het college de raad over de voortgang van de uitvoering van het coalitieakkoord “Het oog op morgen” in het eerste jaar van deze coalitie. Daarnaast nemen de bezuinigingen uit het coalitieakkoord en de bezuinigingen die op een aantal beleidsterreinen noodzakelijk zijn een prominente plaats in in deze kadernota.

5. Kanttekeningen

In het traject naar de behandeling van de kadernota in de raad (eind juni) worden na vaststelling van de kadernota door het college (10 mei) nog op een aantal punten discussies gevoerd (door de raad, met of zonder ‘de stad’). Het resultaat van deze discussies via moties of amendementen leiden tot bijstelling van deze kadernota.

Ook voor de landelijke ontwikkelingen geldt, dat na vaststelling van de kadernota door het college mogelijk nieuwe informatie beschikbaar komt. Indien van wezenlijk belang, dan zal door het college een aanvulling op de kadernota aan de raad worden gezonden.

6. Uitvoering

Zie de Kadernota 2011.

7. Bijlagen

Kadernota 2011, Investeringsplan 2011-2016 en het Meerjarenperspectief
Grondexploitaties 2011 (ter inzage).

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De raad stelt de kadernota vast, met inbegrip van de financiële meerjarenraming 2012 – 2016;
- De raad gaat akkoord met de financiële wijzigingen 2011. Deze worden financieel-technisch verwerkt in de begroting 2011 (door middel van de 4^e begrotingswijziging 2011);
- De raad gaat akkoord met de uitgangspunten voor de begroting 2012, inclusief de aanvullingen zoals voorgesteld in het raadsstuk meicirculaire 2011(CS/CC 2011/151139).
- De raad gaat akkoord met de structurele financiële doorwerking van de eerste bestuursrapportage 2011, de bezuinigingen, de financiële gevolgen van het investeringsplan 2011-2016 en de overige financiële ontwikkelingen, en deze te verwerken in de meerjarenraming 2012 - 2016.
- De raad stelt de in paragraaf 3.3 opgenomen afspraken vast over de wijze waarop tijdens deze bestuursperiode wordt omgegaan met specifieke kortingen op onderdelen van de algemene uitkering en de doel- en decentralisatie-uitkeringen zal worden omgegaan;
- De raad stelt de uitwerking van het financiële beleid ten aanzien van een evenwichtige verdeling van de ombuigingstaakstelling vast conform paragraaf 3.4.
2. De raad neemt kennis van de voortgang van op de hoofdthema's en actiepunten uit het coalitieakkoord "Het oog op morgen".
3. De raad stelt het Investeringsplan 2011-2016 vast.
4. De raad neemt kennis van de haikbaarheid van de bezuinigingen en stelt de te realiseren bezuinigingen (waaronder de kortingen op subsidies) vast. De bedragen die nu niet realiseerbaar worden geacht, voorlopig als taakstelling op te nemen. Het komende jaar komt het college terug over de alternatieve invulling van die taakstellingen.
5. De raad besluit:
 - de tarieven afvalstoffenheffing voor één- en meerpersoonshuishoudens per 1-1-2012 te wijzigen, conform het voorstel in hoofdstuk 6;
 - het tarief OZB-woningen per 1-1-2012 met 3% boven inflatie te verhogen;
 - de tarieven OZB niet-woningen per 1-1-2012 met ruim 3% boven inflatie te verhogen tot een meeropbrengst van € 500.000;
 - de marktgelden per 2013 kostendekkend te maken en het tarief per 1-1-2012 met 13% te verhogen
 - de tarieven voor leges, haven- en begraafrechten per 1-1-2012 met 1,7% boven inflatie te verhogen;
 - de parkeertarieven per 1-1-2012 met 0,5% boven inflatie te verhogen.
6. De raad neemt kennis van de stand van zaken wat betreft de verschillende lopende doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.

7. De raad neemt kennis van de informatie uit het hoofdstuk grond- en vastgoedbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2011.
8. De raad neemt kennis van de ontwikkelingen in risico's, het weerstandsvermogen en de algemene reserve.
9. De raad neemt kennis van de informatie over de bedrijfsvoering.

Gedaan in de vergadering van 30 juni 2011.

De griffier

De voorzitter

Kadernota 2011

Colofon
Uitgave gemeente Haarlem
Mei 2011

Informatie
Centrale nummer gemeente Haarlem: 023 – 511 5115
Internet: www.haarlem.nl; ook voor een digitale versie

Stadhuis, Grote Markt 2
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	5
1. Samenvatting en leeswijzer.....	7
2. Voortgang coalitieakkoord 2010-2014.....	9
3. Totstandkoming van de meerjarenraming 2012-2016	13
3.1 Inleiding	13
3.2 Uitgangspunten programmabegroting 2012-2016.....	14
3.3 Hoe om te gaan met de algemene uitkering?.....	16
3.4 Hoe om te gaan met meevallers?.....	16
3.5 Financiële ontwikkelingen	17
4. Investerings	27
4.1 Actualisatie ramingen.....	28
4.2 Nieuwe investeringen.....	29
4.3 Vervallen investeringen.....	30
4.4 Ombuigingstaakstelling.....	30
5. Bezuinigingen	31
5.1 Inleiding	31
5.2 Bezuinigingen op het gebied van investeringen/Investeringsplafond	33
5.3 Bezuinigingen op het gebied van woonlasten en overige inkomsten	33
5.4 Bezuinigingen door vergroten van efficiency	33
5.5 Bezuinigingen op het gebied van subsidies en verbonden partijen	34
5.6 Bezuinigingen op het gebied van taken en taakuitvoering	34
5.7 Overige posten/taakstellingen	35
5.8 Conclusie.....	35
6. Belastingen en woonlasten	37
6.1 Algemene uitgangspunten tarievenbeleid.....	37
6.2 Inzicht in wettelijke ontwikkelingen	37
6.3 Haarlem vergeleken met andere gemeenten.....	37
6.4 Actuele ontwikkelingen belastingen en rechten in Haarlem	38
7. Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.....	41
7.1 Erfpachten	41
7.2 Hondenbeleid	41
7.3 VAT/VTU	41
7.4 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing.....	42
8. Grond- en vastgoedbeleid	43
8.1 Grondexploitaties	43
8.2 Vastgoedexploitaties	44
8.3 Erfpacht.....	45
8.4 Samenvatting reservepositie vastgoed.....	45
9. Risico's, weerstandvermogen en financiering	47
9.1 Het Haarlemse beleidskader.....	47
9.2 Weerstandscapaciteit en weerstandvermogen.....	47
9.3 Berekening ratio weerstandvermogen.....	48
9.4 Meerjarig verloop algemene reserve	49
9.5 Risicomanagement	49
9.6 Verbeteren solvabiliteit	50
9.7 Aanpassing treasurywet.....	50
10. Bedrijfsvoering	51
10.1 Organisatie-ontwikkeling	51
10.2 Basis op orde	51
10.3 Strategisch personeelbeleid	51
10.4 ICT / Digitalisering	52

10.5 Gemeentelijk huisvesting	52
10.6 Doorontwikkeling planning en control.....	52
11. Voorstel	55
12. Besluit.....	57
Bijlagen	59
Bijlage 1: Investeringsplan 2011 - 2016.....	61
Bijlage 2: Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2011	63
Bijlage A: Haalbaarheid bezuinigingen.....	65
Bijlage B: Overzicht bezuinigingen subsidies.....	71
Bijlage C: Begrippen en afkortingen.....	74

Voorwoord

In het coalitieakkoord “*Het oog op morgen*” van 2010 is gekozen voor vier hoofdthema’s:

Solide en daadkrachtig;

werken aan een gezonde financiële positie, een betrouwbare overheid, samen met actieve Haarlammers, met een krachtige kleinere organisatie, aan een veilige en schone stad met verantwoorde gemeentelijke lasten en een internationaal georiënteerd bestuur;

Groen en duurzaam;

werken aan een klimaatneutrale stad, aan duurzame ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en goede bereikbaarheid en versterking van de kwaliteit van groen en water;

Vitaal en ondernemend;

werken aan werk voor iedereen, goed onderwijs en aandacht voor cultuur, sport en recreatie;

Sociaal en betrokken;

iedereen doet mee, burgerparticipatie, verstandig werken in de Wmo, betaalbare woningen, aandacht voor jongeren en een eerlijk sociaal beleid.

Deze kadernota gaat over de stappen die inmiddels zijn gezet binnen de hoofdthema’s van het coalitieakkoord en het collegewerkprogramma. Maar deze kadernota gaat uiteraard ook over de financiële ontwikkelingen en hoe daarmee om te gaan. De financiële vooruitzichten voor de eerstkomende jaren blijven vragen om daadkracht en praktische oplossingen. Voortbordurend op de bezuinigen die de raad vorig jaar heeft vastgesteld bij de Kadernota 2010, is het college er in geslaagd om extra tegenvallers het hoofd te bieden. De afgelopen maanden zijn het college, de raad en de partners in de stad samen opgetrokken bij de uitwerking van een aantal belangrijke bezuinigingsonderwerpen, waaronder de subsidies. De resultaten daarvan zijn meegenomen in deze kadernota.

Een aantal bezuinigingen is nog niet geconcretiseerd (de zgn. nog in te vullen taakstellingen) en het is nog niet bekend wat het Bestuursakkoord in financieel opzicht voor Haarlem gaat betekenen. Op dit moment ligt er een Onderhandelarakkoord, waarover de gemeenten op 8 juni tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG gaan stemmen.

De onzekerheden over de financiële ontwikkelingen maken dat de status van deze kadernota een andere is dan in voorgaande jaren. Want hoewel de in deze kadernota opgenomen meerjarenraming voordelen laat zien voor de komende jaren, is één belangrijke post nog niet ingevuld. Dat zijn de verwachte nadelige effecten van het Bestuursakkoord, die mogelijk vele miljoenen per jaar kunnen bedragen. Het vraagt dan ook een collectieve inspanning van het college en de raad om hier prudent mee om te gaan, en geen voorstellen te doen die de meerjarenraming belasten. Dit in ieder geval tot het moment van herijking van de gehele bezuinigingsoperatie bij de kadernota 2012, conform de afspraak uit het coalitieakkoord.

Zoals afgesproken in het coalitieakkoord zal het college de structurele meevaller op de precariogelden inzetten voor de verbetering van de financiële positie van de gemeente Haarlem.

De Kadernota 2011 (met als bijlagen het Investeringsplan 2011-2016 en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) 2011) en de Bestuursrapportage 2011-1 worden op 27, 29 en 30 juni in de gemeenteraad behandeld.

College van burgemeester & wethouders
Haarlem, 10 mei 2011

1. Samenvatting en leeswijzer

Uitvoering coalitieakkoord

Het college heeft het afgelopen jaar de uitvoering van het coalitieakkoord (en de uitwerking daarvan in het collegewerkprogramma) met verve en enthousiasme ter hand genomen. Aan veel van de geformuleerde ambities is (met succes) gewerkt en belangrijke beleidsbijstellingen en -aanscherpingen staan in de steigers of zijn inmiddels vastgesteld. Dit ondanks de voortdurende aandacht, die het op orde hebben en houden van het huishoudboekje van college en raad vragen.. Voor het geheel geldt echter dat één jaar te kort is om afgeronde conclusies te trekken; er is nog een lange weg te gaan is.

Ook voor de toekomst blijft de werkelijkheid weerbarstig. Oude problemen en nieuwe tegenvallers zullen blijven zorgen weer voor onverwachte uitdagingen. Voor de gemeente, maar ook voor de burgers en partners in de stad waarmee wordt samengewerkt. Al die uitdagingen met beduidend minder middelen toch het hoofd te bieden, is een gezamenlijke opgave, een proces van overleg en afstemming dat ook nu en de komende jaren stevig op de agenda blijft staan.

Samengevat financieel meerjarenbeeld

	Omschrijving	Begroting 2011	Meerjarenraming 2012-2016. Budgettair effect (bedragen x €1.000; v (-) is voordelig n is nadelig)				
			2012	2013	2014	2015	2016
	Begrotingsuitkomsten na Berap 2010-2	333 n	751 n	890 n	1.659 n	5.306 n	2.924 n
	Mutaties:	8.243 n	2.531 n	365 n	-5.521 v	-8.932 v	-8.130 v
	Aanvullende maatregelen	-6.130 v	-4.050 v	-1.800 v	2.900 n	1.000 n	0 n
	Voorlopige meerjarenraming	2.446 n	-768 v	-545 v	-962 v	-2.626 v	-5.206 v
	Nog in te vullen taakstellingen		0	-754 v	-1.318 v	-2.406 v	-3.398 v
	Meerjarenraming	2.446 n	-768 v	-1.299 v	-2.280 v	-5.032 v	-8.604 v

Conclusie naar aanleiding van financieel meerjarenbeeld

De in deze kadernota opgenomen meerjarenraming laat positieve uitkomsten zien. 2011 is financieel gezien een zwaar jaar, maar het beeld voor de jaren daarna ontwikkelt zich in de goede richting. Daarbij wijst het college er op dat een stevig voorbehoud worden gemaakt vanwege:

- Gevolgen Bestuursakkoord: op dit moment ligt er een Onderhandelaarsakkoord, waarover de gemeenten op 8 juni tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG gaan stemmen. In deze kadernota wordt aangegeven dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de omvang van de financiële gevolgen van het Bestuursakkoord, die negatief zullen uitpakken voor Haarlem. Enerzijds door mogelijke kortingen op en beperking van het accres van de algemene uitkering. Anderzijds door het toepassen van (fikse) kortingen op de middelen voor in- en uitvoering bij overdracht van taken van het rijk naar de gemeenten.
- Realisatie voorgenomen bezuinigingen: in deze kadernota blijft het college de ingezette lijn volgen en stelt voor het totaal van de taakstellingen te handhaven. Wel blijkt een aantal maatregelen uit het coalitieakkoord nu niet haalbaar of leveren deze naar verwachting niet op wat in het coalitieakkoord is geraamd. Een aantal (financiële) taakstellingen dat op dit moment niet haalbaar wordt geacht, wordt omgezet in nog te realiseren taakstellingen. Het komend jaar wordt vastgesteld hoe invulling daarvan mogelijk is. In het traject Kadernota 2012 (herijking

bezuinigingen coalitieakkoord) komt het college met voorstellen over de noodzaak van invulling van de resterende taakstellingen van in totaal € 6,7 miljoen in 2018.

- Een beperkt deel van de totale taakstelling uit het coalitieakkoord was nog niet toebedeeld aan één van de bezuinigingsclusters (een nog in te vullen taakstelling van € 1,5 miljoen in 2015 aflopend naar € 615.000 in 2018). Ook voor deze taakstelling geldt dat invulling nog niet heeft plaatsgevonden.

Naast de onzekerheden over de financiële gevolgen van het Bestuursakkoord bevat de meerjarenraming in totaal dus ook nog niet gerealiseerde taakstellingen van ruim € 7 miljoen in 2018.

Het vraagt dan ook een collectieve inspanning van het college en de raad om voorzichtig om te gaan met het positieve beeld dat de meerjarenraming laat zien en geen voorstellen te doen die de meerjarenraming belasten. Dit in ieder geval tot het moment van herijking van de gehele bezuinigingsoperatie bij de kadernota 2012, conform de afspraak uit het coalitieakkoord.

Leeswijzer

In deze kadernota komen de volgende onderwerpen aan de orde:

In *hoofdstuk 2* wordt ingegaan op de voortgang van het coalitieakkoord “Het oog op morgen”;

Hoofdstuk 3 bevat de uitgangspunten voor de programmabegroting 2012 en de bijgestelde financiële meerjarenprognose voor de jaren 2012 tot en met 2016;

In *hoofdstuk 4* treft u de beleidsmatige aspecten aan van het investeringsplan; het investeringsplan 2011-2016 is opgenomen als bijlage bij deze kadernota (bijlage 1);

Hoofdstuk 5 gaat dieper in op de haalbaarheid van de voorgenomen bezuinigingen voor de komende jaren;

In *hoofdstuk 6* wordt ingegaan op het belastingbeleid en de woonlasten;

De uitvoering van een aantal doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken komt in *hoofdstuk 7* aan de orde;

In *hoofdstuk 8* staan de ontwikkelingen in het grond- en vastgoedbeleid centraal. Daarin staat een verwijzing naar het Meerjarenperspectief Grondbeleid 2011 (MPG). Het MPG verschijnt als bijlage bij de kadernota (bijlage 2);

Hoofdstuk 9 geeft met name inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente Haarlem en het verwachte verloop van de algemene reserve de komende jaren. Ook wordt aandacht besteed aan het onderwerp financiering;

In *hoofdstuk 10*, tenslotte, is aandacht voor organisatieontwikkeling, ICT/digitalisering, gemeentelijke huisvesting en de doorontwikkeling van planning en control.

2. Voortgang coalitieakkoord 2010-2014

Het coalitieakkoord als opdracht

In het coalitieakkoord “*Het oog op morgen*” van 2010 gaat het in de kern om een groene, duurzame, ondernemende, sociaal betrokken en goed bestuurde stad, waarin de motor voor het stedelijk leven blijft functioneren en nog jaren mee kan. Met dit akkoord is gekozen voor vier hoofdthema’s:

- *solide en daadkrachtig*; werken aan een gezonde financiële positie, een betrouwbare overheid, samen met actieve Haarlemmers, met een krachtige kleinere organisatie, aan een veilige en schone stad met verantwoorde gemeentelijke lasten en een internationaal georiënteerd bestuur;
- *groen en duurzaam*; werken aan een klimaatneutrale stad, duurzame ruimtelijke ontwikkeling, mobiliteit en goede bereikbaarheid en versterking van de kwaliteit van groen en water;
- *vitaal en ondernemend*; werken aan werk voor iedereen, goed onderwijs, aandacht voor cultuur, sport en recreatie;
- *sociaal en betrokken*; dat iedereen meedoet, uitgaan van de eigen kracht, betaalbare woningen, aandacht voor jongeren en een eerlijk sociaal beleid.

Collegewerkprogramma

Het college is zich er van bewust te zijn aangetreden in een bijzonder tijdsgewricht met belangrijke vraagstukken, die om een duidelijk antwoord van het gemeentebestuur vragen. Dat geldt allereerst voor de financiële crisis die rijk en gemeente dwingt tot omvangrijke bezuinigingen, maar het betreft ook de bestaande onvrede over de overheid en het gegeven dat van de gemeente soms meer wordt verwacht dan in de praktijk kan worden waargemaakt. Daarnaast wordt van de gemeente een krachtige inspanning gevraagd om koers te zetten op weg naar een duurzaam en klimaatneutraal Haarlem. In het collegewerkprogramma (2010) heet dit: “werken aan een duurzaam Haarlem”. Duurzaam in de zin van toekomstbestendige overheidsfinanciën. Duurzaam in de manier waarop met energie en ons milieu wordt omgegaan. Duurzaam in de manier waarop de samenleving wordt bestuurd; zó, dat duidelijk is wat burgers en partners van de overheid mogen verwachten en waar burgers en partners worden aangesproken op eigen initiatief, kunnen, kennis en verantwoordelijkheid. Dit college kiest voor eigen initiatief, invloed, participatie en inspraak van burgers en organisaties. Duurzaam ook in die zin, dat Haarlem een sociale stad is, een stad die betrokken is en blijft bij mensen die door omstandigheden, ziekte of werkloosheid ondersteuning én kansen krijgen.

Daadkracht en bescheidenheid

Het idee dat alles vanzelf wel goed zal blijven gaan, is een misverstand. Welvaart en welzijn zijn niet vanzelfsprekend. Haarlem scoort weliswaar goed in de lijstjes van steden waar mensen graag wonen en winkelen, toch staat de leefbaarheid soms onder druk. De betrokkenheid van heel veel Haarlemmers bij de samenleving is groot, maar toch lukt het niet iedereen om ook echt mee te doen. Daarbij past zowel daadkracht als bescheidenheid. Ook al is de invloed van (lokale) overheden op de toekomst beperkt, de gemeente kan wel stimuleren, regelen, sturen en faciliteiten bieden en waar mogelijk belemmeringen wegnemen en voorwaarden scheppen, waardoor burgers, organisaties en marktpartijen beter in staat zijn hun bijdrage te leveren aan de samenleving.

Noodzakelijke herijking

De omvangrijke bezuinigingsopgave is opgepakt als een noodzakelijke herijking van de taken die de gemeente voor de stad en de inwoners uitvoert. Scherp, waar het gaat om wettelijke verplichtingen (wat moeten we volgens de wet doen), eerdere besluitvorming en de afspraken uit het coalitieakkoord. Scherp wat betreft de kosten en baten, en de bijdrage aan de doelstellingen van de gemeente. Zorgvuldig, waar het Haarlem als sociale stad betreft, o.a. door systematisch te bezien wat we aan onze burgers, het particulier initiatief en of de markt kunnen uitbesteden of overlaten.

Solide en daadkrachtig

Onder de noemer solide en daadkrachtig gaat het om een goed bestuurde stad, waarin de overheid zorgt voor een degelijk financieel beleid en waarin op verantwoorde wijze rekening wordt gehouden met de gevolgen van de financiële crisis. Om een betrouwbare overheid en een veilige en schone stad. Met een stadsbestuur dat ervoor zorgt dat mensen zich veilig en thuis voelen en dat de betrokkenheid van burgers bij de samenleving bevordert. Een bestuur dat samenwerkt met partners, organisaties en burgers met initiatieven, ideeën en wensen en in discussie gaat met alle Haarlemmers. Dat doorgaat met het gebiedsgericht werken en wijkcontracten. In het eerste jaar is de nadruk gelegd op een gezond financieel beleid en een goede dienstverlening. Nieuwe financiële tegenvallers hebben daarbij voor de nodige problemen gezorgd. Daarnaast is fors ingezet op het bevorderen van actief burgerschap, zeker waar het gaat om de vernieuwing van participatie en inspraak. Mensen leven met elkaar en helpen elkaar in allerlei vormen en verbanden, van familie tot buurt, in actiegroep, vereniging of sportclub. Juist op het gebied van sport, onderwijs, welzijn, van sociale actie tot spelen op straat, zijn Haarlemmers actief. Zij zijn het cement van de samenleving. Wat betreft veiligheid is het doel dat Haarlem één van de veiligste grotere steden in Nederland blijft. Naast het aanpakken van criminaliteit en overlastgevend gedrag wil dit college investeren in het voorkomen van problemen. Bijvoorbeeld door een actief jongerenwerk in samenwerking met de politie en een actief jeugdbeleid. Het gaat hier om ingewikkelde vraagstukken waarvoor geen pasklare oplossingen bestaan en succes van interventies bepaald niet vanzelfsprekend is. Mede in het licht van het wegvallen van rijksmiddelen wordt een notitie integraal veiligheids- en handhavingsbeleid opgesteld. Op het gebied van de externe oriëntatie is de positionering van Haarlem ten opzichte van de metropoolregio Amsterdam punt van aandacht en wordt gewerkt aan de versterking van de onderlinge samenwerking in (breed) Kennemerland. Ook al moet wat betreft de efficiency van de gemeentelijke organisatie nog een flinke slag worden gemaakt, op weg naar de nieuwe huisvesting, zijn al belangrijke stappen gezet met betrekking tot digitalisering en flexibiliteit rond wat wel *“het nieuwe werken”* wordt genoemd.

Verder zijn besluiten genomen (en maatregelen doorgevoerd) met betrekking tot de beperking van externe inhuur en rond de organisatie van het beheer van gemeentelijk vastgoed wordt de besluitvorming momenteel voorbereid. Aandachtspunten voor de komende periode zijn de versterking van het risico- en contractmanagement, de rolverdeling tussen gemeente en partners en het doorberekenen van *alle* door de gemeente te maken kosten bij stedelijke ontwikkeling; met steeds als inzet het beperken van het gemeentelijk risico. Wat betreft het terugdringen van regelgeving is een actieprogramma deregulering opgesteld dat in deze collegeperiode wordt uitgewerkt.

Groen en duurzaam

Een duurzame stad is meer dan het milieu alleen. Samenleving en economie moeten verduurzamen. Deze inzet op duurzaamheid vraagt om nieuwe denkwijzen, slimme oplossingen en om ander gedrag; geen symboolpolitiek, geen doemdenken of luchtfietserij, maar: innovatie. Naast verdere uitvoering van het actieplan Klimaatneutraal is in het eerste jaar onder meer hard gewerkt aan de kadernota Duurzaam Haarlem. Wat betreft de bereikbaarheid van de stad is recent samen met de regiogemeenten een bereikbaarheidsvisie vastgesteld. Ook is een nieuwe parkeervisie opgesteld. Wat betreft de inzet op duurzame ruimtelijke kwaliteit is een proces naar een duidelijke visie op de ruimtelijke kwaliteit van Haarlem met slim ruimtegebruik en het behoud en versterking van de groene waarden in en om de stad gestart. Op dit gebied moeten alle planinstrumenten kaders bieden om die kwaliteit te bewaken, gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken en niet gewenste ontwikkelingen te voorkomen. Het nieuwe (niet wettelijk verplichte) instrument van gebiedsvisies moet leiden tot tijdswinst bij bestemmingsplannen, bijdragen aan het bieden van duidelijkheid aan de burger en zorgen voor de consolidatie en versterking van de ruimtelijke kwaliteit van een gebied. Gebiedsvisies bieden immers een basis voor tijdige en transparante participatie en kansen om (groene) ambities in te kleuren. Alle gebiedsvisies bevatten een groenparagraaf. Verder is een start gemaakt met een nieuwe woonvisie en wordt voortdurend geïnvesteerd in de wijkverbetering in met name Schalkwijk, Haarlem-Oost en Delftwijk. Wat betreft de (particuliere) woningvoorraad moeten huiseigenaren

worden gestimuleerd hun woning duurzaam te verbeteren en zodanig aan te passen dat de woning ook in de toekomst kan voldoen aan de gedifferentieerde woonwensen (toekomstbestendigheid). Haarlemmers die hun eigen straat groener willen maken moeten door de gemeente worden ondersteund.

Vitaal en ondernemend

Een vitale en ondernemende stad trekt kansen aan en weet deze te benutten. Ondernemerschap, innovatievermogen, onderwijs en werk bieden de beste kansen voor ontplooiing, maatschappelijke participatie en integratie. Daarbij zijn ook het historisch centrum en karakter van Haarlem van duidelijke meerwaarde. Bezuinigingen bieden ook kansen. Met de cultuurpartners wordt verder ingezet op de versterking van het aanbod met oog voor efficiency. Voor de toekomst van Haarlem is voldoende werkgelegenheid zowel binnen de stadsgrenzen als in de regio van groot belang. Daarbij is het ook noodzakelijk dat bestaande bedrijven in de Waarderpolder hun (milieu) ruimte behouden, het geluidreductieplan Waarderpolder biedt hiertoe handvatten. Wat betreft het duurzaam en maatschappelijk ondernemen is het streven gericht op betaalbare en passende bedrijfspanden voor startende ondernemers. Voor het derde kwartaal van dit jaar staat een economische agenda in de planning. Goed en gevarieerd onderwijs levert ook een forse bijdrage aan een sterk economisch klimaat. Daarbij hoort ook een actieve aanpak voor het bestrijden van schooluitval en een zo optimaal mogelijke aansluiting tussen voorschoolse educatie, basisonderwijs en naschoolse opvang en het aanpakken van achterstand bij jonge kinderen. Het strategisch huisvestingsplan onderwijs wordt uitgevoerd. Voor eind van dit jaar start het college met de voorbereiding van de nieuwe cultuurnota (2013-2016). Na het overal in Haarlem uitvoeren van vooral veel achterstallig onderhoud komt de stad steeds meer op orde en zal de overlast voor bewoners en bezoekers afnemen. Bij de bezuinigingen ook op dit terrein acht het college het mogelijk om maximaal gebruik te maken van het huidige gunstige aanbestedingsklimaat.

Sociaal en betrokken

Haarlem blijft een sociale en betrokken stad waarin iedereen meedoet en meetelt. De basis is de kracht van mensen om zelf hun leven te organiseren. De taak van de overheid is in die zin beperkt. Wel moet de overheid die mensen voor wie dat echt nodig is, helpen de kracht te vinden of te hervinden om op eigen benen te staan. Aandacht voor onderwijs en steun bij het vinden van werk zijn belangrijk. De gemeente moet mensen aansporen mee te doen en elkaar te helpen en actief de samenwerking zoeken; met mensen, wijken en vrijwilligers(werk). Tal van kleine en grotere initiatieven versterken de onderlinge betrokkenheid in de stad. Ook cultuur en sport hebben die kracht. In het kader van het gewenste maatwerk in de WMO gaat het erom te zoeken naar een zo goed mogelijk systeem dat uitgaat van de behoeften van de cliënt, waarin hij/zij eigen keuzes kan maken en zijn of haar sociale omgeving participeert. Regelingen voor maatschappelijke ondersteuning staan vanwege rijksmaatregelen onder druk en alleen met een daadwerkelijk nieuwe manier van werken en meer aandacht voor co-creatie kunnen we groeien naar een duurzaam, toekomstbestendig en betaalbaar sociaal beleid. Het college zal dit separaat uitwerken in een vervolgotitie Hof 2.0: systeeminnovatie in het sociale domein. Over deze systeeminnovatie is in de commissie samenleving reeds enkele malen discussie gevoerd. In de nieuwe woonvisie wordt binnen de kaders van het coalitieakkoord beleid geformuleerd wat betreft betaalbare (huur)woningen, duurzaam en levensloopbestendig bouwen, de bevordering van doorstroming en het beter laten aansluiten van het woningaanbod op de vraag. Wat betreft de aandacht voor jongeren is het beleid dat jongeren onder 27 jaar aan het werk zijn en of onderwijs volgen. Het jongerenwerk heeft als doel jongeren te helpen hun plek te vinden in de (Haarlemse) samenleving. Nog dit jaar worden, gelet op de grote veranderingen van rijkswege, startnotities over de decentralisatie jeugdzorg en AWBZ gepresenteerd. Helaas is rond de mogelijke keuze voor een unilocatie de nodige onrust ontstaan. Het college zal de raad en de stad bij het vervolg van dit proces stap voor stap betrekken.

Wat betreft de regelingen voor minima is gekozen om een activerend beleid te voeren en daarmee de huidige categorale regelingen aan te passen, wat beter aansluit bij de leefsituatie van klanten en dat goed gedrag beloont. De kernopgave bij schuldhulpverlening is het treffen van een adequate schuldregeling met klanten. De gemeente speelt hier een bemiddelende rol.

Conclusie

Eén jaar is te kort om conclusies te trekken. Ook al zijn veel punten uit het coalitieakkoord met verve aangepakt, er is nog een lange weg te gaan voordat er al dan niet tevreden kan worden teruggekeken op de echt bereikte resultaten. De werkelijkheid blijft weerbarstig. Oude problemen en nieuwe tegenvallers zullen blijven zorgen weer voor onverwachte uitdagingen. Voor de gemeente, maar ook voor de burgers en partners in de stad waarmee wordt samengewerkt. Al die uitdagingen met beduidend minder middelen toch het hoofd te bieden, is een gezamenlijke opgave, een proces van overleg en afstemming dat ook nu en de komende jaren stevig op de agenda blijft staan.

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de voortgang van op de hoofdthema's en actiepunten uit het coalitieakkoord "Het oog op morgen".

3. Totstandkoming van de meerjarenraming 2012-2016

3.1 Inleiding

In een kadernota schetst het college de relevante financiële ontwikkelingen voor de komende jaren. Vooral maatregelen die het rijk neemt, zowel ten aanzien van de algemene uitkering als de specifieke en doeluitkeringen, zijn bepalend voor het gemeentelijke huishoudboekje. Deze maatregelen worden door het rijk in circulaire aangekondigd. De raad is begin dit jaar geïnformeerd over de decembercirculaire 2010. Op de recentere informatie uit de maartcirculaire en het nog vast te stellen Bestuursakkoord (VNG-rijk) wordt in dit hoofdstuk ingegaan.

Daarbij geldt dat door het college de informatie van het rijk tot begin mei 2011 heeft kunnen meenemen in deze kadernota. Deze informatie blijft overigens met onzekerheden omgeven. Mocht er voor de raadsbehandeling van de kadernota eind juni 2011 sprake zijn van majeure wijzigingen in de landelijke ontwikkelingen en maatregelen, dan zal het college de raad daarover informeren en zonodig aanvullende voorstellen doen over de door de raad vast te stellen (financiële) kaders.

Maar ook lokale ontwikkelingen en politieke keuzes bepalen de financiële (on)mogelijkheden voor de komende jaren. Als onderdeel van de meerjarenraming wordt daarom ingegaan op de financiële ontwikkelingen, die voortvloeien uit de Bestuursrapportage 2011-1, het Investeringsplan 2011 – 2016 (zie bijlage), de haalbaarheid van de bezuinigingen uit het coalitieakkoord en overige ontwikkelingen vanaf 2012.

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste landelijke en lokale ontwikkelingen in kaart gebracht en financieel vertaald naar de Haarlemse situatie. Daarbij blijft gelden dat de onzekerheid van de ramingen toeneemt, naarmate de jaren verder in de toekomst liggen.

Dit hoofdstuk bevat eveneens de uitgangspunten die worden gehanteerd bij het opstellen van de Programmabegroting 2012 – 2016.

Bestuursakkoord

Deze kadernota komt tot stand in een periode waarin het rijk een meer concrete invulling wenst te geven aan de bezuinigingsmaatregelen richting gemeenten. Met het oog daarop is in de afgelopen maanden met de VNG onderhandeld over een Bestuursakkoord dat moet gelden tot en met 2015. Bij het vaststellen van deze kadernota door het college bestaan er over de inhoud van dit akkoord en met name over de financiële gevolgen hiervan nog grote onzekerheden. Nadat medio april de contouren van het akkoord bekend zijn geworden, is getracht meer duidelijkheid te verkrijgen over die financiële gevolgen. Dit heeft echter (tot begin mei) niet veel opgeleverd. Wel is duidelijk dat dit akkoord nadelig uitpakt voor de (financiële) situatie in de komende jaren. Zo zal het accres vermoedelijk lager uitvallen omdat er geen compensatie plaatsvindt voor de opgetreden vertraging in de rijksbezuinigingen. Ook vinden er diverse kortingen plaats op specifieke uitkeringen. Voorts vindt er een omvangrijke decentralisatie plaats van taken op het gebied van Jeugdzorg, Awbz en de onderkant van de arbeidsmarkt waarbij sprake is van een efficiencykorting. Daarnaast is de compensatie die wordt geboden voor de uitvoering van de taken ontoereikend. Het is aannemelijk dat het op niveau houden van de taakuitvoering tot nieuwe financiële opgaven zal gaan leiden.

Gezien deze ontwikkelingen op landelijk niveau blijft het college een stringent financieel beleid voeren. Dit geldt nog meer omdat de bezuinigingsopgave in met name de latere jaren nog aanzienlijk is en deels nog niet is ingevuld (zie ook hoofdstuk 5 Bezuinigingen).

Gezien het nog ongewisse karakter van de financiële effecten van het Bestuursakkoord heeft het college deze effecten niet kunnen meenemen in de financiële meerjarenraming van deze kadernota. En omdat in de maartcirculaire ook geen nieuwe concrete financiële maatregelen waren opgenomen, is

bij het opstellen van de meerjarenraming uitgegaan van de decembercirculaire, omdat dat het laatste officiële document met relevante financiële informatie is (zie verder paragraaf 3.5).

3.2 Uitgangspunten programmabegroting 2012-2016

De totstandkoming van de programmabegroting gebeurt zowel top-down als bottom-up.

Top-down

De programmabegroting 2012-2016 wordt opgesteld binnen de eerder vastgelegde beleidsmatige en financiële kaders. In deze top-down-benadering is de kadernota 2011 het startpunt voor het opstellen van de programmabegroting 2012.

De kaders van de begroting 2012 worden gevormd door:

- het coalitieakkoord “Het oog op morgen”;
- de vastgestelde kadernota 2010 en de daarin vastgelegde bezuinigingen;
- het door de raad vastgestelde beleid bij de vaststelling van de programmabegroting 2011 en meerjarenraming 2012-2015;
- de door de raad vastgestelde beleidswijzigingen na vaststelling van de programmabegroting 2011;
- de meest recente informatie over de algemene uitkering;
- de inventarisatie van de meerjarige ontwikkeling van het aantal inwoners, woningvoorraad en bedrijvensvoorraad (april);
- de verwachte loon- en prijsontwikkeling voor 2012;
- het investeringsplan 2011-2016.

Vanuit de keuzes die de gemeenteraad bij de kadernota maakt, worden de programma's en beleidsvelden van de programmabegroting 2012-2016 samengesteld, waarna het een taak van het college, de directie en de hoofdafdelingsmanagers is om de keuzes die de raad in de kadernota heeft gemaakt door te vertalen naar productniveau en de daar onderliggende budgetten.

Bottom-up

Voor de going-concernwerkzaamheden geldt een bottom-upbenadering. Bij deze benadering ligt het startpunt bij de budgetten van de afdelingen en maakt elke afdeling een inschatting van de uit te voeren taken en de daarmee gepaard gaande kosten en opbrengsten. Bij het opstellen van deze ramingen wordt uitgegaan van deze kadernota en wordt de budgetuitputting in voorgaande jaren betrokken.

Bepaling loon- en prijsontwikkeling voor het komende begrotingsjaar 2012

Jaarlijks wordt in de kadernota vastgelegd op welke wijze loon- en prijsontwikkelingen in de meerjarenbegroting worden verwerkt. Daarbij is evenals voorgaande jaren het uitgangspunt dat voor zowel de baten als de lasten in de meerjarenraming (2012-2016) het loon- en prijspeil van het begrotingsjaar (2012) wordt gehanteerd. Daarmee wordt een meerjarenbegroting in constante prijzen opgesteld. Op basis van het Centraal Economisch Plan voor 2011 worden voor de begroting 2012 de navolgende ramingsgrondslagen geraamd.

De *loonkosten* voor het komende jaar worden als regel gebaseerd op de laatst vastgestelde CAO. De daaruit voortvloeiende salarisontwikkelingen en werkgeverslasten worden in de begroting geraamd. De CAO sector Gemeenten loopt van 1 juni 2009 tot 1 juni 2011. Hierin is voor 2011 een salarisstijging van 0,5% vastgelegd en een stijging van de eindejaarsuitkering van 5,5% naar 6%. Voor de ontwikkelingen na 1 juni 2011 is nog geen inschatting te maken. Daarnaast is in maart door het ABP besloten de pensioenpremies te verhogen van 21,4% naar 21,9%. Hiermee is in ieder geval nog geen rekening gehouden in de meerjarenbegroting. Mede gelet op het inflatiepercentage van 2% wordt voor 2012 voorlopig met een loonkostenstijging van 1% rekening gehouden.

De *materiële kostencompensatie* die bij de uitgangspunten wordt gehanteerd, is ontleend aan het Centraal Economisch Plan van 2011 en bedraagt naar raming 2% voor 2012.

Uitgangspunt is dat er *geen* automatische compensatie wordt toegekend, maar dat een reservering plaatsvindt voor die gevallen waarbij de budgethouder kan aantonen dat een verhoging noodzakelijk is.

Het prijspeil van de *investeringsramingen* is in het investeringsplan 2011-2016 geactualiseerd. Op basis van de meest recente ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) van maart 2012 bedraagt het inflatiepercentage van bruto overheidsinvesteringen 4% voor 2011 en 4¾% voor 2012.

Voor *subsidies* van minder dan € 45.000 wordt voor 2011 geen kostencompensatie toegekend.

Bij subsidies boven dat bedrag vindt een weging plaats, waarbij de loonkostenstijging voor 70% en de materiële lastenstijging voor 30% meetelt. Het percentage voor deze subsidies bedraagt derhalve 1,3%. Er vindt achteraf geen verrekening plaats op basis van de werkelijke materiële of loonkosten.

Voor die subsidies boven € 45.000, waarbij een korting dient te worden toegepast voortvloeiend uit de bezuinigingsoperatie, wordt eerst het bezuinigingsbedrag in mindering gebracht op het subsidiebedrag en daarna de kostencompensatie van 1,3% vastgesteld.

Voor de Haarlemse begroting is het van belang dat Haarlemse *verbonden partijen* dezelfde uitgangspunten hanteren als Haarlem. Bovenstaande uitgangspunten zullen dan ook worden ingebracht in de besturen van betrokken verbonden partijen, zoals Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) en Paswerk.

De *rente* zal naar verwachting wel gaan oplopen, maar voor 2012 wordt nog geen grote stijging verwacht. De rente op de geldmarkt wordt geraamd op 2,5% en voor de kapitaalmarkt op 4%.

Voor *belastingen en rechten* wordt het inflatiepercentage aangehouden dat voortvloeit uit de hiervoor al genoemde publicaties; dat wil zeggen 2%. Voor heffingen geldt dat een compensatie alleen aan de orde is, als dit binnen de grenzen van kostendekkendheid blijft. De belastingvoorstellen worden echter pas in december voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld.

De *overige inkomsten*, zoals huren en pachten, worden eveneens verhoogd met 2%.

Conform eerder besluitvorming wordt in de kadernota op voorhand geen geld voor areaaluitbreiding geraamd. Bij infrastructurele investeringsvoorstellen zullen ook nadere voorstellen worden gedaan over de budgettaire gevolgen voor de onderhoudsramingen.

Voor de begroting 2012 de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Omschrijving	Uitgangspunten
Loonontwikkelingen (inclusief sociale lasten)	1,0%
Materiële uitgavenstijging (exploitatie en investeringen) ¹	2,0%
Subsidies onder de € 45.000	0,0%
Subsidies boven de € 45.000 ²	1,3%
Lange rente nieuwe leningen	4,0%
Renteomslag	5,0%
Belastingen en overige inkomsten	2,0%
Specifieke uitgangspunten voor grondexploitatie (MPG) ³	
Stijging kostencomponent (mix loon-, uitbestedings- en bouwkosten)	3,0%
Renteomslag	5,0%
Overige eigen inkomsten	2,0%

¹ Compensatie wordt alleen toegepast als noodzaak door budgethouder kan worden aangetoond

² Berekening is als volgt: lonen 1,0% x 0,7 en materieel 2,0 % x 0,3

³ De uitgangspunten voor grondexploitaties worden bepaald voor projecten met een zeer lange doorlooptijd. De percentages gelden voor een 10-jaarsgemiddelde.

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om akkoord te gaan met uitgangspunten voor de begroting 2012.

3.3 Hoe om te gaan met de algemene uitkering?

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is een uitkering waarvan de gemeente zelf kan bepalen hoe de middelen worden aangewend. Daarover hoeft geen verantwoording te worden afgelegd aan het rijk.

Over specifieke uitkeringen daarentegen, moet wel verantwoording worden afgelegd aan het rijk. De laatste jaren heeft het rijk specifieke uitkeringen laten opgaan in de algemene uitkering, de zogenoemde decentralisatie-uitkeringen per onderwerp. Dit heeft tot misverstanden geleid, omdat de indruk werd gewekt dat de aan de algemene uitkering toegevoegde middelen alleen voor de daarbij behorende taken mogen worden aangewend. De VNG en BZK (als beheerder van het Gemeentefonds) hebben aangegeven dat dit niet juist is en dat de gelden in het Gemeentefonds vrij aanwendbaar zijn.

In 2006 heeft het toenmalige college expliciet uitgesproken dat: *‘bij toevoegingen (of onttrekkingen) aan de algemene uitkering voor taakmutaties niet langer wordt uitgegaan van automatische verrekening met sectoren, maar dit te laten afhangen van het feit in hoeverre de toevoeging (of onttrekking), gelet op het Haarlemse beleid en het Haarlemse uitgavenniveau op dat beleidsterrein, strikt nodig is.’*

In de praktijk betekende dit dat extra gelden alleen ter beschikking wordt gesteld als daartoe een financieel onderbouwd verzoek – in de vorm van een B&W-nota – wordt ingediend. Er is dus geen sprake van een automatisme.

Bij de voorbereiding in het college over de memo aan de raad inzake de effecten van de decembercirculaire en het actualiseren van het meerjarig financieel beeld ten behoeve van de Kadernota 2011, is een aantal principeafspraken gemaakt over de wijze waarop tijdens deze bestuursperiode met specifieke kortingen op onderdelen van de algemene uitkering en de doel- en decentralisatie-uitkeringen zal worden omgegaan:

1. Het college hanteert het uitgangspunt dat de ontvangsten van het rijk voor aangewezen beleidsterreinen (via doeluitkering of specifieke delen van de algemene uitkering) worden beschouwd als werkbudget voor de gemeentelijke uitgaven op de betreffende beleidsterreinen (Beleidsregel rijksinkomsten = werkbudget). Daarbij geldt dat:
 - extra kortingen van het rijk voor zover als mogelijk binnen het beleidsterrein opgevangen dienen te worden;
 - gestreefd blijft worden naar bereiken van doelen en prestaties tegen de laagst mogelijk kosten en passend binnen het werkbudget.
2. voor zover nog geen sprake is van de toepassing van bovenstaande regel (i.c. bij de WWB en de WMO) zal dit met ingang van het lopende jaar worden doorgevoerd. De uit deze bijstelling volgende extra taakstellingen zullen worden opgevangen binnen het totaal van de bezuinigingsopgave.

3.4 Hoe om te gaan met meevallers?

De kaderstelling voor deze bestuursperiode heeft plaatsgevonden in het coalitieakkoord 2010-2014 *“Het oog op morgen”* en is verder uitgewerkt in de Kadernota 2010. In het coalitieakkoord is bepaald dat eventuele meevallers (zoals een overschot op de jaarrekening) worden gebruikt voor het verminderen van de schuldenlast/verbeteren van de solvabiliteit (50%), nieuw beleid (25%) en het verlagen van de ombuigingsopgave (25%).

Hoewel dit een duidelijke afspraak lijkt, moet ook rekening gehouden te worden met een andere afspraak uit het coalitieakkoord. Dat luidt dat de ombuigingen over een vijftal clusters wordt verdeeld, te weten:

- Investeringsplafond	€ 7 mln
- Efficiency en interne organisatie	€ 6 mln
- Taken en taakuitvoering	€ 5 mln
- Subsidies en verbonden partijen	€ 9 mln
- Woonlasten en andere inkomsten	€ 8 mln

Hiermee is voor een evenwichtige verdeling van de ombuigingen over de stad gekozen, en wordt voorkomen dat de ombuigingen eenzijdig op bepaalde doelgroepen wordt afgewenteld.

Het is belangrijk dat bij wijzigingen van de ombuigingstaakstelling door gewijzigd rijksbeleid of gewijzigde economische omstandigheden, of door meevallers, deze evenwichtige verdeling in stand blijft.

De uitwerking van het financiële beleid op dit punt betekent dat vastgelegd kan worden dat:

1. De verdeling over de 5 clusters kaderstellend is. Als het saldo totale ombuigingsopgave wijzigt, dan wijzigt de taakstelling van de 5 clusters navenant.
2. Dit uitgangspunt betekent dan ook automatisch dat meevallers in de baten niet verrekend kunnen worden met de overige 4 uitgavenclusters
3. Meevallers in de baten kunnen aangewend om:
 - a. andere tegenvallers in de baten op te vangen;
 - b. aangewend worden in het kader van verbetering van de financiële positie;
 - c. indien structureel kunnen voordelen aangewend om de nog in te vullen taakstelling woonlasten/inkomsten voor de komende jaren te matigen (waardoor tariefsstijgingen kunnen worden gematigd).

3.5 Financiële ontwikkelingen

De tabel op de volgende pagina bevat de bijgestelde meerjarenraming voor de Programmabegroting 2012-2016.

Vertrekpunt is de laatste door de gemeenteraad in november 2010 vastgestelde meerjarenraming en de extra ombuigingen waarover in januari 2011 definitief is besloten (de 1^e suppletoire begrotingswijziging). Deze raming wordt geactualiseerd met financiële gevolgen op basis van:

- de Bestuursrapportage 2010-2;
- de uitgangspunten Programmabegroting 2012-2016 uit paragraaf 3.2;
- het als bijlage opgenomen Investeringsplan 2011-2016 (zie ook hoofdstuk 4);
- de algemene uitkering en doeluitkeringen;
- de bezuinigingen (zie hoofdstuk 5);
- de overige ontwikkelingen vanaf 2012.

De genummerde en geletterde regels worden onder de tabel toegelicht.

	Omschrijving	Begroting	Meerjarenraming 2012-2016. Budgettaire effect (bedragen x €1.000; v (-) is voordelig n is nadelig)				
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Begroting 2011-2016	-13 v	-78 v	-60 v	920 n	4.559 n	2.077 n
	Saldo aanvullende maatregelen amendement 77	-115 v	85 n	10 n	10 n	10 n	110 n
	Mutaties Bestuursrapportage 2010-2	461 n	744 n	940 n	729 n	737 n	737 n
	Begrotingsuitkomsten na Berap 2010-2	333 n	751 n	890 n	1.659 n	5.306 n	2.924 n
	Mutaties:						
1	Effect decembercirculaire 2010	1.571 n	-621 v	-4.695 v	-11.500 v	-14.700 v	-14.700 v
2	Mutaties bestuursrapportage 2011-1	-639 v	-921 v	-921 v	-946 v	-946 v	-946 v
3	Effect korting WMO	0 v	1.500 n	2.000 n	2.000 n	1.050 n	1.050 n
4	Effect korting WWB	2.911 n	2.700 n	1.700 n	1.200 n	700 n	700 n
	WWB- bestandstoename 2011	2.100 n					
5	Bijstellingen minimabeleid	100 n	340 n	340 n	340 n	340 n	340 n
6	Rijkskortingen WSW	0	0	0	0	0	0
7	Vervallen rijksmiddelen sociale Veiligheid	0	784 n	784 n	784 n	784 n	784 n
8 a	Niet haalbare deel taakstellingen	0	-714 v	251 n	651 n	2.406 n	3.398 n
b	Taakstellingen: frictie			500 n	1.000 n	1.500 n	1.000 n
9	Risico nadelige effecten Bestuursakkoord		pm n	pm n	pm n	pm n	pm n
10	Netto lasten Spaarnezicht	0 v	244 n	244 n	244 n	244 n	244 n
11	Parkeeropbrengsten	2.200 n	0	0	0	0	0
12	Regionaal mobiliteitsfonds		pm	pm	pm	pm	pm
13	Beëindiging dienstverlening Bibliotheek		0	0	0	0	0
	Investeringsplan 2011-2016		-781 v	162 n	706 n	-310 v	pm
	Subtotaal mutaties:	8.243 n	2.531 n	365 n	-5.521 v	-8.932 v	-8.130 v
	Aanvullende maatregelen:						
	<i>Financieel technische maatregelen</i>						
A	Verschuiving dotatie aan algemene reserve	-600 v	-400 v	-900 v	1.900 n	0	
B	Geen dotatie aan Algemene reserve solvabiliteit			-600 v			
C	Verschuiven onttrekking Reserve Precario		-700 v	700 n			
D	Vrijval Reserves Raaksrotonde/Fietsimpuls	-1.500 v					
	<i>Overige maatregelen</i>						
E	Temporiserings beheer&onderhoud	-2.000 v	-1.000 v	-1.000 v	1.000 n	1.000 n	0
F	Uitstel vervanging straatnaambordjes	-80 v					
G	Uitstel invoering nieuwe monumentenregeling	-200 v					
H	Vrijval BLS-middelen	-1.000 v					
I	Vrijval reservering overschrijdingsregeling	-250 v					
J	Budget functionele aanpassingen		-800 v				
K	Extra afstoten niet strategisch bezit	-500 v	-1.000 v				
L	Verlaging opleidingsbudget		-150 v				
	Totaal aanvullende maatregelen	-6.130 v	-4.050 v	-1.800 v	2.900 n	1.000 n	0 n
	Voorlopige meerjarenraming	2.446 n	-768 v	-545 v	-962 v	-2.626 v	-5.206 v
	Bijstelling Nog in te vullen taakstellingen		0	-754 v	-1.318 v	-2.406 v	-3.398 v
	Meerjarenraming	2.446 n	-768 v	-1.299 v	-2.280 v	-5.032 v	-8.604 v

Toelichting op mutaties in de tabel

Uit de tabel blijkt dat het college erin is geslaagd om (met uitzondering van het lopende begrotingsjaar 2011) voorlopig een sluitende meerjarenraming te laten zien. Daar moet echter wel een belangrijke kanttekening bij worden geplaatst. Een aantal bezuinigingen is nog niet geconcretiseerd (de zgn. nog in te vullen taakstellingen) en het is nog niet bekend wat het Bestuursakkoord in financieel opzicht voor Haarlem gaat betekenen.

De financiële gevolgen van het Bestuursakkoord zijn in de meerjarenraming nog pro memorie opgenomen. Zoals bekend ligt er op dit moment een Onderhandelaarsakkoord, waarover de gemeenten op 8 juni tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG gaan stemmen.

De verwachte nadelige effecten van het Bestuursakkoord kunnen vele miljoenen per jaar bedragen. Het vraagt dan ook een collectieve inspanning van het college en de raad om hier prudent mee om te gaan, en geen voorstellen te doen die de meerjarenraming belasten. Dit in ieder geval tot het moment van herijking van de gehele bezuinigingsoperatie bij de kadernota 2012, conform de afspraak uit het coalitieakkoord.

Toevoeging jaarschijf 2016

Overeenkomstig bestaand beleid is de jaarschijf 2016 toegevoegd aan de meerjarenraming (het begrotingsjaar 2012 en de 4 daaropvolgende jaren 5 jaarlijks voortschrijdend). Deze toevoeging vindt plaats tegen constante prijzen (geldt voor alle jaarschijven).

Voor vaststelling van het financieel effect binnen de jaarschijf 2016 wijzen wij op de volgende punten:

1. de cijfers zijn met grote onzekerheden omgeven (zie verdere toelichtingen over het Bestuursakkoord, haalbaarheid bezuinigingen e.d.;
2. het effect van de bezuinigingsoperatie uit het coalitieakkoord is onderdeel van het dalende nadeel in de regel Begroting 2011-2016;
3. het effect van het investeringsplan 2011-2016 is voor de jaarschijf 2016 veiligheidshalve op pm gesteld vanwege de grote onzekerheden in het totaal van de investeringen.

1. Budgettaire effect decembercirculaire 2010

De decembercirculaire heeft de volgende budgettaire consequenties:

- bij het opstellen van de begroting 2011 heeft het college nog aangenomen dat het gemeentefonds de komende jaren niet zou groeien (een accres van 0%). Er blijkt nu wel sprake te zijn van een groei van het gemeentefonds;
- de directe algemene korting op het gemeentefonds als gevolg van rijksombuigingen blijft € 1,7 miljard;
- de gevolgen van expliciet in het regeerakkoord genoemde kortingen op diverse beleidsterreinen op het gemeentefonds zijn € 0,27 miljard. Dit gaat om lokaal inkomensbeleid, schuldhulpverlening, omgevingsdiensten en het aantal politieke ambtsdragers.

Naast het verwerken van de decembercirculaire zijn de verdeelmaatstaven geactualiseerd (zoals aantal inwoners, aantal bijstandsgerechtigden enz.).

Het bovenstaande betekent voor Haarlem dat de raming van de algemene uitkering toeneemt met € 14,7 miljoen tot bijna € 161 miljoen in 2015. In februari van dit jaar is de raad geïnformeerd over de budgettaire consequenties van de decembercirculaire.

2. Effect gemelde mee- en tegenvallers 1^e bestuursrapportage 2011

In 1^e bestuursrapportage 2011 zijn de mee- en tegenvallers op de lopende begroting opgenomen en toegelicht. Korthedshalve wordt naar die rapportage verwezen. In dit overzicht wordt volstaan met het effect van de bestuursrapportage op de meerjarenbegroting.

3. Effect korting op WMO

Het rijk heeft een aanzienlijke korting vastgesteld op de specifieke WMO-middelen. De korting loopt op van bijna € 2,5 miljoen in 2011 naar structureel bijna € 3,3 miljoen vanaf 2012.

Voor het opvangen van deze rijkskortingen zal het college een voorstel aan de raad voorleggen voor een andere wijze van benaderen van de verstrekkingen en voorzieningen (Hof 2.0; systeeminnovatie in het sociaal domein). Deze systeeminnovatieve benadering kan op termijn er toe bijdragen dat de

gemeentelijke uitgaven weer binnen de van het rijk ontvangen middelen worden gebracht. Om de termijn van ombuiging ook financieel op te vangen en een bijdrage te leveren aan de financiële problematiek in de eerste jaren (2011/2012) zijn uitnamen gepland uit de reserve WMO.

Voorts stelt het college voor om van het reeds binnen de WMO-reserve bestemde deel voor specifieke projecten (*Wie wat bewaart heeft niets en Welzijnswerk klaar voor de toekomst*) een aantal projecten te schrappen, zodat een bedrag van € 500.000 kan vrijvallen voor het opvangen van de taakstellingen.

Bedragen x € 1.000

WMO	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rijkskorting	2.460 n	3.267 n	3.267 n	3.267 n	3.267 n	3.267 n
Maatregelen conform Hof 2.0	-35 v	-452 v	-1.279 v	-1.767 v	-2.217 v	-2.217 v
Onttrekking ivm schrappen projecten	-500 v					
Onttrekkingen uit reserve WMO	-925 v	-1.315 v	-488 v			
Onttrekking/toevoeging reserve WMO	-1000 v		500 n	500 n		
Effect op het meerjarig financieel beeld	0 n	1.500 n	2.000 n	2.000 n	1.050 n	1.050 n

4. Effect korting op WWB

Ook op de WWB zal een rijkskorting gaan plaatsvinden, die noopt tot beleidsbijstellingen bij de uitvoering van de WWB/WIJ. Het college is bij het vaststellen van de noodzakelijke maatregelen uitgegaan van het principe van de neutrale gemeente. Haarlem is jarenlang een voordeel gemeente geweest (de rijksmiddelen overstegen de werkelijke uitgaven). Op voortzetting van het voordeel op de bijstand kan de komende jaren niet meer gerekend worden. Terugbrengen van de begroting tot een budgettaire neutrale uitvoering van de bijstand leidt per saldo tot een nadeel voor de algemene middelen conform de in de tabel opgenomen reeks.

De verdere nadelen moeten worden opgevangen door de volgende bijstellingen in het beleid:

- versterking van de handhaving, zowel aan de poort als in het bestand;
- bevorderen van deeltijdinkomsten die verrekend kunnen worden met de uitkeringen;
- versnelling van de uitstroom naar werk van kansrijke bijstandsgerechtigden door samenwerking met uitzendbureau's.

Bedragen x € 1.000

WWB: effect rijkskortingen en maatregelen	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rijkskorting	3.700 n	5.740 n	4.610 n	3.950 n	3.450 n	3.450 n
Effect maatregelen en wijziging bestandsvolume		-3.040 v	-2.910 v	-2.750 v	-2.750 v	-2.750 v
Bestandstoename 2011	2.100 n	pm	pm			
Onttrekking reserve WWB	-789 v					
Effect op het meerjarig financieel beeld	5.011 n	2.700 n	1.700 n	1.200 n	700 n	700 n

Met de genomen beleidsmaatregelen beoogt het college het budgettaire risico op de uitvoering van de WWB te verkleinen. Dat laat onverlet dat de werkelijke baten en lasten van de rijksmiddelen en gemeentelijke uitgaven lopende het jaar aan de hand van definitieve beschikking en actuele bestandontwikkeling moeten worden bijgesteld. Voor 2011 is in de eerste maanden van het jaar een forse bestandstoename van ruim 100 bijstandsgerechtigden zichtbaar, waardoor het college de prognose naar boven heeft bijgesteld. Het college verwacht nu een bestand dat verder zal oplopen richting 3.100 per ultimo 2011. De geraamde uitkeringslasten nemen met € 2,1 miljoen toe. In deze raming is het effect van de hierboven genoemde aanvullende maatregelen in de sfeer van handhaving, directe uitstroom naar werk en verhoging van deeltijdinkomsten meegenomen. De bestandsontwikkeling is met onzekerheden omgeven. Naar verwachting zal sprake zijn van een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden in 2012 en 2013, waarna in 2014 en volgende jaren volgens verwachting een kleine daling optreedt. Echter de omvang van zowel stijging als daling blijven met onzekerheden omgeven, mede als gevolg van voorgenomen stelselwijzigingen. Meerjarig worden de financiële ontwikkelingen dan ook pm geraamd.

5. Bijstellingen minimabeleid

In de afgelopen jaren heeft incidentele bijstelling plaatsgevonden op de uitgaven voor de minima. De uitgaven bleken gedurende het jaar zo'n € 500.000 boven de oorspronkelijke begroting uit te komen. Deze situatie acht het college ongewenst en bijstelling van de regelingen voor de minima zijn dan ook noodzakelijk. Om tevens uitvoering te geven aan de uitgangspunten van het coalitieakkoord stelt het college daarnaast voor het beschikbare budget te verhogen. Hiermee schept het college ruimte voor het in stand houden en ontwikkelen van een meer activerende inkomensondersteuning aan minima.

Het college stelt voor de volgende maatregelen te nemen:

- laten vervallen van de reserve Aboutaleb gelden in 2011 (eenmalig voordeel € 100.000);
- verlagen van de raming van de kosten voor de ziektekostenverzekering voor minima (structureel voordeel € 100.000);
- afschaffen van de schoolkostenregeling en deze vervangen door een regeling Jeugd en Onderwijs (per saldo een nadeel van € 40.000).

In 2012 vervallen incidentele dekkingen voor het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds. Het college vindt het wenselijk dat deze regelingen worden voortgezet en brengt de kosten van deze specifieke regelingen en van de regeling Jeugd en Onderwijs ten laste van de algemene middelen.

Per saldo voegt het college vanuit de algemene middelen een bedrag van € 340.000 toe aan de uitvoering van het minimabeleid. De raad heeft een separate nota met een uitgebreidere toelichting ontvangen.

Het college stelt voor het budget per saldo in 2011 met € 100.000 en de jaren daarna met € 340.000 ten opzichte van het huidige begrotingsniveau te verhogen.

Bedragen x € 1.000

Minimabeleid	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bijstelling begroting naar feitelijk verstrekkingenniveau	500 n	500 n	500 n	500 n	500 n	500 n
Schrappen reservering Aboutaleb-gelden	-100 v					
Inzetten Zilveren Kruis Achmea gelden	-100 v	-100 v	-100 v	-100 v	-100 v	-100 v
Herijking Bijzondere Bijstand tbv herinrichting		-100 v	-100 v	-100 v	-100 v	-100 v
Afschaffen regeling schoolkosten	-200 v	-260 v	-260 v	-260 v	-260 v	-260 v
Opvangen rijkskorting op "jeugdregelingen"		300 n	300 n	300 n	300 n	300 n
Effect op het meerjarig financieel beeld	100 n	340 n	340 n	340 n	340 n	340 n

6. Rijkskortingen WSW

Het rijk gaat de bijdrage aan Paswerk voor de SW-ers korten. Met een landelijke bezuiniging van € 120 miljoen wordt de korting voor Paswerk ingeschat op € 1,4 miljoen. Het Haarlemse aandeel is 80% zodat het risico € 1,1 miljoen bedraagt. In het begrotingsjaar 2011 heeft Paswerk een pakket aan maatregelen voorgesteld, waardoor het tekort wordt teruggebracht tot circa € 0,6 miljoen, waarvoor een beroep zal worden gedaan op het eigen vermogen van Paswerk. Bij het samenstellen van de begroting 2012 worden door het Dagelijks Bestuur van Paswerk voorstellen voorbereid.

7. Rijksmiddelen ten behoeve van sociale veiligheid

De rijksmiddelen voor sociale veiligheid (Van Montfransgelden) hebben een tijdelijk karakter. Per 2012 zullen deze middelen (€ 1.134.000) vervallen. In het coalitieakkoord wordt grote waarde gehecht aan de sociale veiligheid in Haarlem. Het college stelt dan ook voor om het wegvallen van deze middelen voor 2/3-deel te compenseren (per saldo netto compensatie € 784.000 structureel) uit de algemene middelen.

Bedragen x € 1.000

Sociale Veiligheid	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Korting rijksmiddelen		1.134 n	1.134 n	1.134 n	1.134 n	1.134 N
Beperking compensatie 67%		-350 v	-350 v	-350 v	-350 v	-350 V
Effect meerjarig financieel beeld		784 n	784 n	784 n	784 n	784 N

8a/8b + m. Uitwerking haalbaarheid taakstellingen

Overeenkomstig de afspraken bij de behandeling van Kadernota 2010 en de Programmabegroting 2011-2015, heeft het college de afgelopen maanden nader onderzocht of de bezuinigingsmaatregelen uit het coalitieakkoord ook daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. In de paragraaf *Bezuinigingen* (hoofdstuk 5) wordt ingegaan op de uitkomsten van die onderzoeken. Het college constateert dat op een groot aantal punten weliswaar maatregelen genomen kunnen worden, maar dat de bij het coalitieakkoord ingezette ‘opbrengsten’ niet altijd (volledig) haalbaar zijn.

De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de geraamde bezuinigingen uit de Kadernota 2010 hebben betrekking op:

1. een beperking van de verhoging van de woonlasten (nadeel € 2 miljoen in 2018)
2. nog niet volledig ingevulde taakstelling Investerings (nadeel circa € 0,9 miljoen in 2018)
3. beperking bezuiniging op de verbonden partijen (nadeel circa € 0,6 miljoen in 2018)
4. eerder (en meer) realiseren efficiëncytaakstellingen (structureel voordeel € 0,2 miljoen vanaf 2018)
5. beperkte financiële realisatie van taakstellingen uit de cluster Taken (nadelen: nog niet ingevulde stelpost € 1,3 miljoen, niet te realiseren verzelfstandigingsopbrengsten € 1,2 miljoen in 2018)

Gezien de afspraak over het moment van herijking van de bezuinigingen (bij de Kadernota 2012) houdt het college vast aan de financiële taakstelling uit het coalitieakkoord (€ 35 miljoen in 2018). Daarnaast zijn de nu zichtbare contouren van het Bestuursakkoord financieel somber te noemen en geven deze eveneens aanleiding om de bezuinigingsteugels niet te laten vieren, maar de taakstellingen onverkort te handhaven. Het college stelt voor het totaal van de taakstellingen te handhaven en voor het deel dat thans niet haalbaar wordt geacht een *nog in te vullen* taakstelling op te nemen. Daarmee loopt het totaal van de *nog in te vullen* taakstellingen in 2018 op van circa € 2 miljoen (zie de algemene *nog in te vullen* taakstelling uit het coalitieakkoord en de *nog in te vullen* taakstelling in de cluster Taken) naar € 6,7 miljoen.

Overigens betekent het handhaven van het financiële niveau van de bezuinigingsopgave uit het coalitieakkoord (kadernota 2010) tezamen met maatregelen bij de vaststelling van de programmabegroting 2011-2015 en de extra maatregelen uit deze kadernota, dat de totale bezuinigingsopgave in het jaar 2018 op ruim € 43 miljoen (structureel) uit zal komen.

De bezuinigingen zullen tevens gaan leiden tot het verminderen van de organisatieomvang (coalitieakkoord: ca. 100 fte tot en met 2018). Deze reductie zal voornamelijk gevonden worden door de te nemen Efficiëncymaatregelen (verminderen middenmanagement, leidinggevend en staf, stroomlijnen en versimpelen processen, onder andere door digitalisering), maar ook de taakreductie zal leiden tot afname van de ambtelijke organisatie. Het college komt bij de begroting 2012 terug op de concrete invulling van de formatiereductie.

Ervaring leert dat bij dergelijke operaties sprake zal zijn van frictie. Het college heeft voor deze kosten een stelpost opgenomen, die oploopt tot € 1,5 miljoen in 2015. Deze kosten zullen in de jaren daarna weer afnemen.

Bedragen x € 1.000

Resultaat haalbaarheid taakstellingen	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Oorspronkelijk opgenomen taakstelling	1.431 n	-6.907 v	-11.829 v	-19.074 v	-23.955 v	-27.637 v
Thans verwachte realisatie	304 n	-7.621 v	-11.578 v	-18.423 v	-20.049 v	-23.034 v
Subtotaal effect		-714 v	251 n	651 n	3.906 n	4.603 n
Nog in te vullen taakstelling ²			-754 v	-1.318 v	-3.906 v	-4.603 v
Frictie ivm formatiereductie			500 n	1.000 n	1.500 n	1.000 n
Effect op het meerjarig financieel beeld	¹	-714 v	-3 v	333 n	1.500 n	1.000 n

¹ voordeel reeds verwerkt bij de bijstelling van de begroting (amendement 77)

² is het totaal van de nog in te vullen taakstelling

9. Risico nadelige effecten Bestuursakkoord

Zoals al eerder gemeld zijn de financiële effecten van het Bestuursakkoord voor Haarlem nog niet helder (stand van zaken begin mei 2011). Het al of niet aanvaarden van het onderhandelaarsakkoord (begin juni 2011) doet aan deze onduidelijkheid vermoedelijk niet veel af. Om te onderstrepen dat sprake is van nadelige effecten, die aanzienlijk zijn, is in de tabel een pm-post voor de effecten van het bestuursakkoord opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Risico nadelige effecten Bestuursakkoord	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Effect voor meerjarenbeeld	n	pm n	pm n	pm n	pm n	pm n

10. Lasten Spaarnezicht

In de Programmabegroting 2011 – 2015 (blz. 32) is gemeld dat het college voor de Kadernota 2011 zal bezien of de binnen de begroting gereserveerde middelen voor de opvang van zwervjongeren toereikend zijn. Op 25 januari jl. is in de nota over Spaarnezicht vastgesteld dat een structureel budget van € 244.000 nodig is. Dit bedrag wordt meegenomen in het meerjarig financieel beeld.

Bedragen x € 1.000

Spaarnezicht	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kosten Spaarnezicht	244 n	244 n	244 n	244 n	244 n	244 n

11. Parkeeropbrengsten

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2010 constateerde het college een aanzienlijke tegenvaller op de parkeeropbrengsten. Door bijzondere omstandigheden in 2010 (de brand in de Appelaargarage, het slechts gedeeltelijk beschikbaar zijn van de Raaksgarage en de beperkte parkeermogelijkheden door verschillende werkzaamheden aan bijvoorbeeld het Stationsplein en omgeving) is moeilijk in te schatten of en in welke mate er sprake is van een structureel effect. Het college beraadt zich over maatregelen en zal hierover separaat met de raad van gedachten wisselen. Vooralsnog gaat het college er van uit dat de opbrengsten na nog een tegenvallend jaar 2011, vanaf 2012 weer toenemen tot begrotingsniveau. Mocht realisatie achterwege blijven, dan zullen hiervoor extra bezuinigingen worden voorgesteld.

Bedragen x € 1.000

Parkeeropbrengsten	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Effect voor meerjarenbeeld	2.200 n	0	0	0	0	0

12. Regionaal mobiliteitsfonds

Door de portefeuillehouders Mobiliteit van de gemeenten Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort is, in samenwerking met de Kamer van Koophandel, de regionale bereikbaarheidsvisie “Zuid-Kennemerland, bereikbaar door samenwerking” opgesteld. De visie is in het najaar 2010 aan de colleges in de regio aangeboden en gepresenteerd op 10 december 2010 door middel van een bestuurlijke conferentie. De raad onderschrijft de regionale bereikbaarheidsvisie “Zuid-Kennemerland, bereikbaar door samenwerking” (BIS 2011/50511) wat betreft analyse en oplossingsrichting op hoofdlijnen.

Verder is afgesproken een regionaal mobiliteitsfonds Zuid-Kennemerland in te stellen. Haarlem heeft de bereidheid uitgesproken om bij te dragen aan dit fonds. Vooralsnog is deze bijdrage pm geraamd.

13. Beëindiging dienstverlening aan Bibliotheek

In de 1^e bestuursrapportage 2011 is gemeld dat de dienstverlening vanuit de stafonderdelen aan de Bibliotheek met ingang van 1 januari 2011 wordt gestaakt. Het nadeel over 2011 is opgenomen in de bestuursrapportage 2011-1 en maakt onderdeel uit van de onder punt 2 opgenomen effecten van de bestuursrapportage 2011. Het college acht het noodzakelijk dat dit nadeel structureel wordt

gecompenseerd door een extra taakstelling op de formatie. In het meerjarenbeeld leidt dit dan ook niet tot een extra nadeel.

Bedragen x € 1.000

Vermindering opbrengsten dienstverlening	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Beëindiging dienstverlening Bibliotheek	¹	355 n	355 n	355 n	355 n	355 n
Vermindering detacheringen		59 n	59 n	59 n	59 n	59 n
Stelpost extra formatiereductie		-414 v	-414 v	-414 v	-414 v	-414 v
Effect op het meerjarig financieel beeld	¹	0	0	0	0	0

¹ effect 2011 reeds opgenomen in het saldo van de bestuursrapportage 2011-1

Aanvullende bezuinigingsmaatregelen

Door de hiervoor gespecificeerde mutaties op het financiële beeld, ontstaat een financiële meerjarenraming die opnieuw noopt tot extra maatregelen om met name de eerste jaren sluitend te krijgen (zie regel ‘subtotaal mutaties’ en dan met name 2011 en 2012). Gezien de ruimte die ontstaat in de latere jaren heeft het college daarbij met name gezocht naar mogelijkheden van uitstel van maatregelen en uitruil van beschikbare middelen.

De maatregelen worden hieronder kort toegelicht.

Financieel technische maatregelen

- Bij het opstellen van de Programmabegroting 2011-2014 is ter versterking van de algemene reserve een serie dotaties opgenomen. Gezien de financiële problematiek in de eerste begrotingsjaren stelt het college voor deze dotaties door te schuiven naar 2014.
- In de begroting is nog eenmalig een dotatie aan de algemene reserve opgenomen in 2013. Het college stelt voor deze dotatie te laten vervallen.
- Ten behoeve van een eventueel niet te realiseren opbrengst kabels en leidingen was een reserve gevormd, die in de komende jaren gaat vrijvallen. Voorgesteld wordt deze vrijval anders over de jaren 2012 en 2013 te verdelen, zodat een evenwichtiger beeld ontstaat.
- De reserveringen voor Impuls Fietsvoorzieningen en Raaksrotonde kunnen vrijvallen (zie jaarstukken 2010). Inzet voor het financieel moeilijke jaar 2011 is daardoor mogelijk.

Overige maatregelen

- Beperking kosten beheer en onderhoud. Het huidige aanbestedingsklimaat is gunstig. Tegen lagere kosten kan het gewenste uitvoeringsniveau (in kwantiteit en kwaliteit) toch worden gehandhaafd. Hierdoor is het naar het oordeel van het college mogelijk op de budgetten beheer en onderhoud openbare ruimte een extra besparing in te boeken voor de jaren 2011 (€ 2 miljoen), 2012 en 2013 (€ 1 miljoen per jaar). Het college zal er alles aan doen om te voorkomen dat het achterstallig onderhoud oploopt en zal dat nauwkeurig bewaken en daarover aan de raad rapporteren. Er wordt een strategisch onderhoudsprogramma opgesteld en de budgetten in 2014 en 2015 worden verhoogd met € 1 miljoen. Mocht in de komende periode blijken dat sprake is van oplopende onderhoudsachterstanden dan wordt de raad hierover geïnformeerd en doet het college een aanvullend voorstel met betrekking tot de bezuinigingsopgave.
Binnen de kaders van de financiële beperkingen ziet het college mogelijkheden (en voldoende aanleiding) om het centrum van de stad voorlopig een aantal jaren te ontzien, waar het de aanpak in de openbare ruimte betreft. Het uitstellen van projecten (ten laste van de exploitatiebudgetten) behoort tevens tot de mogelijkheden, waarbij Haarlem-Oost en Schalkwijk worden ontzien..
- De komende jaren staat een stadsbrede vervanging van de straatnaambordjes op het programma. Deze vervangingsactie kan 1 jaar worden uitgesteld, waardoor € 80.000 kan worden bezuinigd.
- In het kader van de uitbreiding van de gemeentelijke monumentenlijst heeft het college besloten een Verordening Haarlemse Monumenten Lening te maken. Op basis van deze verordening kunnen eigenaren een goedkope lening afsluiten voor restauratie van het gemeentelijk monument. De verordening wordt op dit moment voorbereid. Het college stelt de invoering van de verordening uit tot 2012, waardoor in 2011 een bedrag van € 200.000 kan vrijvallen.

- h. Over de middelen Besluit Lokatiegebonden Subsidies (BLS) heeft de Provincie definitief beslist (op basis van het gerealiseerd aantal woningen in de afgelopen jaren). Beschikbaar is momenteel circa € 7,5 miljoen. De middelen zijn bestemd voor het wegnemen van stagnaties in woningbouwprojecten. Nog niet alle middelen zijn bestemd; een bedrag van € 1 miljoen kan vrijvallen.
- i. Budget functionele aanpassingen onderwijsgebouwen: Volgens de verordening *Materiële en financiële gelijkstelling* stelt de gemeenteraad het subsidieplafond vast van de voorziening functionele aanpassing onderwijsgebouwen. In de verordening staat een bedrag van maximaal € 800.000 op jaarbasis gedurende de periode 2009-2018. Het college acht het acceptabel ook binnen het beleidsveld van de onderwijshuisvesting te zoeken naar een bijdrage voor de noodzakelijke bezuiniging en stelt aan de raad voor om éénmalig voor het jaar 2012 het subsidieplafond vast te stellen op € 0,0.
- j. Het college acht het haalbaar om in 2011 en 2012 resp. € 0,5 en € 1,0 miljoen extra opbrengsten uit de verkoop van *niet*-strategisch bezit te genereren. Dit bovenop de reeds ingeplande opbrengst van € 1 miljoen per jaar.
- k. Hoewel in de cluster efficiency in de eerste jaren meer bezuinigingen worden gerealiseerd dan in het coalitieakkoord geraamd (zie punt 6) vindt het college ook een bijdrage vanuit de gemeentelijke organisatie aan de extra bezuinigingsopgave noodzakelijk.

Conclusie naar aanleiding van financieel meerjarenbeeld

De in deze kadernota opgenomen meerjarenraming laat positieve uitkomsten zien. 2011 is financieel gezien een zwaar jaar, maar het beeld voor de jaren daarna ontwikkelt zich in de goede richting. Daarbij wijst het college er op dat een stevig voorbehoud moet worden gemaakt vanwege:

- Gevolgen Bestuursakkoord: op dit moment ligt er een Onderhandelaarsakkoord, waarover de gemeenten op 8 juni tijdens de algemene ledenvergadering van de VNG gaan stemmen. In deze kadernota wordt aangegeven dat er nog veel onduidelijkheid bestaat over de omvang van de financiële gevolgen van het Bestuursakkoord, die negatief zullen uitpakken voor Haarlem. Enerzijds door mogelijke kortingen op en beperking van het accres van de algemene uitkering. Anderzijds door het toepassen van (fikse) kortingen op de middelen voor in- en uitvoering bij overdracht van taken van het rijk naar de gemeenten.
- Realisatie voorgenomen bezuinigingen: in deze kadernota blijft het college de ingezette lijn volgen en stelt voor het totaal van de taakstellingen te handhaven. Wel blijkt een aantal maatregelen uit het coalitieakkoord nu niet haalbaar of leveren deze naar verwachting niet op wat in het coalitieakkoord is geraamd. Een aantal (financiële) taakstellingen dat op dit moment niet haalbaar wordt geacht, wordt omgezet in nog te realiseren taakstellingen. Het komend jaar wordt vastgesteld hoe invulling daarvan mogelijk is. In het traject Kadernota 2012 (herijking bezuinigingen coalitieakkoord) komt het college met voorstellen over de noodzaak van invulling van de resterende taakstellingen van in totaal € 6,7 miljoen in 2018.
- Een beperkt deel van de totale taakstelling uit het coalitieakkoord was nog niet toebedeeld aan één van de bezuinigingsclusters (een nog in te vullen taakstelling van € 1,5 miljoen in 2015 aflopend naar € 615.000 in 2018). Ook voor deze taakstelling geldt dat invulling nog niet heeft plaatsgevonden.

Naast de onzekerheden over de financiële gevolgen van het Bestuursakkoord bevat de meerjarenraming in totaal dus ook nog niet gerealiseerde taakstellingen van ruim € 7 miljoen in 2018.

Het vraagt dan ook een collectieve inspanning van het college en de raad om voorzichtig om te gaan met het positieve beeld dat de meerjarenraming laat zien en geen voorstellen te doen die de meerjarenraming belasten. Dit in ieder geval tot het moment van herijking van de gehele bezuinigingsoperatie bij de kadernota 2012, conform de afspraak uit het coalitieakkoord.

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om:

- akkoord te gaan met de financiële wijzigingen 2011. Deze worden financieel-technisch verwerkt in de begroting 2011 (door middel van de 4^e begrotingswijziging 2011);
- akkoord te gaan met de structurele financiële doorwerking van de eerste bestuursrapportage 2011, de bezuinigingen, de financiële gevolgen van het Investeringsplan 2011-2016 en de overige financiële ontwikkelingen, en deze te verwerken in de meerjarenraming 2012 - 2016.

4. Investeringsen

Het investeringsplan bevat de investeringen die de gemeente in de periode 2011-2016 wil gaan uitvoeren. De gemeenteraad stelt met het investeringsplan zowel de planning voor de periode 2011-2016 vast als de hoogte van de bedragen. Het investeringsplan 2011-2016 is als los boekje (bijlage 1 bij deze kadernota) gevoegd. In het bijgevoegd investeringsplan wordt inzicht gegeven in de afzonderlijke investeringen. Per investering wordt aangegeven wat de status van de investering is (A-reeds besloten door de raad, B- gemandateerd aan college of C-raadsbesluit volgt) en hoe de kapitaallasten worden gedekt.

De basis voor het investeringsplan wordt gevormd door het investeringsplan 2010-2015. Uitgaande van het investeringsplan van vorig jaar zijn de kapitaallasten (rente en afschrijving) opnieuw berekend, waarmee een basisplan 2011-2016 ontstaat. Daaraan zijn toegevoegd:

- een aantal onvermijdelijke uitbreidingsinvesteringen, waartoe de gemeenteraad nog niet eerder heeft besloten;
- een aantal vervangingsinvesteringen;
- actualisatie van de investeringsramingen, o.a. op basis van de jaarrekening 2010;
- reeds genomen besluiten aanvullend op het investeringsplan van vorig jaar, waartoe de gemeenteraad op een eerder moment heeft besloten.

De effecten van de actualisatie van het Investeringsplan en het verwerken van de nieuw aangeleverde investeringen leidt tot de volgende budgettaire effecten.

(bedragen x € 1.000)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mutaties in kapitaallasten	-2.652	-2.049	-185	304	-454	-1.939
Mutaties in dekking	309	1.268	347	402	144	-1.168
Effect begroting	-2.343	-781	162	706	-310	-3.107
Stelpost onderuitputting	1.200					
Begrotingseffect (-/+ = voordeel)	-1.143*	-781	162	706	-310	-3.107

* het voordeel 2011 wordt verwerkt in de 1^e bestuursrapportage 2011; in meerjarenraming 2016 op pm gesteld

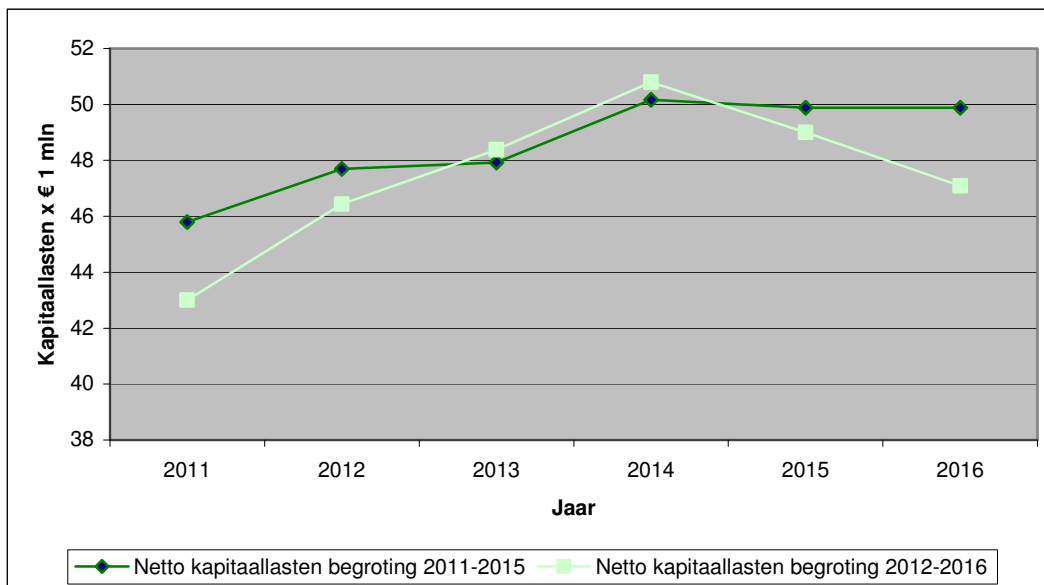
De mutatie in de kapitaallasten wordt als volgt verklaard:

(bedragen x € 1.000)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mutaties in kapitaallasten	-2.652	-2.049	-185	304	-454	-1.939
4.1 Actualisatie ramingen	-2.214	-1.532	365	832	109	-1.439
4.2 Uitbreidingsinvesteringen	0	32	41	40	39	38
4.2 Vervangingsinvesteringen	0	164	157	205	217	242
4.3 Vervallen (restant)kredieten	-438	-713	-748	-773	-819	-780
	-2.652	-2.049	-185	304	-454	-1.939

4.1 Actualisatie ramingen

De actualisatie van het investeringsplan leidt voor de jaren 2011 en 2012 tot forse begrotingsvoordelen.

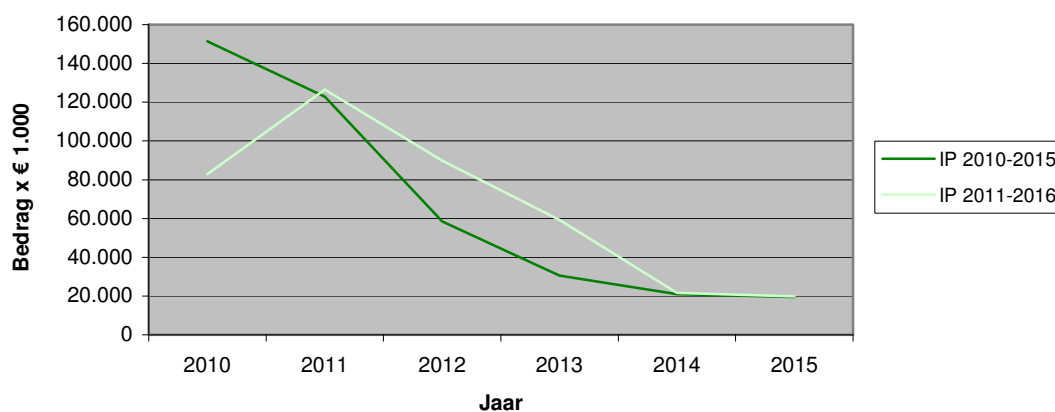
Geraamde netto kapitaallasten begroting

De jaren 2013 en 2014 laten als gevolg van de actualisatie een nadeel zien ten opzichte van de huidige meerjarenraming.

Belangrijke verklaring is dat in 2010 65% van de voorgenomen investeringen daadwerkelijk zijn uitgevoerd. De niet gerealiseerde budgetten schuiven veelal door naar de volgende jaren. Het doorschuiven van de investeringen verklaart enerzijds het voordeel in de jaren 2011 en 2012, anderzijds worden de nadelen in de jaren 2013 en 2014 door het doorschuiven veroorzaakt. Begrotingsjaar 2016 toont daarentegen een fors voordeel. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat in 2010 een deel van de investeringen is overgeheveld naar de exploitatie, waardoor er voor deze investeringen geen nieuwe kapitaallasten ontstaan. Daarnaast draagt de instelling van het investeringsplafond bij aan het voorkomen van een groei van de kapitaallasten.

Investeringen 2010-2015

4.2 Nieuwe investeringen

Om de bezuinigingstaakstelling en de gewenste verbetering van de solvabiliteit te realiseren zijn nieuw aangeleverde investeringen beperkt gehonoreerd.

Bij de beoordeling van de aangeleverde nieuwe investeringen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de kapitaallasten voortvloeiend uit nieuwe investeringen mogen niet leiden tot een overschrijding van het investeringsplafond;
- alleen noodzakelijke, onvermijdbare en 100% rendabele investeringen worden opgenomen in het Investeringsplan;
- voor alle investeringen moet worden nagegaan of ze beleidsmatig zijn verankerd (programmabegroting/onderhoudsplannen) en of bedrijfseconomisch de beste investering wordt voorgesteld (sober versus levensduur);
- onderhoudsbudgetten worden niet meer geactiveerd (geleidelijke afbouw);
- op basis van de realisaties van voorgaande jaren wordt een reële inschatting gemaakt van de uitgaven.

Uitbreidingsinvesteringen

De volgende nieuwe rendabele uitbreidingsinvesteringen zijn in het IP 2011-2016 opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Investerings						Kapitaallasten				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Verbouwing Patronaat (gedekt door bijdrage Patronaat)	320						0	0	0	0	0
GEO-meetapparatuur (gedekt door efficiencyverbetering)		40					0	0	0	0	0

Vervangingsinvesteringen

De belangrijkste vervangingsinvesteringen zijn:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Investerings						Kapitaallasten				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Vervanging riolering						10.000					
Vervanging walmuren						679					
Parkeergarages brandmeldinstallatie, parkeersysteem	90		281	61	61	61	13 n	13 n	67 n	76 n	85 n
Sport: Kunstgrasvelden, renovatie grasvelden en kleedaccommodaties						1.445					
Klantbegeleidingssysteem					100	20					5 n
Vervanging GEO/BAG-applicatie				180	20					9 n	50 n

Voor een toelichting op bovenstaande investeringen wordt verwezen naar het investeringsplan 2011-2016 (bijlage 1).

4.3 Vervallen investeringen

Bij de actualisatie van het investeringsplan is getoetst of de beschikbare (restant)kredieten nog benodigd waren. Investeringsprojecten die al geruime tijd openstaan en die nog steeds niet tot uitvoering zijn gekomen zijn afgesloten. Voorts zijn projecten, die nog niet door de raad zijn vastgesteld (C-investeringsprojecten), en waarvan is gebleken dat de opgevoerde dekking niet voor handen is uit het investeringsplan geschrapt.

4.4 Ombuigingstaakstelling

De opgenomen taakstelling voor de investeringen loopt op tot structureel vanaf 2018 € 7 miljoen. In de Kadernota 2010 zijn de eerste maatregelen genomen om op termijn binnen het investeringsplafond te komen. Bij de Kadernota 2011 wordt de resterende taakstelling verder ingevuld. Per saldo resteert nog een in te vullen taakstelling van € 0,9 miljoen.

(bedragen x € 1.000)

Taakstelling	
Taakstelling investeringsplafond	7.000
Ingevuld bij kadernota 2010 (reeds verwerkt in begroting 2011-2015)	-3.000
Nog te realiseren 2016-2018	4.000
Realisatie kadernota 2016	-3.107
Resterende taakstelling 2017-2018	893

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om het Investeringsplan 2011-2016 vast te stellen.

5. Bezuinigingen

5.1 Inleiding

In het coalitieakkoord (en de Kadernota 2010) heeft de raad besloten tot een omvangrijke bezuinigingsoperatie. Dit omdat de economische crisis zeer vermoedelijk diepe sporen zou trekken in het huishoudboekje van de gemeente. De opgave werd in het voorjaar van 2010 vastgesteld op € 24 miljoen in 2015 oplopend tot € 35 miljoen in 2018. Deze cijfers waren gebaseerd op aannames over de economische groei en afgeleid daarvan de groei/krimp van de algemene uitkering. Daarmee waren de kaders voor de grootste bezuinigingsoperatie uit de (recente) Haarlemse historie gezet.

Noodgedwongen – door de landelijke coalitievorming kwamen er nog geen exacte gegevens over de rijksuitgaven -, werd uitgegaan van deze aannames en werd taakstellend een totaalbedrag vastgesteld. Het totaalbedrag is vervolgens ‘verkaveld’ naar een vijftal clusters, waarmee de coalitie een evenwichtige verdeling van de pijn over de stad, de burgers, de instellingen, bedrijven en het gemeentelijk apparaat voor ogen heeft. Binnen de diverse clusters werden nadere specificaties aangebracht in onderwerpen. Voor een aantal clusters (bijvoorbeeld inkomsten en taken) was daarmee sprake van een set aan specifiek benoemde onderwerpen.

Onderzoeken naar haalbaarheid

Alle benoemde onderwerpen werden beschouwd als ‘kansrijk’ en kregen de status van voorlopig vastgesteld. Nader onderzoek moest aantonen dat de gedane suggesties ook daadwerkelijk tot de geraamde bezuinigingen zouden kunnen leiden. De afgelopen maanden hebben deze nadere onderzoeken plaatsgevonden. Het resultaat hiervan is verwerkt in deze paragraaf. In bijlage A is een meer gedetailleerd overzicht opgenomen.

Omvang taakstelling

Na een lange periode van onzekerheid gaf de decembercirculaire 2010 meer zekerheid over de werkelijke ontwikkeling van de algemene uitkering. Daarmee kon voor de berekening van het Haarlemse financieel meerjarenbeeld het uitgangspunt van de werkelijke ontwikkeling van de algemene uitkering weer worden opgepakt. De te verwachten verschuiving van rijkskortingen van deze algemene uitkering naar de doel- en specifieke uitkeringen maande tot voorzichtigheid.

In samenhang met tegenvallers binnen de Haarlemse begroting, maakt dit het noodzakelijk de ingezette omvangrijke bezuinigingsoperatie onverminderd voort te zetten. In de brieven van het college aan de raad over dit onderwerp is die noodzaak benadrukt en bij de behandeling in de commissies op 17 februari en 3 maart j.l. deelde een meerderheid van de raad de beoordeling door het college van de financiële situatie.

Na deze meldingen aan de raad is het algemeen financieel beeld niet drastisch gewijzigd. Zo blijven de berichten over het economisch herstel wisselend en medio april ontvingen wij de eerste informatie over het concept-Bestuursakkoord (inmiddels – 10 mei 2011 - vastgelegd in een onderhandelaarsakkoord). Hoewel nog veel onduidelijkheid bestaat wijst deze informatie op een verslechterende financiële situatie voor de gemeenten. Enerzijds door kortingen op en beperking van het accres van de algemene uitkering. Anderzijds door het toepassen van kortingen op de middelen voor in- en uitvoering bij overdracht van taken van het rijk naar de gemeenten. In deze kadernota blijft het college dan ook de eerder ingezette lijn volgen en stelt voor het totaal van de taakstellingen te handhaven. Wel blijkt een aantal maatregelen uit het coalitieakkoord nu NOG niet haalbaar of leveren deze naar verwachting niet de bedragen op, die in het coalitieakkoord zijn geraamd. Voor zover niet haalbaar stelt het college de raad voor om deze maatregelen te schrappen en de financieel niet haalbare taakstellingen voorlopig om te zetten in *nog in te vullen* taakstellingen per cluster. Overeenkomstig de afspraken uit het coalitieakkoord wordt niet getornd aan de totale bezuinigingsopgave. Voor het begrotingsjaar 2012 acht het college voldoende compensatie aanwezig in het geheel van de bezuinigingen om het beperkte tekort binnen de cluster Taken en Subsidies op te vangen (saldering

zonder opnemen van *nog in te vullen* taakstellingen) In de jaren daarna blijft het college voor de omvang van de opgave uitgaan van de bedragen per cluster uit het coalitieakkoord.

De invulling van deze taakstellingen door nieuwe/andere maatregelen, wordt het komende jaar ter hand genomen. Dit overeenkomstig de afspraken in het coalitieakkoord, waarin beperkte invulling van maatregelen gecompenseerd zal worden door andere oplossingen. Bij de herijking in 2012 beoordeelt het college de invulling en noodzaak van handhaving van die taakstellingen en doet een voorstel aan de raad hierover.

Bezuinigingen als onderdeel van de financiële meerjarenraming

De geraamde bezuinigingen uit het coalitieakkoord zijn opgenomen in de financiële meerjarenraming. Door de niet gerealiseerde taakstellingen – die bij de herijking in 2012 definitief worden beoordeeld – heeft de beoordeling van de haalbaarheid van de taakstellingen uitsluitend een positief effect op de financiële meerjarenraming (immers het voordeel van de meer dan geraamde realisatie bij onder andere de cluster Efficiency wordt meegenomen en de nadelen worden met nog te realiseren taakstellingen geneutraliseerd).

Bezuinigingen en formatie

In het coalitieakkoord is de vermindering van de formatie, die het gevolg is van de bezuinigingen, ingeschat op ca. 100 fte per 2018. Invulling van deze vermindering acht het college haalbaar en vindt met name plaats door efficiencymaatregelen (reductie staf, leidinggevenden en middenmanagement, stroomlijnen processen o.a. door digitalisering), maar ook het verminderen en schrappen van taken heeft effect op de formatieomvang. Dit laatste effect zal na vaststelling van de kadernota definitief worden uitgewerkt. De effecten op de formatie van de efficiencymaatregelen zijn inmiddels globaal in beeld gebracht en zullen nauwkeurig geregistreerd worden, zodat over de afname van de formatie aan de raad gerapporteerd kan worden. Deze registratie (en de te halen aantallen) zal worden aangevuld met de gegevens over de noodzakelijke formatie-aanpassing als gevolg van de taakoverdrachten die vanuit het rijk kan gaan plaatsvinden.

Totaal overzicht

De afgelopen maanden is vastgesteld dat een groot aantal taakstellingen ingevuld kan worden. Dit naast de extra maatregelen, die bij de vaststelling van de begroting en in de aanloop naar deze kadernota noodzakelijk bleken. Het totaal aan benoemde en ingevulde maatregelen komt daarmee op circa € 36 miljoen (structureel!) in 2018.

In onderstaande tabel is per cluster de *nog in te vullen* taakstelling ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen uit het coalitieakkoord opgenomen. De gedetailleerde informatie treft u aan in bijlage A.

Bedragen x € 1.000

Tabel resterende taakstellingen	2012	2013	2014	2015	2016	2018
Investerings	0	0	0	0	893 n	893 n
Inkomsten	0	379 n	959 n	1.539 n	1.266 n	2.019 n
Efficiency	0	0	0	133 n	33 n	0 n
Subsidies/Verbonden Partijen	0	188 n	169 n	324 n	111 n	763 n
Taken	0	187 n	190 n	410 n	1.095 n	2.465 n
Algemene taakstelling	0	0	0	1.500 n	1.205 n	615 n
Nog in te vullen taakstelling	0 n	754 n	1.318 n	3.906 n	4.603 n	6.755 n

Het totaal van deze *nog in te vullen* taakstellingen voegt het college per cluster toe aan de nu concreet ingevulde maatregelen. De omvang en samenstelling van dit bedrag is zodanig, dat het college ook wil wijzen op de risico's waar het de daadwerkelijke invulling betreft. Immers de komende jaren dienen grote inspanningen te worden verricht (zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie) om zowel inhoudelijk als financieel binnen de kaders te blijven opereren.

5.2 Bezuinigingen op het gebied van investeringen/Investeringsplafond

Het beperken van de investeringen (zowel door het schrappen van investeringen als het niet meer activeren van kosten) heeft grotendeels z'n beslag gekregen bij het samenstellen van het investeringsplan 2010-2015. Bij het actualiseren van het investeringsplan is het verdere resultaat van deze operatie opgenomen.

Kortheidshalve wordt hier verwezen naar het hoofdstuk 4 over investeringen en het Investeringsplan 2011-2016. Uit deze paragraaf blijkt dat voor de jaren 2016 en verder nog een taakstelling resteert van € 893.000. Naar verwachting zal deze taakstelling in de loop van de komende jaren kunnen worden ingevuld.

5.3 Bezuinigingen op het gebied van woonlasten en overige inkomsten

In de cluster Inkomsten worden de meeste taakstellingen gerealiseerd. Belangrijkste uitzondering vormt de realisatie van de gedachte meeropbrengst op de woonlasten. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de woonlasten niet zouden uitstijgen boven het gemiddelde niveau van vergelijkbare gemeenten. Deze norm is door het college gekoppeld aan de rangschikking op basis van de Coelo-rapportages (Coelo: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Nu blijkt dat door wijziging van de Coelo-maatstaven de rangschikking voor Haarlem wijzigt (van een 27e naar een 18e plaats van de in totaal 37 gemeenten). Het college is van mening dat geen concessies moeten worden gedaan aan één van de ijkpunten van het coalitieakkoord.

5.4 Bezuinigingen door vergroten van efficiency

In de cluster Efficiency zijn de bezuinigingen opgenomen, die gevonden worden door de volgende bezuinigingen binnen het gemeentelijk apparaat:

1. beperking van de externe inhuur (taakstelling € 1,5 miljoen);
2. digitalisering en stroomlijning van processen en aanpassing van de organisatie (€ 3,5 miljoen), onder andere door het terugbrengen van het aantal management- en staffuncties, digitalisering van processen en vereenvoudiging van regels en procedures;
3. beperking van materiële budgetten (strategisch budgetteren) (€ 750.000).

Inmiddels is de 'opbrengst' van het strategisch budgetteren vastgesteld, waarbij de werkelijke beperking van de budgetten minder bedraagt dan aanvankelijk geraamd, mede als gevolg van samenloop met de inhuurbudgetten. Het college heeft er dan ook voor gekozen het bedrag dat niet gerealiseerd wordt met strategisch budgetteren (€ 390.000) toe te voegen aan de taakstelling externe inhuur (die daarmee uitkomt op € 1.890.000).

Als uitwerking van de maatregelen genoemd onder punt 2 worden momenteel maatregelen uitgewerkt om tot vermindering van de staf (herdefiniëren financiële functie binnen Concernstaf, bedrijfsbureau en de hoofdafdeling MenS) en het aantal leidinggevenden te komen.

In het masterplan Digitalisering heeft het college reeds aangegeven te verwachten dat door de digitaliseringslag aanzienlijke besparingen gerealiseerd kunnen worden, waarvan een deel is ingeboekt in dit cluster.

De mogelijkheden van het oprichten van een concernbrede beleidspool zijn momenteel nog in onderzoek. In het najaar zal het college over de daadwerkelijke oprichting een besluit nemen en dat met de raad bespreken. Mogelijke 'opbrengsten' hiervan kunnen naar het oordeel van het college voornamelijk ontstaan in de beperking van de externe inhuur. Om dubbeltelling te voorkomen is nog geen separate opbrengst in geraamd.

Daarnaast heeft het college een uitgebreid nader onderzoek opgestart naar de stroomlijning van de processen ruimtelijke beleid, van initiatief, via gebiedsvisies en bestemmingsplannen tot bouwplannen. Dit onderzoek, onder de noemer Triple S (slimmer, slanker, sneller) is breed van opzet en omvat een aantal eerder benoemde onderwerpen in zowel de cluster Efficiency (stroomlijning processen, vereenvoudigen van regels en procedures), maar ook de cluster Taken (onder andere verminderen taken Stedenbouw & Ontwerp, gebiedsvisies halveren en dergelijke). Resultaten van dit

onderzoek worden eind 2011 verwacht. Vooral nog zijn wij voorzichtig met de raming van een opbrengst.

Het college richt zich op het versneld realiseren van de efficiencytaakstellingen (met name door het snel verminderen van de externe inhuur) en verwacht in de eerste jaren meer te kunnen bezuinigen dan in het coalitieakkoord is opgenomen.

5.5 Bezuinigingen op het gebied van subsidies en verbonden partijen

Subsidies

In een tweetal separate nota's is de raad geïnformeerd over onze aanpak en de realisatie van de bezuinigingen op de subsidieverstrekingen. In de brief van 21 april heeft het college uiteengezet op welke wijze de door de commissies gedane suggesties voor aanpassing van het proces en een aantal specifieke kortingen zijn uitgewerkt.

Uitgaande van de besproken criteria en gehoord de zienswijzen van de instellingen en de raadscommissies, wordt voorgesteld van de taakstelling op de gesubsidieerde instellingen voorlopig een bedrag van € 2.013.000 (2015) en € 2.812.000 (2018) als realiseerbaar te beschouwen. Het restantbedrag (€ 128.000) wordt opgenomen in de taakstelling nog te realiseren bezuinigingen.

In deze kadernota zijn de subsidiekortingen opgenomen, zoals het college die na beoordeling van de ingediende zienswijzen van de instellingen hebben vastgesteld. Het overzicht met de subsidiekortingen is opgenomen in bijlage B.

Verbonden partijen

In de nota van 8 maart 2011 is gemeld, dat uitgaande van het geformuleerde streven in het coalitieakkoord van 15% bezuiniging per 2018, bijstelling van de bezuinigingsbedragen moet plaatsvinden. Dit omdat niet voor alle verbonden partijen een juiste basisbijdrage was vastgesteld. Het college stelt voor deze bijstelling te verwerken in de ramingen en het restant als nog te realiseren op te nemen. Dit overigens in het besef dat besluitvorming over deze bezuinigingen plaats zal vinden in de besturen van de betreffende verbonden partijen en Haarlem in die besturen slechts één van de leden is.

Budget onderzoeken organisaties

Bij het vaststellen van de bezuinigingsopgave heeft de raad een budget van € 500.000 beschikbaar gesteld voor het (ondersteunen bij het) verrichten van onderzoeken bij de verbonden partijen en (grotere) gesubsidieerde instellingen. De komende periode zal het budget worden aangesproken, waarbij het college de volgende globale bestedingsclusters heeft vastgesteld:

1. € 200.000 innovatiefonds; in te zetten t.b.v. maatschappelijke innovatie;
2. € 150.000 ondersteuning/begeleiding Verbonden Partijen, o.a. Spaarnelanden en SRO; bij het treffen van de bezuinigingsmaatregelen;
3. € 150.000 ondersteuning grote gesubsidieerde cultuur- en welzijnsinstellingen bij het treffen bezuinigingsmaatregelen.

5.6 Bezuinigingen op het gebied van taken en taakuitvoering

In de cluster Taken worden de meeste voorgenomen bezuinigingsmaatregelen genomen en wordt het overgrote deel van de bezuinigingstaakstellingen gerealiseerd. Een aantal maatregelen acht het college nu niet uitvoerbaar, zoals het overhevelen van de taken van de sociale recherche naar de SIOD en het halveren van de gebiedsvisies (zie voor toelichting bijlage A).

Van een aantal maatregelen stelt het college voor om deze door te voeren, maar tegelijkertijd constateren wij dat de gedachte financiële opbrengst niet haalbaar zal zijn, dan wel dat deze opbrengst al ingerekend is bij andere maatregelen. De volgende maatregelen worden doorgevoerd, maar 'zetten we financieel op nul' om dubbel telling te voorkomen:

1. integratie taken WWGZ, DV en Sozawe en samenvoegen jeugdbeleid; opgenomen in de maatregelen rond Hof 2.0 Wmo;

2. de taken Ruimtelijk Ontwerp verminderen; onderdeel van het brede onderzoek naar de RO-processen/-werkzaamheden (triple S).

Voorts is een start gemaakt met het onderzoek naar de mogelijkheden van verzelfstandiging van IB en PMB. Een eerste scan geeft aan, dat zowel in omvang (geheel IB en PMB verzelfstandigen) als in opbrengst (betreft besparing op formatie, die wordt bekostigd uit projecten/kredieten/grondexploitaties) deze maatregel slechts een beperkt resultaat oplevert.

Wel streeft het college naar uitbesteding van een deel van de taken, blijven we alert op samenwerkingsmogelijkheden met andere partijen en is een traject van interne samenvoeging van processen en organisatieonderdelen tussen de hoofdafdelingen Stedelijke Projecten en Wijkzaken in gang gezet.

Om een deel van de niet te realiseren taakstelling alsnog op te vangen, stelt het college een aantal andere maatregelen in de cluster Taken voor:

- leerlingenvervoer (€ 63.000 in 2013 en € 150.000 vanaf 2014): het college stelt de raad voor bij de nieuwe aanbesteding (in 2013) bij het leerlingenvervoer uit te gaan van de landelijke norm voor het lokale vervoer (dit voorstel wordt in een aparte collegenota toegelicht);
- hoogbegaafde leerlingen (€ 50.000 vanaf 2014): het college acht bezuiniging op deze middelen mogelijk (zie bijlage A voor toelichting);
- Floragaarde (€ 15.000 vanaf 2011); een andere opzet van de huidige kinderboerderij achten wij haalbaar (zie bijlage A voor toelichting);
- Huisvestingscarroussel cultuur (€ 150.000 vanaf 2013); het college ziet mogelijkheden om door het organiseren van een huisvestingscarroussel van een aantal culturele instellingen te komen tot kostenbesparing (zie toelichting in de bijlage A).

Tenslotte is mede door de aanzienlijke extra bezuinigingen, die gevonden moesten worden bij het opstellen van de begroting 2011/2016 (amendement 77) en in de aanloop naar de kadernota (zie hoofdstuk 3) nog geen invulling gegeven aan de taakstelling binnen deze Takencluster (ad € 1.330.000).

Voorgesteld wordt het niet realiseerbare deel van de taakstelling alsmede de taakstelling in de cluster Taken toe te voegen aan de taakstelling “*nog te realiseren bezuinigingen*” en de invulling van deze het komende jaar op mogelijkheden te onderzoeken.

Tevens zal na vaststelling van de kadernota in de aanloop naar de begroting 2012 en verder worden gestart met het vaststellen van het tempo en de wijze waarop de 100 fte formatiereductie (tot en met 2018) zal gaan plaatsvinden.

5.7 Overige posten/taakstellingen

In het coalitieakkoord is een beperkt deel van de totale taakstelling niet toebedeeld aan één van de clusters (taakstelling van € 1,5 miljoen in 2015 aflopend naar € 615.000 in 2018). Ook voor deze taakstelling geldt dat invulling nog niet heeft plaatsgevonden. Het totaal van de nog niet gerealiseerde taakstellingen zal aan deze algemene taakstelling worden toegevoegd. Het geheel aan *nog in te vullen* taakstellingen loopt daarmee op tot € 6,7 miljoen in 2018 (dit is een verhoging van die taakstelling ten opzichte van de kadernota 2010 met circa € 4,7 miljoen).

5.8 Conclusie

In de afgelopen maanden zijn belangrijke stappen gezet in het concreet maken van een aantal taakstellingen en de toetsing op de haalbaarheid van die taakstellingen. Daarmee verloopt naar het oordeel van het college het bezuinigingsproces – hoe pijnlijk en moeilijk op sommige punten ook – naar behoren, maar blijft het devies: volhouden en vasthouden, ook waar het de invulling van de ontbrekende opgave betreft.

De uitgevoerde onderzoeken in de afgelopen maanden hebben geleid tot een genuanceerder beeld over de haalbaarheid van de maatregelen uit het coalitieakkoord en de Kadernota 2010. Het overgrote deel van de maatregelen acht het college uitvoerbaar en die maatregelen zullen naar verwachting ook de bezuinigingen opleveren, zoals die in het coalitieakkoord zijn becijferd. Maar de nog in te vullen

taakstellingen zijn zodanig omvangrijk dat het risico van niet meer realiseren van ook die taakstellingen aanwezig is.

Het geheel overziend en in de wetenschap dat nadere maatregelen noodzakelijk zijn om het meerjarenbeeld in evenwicht te brengen (zie de extra bezuinigingen in hoofdstuk 3), wordt de raad voorgesteld om het nu aangegeven effect voor het meerjarenbeeld te accepteren en de bedragen die het college nu niet realiseerbaar acht, voorlopig als taakstelling op te nemen. In het komende jaar wordt vastgesteld hoe invulling van die taakstellingen mogelijk is. Overeenkomstig de afspraken uit het coalitieakkoord wordt niet getornd aan de totale bezuinigingsopgave. Er wordt met name verder gekeken *hoe* de bezuinigingen alternatief kunnen worden ingevuld. In het traject Kadernota 2012 (herijking bezuinigingen coalitieakkoord) komt het college terug op de invulling van die taakstellingen.

Beslispunten

Het college stelt de raad voor:

- Kennis te nemen van de haikbaarheid van de bezuinigingen;
- De te realiseren bezuinigingen (waaronder de kortingen op subsidies) vast te stellen;
- De bedragen die nu niet realiseerbaar worden geacht, voorlopig als taakstelling op te nemen. Het komende jaar komt het college terug over de alternatieve invulling van die taakstellingen.

6. Belastingen en woonlasten

6.1 Algemene uitgangspunten tarievenbeleid

Het belastingbeleid in Haarlem is gebaseerd op twee uitgangspunten, kostendekkendheid en inflatieaanpassing. Voor belastingen en rechten wordt voor 2012 een inflatiepercentage aangehouden van 2%, zoals berekend en toegelicht in hoofdstuk 3 uitgangspunten programmabegroting 2012-2016. Voor heffingen geldt voorts dat een compensatie pas mogelijk is, als dit binnen de grenzen van kostendekkendheid blijft. De belastingvoorstellen worden echter pas in december voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld.

6.2 Inzicht in wettelijke ontwikkelingen

Als gevolg van een wijziging van de Europese verordening die voorschrijft waaraan reisdocumenten moeten voldoen kunnen kinderen vanaf 26 juni 2012 niet meer worden bijgeschreven in het paspoort van hun ouders en zijn bestaande bijschrijvingen niet meer geldig. Dit betekent dat kinderen hun eigen reisdocumenten moeten hebben. Dit heeft naar verwachting voor de opbrengst van de leges nagenoeg geen gevolg. Met ingang van 1 januari 2010 is het tarief voor een identiteitskaart voor kinderen tot 13 jaar verlaagd tot een prijs die vergelijkbaar is voor een bijschrijving.

Met ingang van 1 januari 2012 wordt de heffing van de afvalstoffenheffing doelmatiger door de aanslag bij kamerbewoning bij de verhuurder neer te leggen. De regeling wordt vergelijkbaar met de bepalingen die voorheen golden voor de OZB-gebruikersbelasting. Voor de gemeente heeft dit geen gevolgen.

Er is wederom een wetsvoorstel in de Tweede Kamer ingediend voor de afschaffing van precario belasting op kabels en leidingen (voor nutsbedrijven). Deze discussie is al tweemaal eerder gevoerd en heeft niet tot afschaffing van de precariobelasting op kabels en leidingen geleid. Indien besloten zou worden deze belasting wel af te schaffen, betekent dit voor de gemeente Haarlem een forse daling in de belastingopbrengst. Omdat de opbrengst wordt aangewend voor verbetering van de financiële positie, heeft een mogelijke derving geen directe gevolgen voor de saldi van de meerjarenbegroting.

6.3 Haarlem vergeleken met andere gemeenten

Jaarlijks maakt het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) een vergelijking tussen de tarieven en woonlasten van grote gemeenten. In 2011 zijn de woonlasten met in de grote gemeenten gemiddeld met 1,3% gestegen, tegen 1,7% in Haarlem. Hoewel Haarlem nauwelijks van het gemiddelde afwijkt is Haarlem toch flink gestegen op de ranglijst als gevolg van een nieuwe rekenmethode van het Coelo.

De netto woonlasten bedroegen in 2010 in Haarlem € 574 per woning, terwijl het gemiddelde van de grote gemeenten € 616 bedroeg. Er was dus nog een “ruimte” van € 41 per woonruimte. In 2010 waren 11 gemeenten duurder en 26 voordeliger. Bij de berekening is het Coelo uitgegaan van een gemiddeld tarief van één- en meerpersoonshuishoudens voor wat betreft de afvalstoffenheffing en een correctie voor de eigen inkomstenmaatstaf van het gemeentefonds.

Inmiddels is het overzicht over 2011 verschenen. In de inleiding is te lezen dat het belasting overleg grote gemeenten niet meer de opdrachtgever voor het onderzoek is. Omdat het Coelo meer aansluiting wenst bij de woonlastenatlas die het elk jaar uitbrengt, is de definitie die het hanteert voor woonlasten voor 2011 aangepast. Voor de berekening van de woonlasten wordt nu een meerpersoonshuishouding genomen en er wordt geen correctie meer toegepast voor de eigen inkomensmaatstaf van het gemeentefonds.

Omdat Haarlem een relatief hoog tarief afvalstoffenheffing heeft voor meerpersoonshuishoudens en een relatief laag tarief voor éénpersoonshuishoudens pakt deze herdefiniëring nadelig voor ons uit.

In 2011 zijn 17 gemeenten duurder en 17 gemeenten voordeliger. De consequenties hiervan worden besproken in de paragraaf bezuinigingen op het gebied van woonlasten en overige inkomsten. De nieuwe “meetmethode” van het Coelo is ook aanleiding nog eens kritisch naar de tariefstelling binnen de afvalstoffenheffing te kijken. Ons voorstel hieromtrent treft u aan als onderdeel van de volgende paragraaf actuele ontwikkelingen belastingen en rechten in Haarlem.

Op basis van het nieuwe Coelo-overzicht voor 2011 kan het volgende vergelijkende overzicht worden opgesteld:

Woonlasten 2011 op basis meerpersoonshuishoudens

Gemeente	Nummer	Netto- woonlasten	Percentage
Groningen	8	731	100
Leiden	7	720	99
Breda	6	694	95
Haarlem	5	665	91
Haarlemmermeer	4	664	91
Nijmegen	3	606	90
Arnhem	2	627	86
Tilburg	1	538	74

Hierbij geldt als uitgangspunt een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus gemiddelde rioolheffing en reinigingsheffing op basis van een meerpersoonshuishouden. Het is duidelijk dat op basis van deze ranglijst er weinig ruimte resteert om de woonlasten te verhogen en dan toch nog op een gemiddeld niveau uit te komen.

6.4 Actuele ontwikkelingen belastingen en rechten in Haarlem

OZB –woningen en afvalstoffenheffing

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat in het kader van de bezuinigingen de gemeentelijke woonlasten mogen stijgen tot rond het gemiddelde van de woonlasten in de grote gemeenten. De woonlasten in Haarlem waren tot en met 2010 lager dan het gemiddelde van de grote gemeenten. Concreet is deze ruimte in het coalitieakkoord vertaald in een verhoging van de OZB-tarieven woningen met 3% boven inflatie (een hogere opbrengst van € 500.000 per jaar).

Op basis van de nieuwe berekening van het Coelo bedragen de woonlasten in 2011 voor Haarlem € 665 per woning en staat Haarlem 18^e van de 37 gemeenten (was 27^e). De gemiddelde woonlasten van de grote gemeenten bedraagt € 644 per woning, dus is er geen ruimte meer voor tariefsverhoging, strikt volgens het coalitieakkoord.

Er kan echter nog wel ruimte gecreëerd worden, zonder dat de woonlasten toenemen. De berekening van de woonlasten conform de uitgangspunten van het Coelo wordt nadelig beïnvloed door het relatief hoge tarief voor meerpersoonshuishoudens en relatief lage tarief voor eenpersoonshuishoudens. Binnen de kaders van het coalitieakkoord stelt het college u voor de tarieven als volgt aan te passen:

Voorstel:

De gemiddelde tarieven voor afvalstoffenheffing van de grote gemeenten bedraagt:

- voor eenpersoonshuishoudens € 231 (tegen € 185,28 in Haarlem);
- voor meerpersoonshuishoudens € 280 (tegen € 307,57 in Haarlem).

Voorgesteld wordt deze tarieven per 1-1-2012 in Haarlem als volgt aan te passen (onder voorbehoud van de nog niet bekende kostenstijgingen voor 2012):

Tarieven afvalstoffenheffing

Huidige tarief	Voorgesteld tarief
43.800 meerpersoonshuishoudens x € 307,56 = € 13.470.000	43.800 meerpersoonshuishoudens x € 280 = € 12.264.000
27.300 eenpersoonshuishoudens x € 185,28 = € 5.060.000	27.300 eenpersoonshuishoudens x € 231 = € 6.306.000
Totaal 71.100 huishoudens € 18.530.000 ¹	Totaal 71.100 huishoudens € 18.570.000
Kostendekkendheid 94,9%	Kostendekkendheid 96%

Deze tariefswijziging kan budgettair neutraal worden ingevoerd en betekent een meeropbrengst afvalstoffenheffing van € 40.000.

Belangrijker is dat dit voor de woonlasten tot gevolg heeft (die gebaseerd is op meerpersoonshuishoudens) dat Haarlem daalt van € 665 naar € 636 per meerpersoonshuishouden. Dit is € 8 onder het landelijk gemiddelde. Dit geeft voldoende ruimte om het OZB-tarief 2012 voor woningen nog eenmaal met 3% boven inflatie te kunnen verhogen, conform de meerjarenraming en coalitieakkoord.

OZB –niet woningen

De OZB-tarieven voor niet-woningen worden, conform het vastgestelde bezuinigingskader, gefaseerd opgetrokken naar het landelijk gemiddelde van de grote gemeenten. Hiervoor is in de meerjarenraming een opbrengststijging van € 500.000 geraamd. Uit het Coelo-onderzoek 2011 blijkt dat Haarlem nog 20% onder het landelijk gemiddelde zit met de tarieven voor de niet-woningen. Om de hogere opbrengst te realiseren zal het tarief voor 2012 met ruim 3% verhoogd dienen te worden.

Toeristenbelasting

Er wordt onderzocht onder welke condities de uitvoering van de toeristenbelasting kan worden overgedragen aan Cocensus. Cocensus voert deze taak al uit voor de gemeente Haarlemmermeer.

Daarbij zal een extra uitgebreide controle worden uitgevoerd op basis waarvan berekend kan worden wat de meeropbrengst zou zijn als de heffingsmaatstaf wordt omgezet van een vast bedrag per overnachting naar een percentage van de overnachtingskosten. De gemeente Haarlemmermeer past deze maatstaf al toe. Er is in de meerjarenraming vanaf 2012 rekening gehouden met een meeropbrengst van € 50.000 als onderdeel van de bezuinigingen uit het coalitieakkoord.

Marktgelden

In december 2010 is door het college besloten de weekmarkt gefaseerd (door verhogingen in 2012 en 2013) volledig kostendekkend te maken. Een uitgebreid voorstel, met een onderbouwing van de tarieven 2012 en daarin ook een onderzoek naar andere mogelijkheden om de kostendekkendheid te verhogen, wordt in september 2011 voorgelegd. De te realiseren extra opbrengst zal worden ingezet als onderdeel van de taakstelling kostendekkend maken leges en tarieven (uit de cluster Inkomsten uit het coalitieakkoord)

Kostendekkendheid overige heffingen

Als onderdeel van de bezuinigingen is tevens besloten de kostendekkendheid van de overige heffingen te verbeteren. Hiervoor is in de meerjarenraming een opbrengstenstijging voorzien van € 150.000. De afvalstoffen- en rioolheffing maken onderdeel uit van de woonlasten en worden hier verder buiten beschouwing gelaten en voor de marktgelden is reeds een afzonderlijk traject van kostendekkendheid afgesproken. De opbrengsten van (bouw)leges, haven- en begraafrechten bedragen afgerond € 9 miljoen. Om een opbrengstenstijging van € 150.000 te kunnen realiseren, dienen deze heffingen met gemiddeld 1,7% extra verhoogd te worden (dus met 3,7% en de omgevingsvergunningen met 1,7%, omdat er vanuit wordt gegaan dat de inflatie bij de omgevingsvergunning al verdisconteerd is in de gestegen bouwprijzen).

¹ In de begroting 2011 is nog een opbrengst geraamd van € 18.335.000. Op basis van de vastgestelde tarieven in de raad van december wordt de opbrengst in bestuursrapportage-1 2011 verhoogd naar € 18.530.000

Afschaffing reinigingsrecht

Eén van de besluitpunten bij de kadernota 2011 was het afschaffen van het reinigingsrecht per 1-1-2012. Dit wordt ook gerealiseerd, zodat voor 2012 er geen baten en lasten meer geraamd worden ten aanzien van inzameling van bedrijfsafval. De verordening wordt op dit punt aangepast.

Alternatieven heffingsmaatstaf rioolheffing

Bij de vaststelling van de Haarlemse belastingvoorstellen in december 2009 is op verzoek van de raad toegezegd, dat nader onderzocht zou worden welke passende heffingsmaatstaven er zijn voor de rioolheffing naast de mogelijkheid te heffen op basis van een vast bedrag (de huidige maatstaf).

De mogelijkheden hiertoe zijn onderzocht, waarbij met name de voor- en nadelen van de verschillende alternatieven zijn aangegeven. Verwacht wordt dat de uitkomsten voor het zomerreces aan de commissie bestuur kunnen worden aangeboden. Op basis van het uit te brengen voorstel kan een keuze gemaakt worden voor een nieuwe heffingsmaatstaf of voor handhaving van de bestaande maatstaf. De datum van inwerkintreding van de maatstaf is afhankelijk van de gekozen maatstaf.

Mogelijke invoering BIZ-heffing (Bedrijven Investeringszones) Waarderpolder

Op verzoek van de ondernemersvertegenwoordigers in de Waarderpolder heeft de raad in 2010 een juridische basis verschaft voor de invoering van een bestemmingsheffing BI-zone Waarderpolder. Formalisering van de voorgestelde heffing kan echter pas plaatsvinden nadat een zogenaamde draagvlakmeting heeft plaatsgevonden. Een gekwalificeerde meerderheid van de in de Waarderpolder gevestigde ondernemers heeft in 2010 niet ingestemd met de invoering. Bezien wordt of er mogelijk wel draagvlak is in 2011. Er zal dan in 2011 opnieuw een draagvlakmeting gehouden kunnen worden. Indien de uitslag hiervan positief is, zal de BIZ-heffing ook voor 2012 gelden.

Parkeertarieven

De parkeertarieven worden, conform het vastgestelde bezuinigingskader, jaarlijks met 0,5% boven inflatiecorrectie verhoogd. Hiervoor is in de meerjarenraming een opbrengststijgingen € 70.000 geraamd. Dit betekent dat de tarieven in 2012 met 2,5% verhoogd worden, incl. inflatiecorrectie.

Beslispunten

Het college stelt de raad voor:

- de tarieven afvalstoffenheffing voor één- en meerpersoonshuishoudens per 1-1-2012 te wijzigen, conform het voorstel
- het tarief OZB-woningen per 1-1-2012 met 3% boven inflatie te verhogen;
- de tarieven OZB niet-woningen per 1-1-2012 met ruim 3% boven inflatie te verhogen tot een meeropbrengst van € 500.000;
- de marktgelden per 2013 kostendekkend te maken en het tarief per 1-1-2012 met 13% te verhogen;
- de tarieven voor leges, haven- en begraafrechten per 1-1-2012 met 1,7% boven inflatie te verhogen;
- de parkeertarieven per 1-1-2012 met 0,5% boven inflatie te verhogen.

7. Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken

7.1 Erfpachten

Begin april heeft het college de onderzoeksopzet vastgesteld van het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het erfpachtbeleid (2011/47350).

In 2007 heeft de raad een nieuwe systematiek vastgesteld voor de afkoop van erfpacht, met als doel om het aantal erfpachten (enkele honderden) te verminderen. Toen het nieuwe erfpachtbeleid net van kracht werd, is een aantal erfpachten afgekocht, maar daarna lijkt het stil te zijn geworden. De volgende vragen doen zich voor:

- Leidt het erfpachtbeleid uit 2007 tot het beoogde doel (= minder erfpachten)? En zo nee, waarom of waardoor niet?
- Hoe vaak worden erfpachten afgekocht en wat levert dit op?
- Wat is de ambtelijke inzet op dit onderwerp?

Het 213a-onderzoek moet informatie opleveren of, en zo ja hoe, het erfpachtbeleid doelmatiger en doeltreffender en doelmatiger kan worden. Het onderzoeken moet leiden tot een aantal concrete aanbevelingen om het bestaande, waar nodig, bij te stellen.

Het onderzoek wordt in het tweede kwartaal van 2011 uitgevoerd.

7.2 Hondenbeleid

Begin april heeft het college de onderzoeksopzet vastgesteld van het onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het hondenbeleid (2011/47350).

De belangrijkste beleidsuitgangspunten en uitvoeringplannen van het hondenbeleid staan opgetekend in de notitie “Hondenbeleid: een hernieuwde aanpak” uit 2007 (B&W juli 2007). Doel van het Haarlems hondenbeleid is het verminderen van overlast door honden. Deze overlast kan zich voordoen op het gebied van uitwerpselen, loslopen, hygiëne en geluidoverlast e.d. Het Haarlemse hondenbeleid dat hiervoor moet zorgen bestaat uit 4 onderdelen:

- *Handhaving*: regelgeving/restrictieve maatregelen: aanlijnplicht, opruimplicht en opruim-middelenplicht, verboden gebieden
- *Ruimtelijke bestemming*: bieden van voorzieningen (preventieve maatregelen), afvalbakken +600 vanaf 2008, losloopgebieden
- *Communicatie*: Campagnes en voorlichting
- *Belastingtechnische maatregelen*: tarief, aantal geregistreerde honden (voor heffing belasting), belastingcontroles (steekproef), hondenpenning e.d.

Het 213a-onderzoek moet informatie opleveren of, en zo ja hoe, het hondenbeleid doelmatiger en doeltreffender en doelmatiger kan worden. Het onderzoeken moet leiden tot een aantal concrete aanbevelingen om het bestaande, waar nodig, bij te stellen.

Ook dit onderzoek wordt in het tweede kwartaal van 2011 uitgevoerd.

7.3 VAT/VTU

In 2011 zal een 213a onderzoek worden uitgevoerd naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de ambtelijke inzet ten behoeve van projecten. Op 11 januari heeft het college de projectopdracht met de centrale vraagstelling, opzet en uitwerking van het 213a-onderzoek vastgesteld.

Het onderzoek zal aangeven in hoeverre er meer of minder uren aan projecten wordt besteed dan vanuit het oogpunt van efficiency is gerechtvaardigd. Hierover worden tevens concrete aanbevelingen gedaan.

Om dit onderzoek zo effectief mogelijk uit te voeren wordt gebruik gemaakt van een technisch adviesbureau met ervaring op dit gebied.

De resultaten van het onderzoek zullen in de zomer bekend zijn.

7.4 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Bij de begroting 2009 heeft het college besloten om samen met Spaarnelanden de doelmatigheid van alle werkzaamheden rond de afvalinzameling (van gemeentelijk beleid tot en met uitvoering bij Spaarnelanden) te onderzoeken.

Het college zal op basis van de resultaten uit dit doelmatigheidsonderzoek nadere besluiten nemen over welke kosten van Spaarnelanden kunnen worden verlaagd om de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing naar 100% te brengen.

De resultaten van dit onderzoek zullen later dit jaar bekend zijn.

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de stand van zaken wat betreft de verschillende lopende doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.

8. Grond- en vastgoedbeleid

De gemeente is eigenaar van grond en gebouwen die nodig zijn om ruimtelijke en/of maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Het Haarlemse grond- en vastgoedbeleid is het kader waarbinnen het gemeentelijk vastgoed wordt ontwikkeld en geëxploiteerd. In mei 2006 heeft de raad de Nota Grondbeleid (BIS 2006/466) vastgesteld. In deze nota is het grond- en vastgoedbeleid gezien tegen de achtergrond van de visie en ambitie van Haarlem en de wijze waarop de gemeente de regiefunctie in de stedelijke ontwikkeling vormgeeft. Jaarlijks actualiseert en publiceert de gemeente in de Nota Grondprijzen (laatste versie BIS 2009 237349) de nadere invulling hiervan voor het uitgiftebeleid en het grondprijnsbeleid. In de Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BIS 2006 245744) zijn de algemene spelregels opgenomen uit het ministerieel Besluit Begroting en Verantwoording verbijzonderd voor Haarlem, waaronder de richtlijnen voor de waardering en exploitatie van gronden en overig vastgoed, de bevoegdheden van college en raad en de regels die gelden voor toevoegingen en onttrekkingen aan de vastgoedreserves voor grondexploitatie, erfpacht en boven boekwaarde.

De vastgoedexploitaties zijn onderverdeeld in een aantal hoofdstukken waarmee gerefereerd wordt aan de Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie. De originele vier hoofdstukken zijn met Raadsbesluit 2008 219319 omgenummerd naar een nieuwe rangschikking. Hierdoor kan de vastgoedportefeuille overzichtelijker en professioneler beheerd worden.

Kredietcrisis

De kredietcrisis heeft een ingrijpende uitwerking op de vastgoedmarkt. Voor de gemeente Haarlem heeft dit vooral geleid tot vertraging van projecten en gronduitgifte, met als gevolg daarvan renteverliezen. Vorig jaar is een aantal lopende of oude initiatieven afgeboekt omdat ze onder de huidige omstandigheden onhaalbaar bleken.

In deze paragraaf Grondbeleid werd teruggekeken op de prestaties binnen de projecten in het afgelopen jaar. Bij kadernota wordt (via het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties) vooruitgeblikt, waarbij inzicht wordt gegeven in de verwachte, specifieke toekomstige gevolgen voor de lopende grondexploitaties.

8.1 Grondexploitaties

Voor gebiedsontwikkelingen stelt de gemeente de kaders vast in de vorm van projectdocumenten, waarin naast het te realiseren programma ook afspraken worden gemaakt over de planning en de financiële gevolgen van de projectuitvoering.

Grondexploitaties zijn een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Te denken valt aan woningbouw, maatschappelijke zaken en infrastructurele zaken ten dienste van de gemeente. De grondexploitatie dient onder meer om de financiën (baten, lasten en risico's) van deze langdurige projecten actueel en overzichtelijk te houden.

Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG)

In overleg met de raad is in 2008 in de projectgroep informatiewaarde MPG (o.a.) besloten een knip in de tijd aan te brengen tussen de verantwoording door het college over het gevoerde grondbeleid enerzijds en het meerjarenperspectief anderzijds. In de verantwoording over het gevoerde beleid ligt de nadruk op de resultaten van de afgelopen jaren en de gevolgen daarvan voor de reserve grondexploitatie. De verantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening en het jaarverslag. Het MPG gaat in op de verwachte toekomstige resultaten van de grondexploitaties, mede op basis van de resultaten van het afgelopen jaar en inschattingen van toekomstige ontwikkelingen. Het MPG wordt tegelijk met de kadernota opgesteld en als bijlage aan de raad aangeboden. Zie hiervoor bijlage 1.

Algemene reserve grondexploitaties

De algemene reserve Grondexploitaties is een risicoreserve ter dekking van risico's van grondexploitaties. De voordelige resultaten op grondexploitaties worden aan deze reserve toegevoegd en nadelige resultaten worden er aan onttrokken. In onderstaande tabel zijn de (verwachte en / of reeds besloten) toekomstige mutaties in de reserve grondexploitaties opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Prognose verloop Reserve grondexploitaties						
Omschrijving mutaties	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand reserve begin jaar		156	689	724	760	2.677
Bij: winstneming Doctorshof / Schalkwijk		500				
Bij: opbrengsten afkoop erfpachten		p.m.	p.m.	p.m.		
Af: motie 63 / Amerikaweg					700-	700-
Liquidatie Grex Raaks					2490	
Liquidatie Grex Ripperdaterrein						3.857
Saldo einde jaar	149	656	689	724	2.550	5.834

De laatste twee dotaties ad € 0,7 miljoen vanwege Motie 63 / Amerikaweg kan pas uitgevoerd worden zodra de kasstroom van de reserve het toelaat. Naar de nieuwe inzichten zal dit pas in 2014 voor het eerst het geval zijn.

Conclusie

De gewenste minimale omvang van de reserve grondexploitatie van € 3,0 miljoen wordt de komende jaren niet bereikt. De feitelijke ontwikkeling van de omvang van deze reserve is van veel en van deels onbeïnvloedbare factoren afhankelijk. Vooral de gevolgen van de recessie en de mate waarin deze verder doorwerken in de kosten en baten van de grondexploitaties, vragen om zorgvuldige aandacht voor het benodigde weerstandsvermogen van de grondexploitaties en de eventuele nieuwe aanspraken daarop.

Toekomstige verliezen

Tot en met 2007 werden toekomstige verliezen afgedekt middels de voorziening toekomstige verliezen. Met ingang van de jaarrekening 2007 wordt deze voorziening als negatieve post onder de voorraden opgenomen. Deze post heeft betrekking op complexen waarvan op basis van de herziene exploitatieberekeningen een nadelig saldo (verlies) wordt verwacht. Toevoegingen aan de balanspost (negatieve) voorraden worden ten laste van de reserve grondexploitaties getroffen.

Per 31-12-2010 is voor de volgende complexen in totaal € 8,4 miljoen aan voorzieningen opgenomen:

(bedragen x € 1.000)

Voorzieningen toekomstige verliezen	Rekening 2010
Grondexploitatie Funderingsherstel casco stadsdelen	1.769
Voorziening grex Oostpoort III/Stadion	2.062
Voorziening Fietsnfabriek (boekwaarde groter dan marktwaarde)	1.685
Voorziening Badmintonpad	2.202
Voorziening Deli	672
Totaal	8.390

8.2 Vastgoedexploitaties

Aan de reserve Vastgoed (opbrengsten boven boekwaarde) worden de gerealiseerde meeropbrengsten boven de boekwaarde bij het afstoten van verspreid bezit (hoofdstuk II + III) toegevoegd, na aftrek van de kosten voor verkoop.

In 2010 is het startsein gegeven (BIS 2010 11586) voor de verkoop van het niet-strategisch woningbezit (woningen met huurders/gebruikers). Alle rechtmatige gebruikers zijn daarbij in de

gelegenheid gekomen om de woning aan te kopen en daartoe benaderd door de gemeente. Er is tot op heden weinig positieve respons en in 2011 zal het college zich buigen over de hierna te nemen stappen.

Vanuit de reserve boven boekwaarde worden onttrekkingen gedaan waarover de raad beslist, zoals een afdracht van € 2 miljoen per jaar in de jaren 2005 t/m 2009 en de dekking van aanvangstekorten op door de raad aangewezen nieuwe objecten. Vanaf 2010 wordt conform besluit jaarlijks een onttrekking uitgevoerd van € 1 miljoen.

De mutaties in de reserve boven boekwaarde zijn in 2010 als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Stand Reserve vastgoed						
Omschrijving mutatie	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Boekwaarde Ultimo	269	1.097	968	1.439	3.388	4.658

Conclusie

Voldoende verkoop van verspreid bezit dient ervoor te zorgen dat de reserve zich in de toekomst positief blijft ontwikkelen.

8.3 Erfpacht

Op dit moment heeft de gemeente nog ongeveer 400 erfpachtrelaties. Doelen van de uitgifte van gronden in erfpacht zijn:

- behoud van toekomstige waardeinstijging van de grond voor de gemeenschap;
- behoud van toekomstige beschikking en sturing;
- behoud van een (door indexering en waardebepaling bij het verstrijken van tijdvakken) relevante gemeentelijke inkomstenbron.

Reserve Erfpachtgronden

De vast te houden reserve bedraagt 10% van de boekwaarde. In 2010 is de boekwaarde gestegen tot € 3,2 miljoen zodat de reserve per eind 2010 gaat bedragen € 320.000. Meeropbrengsten uit exploitatie of verkoop van deze gronden vloeien ingevolge de beheerverordening grond- en gebouwenexploitatie over naar de reserve grondexploitatie (zie hierboven).

De mutaties in de reserve erfpachtgronden zijn in 2010 als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Stand Reserve Erfpachtgronden						
Omschrijving mutatie	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Boekwaarde Ultimo	308	236	304	286	285	320

8.4 Samenvatting reservepositie vastgoed

Het weerstandsvermogen is de confrontatie tussen wat we hebben en wat nodig is om verliezen en risico's uit hoofde van vastgoedexploitaties af te dekken. Het gaat dan niet alleen om de reserves, maar ook om de getroffen voorzieningen voor (mogelijke) toekomstige verliezen. Het verloop van het totaal aan reserves en voorzieningen over de afgelopen jaren is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Stand weerstandsvermogen per einde jaar						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Algemene reserve grondexploitaties	1.059	351-	1.771	897	2.477	149
Voorzieningen toekomstige verliezen	6.140	7.893	5.260	6.385	7.659	8.390
	7.199	7.542	7.031	7.282	10.136	8.539

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de informatie uit het hoofdstuk grond- en vastgoedbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2011 vast te stellen.

9. Risico's, weerstandsvermogen en financiering

9.1 Het Haarlemse beleidskader

In de nota reserves en voorzieningen (2008/101659) wordt een samenvatting gegeven van de regelgeving op het gebied van reserves en voorzieningen, waaronder een toelichting op het verschil tussen reserves en voorzieningen en de afspraken voor het instellen en opheffen van reserves en voorzieningen.

In het verlengde van deze regelgeving is het Haarlemse beleidskader uitgewerkt. Aanvullend op het bestaande beleidskader zijn de volgende afspraken gemaakt:

- een bestemmingsreserve blijft alleen bestaan als het nut en de noodzaak onomstotelijk vast staan. Als dat niet zo is wordt het toegevoegd aan de algemene reserve;
- bestemmingsreserves worden zoveel mogelijk samengevoegd tot brede bestemmingsreserves;
- van elke reserve ligt vast wat het doel van de reserve is, tot welk begrotingsprogramma het behoort, wat de geraamde besteding is en hoe de reserve wordt gevoed;
- de algemene reserve dient primair als buffer voor risico's en ter egalisatie van rekeninguitkomsten. Afzonderlijke risicovoorzieningen voor deelactiviteiten worden hierdoor overbodig.

Toepassing van deze afspraken moet er toe leiden dat er niet allerlei "potjes" ontstaan en blijven bestaan. Slechts als de raad heeft ingestemd met (nut en noodzaak) van een bestemmingsreserve kan deze (blijven) bestaan. Doordat er minder afzonderlijke bestemmingsreserves zijn, wordt nog beter een integrale afweging van beleidsvoornemens bevorderd.

Voor de stand van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de bijlage 5.5 reserves en voorzieningen in de jaarrekening 2010.

9.2 Weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies moet er met ingang van 2004 een paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden in de begroting en het jaarverslag waarin aandacht wordt besteed aan het risicoprofiel van de gemeente dit af te zetten tegen het weerstandsvermogen. De paragraaf moet minimaal een inventarisatie van de weerstandscapaciteit en de risico's en het beleid hieromtrent bevatten (artikel 11.2 BBV).

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen dient te worden vastgesteld welke ratio (verhouding benodigde en aanwezige weerstandscapaciteit) de gemeente nastreeft. Hiertoe worden de volgende klassen gebruikt²:

² Deze normeringssystematiek voor het weerstandsvermogen is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim voldoende

De gemeente Haarlem streeft naar een gezonde financiële positie. Hierbij hoort een weerstandsvermogen na dat ten minste voldoende is. Dit betekent een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0 met waarderingscijfer C.

9.3 Berekening ratio weerstandsvermogen

Om de risico's van de gemeente Haarlem in kaart te brengen wordt regelmatig uitvraag gedaan bij de verschillende hoofdafdelingen of er nog nieuwe risico's zijn gesignaleerd. Deze risico's worden gewaardeerd op waarde en kans van voordoen. Omdat het niet waarschijnlijk is dat de risico's zich in hetzelfde jaar voordoen wordt een (statistische) simulatie gedaan die het vermogen berekent dat benodigd is om met 90%³ zekerheid de risico's voldoende af te dekken.

Op basis van de inventarisatie worden de 10 grootste risico's bepaald door middel van een risicosimulatie; deze worden in de weerstandsparagraaf van de begroting en jaarrekening opgenomen. In de kadernota worden nieuw gesignaleerde risico's opgenomen ten opzichte van de laatst vastgestelde jaarrekening of begroting en wordt de ratio weerstandsvermogen opnieuw berekend.

De ratio weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In Haarlem wordt de stand van de algemene reserve gehanteerd als de beschikbare weerstandscapaciteit.

Nieuwe risico's

Aanvullend op de 10 grootste risico's die zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen van het jaarverslag 2010 wordt hieronder een gewijzigd risico gemeld.

Afd.	Risico	Kans	Gevolg (max.)
SZW	Wet Werk en Bijstand: indien het aantal bijstandsgerechtigden oploopt, draagt de gemeente, tot een overschrijding van 10%, het risico.	50%	€ 1,7 mln.

Dit risico van Sociale Zaken en Werkgelegenheid betreft een aanpassing van een al eerder genoemd risico. Deze wordt naar beneden bijgesteld en zit daarom niet meer in de top 10. Hieronder wordt een korte toelichting gegeven op het gewijzigde risico:

“Overschrijdingen op het BUIG-budget zijn, tot 10%, voor rekening van de gemeente. Het budget is circa 38 miljoen euro. Overschrijdingen hiervan tot circa 3,8 miljoen euro zijn dus voor rekening van de gemeente. In deze kadernota wordt voor 2011 een overschrijding van 2,1 miljoen euro meegenomen. Het risico voor de gemeente is daarmee nog 3,8 miljoen -/ 2,1 miljoen = 1,7 miljoen euro.”

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

³ Het zekerheidspercentage van 90% is een algemeen geaccepteerd en veel gebruikt uitgangspunt bij de beoordeling van het weerstandsvermogen. Afwijking van dit percentage is mogelijk.

Een simulatie houdt op basis van een wetenschappelijk verantwoorde methodiek rekening met kansverdeling. Op basis van de uitgevoerde simulatie dient de algemene reserve minimaal € 30,1 miljoen te bedragen om met 90% zekerheid te kunnen zeggen dat er voldoende weerstandscapaciteit is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 42,3 \text{ mln}}{€ 30,1 \text{ mln}} = 1,4$$

In Haarlem wordt de stand van de algemene reserve gehanteerd als de beschikbare weerstandscapaciteit. In bovenstaande berekening is uitgegaan van de stand van de algemene reserve per 31-12-2010. Hierin is de besluitvorming zoals voorgesteld in het jaarverslag 2010, 1^e bestuursrapportage 2011 en kadernota 2011 nog niet meegenomen.

Op basis van bovenstaande berekening wordt het weerstandsvermogen gewaardeerd in categorie C/B ((ruim) voldoende). Dit is conform het streven naar een gezonde financiële positie van de gemeente Haarlem.

9.4 Meerjarig verloop algemene reserve

In onderstaande tabel wordt het verloop van de algemene reserve weergegeven, rekening houdend met de financiële wijzigingen zoals vermeld in deze kadernota.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Budgettair effect v (-) is positief; n is nadelig					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Stand algemene reserve per 1-1	-42.268 v	-48.679 v	-53.507 v	-58.366 v	-65.106 v	-70.698 v
- Budgetoverheveling (zie berap 2009-2)	39 n					
- Aanvullende maatregelen bij begroting 2011	-600 v	-400 v	-900 v			
- Verbeteren solvabiliteit			-600 v			
- KN 2011: Verschuiving dotatie aan algemene reserve	600 n	400 n	900 n	-1.900 v		
- KN 2011: Geen dotatie algemene reserve t.b.v. solvabiliteit			600 n			
- JV 2010: Onttrekking aan algemene reserve bestemming rekeningresultaat 2010	1.667 n					
- JV 2010: Toevoeging aan algemene reserve actualisatie reserves	-4.913 v					
- berap 2011-1: Precario-opbrengst kabels en leidingen	-4.560 v	-4.560 v	-4.560 v	-4.560 v	-4.560 v	-4.560 v
- berap 2011-1: Verkoopopbrengst Nieuwe Gracht	-900 v					
- berap 2011-1: Opleidingen (overheveling van IZA-reserve)	-190 v					
- Begrotingsuitkomst (na berap 2011-1 en KN 2011)	2.446 n	-268 v	-299 v	-280 v	-1.032 v	-2.604 v
Stand algemene reserve per 31-12	-48.679 v	-53.507 v	-58.366 v	-65.106 v	-70.698 v	-77.862 v

In bovenstaande tabel zijn de voorstellen uit het Jaarverslag 2010, de 1^e Bestuursrapportage 2011 en de Kadernota 2011 reeds verwerkt. Hierover is echter door de raad nog geen besluit genomen.

9.5 Risicomanagement

Het risicomanagement behoeft binnen de gemeente Haarlem verdere doorontwikkeling. Momenteel kan vanuit de risico-inventarisatie niet met zekerheid geconcludeerd worden of de belangrijkste risico's daadwerkelijk in beeld zijn of niet. De vraag of het weerstandsvermogen toereikend is, kan daardoor niet met zekerheid worden beantwoord. Bovendien heeft risicomanagement geen inbedding

in de reguliere planning- en controlcyclus. Monitoring op de maatregelen vindt daardoor onvoldoende plaats. Voor doorontwikkeling is initiatief, commitment en prioriteitstelling vanuit de ambtelijke top noodzakelijk. Er wordt een plan van aanpak gemaakt hoe een impuls kan worden gegeven aan het risicomanagement, met name ten aanzien van verbonden partijen.

9.6 Verbeteren solvabiliteit

BNG-advies heeft een onderzoek gedaan naar de gewenste hoogte van de leningenportefeuille van de gemeente Haarlem en de daarbij te gebruiken kengetallen. Een belangrijke conclusie uit het onderzoek is dat de solvabiliteit geen goede maatstaf is voor de vermogensverhouding van een gemeente. Het kengetal schuld/exploitatie is een betere maatstaf voor de vermogensverhouding van een gemeente. Verder is geconcludeerd dat er regels zijn vanuit Europa, het rijk en de provincie over de hoogte van de leningenportefeuille van een gemeente.

De raad wordt separaat geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek van BNG-advies en de reactie van het college daarop.

9.7 Aanpassing treasurystatuut

De raad heeft de kaders voor het treasurybeleid vastgelegd in het treasurystatuut. Het college voert het treasurybeleid uit.

Het Haarlemse treasurybeleid is risico-arm. Ingeval Haarlem over overtollige middelen zou beschikken wordt alleen geld uitgeleend aan de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB).

Om tot een goede afstemming en besluitvorming te komen is een treasurycommissie ingesteld. De treasurycommissie bestaat uit de wethouder Financiën, de concerncontroller en medewerkers van de afdelingen concerncontrol en Financiën.

Eind 2009 is een audit treasury uitgevoerd. Hieruit kwamen enkele onduidelijkheden in het treasurystatuut en een aantal inconsistenties tussen het treasurystatuut, het mandateringsbesluit en de procesbeschrijving treasury naar voren. Naar aanleiding van de audit treasury zal de raad worden voorgesteld om een aantal technische wijzigingen door te voeren in het treasurystatuut.

Beslispunten

Kennis te nemen van de ontwikkelingen in risico's, het weerstandsvermogen en financiering.

10. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering (de manier waarop de organisatie haar werkzaamheden uitvoert) binnen de gemeentelijke organisatie zal sterk gaan veranderen. Op diverse terreinen zijn veranderingen in de bedrijfsvoering in voorbereiding en naar verwachting zal de verhuizing van een deel van de organisatie naar de Raaks het startpunt zijn voor de daadwerkelijke uitvoering. De belangrijkste veranderingen voor de komende jaren komen in dit hoofdstuk aan de orde.

10.1 Organisatie-ontwikkeling

De in 2008 ingezette organisatie ontwikkeling is gericht op het vormen van een organisatie met als kernwaarden: sterk extern georiënteerd, eenheid van bestuur en beleid en intern goed georganiseerd. De laatste kernwaarde is vertaald in een aantal concrete doelstellingen: een kleinere organisatie, een hoogwaardige bedrijfsvoering, transparantie en eenvoud, samenwerken in de dagelijkse praktijk, maximaal gestandaardiseerde interne diensten. Binnen de portefeuille ruimtelijke ordening wordt deze nieuwe werkwijze experimenteel toegepast in het project Triple S.

Bij de formele reorganisatie (begin 2008) en de kwaliteitsslag en formatiereductie binnen de staf (Uitwerkplan Middelen en Services 2010), zijn met name de structuuraspecten geregeld. Thans is de focus meer gericht op de andere aspecten van de organisatie, zoals de kennis/vaardigheden en houding/gedrag van medewerkers, de stroomlijning (en digitalisering) van processen en de cultuur in de organisatie. Echter, de bezuinigingen uit het coalitieakkoord en de te nemen aanvullende maatregelen, blijven het noodzakelijk maken ook stapsgewijs tot kleine en middelgrote bijstellingen van de organisatie(structuur) te komen.

Het totaal aan verander- en ontwikkelingstrajecten is zodanig met elkaar verweven dat een programma “*Doorontwikkeling*” is samengesteld om de verschillende activiteiten met elkaar af te stemmen en ook deze te stroomlijnen. De veranderstrategie voor de komende jaren is daarbij gericht op het op orde hebben van de basisprocessen en vervolgens het gefaseerd doorvoeren van veranderingen in ICT, fysieke omgeving en de organisatie en medewerkers door de programma’s in die onderdelen op elkaar afgestemd uit te voeren. Daarmee wordt stapsgewijs toegewerkt naar invoering van ‘*Het nieuwe werken*’.

10.2 Basis op orde

Met het centraliseren en op orde brengen van de financiële administratie (centrale boekhouding) zijn de afgelopen jaren belangrijke slagen gemaakt. Nu deze voor de bedrijfsvoering vitale administratie op orde is, blijkt steeds duidelijker dat de aandacht voor verbetering van de bedrijfsvoering steeds meer gelegd moet worden bij de diverse subadministraties en de aansluiting met de financiële administratie. Het komende jaar zal de aandacht daarom gericht worden op het orde brengen van die administraties en de aansluitingen.

Verder heeft de accountant naar aanleiding van zijn controle van de jaarrekening 2010 opgemerkt dat de taken en verantwoordelijkheden rond *interne controle* beter belegd moeten worden, waarbij met name de verantwoordelijkheid van het management voor de informatie over de eigen (hoofd)afdeling wordt genoemd.

Bovenstaande punten passen binnen de gedachte om bij de doorontwikkeling van de organisatie in eerste instantie zorg te dragen voor het op orde hebben (en houden) van de basis(processen).

10.3 Strategisch personeelbeleid

Het afgelopen jaar is bestuurlijk het Strategische HRM-beleid vastgesteld. Daarmee is de basis gelegd voor de verdere ontwikkeling van het HRM-beleid en de uitvoering daarvan. Vanuit deze basis zal in de komende jaren het HRM-beleid verder worden uitgewerkt en vormgegeven. Daarmee worden de noodzakelijke investeringen in de (nieuw gevraagde) kwaliteit(en) van de leidinggevendenden en de medewerkers o.a. via het Management Development traject en (in- en externe) trajecten voor vorming en opleiding ingebed in een groter en breder kader.

10.4 ICT / Digitalisering

Het afgelopen jaar zijn zowel het Masterplan ICT (oktober 2010) als het masterplan Digitalisering (februari 2011) bestuurlijk vastgesteld. Daarmee is een logisch geheel van activiteiten en projecten ook bestuurlijk bekrachtigd en zijn de benodigde middelen beschikbaar gesteld. Nadrukkelijk zijn bij het Masterplan Digitalisering deze middelen alleen voor de jaarsnede 2011 door het college aangevraagd.

In de Masterplannen wordt op hoofdlijnen de verdere ontwikkeling in de organisatie geschetst, zowel voor de hardware en kantoorautomatisering als voor de digitalisering van de bedrijfsprocessen en het centraliseren, saneren en migreren (naar een nieuw datacentre) van de bedrijfsapplicaties. In een bedrijfsmatig goed gestructureerde omgeving kunnen daarmee de noodzakelijke stappen voor het zaakgericht en flexwerken gezet worden. De eerste belangrijke stap daarin wordt gezet met het inrichten van het nieuwe datacenter, gevolgd door inhuizing in de Raakspoort en de introductie van het flexwerken.

Maar ook de verdere uitbouw van het gebruik van bestaande systemen (zoals het financieel pakket) moet bijdragen aan verbetering van de bedrijfsvoering. Verbetering die ook gerealiseerd zal worden door het toenemend gebruik van allerlei soorten van managementinformatie uit Qlikview (direct voor de managers beschikbare personele, financiële en productiegegevens).

De digitaliseringslag zal leiden tot wezenlijke veranderingen in de bedrijfsvoering, de omvang en samenstelling van organisatieonderdelen e.d.. Maar ook richting burgers, instellingen en bedrijven zullen zich veranderingen gaan voltrekken, waarmee meer aansluiting gevonden wordt met de ontwikkelingen die zich ook maatschappelijk voltrekken.

10.5 Gemeentelijk huisvesting

Na de realisatie en oplevering van het casco van de Raakspoort in 2010 zijn voor 2011 alle voorbereidingen getroffen om de inbouwpakketten (wanden, plafonds, kabels, leidingen etc.) te kunnen plaatsen. In de Nieuwbouw komen flexplekken. De werkplekken zullen veel, en door verschillende mensen gebruikt worden. Het meubilair moet daarom eenvoudig verstelbaar zijn en intensief gebruikt moeten worden. In het masterplan ICT is rekening gehouden met de aanschaf van de ICT werkplekken voor de Raakspoort zodat ook aanbesteding tijdig kon starten.

De bouwaanvraag voor Zijlpoort is in november 2010 ingediend. In april 2011 zal naar verwachting de bouwvergunning zijn verleend. De verwachting is dat Fortress in de zomer van 2011 start met de bouw. Aanvankelijk werd gedacht dat de KPN uit het pand in de Zijlpoort zou gaan, in 2010 bleek dat dit niet mogelijk is. KPN blijft in Zijlpoort, het ruimtebeslag zal wel een stuk kleiner worden dan nu het geval is. Deze operatie neemt wel tijd in beslag waardoor de meest optimistische planning voor inhuizing van de gemeente niet meer gehaald kan worden. De verwachting is nu dat de Zijlpoort eind 2013 door de gemeente in gebruik genomen kan worden. De aanwezigheid van KPN heeft ook consequenties voor de inrichting. De ruimte die de gemeente kan gebruiken wordt kleiner, momenteel wordt nog onderhandeld hoe dit gecompenseerd kan worden.

10.6 Doorontwikkeling planning en control

De komende jaren zal een aantal verbeteringen worden doorgevoerd op het gebied van planning en control. Deze verbeteringen zijn in te delen naar de volgende thema's:

1. verbeteren van planning en control;
2. efficiënter inrichten van planning en control;
3. kaders stellen voor de middelenfuncties (piofachj-functies: personeel, informatie, organisatie, financiën, automatisering, communicatie, huisvesting en juridische zaken).

In het overzicht hieronder staat welk resultaat elk van deze thema's moet opleveren en welke concrete verbetermaatregelen daartoe moeten worden uitgevoerd.

Thema 1: Verbeteren van planning en control

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
P&C wordt aangescherpt, met als doel dat de gemeente Haarlem duurzaam 'in control' is.	1. Inhoudelijk goede aansluiting tussen P&C-documenten en enerzijds de meerjarenvise van Haarlem en anderzijds de directie en (hoofd-)afdelingplannen. 2. Invoeren/aanscherpen projectcontrol. 3. Beheersen van personeel(-slasten). 4. Invoeren/aanscherpen risicomangement (wordt vaste onderdeel van beleidsvoorstellen, zowel van P&C-documenten als van B&W-nota's)). 5. Invoeren/aanscherpen control op verbonden partijen. 6. Actueel houden en verder verbeteren van Administratieve Organisatie (AO). 7. Herstructureren VIC (Verbijzonderde Interne Controle) en IC (Interne Controle). 8. Doelmatigheidsonderzoek, benchmarks en evaluaties worden geprogrammeerd en breed opgepakt: - opstellen 5-jaren programma 213a-onderzoeken; - inhoudelijke programmering van onderzoeken afstemmen met Rekenkamercommissie, Auditcommissie en accountant; - verbreden onderzoeksbasis: afdeling Onderzoek en Statistiek is betrokken bij benchmarks en evaluatieonderzoek. 9. Efficiënter organiseren van de administratie door Subadministraties te koppelen aan GFS (Gemeentelijk Financieel Systeem).

Thema 2: Efficiënter inrichten van planning en control

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Het P&C-proces is efficiënt en effectief ingericht, betrokkenen weten houd het werkt en houden zich aan de afspraken	1. Aanscherpen opdrachtgever-/nemerrelatie tussen CS/CC en MenS/Financiën voor wat betreft het vastleggen en verstrekken van informatie. 2. Aanscherpen en verduidelijken van de taken en verantwoordelijkheden binnen de 'driehoek' bedrijfsbureaus, MenS/Financiën en CS/CC. 3. Efficiënter organiseren van de totstandkoming van P&C-rapportages (o.a. door automatisering). 4. Actueel houden Handboek P&C. 5. Benadrukken van de verantwoordelijkheid van het management voor planning en control. 6. Expliciteren rollen en gedrag p&c d.m.v. trainingen. 7. Informeren gemeenteraad over p&c – cyclus.

Thema 3: Kaders stellen voor de middelenfuncties

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Vanuit de middelenfuncties wordt het primaire proces zodanig ondersteund, dat de gemeente in staat is om doelgericht en doeltreffend de beleidsdoelstellingen te realiseren	1. Ontwikkelen en actueel houden van de regelgeving en kaders voor de middelenfuncties, bijvoorbeeld: - Verordeningen 212, 213 en 213a en budgethoudersregeling; - Nota Activabeleid; - Nota reserves en voorzieningen; - Kader voor Misbruik en oneigenlijk gebruik.

Beslispunt

Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de informatie over de bedrijfsvoering.

11. Voorstel

Wij stellen de raad voor:

1. De kadernota vast te stellen, met inbegrip van de financiële meerjarenraming 2012 – 2016;
 - Om akkoord te gaan met de financiële wijzigingen 2011. Deze worden financieel-technisch verwerkt in de begroting 2011 (door middel van de 4^e begrotingswijziging 2011);
 - Om akkoord te gaan met uitgangspunten voor de begroting 2012;
 - Om akkoord te gaan met de structurele financiële doorwerking van de eerste bestuursrapportage 2011, de bezuinigingen, de financiële gevolgen van het Investeringsplan 2011-2016 en de overige financiële ontwikkelingen, en deze te verwerken in de meerjarenraming 2012 - 2016.
2. Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de voortgang op de hoofdthema's en actiepunten uit het coalitieakkoord "Het oog op morgen".
3. Het college stelt de raad voor om het Investeringsplan 2011-2016 vast te stellen.
4. Het college stelt de raad voor om kennis te nemen van de haalbaarheid van de bezuinigingen en de te realiseren bezuinigingen (waaronder de kortingen op subsidies) vast te stellen. De bedragen die nu niet realiseerbaar worden geacht, voorlopig als taakstelling op te nemen. Het komende jaar komt het college terug over de alternatieve invulling van die taakstellingen.
5. Het college stelt de raad voor:
 - de tarieven afvalstoffenheffing voor één- en meerpersoonshuishoudens per 1-1-2012 te wijzigen, conform het voorstel in hoofdstuk 6;
 - het tarief OZB-woningen per 1-1-2012 met 3% boven inflatie te verhogen;
 - de tarieven OZB niet-woningen per 1-1-2012 met ruim 3% boven inflatie te verhogen tot een meeropbrengst van € 500.000;
 - de marktgelden per 2013 kostendekkend te maken en het tarief per 1-1-2012 met 13% te verhogen
 - de tarieven voor leges, haven- en begraafrechten per 1-1-2012 met 1,7% boven inflatie te verhogen;
 - de parkeertarieven per 1-1-2012 met 0,5% boven inflatie te verhogen.
6. Om kennis te nemen van de stand van zaken wat betreft de verschillende lopende doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.
7. Om kennis te nemen van de informatie uit het hoofdstuk grond- en vastgoedbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2011 vast te stellen.
8. Om kennis te nemen van de ontwikkelingen in risico's, het weerstandsvermogen en de algemene reserve.
9. Om kennis te nemen van de informatie over de bedrijfsvoering.

De secretaris

De burgemeester

12. Besluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De raad stelt de kadernota vast, met inbegrip van de financiële meerjarenraming 2012 – 2016;
 - De raad gaat akkoord met de financiële wijzigingen 2011. Deze worden financieel-technisch verwerkt in de begroting 2011 (door middel van de 4^e begrotingswijziging 2011);
 - De raad gaat akkoord met de uitgangspunten voor de begroting 2012;
 - De raad gaat akkoord met de structurele financiële doorwerking van de eerste bestuursrapportage 2011, de bezuinigingen, de financiële gevolgen van het Investeringsplan 2011-2016 en de overige financiële ontwikkelingen, en deze te verwerken in de meerjarenraming 2012 - 2016.
2. De raad neemt kennis van de voortgang op de hoofdthema's en actiepunten uit het coalitieakkoord "Het oog op morgen".
3. De raad stelt het Investeringsplan 2011-2016 vast.
4. De raad neemt kennis van de haalbaarheid van de bezuinigingen en stelt de te realiseren bezuinigingen (waaronder de kortingen op subsidies) vast. De bedragen die nu niet realiseerbaar worden geacht, voorlopig als taakstelling op te nemen. Het komende jaar komt het college terug over de alternatieve invulling van die taakstellingen.
5. De raad besluit:
 - de tarieven afvalstoffenheffing voor één- en meerpersoonshuishoudens per 1-1-2012 te wijzigen, conform het voorstel in hoofdstuk 6;
 - het tarief OZB-woningen per 1-1-2012 met 3% boven inflatie te verhogen;
 - de tarieven OZB niet-woningen per 1-1-2012 met ruim 3% boven inflatie te verhogen tot een meeropbrengst van € 500.000;
 - de marktgelden per 2013 kostendekkend te maken en het tarief per 1-1-2012 met 13% te verhogen
 - de tarieven voor leges, haven- en begraafrechten per 1-1-2012 met 1,7% boven inflatie te verhogen;
 - de parkeertarieven per 1-1-2012 met 0,5% boven inflatie te verhogen.
6. De raad neemt kennis van de stand van zaken wat betreft de verschillende lopende doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken.
7. De raad neemt kennis van de informatie uit het hoofdstuk grond- en vastgoedbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties 2011 vast te stellen.
8. De raad neemt kennis van de ontwikkelingen in risico's, het weerstandsvermogen en de algemene reserve.
9. De raad neemt kennis van de informatie over de bedrijfsvoering.

Gedaan in de vergadering van 30 juni 2011.

De griffier

De voorzitter

Bijlagen

Bijlage 1: Investeringsplan 2011 - 2016

Als los boekje bijgevoegd.

Bijlage 2: Meerjarenperspectief Grondexploitaties 2011

Als los boekje bijgevoegd.

Bijlage A: Haalbaarheid bezuinigingen

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	
Investeringsplafond									
	Haalbaar Invest.pl	-5012	-573	199	3699	3705	4803	7000	
	TAAKSTELLING Invest.pl	-4886	-573	199	3699	3705	3910	6107	Zie investeringsplan 2011/2016.
	Resterende taakstelling	-126	0	0	0	0	893	893	
Inkomsten									
CC	Woonlasten naar gemiddeld niveau	500	1000	1000	1000	1000	1000	1000	In het coalitieakkoord is afgesproken dat de woonlasten niet verder zullen stijgen dan tot het niveau van het gemiddelde van de grotere gemeenten. Deze norm is door ons gekoppeld aan de rangschikking op basis van de COELO-rapportages (COELO: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Thans blijkt dat door wijziging van de maatstaven de rangschikking voor Haarlem wijzigt (van een 27e naar een 18e plaats van de in totaal 37 gemeenten). Het college is van mening dat geen concessies moeten worden gedaan aan één van de ijkpunten van het coalitieakkoord. Omdat op grond van de herziene rangschikking de ruimte voor woonlastenverhoging beperkt is, zal deze taakstelling aanzienlijk minder bijdragen dan oorspronkelijk geraamd. (zie voor technische toelichting bijlage 1).
			281	281	281	281	281	281	Wel is het nog mogelijk door een iets gewijzigde tariefstelling voor de afvalstoffenheffing (+40) en afschaffing van het reinigingsrecht (+241) een bescheiden meeropbrengst tov de bestaande ramingen te realiseren.
	OZB niet woningen	500	1000	1500	2000	2500	3000	3000	De kaderstelling is om gefaseerd, met € 0,5 mln per jaar, de opbrengst OZB van de niet-woningen te verhogen tot omstreeks het gemiddelde tarief van de grote gemeenten. Voor 2011 is dit gerealiseerd door de ramingen in de begroting te verhogen en in de belastingvoorstellen die in december 2010 zijn vastgesteld door de raad, zijn de hogere tarieven verwerkt.
	belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimte	35	35	35	35	35	35	35	Voor 2011 is dit gerealiseerd door de ramingen in de begroting te verhogen en in de belastingvoorstellen die in december 2010 zijn vastgesteld door de raad, zijn de tarieven verwerkt. Na vaststelling van de verordening is daarmee deze maatregel structureel verwerkt.
	Toeristenbelastingen		50	50	50	50	50	50	De baten van de toeristenbelasting kunnen stijgen door: 1. Een andere maatstaf (een bedrag in % van de overnachtingskosten i.p.v. een vast bedrag); 2. Door controle uit te voeren op belastingplichtigen; 3. Door de regeling efficiënter uit te voeren. Er is onderzoek gaande om de toeristenbelasting door Cocensus te laten uit te voeren (incl. controle) en de belastingverordening en heffings-maatstaf te harmoniseren met Haarlemmermeer. De verwachting is dat dit in de kadernota met een positief advies aan de raad kan worden voorgelegd.

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	
	Kostendekkendheid overige heffingen		150	300	450	600	750	900	Het uitgangspunt is een 100% kostendekkende dienstverlening. Op dit moment is de feitelijke situatie dat onze dienstverlening nog niet kostendekkend is. Kostendekkendheid kan worden verkregen door verlaging van lasten of door verhoging van de tarieven. In de kaderstelling wordt er van uitgegaan om gefaseerd naar een meer kostendekkende dienstverlening te komen. De opbrengsten uit kostendekkende tarieven (excl. Afvalstoffen en rioolheffing, want die zijn begrepen in het onderdeel woonlasten) bedragen ca. € 10 mln. Als taakstelling is een bedrag van € 150.000 geraamd. Dit kan worden ingevuld door de komende jaren de tarieven gemiddeld 1,5% meer kostendekkend te maken en dit jaarlijks te toetsen bij de begroting en de Haarlemse belastingvoorstellen
	Optimalisatie inkomsten uit eigendommen		20	40	60	80	100	100	Vastgoed in beheer bij de afdeling Vastgoedbeheer kan in diverse categorieën worden onderverdeeld commercieel, maatschappelijk, dienstgebouwen, parkeren en erfpachten. Mogelijkheden tot bezuinigingen (inkomstenverhoging) liggen bij de categorieën commercieel, maatschappelijk en erfpacht. De aanvankelijk geraamde bezuiniging (oplopend tot € 400.000 in 2018) is niet haalbaar, danwel bestaat het risico van dubbelstelling met taakstellingen op het gebied van het vergroten multifunctioneel gebruik van accommodaties, de carrousel culturele instellingen e.d.
	Aanlegkosten parkeerplaatsen	50	50	50	50	50	50	50	Is reeds ingevoerd per 1.1.2011. De aanlegkosten van gehandicaptenparkeerplaatsen worden in het vervolg in rekening gebracht bij de aanvrager. In de begroting is hiervoor een inkomstenraming van € 50.000 opgenomen
	Parkeren (tarief +0,5%)	70	140	210	280	350	420	450	Dit betreft de stijging met jaarlijks inflatiepercentage + 0,5% (op basis vastgelegde afspraak in coalitieakkoord). De stijging 2011 is verwerkt in de tarieven.
	Haalbaar Inkomsten	1155	2726	3466	4206	4946	5686	5866	
	TAAKSTELLING Inkomsten	1155	2525	3845	5165	6485	6952	7885	
	Resterende taakstelling	0	-201	379	959	1539	1266	2019	
Efficiency									
WG Eff	Beperking externe inhuur/Strat budget	2250	2250	2250	2250	2250	2250	2250	De verdeling van het bedrag over de posten strategisch budgetteren en externe inhuur is aangepast: het te weinig gerealiseerde bedrag strategisch budgetteren wordt gecompenseerd door verhoging van de taakstelling op de externe inhuur. De taakstelling externe inhuur is onderdeel van een totale vermindering van de kosten van externe inhuur (conform coalitieakkoord). De taakstelling op externe inhuur wordt eerder gerealiseerd dan in de kadernota 2010 werd aangenomen.
WG Eff	Interne organisatie/structuur en processen	53	303	603	1567	1567	2267	3667	Het realiseren van de taakstelling op de overige efficiencymaatregelen (processen, organisatiestructuur e.d.) zal conform eerdere raming gaan plaatsvinden. Daarbij zullen maatregelen genomen worden om de span of control te vergroten, de bedrijfsprocessen te vereenvoudigen en te digitaliseren, waardoor de dienstverlening kan worden verbeterd en de capaciteitsinzet kan worden teruggebracht.
	Haalbaar Efficiency	2303	2553	2853	3817	3817	4517	5917	
	TAAKSTELLING efficiency	750	1550	2350	3150	3950	4550	5750	
	Resterende taakstelling	-1553	-1003	-503	-667	133	33	-167	

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	
Subsidies & Verbonden partijen									
	Subsidies		626	1.380	1.844	2.013	2.577	2.812	Zie separate besluitvorming College d.d. 4 februari 2011 en de reactie van het college op de inmgediende zienswijzen dd 15 maart 2011
	Verbonden partijen	500	1.029	1809	2429	3047	3656	4875	Zie separate besluitvorming College .d.d. 7 maart 2011
	Overige posten subsidies	-500	50	50	50	50	150	200	centralisatie/stroomlijning subsidieverleningsproces; intensivering multifunctioneel gebruik accommodaties
	Haalbaar Subsidies	0	1705	3047	4171	4996	6319	7887	
	TAAKSTELLING Subsidies	250	1880	3235	4340	5320	6430	8650	
	Resterende taakstelling	250	175	188	169	324	111	763	
Taken									
WZ	Onderhoudsniveau naar lagere norm	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	Zie separate nota inzake de scenario's beheer&onderhoud; het huidig aanbestedingsklimaat is zodanig dat met minder middelen dezelfde resultaat/hetzelfde niveau van onderhoud geboekt/gehaald kan worden
DV	WMO huishoudelijke hulp/WMO-indicatiestelling: versoberen verordening	0	0	0	295	295	295	295	In de systeeminnovatieve aanpak HOF 2.0 is ook de versobering van de verordening opgenomen. Het in deze bezuinigingsoperatie ingeboekte bedrag van € 295K zal als onderdeel van de totale 'opbrengst' Hof 2.0 kunnen worden 'ingeboekt'.
DV	Digitale webwinkel (Digitale self-service)	0	0	400	400	400	400	400	Digitalisering van de bedrijfsprocessen(in de vorm van een digitale webwinkel en selfservicebalies, begint bij de interne en externe klant en de binnenkomst van (aan)vragen, maar kan zeker ook in de verdere procesgang besparingen opleveren. Met het vaststellen van het Masterplan Digitalisering zet het college in op een omvangrijke digitaliseringsslag. Inmiddels zijn de eerste projecten uit het Masterplan in uitvoering genomen.Opbrengsten daarvan worden in de komende jaren verwacht.
SZ	Uitvoerende taken Cultuur	0	50	50	50	50	50	50	Bij de afdeling (Economie&)Cultuur wordt een aantal uitvoerende taken verricht waaronder de uitvoerende taken van de stadsmusici. De Haarlemse stadsmusici werken al voor de gemeente sinds orgel, kerktorens en beiaard in bezit van gemeente zijn begin 19e eeuw. In 2011 gaat de beiaardier met pensioen. Hierna kan de gemeente overgaan op inhuur van beiaardiers op declaratiebasis. Voor de stadsorganisten geldt dat een deel van de concerten wordt uitgevoerd t.b.v. de kerk. De gemeente zal met de kerk in overleg treden om deze werkzaamheden door de kerk te laten overnemen. De uitvoerende taken t.a.v. de orgelserie zijn reeds overgenomen door de Philharmonie.
CC	Geen leningen en garanties meer aangaan	0	0	0	0	0	0	0	Het college verleent in principe geen leningen en garanties, tenzij hiervoor na uitvoerig onderzoek of op basis van reeds bestaande afspraken wel aanleiding is. Het niet verstrekken van leningen en garanties levert overigens geen directe opbrengsten, hooguit het vermijden van risico.
SZ	Tijd Bplannen terugbrengen met 300 uur	0	0	60	120	150	150	150	Het opstellen van een bestemmingsplan vraagt op dit moment gemiddeld 2000 uur. Dit kan met 300 uur per bestemmingsplan worden teruggebracht. Doordat er met gebiedsvisies gewerkt wordt, kan er bespaard worden op het bestemmingsplanwerk, omdat de inhoudelijke discussie naar voren wordt getrokken.
SZ	Uitgaven Economie laten afhangen van subsidieinkomsten	0	25	25	25	25	25	25	Vanaf 2009 is een budget van € 500.000 beschikbaar voor het domein Economie. Voorstel is dit budget te verlagen met € 25.000.

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	
SZ	Anders financieren combinatiefuncties	0	20	20	20	20	20	20	In het collegewerkprogramma is het realiseren van de Brede School (combinatie van onderwijs, naschoolse opvang en vrije tijdsactiviteiten voor de jeugd rond het schoolgebouw) een voornemen. De inzet van zgn. combinatiefunctionarissen draagt hier aan bij. Het Rijk co-financiert deze regeling onder voorwaarde dat de gemeente in 2012 het aantal functionarissen verhoogd naar 19,3 fte. Ten tijde van het ontstaan van het ideeënboek was het onzeker of het college door wilde gaan met deze regeling. Stoppen van de regeling zou een bezuiniging opleveren maar als consequentie ook het wegvallen van de Rijkssubsidie tot gevolg hebben. De betrokken portefeuillehouders zijn inmiddels overeengekomen dat zij de regeling willen continueren en uitbreiden. Momenteel wordt een collegenota voorbereid waarin de financiering van deze regeling uit Brede School-middelen en subsidiegelden van partners wordt geregeld (binnen bestaande budgetten). Na doorrekening van de benodigde middelen resteert een bedrag van € 20.000, die vrijvalt voor de bezuinigingen (format ontvangen).
SZ	Verzelfstandigen Vastgoedbeheer. VGO bij Gebiedsmanagement		0	80	80	80	80	80	Eind 2010 is het onderzoek naar de wenselijkheid en mogelijkheid van het uitbesteden of verzelfstandigen van de werkzaamheden van bureau Vastgoedbeheer gestart. Het onderzoek is inmiddels afgerond en voor de kadernota 2011 wordt het resultaat van dit onderzoek aan het college voorgelegd. Voorlopige eindconclusie is dat stapsgewijs verzelfstandigen, onder voorwaarde van professionalisering, mogelijk is. In hetzelfde onderzoek is gekeken naar de taken van het bureau Vastgoedontwikkeling.
SZ	Taakstelling Peuterspeelzaalwerk	0	100	100	100	100	100	100	Deze taakstelling is meegenomen in de taakstellingen op de subsidies op het Peuterspeelzaalwerk en kan voor de genoemde € 100.000 aan deze cluster worden toegerekend.
WZ	Digitaal parkeren invoeren			50	75	100	117	150	Het invoeren van het digitaal parkeren is nog in discussie. Het college stelt voor - gezien deze nog lopende discussie - de ingeboekte taakstelling 1 jaar op te schuiven en de haalbaarheid van deze taakstelling op het herijkingsmoment (kadernota 2012 opnieuw te bezien.
	Stelpost: voorlopig aanhouden								zie toelichting in nota
SZ	Leerlingenvervoer naar landelijk niveau			63	150	150	150	150	Huidige aanbesteding loopt tot 1-8-2013. In de huidige aanbesteding is voor het lokale vervoer sprake van een grens van 1 km. Daarboven kan een beroep gedaan worden op de regeling. De wettelijk voorgeschreven grens bedraagt echter 6 km. Wijziging van het Haarlems beleid naar die wettelijke norm levert een besparing op. Het interlokaal vervoer kent geen begrenzing in km en de gemeente is verplicht om hierin te voorzien. Het college zal voor de Kadernota 2011 in een nota een toelichting op deze maatregel geven.
SZ	Geen extra middelen voor hoogbegaafde leerlingen				50	50	50	50	Er zijn middelen (plus-leerlingen, wet OKE) om hoogbegaafde leerlingen kansen te bieden om binnen de bestaande groepen speciale programma's aan te bieden waardoor zij zich op hun niveau kunnen ontwikkelen. Hierdoor hoeven deze leerlingen niet naar scholen die uitsluitend zijn gesticht voor hoogbegaafde leerlingen. Het beschikbare budget is onderdeel van de budgetten die schoolbesturen inzetten voor deze doelgroep. Het effect van de bezuiniging zal betekenen dat de schoolbesturen meer budget uit de lumpsum moeten inzetten dan wel dat de programma-aanpak aangepast dient te worden.

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	
SZ	Andere opzet Floragaarde		15	15	15	15	15	15	Floragaarde is per 1 januari 2010 in beheer overgenomen van de SDO Centrum Zuid (zie motie uit 2008 "De geit gespaard"). De huisvesting heeft geen boerderij-uitstraling, de buitenruimte is beperkt en daardoor minder geschikt voor een volwaardige kinderboerderij. Efficiëntiewinst was voorzien door de kinderboerderij om te vormen tot een huisdiercentrum. Zo'n centrum vergt lagere exploitatielasten. Ook is continue personele bezetting niet meer nodig. De verwachte besparing van € 30.000 is echter niet haalbaar. Gedacht wordt aan een besparing van € 15.000,-. De vrijvallende formatie wordt ingezet bij de andere kinderboerderijen, waarmee de externe inhuur kan worden beperkt.
SZ	Huisvestingscarroussel culturele instellingem			150	150	150	150	150	Een centrale huisvesting van CCVT, een samenwerking op het gebied van beeldende kunst (37 PK, Vishal, Nieuwe Vide, Hallen), de ontwikkeling van een erfgoedcentrum en een (mogelijke) verplaatsing van instellingen die huisvesten in Groot Heiligland (ABC, Spaarnestad Foto, 37 PK, HMM) en kansen in op termijn vrijkomende (gemeentelijke) panden zorgen voor een culturele carroussel in de stad die op termijn een kostenvoordeel kan opleveren, nl. opbrengsten te verkopen panden, (huurgerelateerde) subsidiëring instellingen, te vervallen onderhoudsbudgetten. Te treffen verbouwingsinvesteringen, verhuislasten en boekwaardes moeten hier weer op in vermindering gebracht worden.
	Haalbaar taken	1000	1210	2013	2530	2585	2602	2635	
	TAAKSTELLING Taken	1300	1525	2200	2720	2995	3697	5100	
	Resterende taakstelling	300	315	187	190	410	1095	2465	Inclusief niet ingevulde stelpost ad € 1.330.000
Allen	STELPOST	0	0	0	0	1500	1205	615	Nog geen invulling aan deze stelpost gegeven; zie rapportage
	INHOUDELIJK (MOGELIJK) HAALBAAR, FINANCIEEL NIHI								Deze voorstellen zijn in meer of mindere mate uitvoerbaar, maar het inboeken van een opbrengst leidt of tot dubbeltellingen of is te optimistisch.
SZ/DV	Jeugdbeleid samenvoegen (kwaliteit) en taken verminderen								Het beleidsveld is - ook vanuit het rijk - sterk in beweging. Verwachting is dat rijksbezuinigingen dit beleidsveld aanzienlijk zullen raken, denk aan transitie Jeugdzorg. Wij stellen voor om deze ontwikkelingen af te wachten en geen taakstelling op dit onderwerp in te boeken, omdat de implementatie gepaard zal gaan met een decentralisatiekorting vanuit het Rijk
SZ/DV	Integreren taken WWGZ, DV en Sozawe								In het kader van de systeem-innovatieve aanpak rond Hof 2.0. worden een aantal taken en activiteiten op een andere wijze ingevuld en zo mogelijk geïntegreerd. De bezuiniging wordt gerealiseerd, maar is reeds meegenomen in het spoor subsidies en de taakstelling op de WMO.
VVH	Regionaliseren VVH (incl bodemtaken)								Op dit moment is er nog geen helder beeld te scheppen over de totstandkoming van een RUD in deze regio. Er vindt bestuurlijk overleg plaats over de mogelijkheden van vorming van een RUD per 1-1-2013 maar omvang, juridische vormgeving etc. zijn op dit moment nog niet bepaald. Om die reden is het ook niet mogelijk om duidelijkheid te geven over eventuele opbrengsten
SZ	Taken ruimtelijk ontwerp verminderen, professionaliseren en aan de markt overlaten	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	In het kader van het Triple-S onderzoek, gaan wij ook na of en op welke wijze de taken ruimtelijk ontwerp kunnen worden verminderd en op een professionelere wijze kunnen worden uitgevoerd, hetzij intern hetzij e.e.a. overlatend aan de markt.

		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2018	
SZ	Grondbank	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm	Het college is voornemens aan de raad een voorstel te doen over de oprichting van een grondbank. Calculaties laten zien dat hierbij aanzienlijke financiële voordelen zijn te behalen. Na intensief overleg met de accountant is echter vastgesteld dat deze rekenen NIET direct in de exploitatie kunnen worden verantwoord, maar als voordeel in (project)kredieten en grondexploitatie moeten worden opgenomen. Dit betekent op termijn wel verlaging van de gemeentelijke kosten, maar helaas geen invulling van de beoogde bezuiniging.
STP	IB en PMB extern verzelfstandigen en aantal projecten sterk beperken		100	200	300	400	400	1000	Verkennd onderzoek heeft aangetoond dat herpositionering van de werkzaamheden van IB en PMB tot de mogelijkheden behoort, maar dat daarbij verzelfstandiging van deze organisatieonderdelen niet de enige optie hoeft te zijn. Ook interne herschikking van rollen, verantwoordelijkheden en taken behoort tot de mogelijkheden. Los van de richting waarin de ontwikkeling verder zal verlopen, kan overigens nu al geconcludeerd worden dat het realiseren van een taakstelling in het tempo zoals in de kadernota geadviseerd, niet realistisch is. Gegeven het grotendeels rendabele karakter van de betreffende organisatieonderdelen (kosten worden geboekt op projectkredieten/grondexploitatie), is overigens een opbrengst in de orde grootte zoals aangegeven, niet waarschijnlijk. Dit is te meer omdat blijkt dat het verminderen van het aantal projecten niet zomaar mogelijk is. Voorgesteld wordt thans nadrukkelijk in te zetten op interne stroomlijning van de werkzaamheden en de betrokken organisatieonderdelen van Stedelijke Projecten en Wijkzaken procesmatig en organisatorisch meer samen te voegen.
									De opbrengst van deze operatie zal lager zijn dan de nu opgenomen € 1 miljoen (2018), temeer daar naar verwachting het aantal projecten zal afnemen en er ook vanuit dat perspectief een belangrijke capaciteitsreductie zal moeten worden doorgevoerd. Wel blijven we mede in het licht van de Efficiencytaakstelling (Triple S) streven naar het behalen van efficiencyvoordelen.
	INHOUDELIJK EN FINANCIEEL (NOG) NIET HAALBAAR								
	Aantal gebiedsvisies halveren								Gebiedsvisies vormen een belangrijk instrument om de participatie/inspraak vorm/inhoud te geven, maar ook om de vervaardiging van bestemmingsplannen te stroomlijnen. Nu inboeking van een taakstelling op de Bestemmingsplannen gaat plaatsvinden kan niet ook het aantal gebiedsvisies worden gehalveerd.
	Taken Sociale Recherche overhevelen naar de SIOD								Overheveling biedt geen voordelen, niet in productie (SIOD verricht niet alle taken van de huidige Sociale Recherche en heeft lagere productiviteit), niet in geld (geen kostenbeperking mogelijk), terwijl de kwaliteit van het door de SIOD geleverde niet duidelijk is. Daarnaast bestaan er contracten met omliggende gemeenten voor capaciteitsinzet, die een opzegtermijn kennen van 2 jaar. Separate rapportage beschikbaar.

Bijlage B: Overzicht bezuinigingen subsidies

Subsidies bezuinigingen	Subsidie 2010	Korting subsidie per jaar							Subsidie nieuw
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Programma 1 Burger en bestuur									
1 Mondiale bewustwording	6	6	6	6	6	6	6	6	0
1 Project Herkomstlanden	11	7	7	7	7	7	7	7	4
1 Mutare	77	8	8	8	8	8	8	8	69
1 Stedenband	29	3	3	3	3	3	3	3	26
Totaal programma 1	123	24	24	24	24	24	24	24	99
Programma 3 Cluster welzijn en zorg									
3 Boottocht Zonnebloem	1	1	1	1	1	1	1	1	0
3 Oudersociëteit FNV	1	1	1	1	1	1	1	1	0
3 Diaconie Protestantse Gemeente Haarlem	3	1	3	3	3	3	3	3	0
3 Zorgbalans medisch zwemmen	4	1	3	4	4	4	4	4	0
3 Koinonia	5	2	3	5	5	5	5	5	0
3 Zorgcentrum Reinalda	5	0	0	0	0	0	0	0	5
3 Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homosexualiteit (COC)	6	0	0	0	0	0	0	0	6
3 Samenwerkende ouderenbonden	8	3	5	8	8	8	8	8	0
3 Stem in de stad	12	0	0	0	0	0	0	0	12
3 SHDH / Molenburg	17	0	0	0	0	0	0	0	17
3 Jeugdriagg	19	2	2	2	2	2	2	2	17
3 Gemeenteel Bureau Discriminatiezaken Kennemerland	75	20	20	20	20	20	20	20	55
3 Stichting Dorpscentrum Spaarndam	21	2	2	2	2	2	2	2	19
3 Ecosol	28	9	18	28	28	28	28	28	0
3 St Tandem (Steunpunt Mantelzorg)	35	0	0	0	0	0	0	0	35
3 Unie van Vrijwilligers	40		1	2	2	2	2	2	38
3 Project preventie Huiselijk Geweld (structureel geld)	52	52	52	52	52	52	52	52	0
3 Zorgbalans meer bewegen voor ouderen	57	0	0	0	0	0	0	0	57
3 Ingeest	67	5	5	5	5	5	5	5	62
3 Stichting 't Web	70	23	46	70	70	70	70	70	0
3 Allochtone zelforganisaties	98	0	28	58	58	58	58	58	40
3 Stichting De Baan	130	0	0	0	0	0	0	0	130
3 Stichting Vrijwilligerscentrale Haarlem	143				7	7	7	7	136
3 Mondiaal Centrum	161	0	4	8	12	16	16	16	145
3 Stichting Kontext, Loket Haarlem	183		6	9	9	9	9	9	174
3 Stichting Kontext, bureau ouderenadviseurs	294	0	0	0	0	0	0	0	294
3 Pakketmaatregel AWBZ	1.017	154	154	154	154	154	154	154	863
3 Stichting Kontext	1.229	0	0	0	0	0	0	0	1.229
3 Welzijnsorganisaties: Stichting Dock en Haarlem Effect	4.000	50	191	271	291	333	333	363	3.637
3 St aangepast vervoer ZK : rolmobiel	45	5	5	5	5	5	5	5	40
3 Nederlandse Vereniging voor blinden en slechtzienden	0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0
3 platform belangenbehartiging mantelzorg	7	2	4	7	7	7	7	7	0
3 St present	10	0	1	1	2	2	2	2	8
3 Stichting mentorschap NW Holland	15	15	15	15	15	15	15	15	0
3 Stichting netwerk	20	7	13	20	20	20	20	20	0
3 St MEE	27		2	2	2	2	2	2	25
3 St Thuiszorg gehandicapten	46	0	0	0	0	0	0	0	46
3 Stichting De Baan	62	0	0	0	0	0	0	0	62
3 St onbekende kwaliteiten	85	0	2	4	4	4	4	4	81

Subsidies bezuinigingen	Subsidie 2010	Korting subsidie per jaar							Subsidie nieuw
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
3 St Tandem	137	0	0	0	0	0	0	0	137
3 stichting draagnet	184	0	0	0	0	0	0	0	184
3 Stichting Kontext ouderenadviseurs	205	0	0	0	0	0	0	0	205
Totaal programma 3	8.624	355	587	757	789	835	835	865	7.759
3 Aanvullende bezuiniging WMO (opgenomen in Hof 2.0)		24,3	37,3	49,3	50,3	50,3	50,3	50,3	
Totaal programma 3 gecorrigeerd	8.624	331	550	708	739	785	785	815	7.759
Programma 4 Jeugd Onderwijs en Sport									
4 Stichting Peuterspeelzaal Spaarndam ('t Brinkertje)	1	0	0	0	0	0	0	0	1
4 Begeleidingsdienst	3	3	3	3	3	3	3	3	0
4 Hof van Eden	3	3	3	3	3	3	3	3	0
4 Stichting Onderwijswinkel Haarlem	3	3	3	3	3	3	3	3	0
4 Commissie onderwijs aan zieke kinderen Haarlem	6	6	6	6	6	6	6	6	0
4 Stichting Volkssterrenwacht Copernicus	7	4	7	7	7	7	7	7	0
4 Stichting de Jonge Onderzoekers en ontdekplek	12	3	6	6	6	6	6	6	6
4 Sportclub Haarlem-Oost	17	0	0	0	0	0	0	0	17
4 Speeltuin Nieuw Leven	19	2	2	2	2	2	2	2	17
4 Bibliotheek website CJG	27	3	3	3	3	3	3	3	24
4 Stedenband Mutare	29	3	3	3	3	3	3	3	26
4 Tafeltennisvereniging Spaarne	35	0	0	0	0	0	0	0	35
4 De Hoek / Leger des Heils	43	4	4	4	4	4	4	4	39
4 Stad Haarlem	70	7	7	7	7	7	7	7	63
4 Extra Peuterspeelzaalwerk	81	0	0	0	0	0	0	0	81
4 Stichting Topsport Kennemerland	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Spaarnezicht (vanaf 2012 € 25.000, vanaf 2015 stoppen)	111	0	0	0	0	0	0	0	111
4 Peuterspeelzaalwerk HZW*	119	0	0	0	0	0	0	0	119
4 Brede School (school in de wijk)	140	0	0	0	0	0	0	0	140
4 Paramedici	145	45	95	145	145	145	145	145	0
4 Jeugdgezondheidszorg Kennemerland	148	0	0	0	0	0	0	0	148
4 Scouting Regio Haarlem	60		10	20	30	30	30	30	30
4 Peuterspeelzaalwerk WCZ	169	0	0	0	0	0	0	0	169
4 Duurzame sportvoorzieningen	100	0	0	0	0	0	0	0	100
4 WeerSamenNaarSchool	185	10	30	50	50	50	50	50	135
4 Bureau Jeugdzorg	192	0	0	0	0	0	0	0	192
4 Speeltuinen	202	20	20	20	20	20	20	20	182
4 Sociaal Cultureel werk jeugd	281	28	28	28	28	28	28	28	253
4 Combinatiefuncties	354	0	0	0	0	0	0	0	354
4 Stichting Sportsupport Kennemerland	349	35	35	35	35	35	35	35	314
4 Peuterspeelzaalwerk Stichting Spaarne Peuters*	1.559	100	100	190	190	190	190	190	1.369
Totaal programma 4	4.470	279	365	535	545	545	545	545	3.925
4 Peuterspeelzaalwerk (onderdeel cluster TAKEN)	0	100	100	100	100	100	100	100	
Totaal programma 4 gecorrigeerd	4.470	179	265	435	445	445	445	445	3.925
* De verdeling van de bezuiniging over de organisaties die zich bezig houden met peuterspeelzaalwerk wordt nader bekeken									
Programma 5									
5 Woonconsumenten VAC	5	0	0	0	0	0	0	0	5
5 Woningwinkel woonservice	297	10	20	30	30	30	30	30	267
Totaal programma 5	302	10	20	30	30	30	30	30	272
Programma 6 Cultuur en Economie									
6 Stadsdichter	3		3	3	3	3	3	3	0
6 Pontje / stichting fiets voetveer	5	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	5
6 De Zingende Zaag	4		4	4	4	4	4	4	0
6 Stadsbeeldhouwer	10	0	10	10	10	10	10	10	0

Subsidies bezuinigingen	Subsidie 2010	Korting subsidie per jaar							Subsidie nieuw
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
6 Historisch Museum	12	0	0	0	0	0	0	0	12
6 ABC Architectuurmuseum	22	0	0	0	0	0	0	0	22
6 Teylers Museum	23	0	0	0	0	0	0	0	23
6 Stichting Wereldkindertheater	39	0,6	39	39	39	39	39	39	0
6 Kunkelsorgel	42	126	0	0	42	42	42	42	0
6 Vishal	49		25	25	25	25	25	25	24
6 Nieuwe Vide	59	0	59	59	59	59	59	59	0
6 Stichting Lokale Omroep Haarlem	80	40	40	40	40	40	40	40	40
6 Amateurlustbeoefening	143	0	100	100	100	100	100	100	43
6 Cultuur Stimuleringsfonds	171	0	0	0	0	0	0	0	171
6 Evenementen	511			10	20	30	40	51	460
6 City Marketing Haarlem	704			11	26	41	56	71	633
6 CCVT (Muziekcentrum Zuid-Kennemerland, H&rt, Volksuniversiteit)	1.497					70	70	70	1.427
6 Patronaat (exploitatie)	664	5	10	15	20	25	30	39	625
6 Schouwburg & Philharmonie (exploitatie) (3 podia)	2.044			35	80	100	125	125	1.919
6 Toneelschuur (exploitatie)	989	5	10	15	20	30	40	50	939
6 Frans Hals Museum	2.424		42	82	122	162	202	244	2.180
6 Stichting Bibliotheek Haarlem en omstreken	4.048					340	340	340	3.708
Totaal programma 6	13.543	177	342	448	611	1.121	1.226	1.313	12.231
Programma 7 SoZaWe									
7 Stichting Huisvesting Non Profit Organisaties	27	0	0	0	0	0	0	0	27
7 DOCK (vakantiekampen)	35	35	35	35	35	35	35	35	0
7 Stichting fonds voor urgente noden	35	0	0	0	0	0	0	0	35
7 Platform minima organisaties	39	13	26	39	39	39	39	39	0
7 Kontext : thuisadministratie	74	0	0	0	0	0	0	0	74
7 Peuterspeelzalen	112	0	0	0	0	0	0	0	112
7 RIBW de Herberg	127	0	0	0	0	0	0	0	127
7 Unie van Vrijwilligers	191	0	0	0	0	0	0	0	191
7 Kontext : schuldhulpverlening	133	50	50	50	50	50	50	50	83
Totaal programma 7	773	98	111	124	124	124	124	124	649
Programma 8 Bereikbaarheid									
8 Openbaar vervoer(fietsbond)	1	1	1	1	1	1	1	1	0
8 Subsidie 3VO	6	6	6	6	6	6	6	6	0
Totaal programma 8	7	7	7	7	7	7	7	7	0
Programma 9 Milieu, wijkgerichtwerken, participatie									
9 Nederlandse Jeugdbond Natuurstudie	1	1	1	1	1	1	1	1	0
9 De Artisklas	3	1	1	1	1	1	1	1	2
9 Volksontwikkeling en natuurvrienden	8	1	1	1	1	1	1	1	7
9 Dierentehuizen	108	2	4	5	6	8	9	11	97
9 Wijkraden	254	4	8	12	16	20	24	25	229
9 bewonersondersteuning	150	2	4	6	8	10	12	15	135
Totaal programma 9	524	11	19	26	33	41	48	54	470
Totaal subsidies	28.366	961	1.475	1.951	2.163	2.727	2.839	2.962	25.405
Totaal subsidies gecorrigeerd	28.366	837	1.338	1.802	2.013	2.577	2.689	2.812	25.405
Div Intensiveren multifunctioneel gebruik		0	0	0	0	100	100	150	
Div Intern subsidieproces beter organiseren		50	50	50	50	50	50	50	

Bijlage C: Begrippen en afkortingen

Afkortingenoverzicht

A	
AO / IC	Administratieve Organisatie / Interne Controle
AR	Algemene Reserve
AU	Algemene Uitkering
B	
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
C	
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CCVT	Centrum voor Cultuureducatie en Vrije Tijd
CS	Concernstaf
D	
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
F	
Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
Flo	Functioneel leeftijdsontslag
Fte	Full time equivalent
G	
GEM	Gemeenschappelijke Exploitatie Maatschappij
GGD	Geneeskundige Gezondheids Dienst
GreX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GSB	Grote Steden Beleid
H	
HDK	Hulpverlenings Dienst Kennemerland
I	
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IFLO	Inspectie Financiën Lagere Overheden
IP	Investeringsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
J	
JGZ	Jeugd Gezondheids Zorg

M	
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitatie
M&S	Hoofdafdeling Middelen & Services
O	
OPO	Onderwijscommissie Primair Onderwijs
OPH	Ontwikkelings Programma Haarlem
OV	Openbaar Vervoer
OVO	Onderwijscommissie Voortgezet Onderwijs
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P	
PO	Primair Onderwijs
P&O	Personeel en Organisatie
POP	Persoonlijk Ontwikkelings Plan
PPS	Publiek-Private Samenwerking
R	
RKC	Rekenkamercommissie
ROC	Regionaal Opleiding Centrum
S	
SHO	Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realiseerbaar en Tijdgebonden
SRO	Sport, Recreatie en Onderwijsvoorzieningen
STUP	Stadsdeeluitvoeringsprogramma
Sw	Sociale werkvoorziening
U	
UP	Uitvoeringsprogramma
V	
VINEX	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRK	Veiligheids regio Kennemerland
W	
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

Begrippenlijst

accres

Jaarlijkse groei van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, gekoppeld aan de groei van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Het accres staat los van de toevoegingen aan het Gemeentefonds uit hoofde van onder meer decentralisatie van rijkstaken.

administratieve organisatie

Geheel van maatregelen, enerzijds gericht op het systematisch verzamelen, vastleggen en verwerken van gegevens, anderzijds op het verstrekken van informatie voor:

- a. de beleidskeuzen, het doen functioneren en beheersen van de gemeente;
- b. de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

algemene uitkering

Uitkering van het rijk die elke gemeente ontvangt uit het Gemeentefonds op basis van objectieve verdeelmaatstaven zoals inwonertal, aantal woonruimten, aantal bijstandsontvangers, lengte van (vaar-) wegen, enz. Het is de belangrijkste gemeentelijke inkomstenbron; de algemene uitkering is een algemeen dekkingsmiddel en kan vrij besteed worden. Zie ook *gemeentefonds*.

begroting

Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.

De begroting wordt door de gemeenteraad vastgesteld en heeft vier functies:

- autorisatiefunctie (machtiging aan burgemeester en wethouders om uitgaven te doen en inkomsten te realiseren);
- keuze- of afwegingsfunctie;
- beheersfunctie;
- controlefunctie.

beleidsbegroting

Met ingang van de begroting 2004 geldt dat ingevolge het Besluit Begroting en Verantwoording (17 januari 2003) een andere vormgeving aan de gemeente begroting moet worden gegeven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een beleidsbegroting en productraming. De beleidsbegroting gaat met name in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op de belangrijkste onderdelen van het beheer. In de productraming zijn alle producten ondergebracht met waar mogelijk per product een nadere toelichting.

begrotingswijziging

Een aanpassing van de begroting tijdens het begrotingsjaar. Alleen de gemeenteraad kan de begroting volgens de het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wijzigen (zie ook *budgetrecht* en *suppletoire begroting*).

behoedzaamheidsreserve (BRES)

Reserve van het rijk die dient om de gevolgen van sterke fluctuaties in de algemene uitkering op te vangen. Daartoe zet het rijk op voorhand een bedrag van € 208,7 miljoen van de algemene uitkering landelijk 'apart'. Aan het eind van ieder jaar wordt de rekening opgemaakt en bezien of er nog wat over is van de reserve. Dat resulteert in een nabetaling of terugvordering aan/van gemeenten.

besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

Met ingang van 17 januari 2003 is het BBV in werking getreden. Het besluit bevat voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden. Het besluit treedt in de plaats van het besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995.

budgetrecht

Wettelijke bevoegdheid van de gemeenteraad de begroting vast te stellen en te wijzigen. De gemeenteraad is binnen het gemeentelijk bestel het enige orgaan met die bevoegdheid. Zie ook: *suppletoire begroting*.

decentralisatie-uitkering

Uitkering waarbij geen termijn van de overgang van de uitkering naar de algemene uitkering is vastgesteld. Hierdoor kunnen gelden met een specifieke verdeling, naast het normale verdeelstelsel in het gemeentefonds worden gehangen.

gemeentefonds

Fonds van het rijk waarin een deel van de opbrengst van de rijksbelastingen wordt gestort. Hieruit worden jaarlijks (algemene) uitkeringen gedaan aan de gemeenten ter dekking van een deel van hun uitgaven. Deze gelden zijn vrij besteedbaar. Zie ook *algemene uitkering*.

incidenteel

Eénmalige, niet jaarlijks terugkerende uitgave of inkomst.

integratie-uitkering

Uitkering waarbij de termijn van overgang naar de algemene uitkeringen is vastgesteld, maar de generieke verdeling nog niet (geheel) is bepaald, danwel gedurende enkele jaren wordt nagegaan of de generieke verdeling juist is bepaald.

jaarrekening

Verantwoording van de in een kalenderjaar gerealiseerde baten en lasten, opgezet volgens de voorschriften uit het BBV. Ook wordt de gemeentelijke vermogenspositie (bezit, vorderingen en schulden) per 31 december opgenomen. De jaarrekening wordt door de gemeenteraad vastgesteld.

jaarverslag

Rapportage over de uitvoering van beleid over een kalenderjaar. Jaarverslag en jaarrekening vormen samen de jaarstukken.

jaarstukken

Jaarrekening en jaarverslag.

meicirculaire

Jaarlijkse circulaire van het ministerie Binnenlandse Zaken over de omvang van het Gemeentefonds en de wijze van verdeling van deze middelen over de gemeenten. Naast de meicirculaire is er ook de septembercirculaire. Zie ook *algemene uitkering*, *gemeentefonds*.

omslagrente

Binnen de gemeente gebruikte rekenrente. Deze wordt bepaald aan de hand van te betalen rente van alle in het Financieringsfonds ondergebrachte leningen. Deze wordt gebruikt bij het ter beschikking stellen van gelden uit het financieringsfonds aan de sectoren en de berekening van de rentelasten van investeringen.

programmabegroting

Een begroting waarin de gemeentelijke activiteiten zijn geordend naar programma's. Met ingang van de begroting 2004 is deze indeling ingevolge het BBV leidend voor de gemeentebegroting. Het staat gemeenten vrij om zelf de indeling naar programma's en het aantal er van vast te stellen. In Haarlem worden 11 programma's gehanteerd. Deze zijn nader onderverdeeld in domeinen/beleidsvelden.

structureel

Jaarlijks terugkerend, in tegenstelling tot incidenteel. Zie ook: *incidenteel*.

suppletoire begroting

Begrotingswijziging in de loop van het jaar. De gemeenteraad stelt de wijziging vast, waarmee deze onderdeel van de begroting wordt. Zie *budgetrecht*.

uitgangspuntenbrief

Brief van B&W aan de sectoren en gesubsidieerde instellingen met richtlijnen voor het opstellen van de volgende begroting. De brief komt jaarlijks in januari uit en bevat o.a. percentages voor loon- en prijsstijgingen, materiële lasten, energieverbruik, enz.

Investeringsplan 2011-2016

Inhoudsopgave

1.	Toelichting op het Investeringsplan 2011-2016	3
1.1.	Inleiding	3
1.2.	Activabeleid en toetsing	3
1.3.	Investeringsplafond	4
1.4.	Leeswijzer	4
2.	Totaaloverzicht en verschillenanalyse	5
2.1	Totaaloverzicht	5
2.2	Versillenanalyse	7
2.2.1	Realisatie 2010	7
2.2.2	Nieuwe investeringen	16
2.2.3	Vervallen investeringen	22
2.3	Dekking	24
3.	Investeringsplan 2011-2016 per programma	25
4.	Bijlagen	39
A	Dekkingsbronnen investeringen	41
B	Nieuwe investeringen	44
C	Digitalisering	45

1 Toelichting op het concept investeringsplan 2011-2016

1.1 Inleiding

Hierbij ontvangt u het concept investeringsplan 2011-2016, de prognose van de gemeentelijke investeringen over deze periode en de gevolgen voor de begroting 2011 en het meerjarenbeeld. Het investeringsplan 2011-2016 is een bijlage bij de kadernota 2011. Definitieve vaststelling van het investeringsplan zal plaatsvinden bij de behandeling van de begroting 2012-2016.

De daadwerkelijke kredieten voor de investeringen verleent de raad telkens door middel van het vaststellen van de begroting (categorie B) danwel bij afzonderlijk besluit (categorie C).

Dit betekent dat alleen als er een raadsbesluit beschikbaar is (in de vorm van begroting / mandaat / specifiek raadsbesluit), uitgaven ten laste van de in het investeringsplan opgenomen bedragen kunnen worden gedaan. Beschikbaar gestelde kredieten worden zo snel mogelijk afgesloten. Indien na 2 jaar na de geplande uitvoeringsdatum kredieten nog openstaan, dan zal een verzoek tot verlenging van de krediettermijn moeten worden ingediend.

1.2 Activabeleid en toetsing

Het concept investeringsplan 2011-2016 is een actualisering van het bestaand beleid. In de opzet van het IP is nadrukkelijk een onderscheid gemaakt tussen vervangingsinvesteringen (bestaand beleid) en uitbreidingsinvesteringen (nieuw beleid).

Voor de realisatie van de bezuinigingstaakstelling en de verbetering van de solvabiliteit zijn nieuw aangeleverde investeringen beperkt gehonoreerd.

Bij de beoordeling van de aangeleverde nieuwe investeringen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De kapitaallasten voortvloeiend uit nieuwe investeringen mogen niet leiden tot een overschrijding van het investeringsplafond.
- Alleen noodzakelijke, onvermijdbare en 100% rendabele investeringen worden opgenomen in het IP.
- Voor alle investeringen moet worden nagegaan of ze beleidsmatig zijn verankerd (programmabegroting/onderhoudsplannen) en of bedrijfseconomisch de beste investering wordt voorgesteld (sober versus levensduur).
- Onderhoudsbudgetten worden niet meer geactiveerd (geleidelijke afbouw).
- Op basis van de realisaties van voorgaande jaren wordt een reële inschatting gemaakt van de uitgaven.

Aangezien het activabeleid een grote invloed heeft op de jaarlijkse

exploitatie, de vermogenspositie en de solvabiliteit van de gemeente, is een actuele kaderstelling van groot belang. De kaders van het activabeleid zijn in 2011 geactualiseerd.

1.3 Investeringsplafond

Het instellen van een investeringsplafond moet voorkomen dat de meerjarenbegroting belast wordt met hoge kapitaallasten, waardoor de flexibiliteit in de meerjarenramingen afneemt.

De hoogte van het investeringsplafond wordt gelijkgesteld aan de netto vrijvallende kapitaallasten. De netto vrijvallende kapitaallasten die voortvloeien uit extra afschrijvingen op investeringen met maatschappelijk nut worden hierbij buiten beschouwing gelaten. Indien deze vrijval ook wordt meegenomen bij de bepaling van het investeringsplafond, dan wordt het effect van deze afschrijvingen op de verbetering van de solvabiliteit namelijk weer tenietgedaan.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit investeringsplan treft u een toelichting op de cijfers aan. Allereerst wordt ingegaan op de realisaties 2009, gevolgd door de toelichting op de nieuwe investeringen.

Hoofdstuk 3 geeft een detailoverzicht van de begrote investeringen per programma aan. Verder wordt per investering aangegeven onder welke categorie deze valt.:

- categorie A staat voor de investeringen waarover de raad reeds

een besluit heeft genomen,

- categorie B staat voor de investeringen waarvoor bij de begroting wordt verzocht deze te mandateren aan het college en
- categorie C staat voor de investeringen waarvoor de raad een afzonderlijk raadsbesluit zal worden aangeboden.

Zoals gebruikelijk wordt het investeringsplan opgesteld exclusief compensabele BTW (i.v.m. BTW compensatiefonds) en exclusief aftrekbare BTW (Ondernemers BTW). Voor posten waar geen sprake is van compensatie/ aftrek zijn de bedragen inclusief BTW opgenomen. Kapitaallasten worden berekend op basis van 5% rente.

Tot slot is in hoofdstuk 4 een drietal bijlagen opgenomen. Bijlage A geeft een overzicht van de beschikbare dekking- en financieringsbronnen, bijlage B bevat een totaaloverzicht van de nieuwe investeringen en bijlage C geeft een nadere detaillering van het digitaliseringskrediet, dat op programma 10 is geraamd.

2 Totaaloverzicht en verschillenanalyse

2.1 Totaaloverzicht

Per programma staan de investeringen 2011-2016 gepland. De daaruit volgende kapitaallasten worden bruto (uitgaven en dekking apart) verwerkt in het meerjarenbeeld van de begroting 2012-2016. In onderstaande tabel staan de bruto-investeringen per programma opgenomen. Voor een volledig overzicht van de investeringen die onder een programma vallen wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van dit investeringsplan.

Programma	Inv.2011	Inv.2012	Inv.2013	Inv.2014	Inv.2015	Inv.2016
01.Burger en bestuur	345.649	40.000	25.000	180.000	195.000	20.000
02.Veiligheid, vergunningen en handhaving				500.000		
04.Jeugd, Onderwijs en Sport	33.309.127	31.973.388	27.917.062	2.705.882	1.445.378	1.445.378
05.Wonen,Wijken en Stedelijke Ontwikkeling	3.673.387	597.000	477.000			
06.Economie Cultuur Toerisme en Recreatie	8.276.800	6.140.000	2.148.332	142.210	1.292.482	637.330
07.Werk en inkomen		25.000		1.473.000		
08.Bereikbaarheid en mobiliteit	23.853.235	12.671.935	1.839.000	61.000	61.000	61.000
09.Kwaliteit fysieke leefomgeving	27.827.963	25.447.551	17.404.750	14.480.000	15.862.000	10.679.000
10.Financiën en algemene dekkingsmiddelen	22.739.750	8.548.000	6.600.000	50.000	1.000.000	1.000.000
Eindtotaal	120.025.911	85.442.874	56.411.144	19.592.092	19.855.860	13.842.708

De bestaande activa van de gemeente, tezamen met de kapitaallasten van bovenstaande investeringen, leiden tot een jaarlijkse kapitaallast van rond de € 60 mln. Ten opzichte van de begroting 2011-2015 zijn de volgende mutaties in de kapitaallasten te onderkennen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kapitaallasten bestaande activa	49.365	46.079	43.897	41.325	39.496	37.118
Kapitaallasten IP 2011-2016	4.730	11.623	16.489	22.045	23.483	24.376
Totaal kapitaallasten geactualiseerd	54.095	57.702	60.386	63.370	62.979	61.494
Meerjarenraming B2010-2015	56.747	59.751	60.571	63.066	63.433	63.433
Verschil kapitaallasten	-2.652	-2.049	-185	304	-454	-1.939

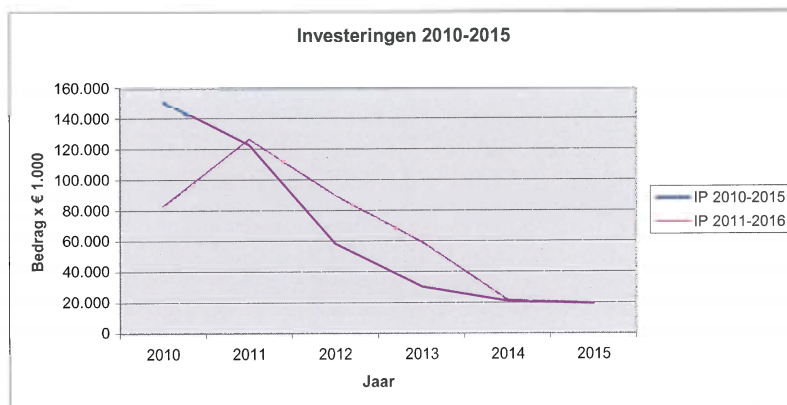
2.2 Verschillenanalyse

(bedragen x € 1.000)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mutaties in kapitaallasten	-2.652	-2.049	-185	304	-454	-1.939
Actualisatie ramingen	-2.214	-1 532	365	832	109	-1.439
Uitbreidingsinvesteringen	0	32	41	40	39	38
Vervangingsinvesteringen	0	164	157	205	217	242
Vervallen kredieten	-438	-713	-748	-773	-819	-780
	-2.652	-2.049	-185	304	-469	-1.954

2.2.1 Realisatie 2010

De actualisatie van het investeringsplan leidt voor de jaren 2011 en 2012 tot forse begrotingsvoordelen. De jaren 2013 t/m 2015 leiden tot nadelen ten opzichte van de huidige meerjarenraming. Belangrijke verklaring is dat in 2010 65% van de voorgenomen investeringen daadwerkelijk zijn uitgevoerd. De niet gerealiseerde budgetten schuiven veelal door naar de volgende jaren. Het doorschuiven van de investeringen verklaart voor een belangrijk deel de voordelen in de jaren 2011 en 2012 en de nadelen in de jaren 2013 t/m 2015. Begrotingsjaar 2016 toont daarentegen een fors voordeel. Dit voordeel wordt veroorzaakt doordat in 2010 een deel van de investeringen is overgeheveld naar de exploitatie, waardoor er voor deze investeringen geen nieuwe kapitaallasten ontstaan. Daarnaast draagt de instelling van het investeringsplafond bij aan het voorkomen van een sterke groei van de kapitaallasten. Met het voordeel in 2016 wordt een belangrijk deel van de taakstelling investeringsplafond ad € 7 mln geëffectueerd.

Uit onderstaande grafiek blijkt dat de door de onderuitputting 2010 de investeringsvolumes in de jaren 2011, 2012 en 2013 toenemen.

Hieronder volgt een toelichting op de voortgang van de voorgenomen investeringen 2010.

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie-percentage	Smiley	Toelichting
1. Burger en bestuur	Paspomaat	115.000	-	0%	☹️	Wordt eerste helft 2011 afgerond. Gunning gedaan.
	Basisregistratie	291.712	233.409	80%	😊	
	Digitaal ontsluiten brondocumenten	75.664	18.318	24%	☹️	Wordt eerste helft 2011 afgerond.
	Klantbegeleidingssysteem Q-matic	2.742	2.132	78%	😊	De vervangingsinvestering is afgerond. Het krediet kan worden afgesloten.
Totaal 1. Burger en bestuur		485.118	253.859			
2. Veiligheid, vergunningen en handhaving	Boeteafhandelingsysteem Vervanging	71.895	-	0%	☹️	Het restantkrediet kan vervallen
Totaal 2. Veiligheid, vergunningen en handhaving		71.895	-			
4. Jeugd, Onderwijs, Sport	(Kunst)grasvelden	1.337.995	1.033.043	77%	😊	Het restant van de stelposten onderhoud (gras)sportvelden wordt ingezet in 2011. Een bestedingsvoorstel is reeds aan de raad voorgelegd.
	Achterstallig onderhoud sportaccommodaties	596.579	60.000	10%	☹️	De vervanging van het kleedgebouw van HC Saxenburg is doorgeschoven naar 2011.
	Herinrichting sportcomplex Alliance	1.846.096	1.624.509	88%	😊	
	Kleine investeringen	148.257	96.803	65%	😄	Lagere realisatie ivm aangepaste prioritering.

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie-percentage	Smiley	Toelichting
	Bouw 023-sporthal	570.000	0	0%	☹	De bouw van de sporthal is gereed. Krediet is onderdeel van VMBO en moet nog financieel afgewikkeld worden.
	SHO	27.746.081	15.306.752	55%	😊	De uitvoering van de onderwijsinvesteringen heeft vertraging opgelopen. Een viertal oude SHO-investeringen kan vrijvallen (€510.000).
	VMBO-scholen	26.378.039	22.038.013	84%	😊	
	Sportpark Pim Mulier	1.260.736	2.311.445	183%	☹	De investering blijft binnen het vastgestelde krediet. Er dienen echter nog de nodige inkomsten te worden gerealiseerd (verkopen, 20% subsidie Provincie, huurinkomsten). Voor de ontbrekende dekking wordt voorgesteld het BTW-voordeel a.g.v. het Sportbesluit in te zetten.
Totaal 4. Jeugd, Onderwijs, Sport		59.883.783	42.470.565			

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie-percentage	Smiley	Toelichting
5. Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling	Uitbreiding woonwagendplaatsen	1.076.314	508.623	47%	☺	De investeringen schuiven door naar 2011.
	Reservering levensduurverlengend onderhoud gem. bezit	516.000	1.625	0%	☹	
	Stationsomgeving fysieke investeringen	869.279	-	0%	☹	De investering vervalt in het IP 2011.
	Bijdrage GREX Delftwijk	772.000	-	0%	☹	De investering vervalt in het IP 2011.
	Vervanging Total GEO-stations	66.500	-	0%	☹	De investering schuift door naar 2011.
	Steunzender t.b.v. C2000	121.682	115.715	95%	☹	De investering is binnen het beschikbaar gestelde krediet afgerond. De bijdrage (50%) van de RGD is nog niet ontvangen.
	Stadhuis Arboretageving	81.000	-	0%	☹	Gebleken is dat de betreffende investering arbotechnisch niet noodzakelijk is. De investering komt te vervallen.
	Renovatie regentenkamer Schoterburcht	22.708	125.075	551%	☹	Er wordt een raadsvoorstel voorbereid waarin wordt voorgesteld de investering te dekken uit de reserve monumenten.
Totaal 5. Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling		3.525.483	751.038			

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie-percentage	Smiley	Toelichting
6. Economie Cultuur Toerisme en Recreatie	Asbestverwijdering Frans Halsmuseum	1.647.883	-	0%		De kosten asbestsanering mogen niet worden geactiveerd. Voor de kosten asbestsanering wordt bij de jaarrekening 2010 een voorziening gevormd. In het IP resteert een krediet voor vervanging van de installaties ad € 530.000.
	Inrichtingskosten depot Frans Halsmuseum	590.000	-	0%		Het depot FHM wordt in 2011 opgeleverd, waarna de inrichting zal starten.
	Kleine investeringen	170.430	101.161	59%		Lagere realisatie ivm aangepaste prioritering.
	Entree Bavokerk en Vishal Waarderhaven	500.000	442.262	88%		De investering is afgerond.
	Huisvesting CCVT	150.000	-	0%		Realisatie in 2011-2013
		200.000	1.414	1%		Investerings doorgeschoven naar 2011
	Vervangingsinvesteringen culturele instellingen	227.458	211.158	93%		
	Bedrijfsauto GEO-informatie	36.000	-	0%		De investering schuift door naar 2011.
Totaal 6. Economie Cultuur Toerisme en Recreatie		3.521.771	755.995			
7. Werk en inkomen	Kleine investeringen	75.000	-	0%		De uitvoering van de investeringen is afhankelijk van de voortgang van het digitaliseringstraject. De investeringen schuiven door naar 2012.
Totaal 7. Werk en inkomen		75.000	-			

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie- percentage	Smiley	Toelichting
8. Bereikbaarheid en mobiliteit	Garage Cronje	-	45.423		😊	De uitgaven 2010 worden gedekt uit de verkoopopbrengsten 2010 ad €0,4 mln.
	Garage Raaks	5.632.808	2.563.654	46%	😊	Het krediet Raaksgarage rente ad € 1,3 mln komt te vervallen.
	Garage Nieuwe Gracht- Kamp	110.160	641	1%	😊	Het restantkrediet valt vrij.
	Onderhoud parkeergarages, kleine investeringen	214.080	122.805	57%	😐	De investeringen schuiven door naar 2011.
	Uitvoering woonomgeving en 30-km-zone	147.547	-	0%	😞	De investeringen schuiven door naar 2011.
	Parkeerautomaten-/meters Vervanging	50.000	40.742	81%	😊	De vervangingsinvestering is opgeschort totdat er een besluit over kentekenparkeren is genomen.
	Versnellingsmaatregelen	1.266.509	957.714	76%	😊	
	Toegankelijkheid bushaltes	1.220.734	605.178	50%	😐	De investeringen schuiven door naar 2011.
	Waarderpolder	11.708.202	5.357.491	46%	😐	De uitgaven lopen achter op planning. Realisatie vindt in 2011 plaats.
	Fietsroutes centrum 023	208.000	138.318	66%	😐	Restantwerkzaamheden wordt in 2011 uitgevoerd.
	Fietsonderdoorgang Buitenrustbruggen	1.897.198	467.569	25%	😞	Restantwerkzaamheden wordt in 2011 uitgevoerd.
	Stationsplein	10.284.000	10.089.121	98%	😊	
	Vervanging parkeergeleidesysteem	25.000	97.401	390%	😞	De overschrijding van het krediet wordt verrekend met het investeringsbudget 2011.
Totaal 8. Bereikbaarheid en mobiliteit		32.764.238	20.486.057			

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie-percentage	Smiley	Toelichting
9. Kwaliteit fysieke leefomgeving	Beschoeiingen en steigers	792.309	1.053.769	133%	☹️	De overschrijding wordt opgevangen in het budget 2011.
	Bruggen	3.930.466	3.612.689	92%	😊	
	Aanlegsteiger Mooie Nel	21.025	9.436	45%	😊	De investering is afgerond.
	Herinrichting binnenstad	662.513	662.513	100%	😊	De investering is afgerond.
	Renovatie grootschalig groen	365.499	173.458	47%	☹️	De investeringen schuiven door naar 2011.
	Reinaldapark	934.680	512.201	55%	😊	De investeringen schuiven door naar 2011.
	Speelvoorzieningen	263.368	189.145	72%	😊	
	Riolering	7.598.728	6.808.776	90%	😊	
	Verbeteren Openbare ruimte	3.464.552	1.524.223	44%	😊	Diverse projecten zijn qua planning te optimistisch ingeschat. De investeringsbedragen schuiven door naar 2011. Een deel van de kredieten wordt overgeheveld naar de grondexploitatie.
	Baggeren	1.345.982	253.366	19%	☹️	Deze post is uit IP gehaald en wordt via de voorziening baggeren afgewikkeld.
	Watergangen/integraal waterplan	816.981	9.669	1%	☹️	De investeringen betreffende het Waterplan Schalkwijk en Waardepolder zijn qua planning te optimistisch ingeschat.
	Walmuren	3.858.697	3.959.670	103%	☹️	De investeringen walmuren Spaarndamseweg en Leidse Vaart zijn overschreden.
Totaal 9. Kwaliteit fysieke leefomgeving		24.054.800	18.768.915			

Programma	Projectnaam kort	Raming 2010	Realisatie 2010	Realisatie-percentage	Smiley	Toelichting
10.Financiën en algemene dekkingsmiddelen	Concernhuisvesting	25.927.488	18.325.220	71%	😊	
	Digitalisering	2.982.992	652.956	22%	😞	De investeringen digitalisering schuiven door. De nieuwe fasering is opgenomen in het Masterplan Digitalisering (raadsbesluit februari 2011)
	Archiefruimte	145.000	-	0%	😞	Vertraging is opgetreden doordat aanbesteding op zich laat wachten. Het adviesbureau is hier nu voor ingeschakeld. Verbouwing start tweede kwartaal 2011.
	Vervanging College-auto	50.000	53.053	106%	😊	
Totaal 10.Financiën en algemene dekkingsmiddelen		29.105.480	19.031.229			

2.2.2 Nieuwe investeringen

Naast de structurele doorwerking van de realisatie 2010 leiden nieuw opgevoerde investeringen tot een stijging van de kapitaallasten t.o.v. de begroting 2011-2015. Voor de bedragen van de nieuwe uitbreidingsinvesteringen en vervangingsinvesteringen wordt verwezen naar de bijlage A. Hieronder worden de nieuwe investeringen per programma toegelicht.

1. Burger en bestuur

Vervangingsinvesteringen

Digitalisering (IP-nr. 22.05)

De vervangingsinvesteringen Dienstverlening betreffen de volgende investeringen in digitalisering.

- Migratie aktesysteem en Kview (€ 30.000 in 2012)
- Migratie Kimmor naar Triple C zaaksysteem (€ 50.000 in 2012)

De vervangingsinvesteringen zijn onderdeel van het Masterplan Digitalisering. Het investeringsbudget voor de digitaliseringsinvesteringen is opgenomen op programma 10 (IP-nr. 22.05). De nadere detaillering van het budget is opgenomen in bijlage B.

Vervanging klantbegeleidingsysteem (IP-nr. DV.06)

Rekening houdend met het feit dat de levensduur/afschrijftermijn van het

huidige klantbegeleidingsysteem 5 jaar bedraagt, dient het systeem in 2015 vervangen te worden. De kosten voor vervanging worden geraamd op € 120.000.

Vervanging GEO/BAG-applicatie (IP-nr. DV.04)

De GEO/BAG-applicatie dient in 2014 vervangen te worden. Voor de vervanging wordt een investeringsbedrag aangevraagd van € 200.000.

Uitbreidingsinvesteringen

GEO meetapparatuur (IP-nr. DV.05)

Momenteel is één set meetapparatuur voor handen. Om de meetwerkzaamheden efficiënt uit te kunnen voeren is het aanschaffen van een extra set noodzakelijk. De kapitaallasten van de investering kunnen worden gedekt door verlaging van het exploitatiebudget a.g.v. efficiënter werken.

2. Veiligheid, vergunningen en handhaving

Binnen dit programma staan geen nieuwe investeringen gepland.

3. Zorgzame samenleving

Binnen dit programma staan geen nieuwe investeringen gepland.

4. Jeugd, Onderwijs en Sport

Nieuwe investeringen: reeds besloten

Stelpost aanleg sportvelden (IP-nr. 81.28)

In het investeringsplan zijn sinds 2007 middelen beschikbaar voor de realisering van het tienjarenplan inzake het wegwerken van achterstallig onderhoud op de gemeentelijke buitensportcomplexen voor de sportvelden. In de raadsvergadering van februari is de programmering van de stelposten renovatie sportvelden 2011 vastgesteld. De nieuwe investeringen in sportvelden worden gedekt vanuit de beschikbare stelposten, die in het investeringsplan zijn opgenomen. De beschikbare investeringsruimte wordt niet overschreden.

In het voorstel worden de volgende nieuwe investeringen opgevoerd:

- Sportcomplex Emmauslaan: Aanleg kunstgrasveld Koninklijke HFC (€ 160.000, excl. BTW)
- Sportcomplex Kleverlaan: aanleg kunst(trainings)grasveld (€230.000, excl. BTW)
- Sportcomplex Zomervaat/Ons Kinneheim: aanleg veldverlichting EK Bowls (€ 26.000, excl. BTW)
- Sportcomplex v.d. Aart, ombouw natuurgrasveld VVH (€ 485.000, excl. BTW)
- Toplaagrenovatie Koninklijke HFC natuurgrasveld (€ 61.625, excl. BTW)

- Ombouw voormalig voetbalveld naar rugbyveld RFC (€ 90.000, excl. BTW)
- Toplaagrenovatie grassportveld Onze Gezellen (€ 33.555, excl. BTW)
- Renovatie natuurgrasportveld Young Boys (€ 90.000, excl. BTW)
- Vervangen kunstgrasveld DIO (€ 280.000, excl. BTW)
- Vervangen kunstgrasveld DSS (€ 435.000, excl. BTW)
- Vervangen kunstgrasveld HFC (€ 450.000, excl. BTW)

Stelpost functionele aanpassingen SHO (IP-nr. 77.01)

In de verordening 'Materiële financiële gelijkstelling gemeente Haarlem' heeft de raad regels vastgesteld voor de functionele aanpassingen en groot onderhoud aan schoolgebouwen. Voor de uitvoering van de aanpassingen en het onderhoud is een stelpost in het investeringsplan opgenomen van € 6,7 mln. Het jaar 2010 is het laatste jaar geweest waarin de scholen aanvragen ten laste van de stelpost kunnen indienen. Eind 2010 zijn de laatste aanvragen gehonoreerd voor een bedrag van € 4,5 mln. Aangezien de goedgekeurde aanvragen lager zijn dan het saldo van de stelpost kan het restant van de stelpost ad € 730.000 vrijvallen.

Tegenover het voordeel in de kapitaallasten als gevolg van het vrijvallen van het restantsaldo staat een nadeel als gevolg van het bijstellen van de afschrijvingstermijnen. De afschrijvingstermijn van de stelpost functionele aanpassingen was gesteld op 40 jaar, terwijl de in 2010 toegekende aanvragen vooral functionele aanpassingen betreffen, waarbij een

maximale afschrijftermijn van 15 jaar kan worden gehanteerd.
Per saldo ontstaat een nadeel voor de begroting. Het nadeel in de kapitaallasten wordt onttrokken uit de reserve SHO.

Vervangingsinvesteringen

Stelpost achterstallig onderhoud sportaccommodaties (IP-nr. 81.27)

Ook voor het achterstallig onderhoud van kleedaccommodaties zijn er sinds 2007 middelen beschikbaar voor de realisering van het tienjarenplan. In het IP zijn, ten laste van de beschikbare stelpost, de volgende investeringen in achterstallig onderhoud nieuw opgenomen:

- Kleedgebouw rugbyclub Haarlem (€ 300.000 in 2012, excl. BTW)
- Kleedgebouw voetbalvereniging DSS (€ 540.000, excl. BTW, in 2011/2012)

1e inrichting Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (IP-nr. 77.01)

In het IP stonden diverse (restant)kredieten 1e inrichting schoolgebouwen. In het IP zijn deze (restant)budgetten geclusterd. Per saldo is nu € 600.000 beschikbaar verdeeld over de jaren 2011, 2012 en 2013. Ten opzichte van de oude ramingen 1^e inrichting leidt de clustering tot een voordeel van structureel € 6.000.

Vervangingsinvesteringen sport 2016 (IP-nrs. 81.27/81.28/81.06)

Voor het verrichten van veldrenovaties en achterstallig onderhoud aan kleedaccommodaties zijn in het IP structurele investeringstelposten

opgenomen.

Deze stelposten (totaal € 1,7 mln) dienen ook voor 2016 opgenomen te worden. De dekking van de kapitaallasten moet worden gevonden in de vrijval van de kapitaallasten in 2017. Wanneer op basis van de staat van activa 2009 de vrijval van de kapitaallasten wordt berekend, dan blijkt dat het mogelijk is om de kapitaallasten van de nieuwe investeringen te dekken.

5. Wonen, wijken en stedelijke ontwikkeling

Binnen dit programma staan geen nieuwe investeringen gepland.

6. Economie, cultuur, toerisme en recreatie

Vervangingsinvesteringen

Aanpassen vervangingsschema Patronaat (SZ.111)

In het investeringsplan 2010 is voor de jaarschijf 2015 een vervangingsinvestering Patronaat opgenomen van € 1.259.133. Voor deze investering wordt een afschrijftermijn van 10 jaar gehanteerd. Het Patronaat heeft de gemeente gemeld dat een aantal zaken reeds in 2011 aan vervanging toe zijn. Gezien de aard van de investeringen (bewegende lichtarmaturen, lichttafels, geluidstafels) valt te concluderen dat de huidige afschrijftermijn inderdaad te lang is. Een afschrijftermijn van 5 jaar doet meer recht aan de feitelijke levensduur van de betreffende investeringen.

Om de operationele taken van het Patronaat te waarborgen wordt voorgesteld om een deel van de vervangingsinvestering (€ 600.000) naar 2011 te verschuiven. Het naar voren halen van een deel van de vervangingsinvestering en het verkorten van de afschrijftermijn brengt jaarlijks ca. € 130.000 aan extra kapitaallasten met zich mee.

De extra kapitaallasten worden gedekt door een onttrekking (totaal € 650.000 in de periode 2011-2016) uit de reserve kapitaallasten cultuurpodia.

Uitbreidingsinvesteringen

Omzetverhogende maatregelen Patronaat (SZ.114)

Patronaat betrok in de zomer van 2005 haar nieuwe pand aan de Zijlsingel. De afgelopen jaren is het gebouw intensief in gebruik genomen met een wekelijkse publieksaanloop van gemiddeld 2500 mensen. Na ruim 5 jaar creatief gebruik te hebben gemaakt van het pand zijn ook de beperkingen zichtbaar geworden van het gebouw. Vele van deze aanpassingen heeft Patronaat zelf kunnen realiseren, maar hebben beperkte gevolgen ten behoeve voor exploitatie. Het verhogen van de eigen inkomsten is essentieel voor Patronaat om zodoende minder afhankelijk te hoeven zijn van subsidies. In dit kader zijn er plannen ontwikkeld die met een realistische investering op lange termijn de meest effectieve bijdrage kunnen leveren aan de eigen inkomsten van Patronaat. Voor de uitvoering van de plannen is een investeringsbudget opgenomen van € 320.000.

Er is sprake van een rendabele investering aangezien het Patronaat jaarlijks de rente en afschrijving aan de gemeente zal vergoeden.

Voordat tot uitvoering wordt overgegaan zal er nog een verder uitgewerkte investeringsraming moeten worden opgesteld.

7. Werk en inkomen

Binnen dit programma staan geen nieuwe investeringen gepland.

8. Bereikbaarheid en mobiliteit

Vervangingsinvesteringen

De volgende nieuwe onvermijdelijke investeringen zijn in het investeringsplan 2011-2016 opgenomen.

Omschrijving	Inv.bedrag
Parkeergarage Stationsplein-brandmeldinstallatie (2011)	30.000
Parkeergarage Houtplein-brandmeldinstallatie (2011)	30.000
Parkeergarage Appelaar-detectiesysteem (2011)	30.000
Parkeergarage Appelaar-parkeersysteem (2013)	110.000
Parkeergarage Cronje-parkeersysteem (2013)	110.000

Naast bovenstaande investeringen m.b.t. parkeren wordt voor de jaren 2013 en verder een stelpost kleine investeringen parkeren opgenomen. Deze stelpost dient voor het verrichten van kleine investeringen in de parkeergarages.

9. Kwaliteit fysieke leefomgeving

Vervangingsinvesteringen

Binnen dit programma staan geen nieuwe investeringen gepland.

Vervanging riolering (IP-nr. 63.19) en walmuren (IP-nr. 63.08) jaarschijf 2016

In het investeringsplan staan voor de vervanging van walmuren en riolering structurele investeringsstelposten opgenomen. Om het bestaande areaal te kunnen blijven onderhouden dienen deze stelposten ook voor 2016 opgenomen te worden. De dekking van de kapitaallasten van de stelpost rioleringen wordt gevonden in de rioolrechten; de dekking van de kapitaallasten vervanging walmuren moet worden gevonden in de vrijval van de kapitaallasten in 2017. Wanneer op basis van de staat van activa 2009 de vrijval van de kapitaallasten wordt berekend, dan blijkt dat het mogelijk is om de kapitaallasten van de nieuwe investeringen te dekken.

10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Nieuwe investeringen: reeds besloten

ICT-masterplan (IP-nr. 21.01)

Op basis van de realisatie 2010 is het masterplan ICT geactualiseerd. Bij de kadernota 2010 is besloten om de investeringsbudgetten ICT over te hevelen naar de exploitatie. Uit de actualisatie is gebleken dat een aantal

investeringen in hardware, conform het besluit begroting en verantwoording geactiveerd moeten worden, aangezien er sprake is van investeringen met economisch meerjarig nut. Per saldo is de overheveling budgetneutraal.

Masterplan digitalisering

De gemeentelijke organisatie moet de komende jaren haar werkprocessen voor een groot deel gaan digitaliseren. De noodzaak tot digitalisering wordt ingegeven door een aantal ontwikkelingen:

- De maatschappelijke ontwikkeling die vraagt om steeds betere en digitale dienstverlening;
- Het Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid;
- De nieuwe gemeentelijke huisvesting met beperkte vierkante meters vloeroppervlak;
- De diverse taakstellingen vanuit de noodzaak de kosten te reduceren.

Om de digitalisering van de werkprocessen uit te voeren is een masterplan digitalisering opgesteld. Voor de uitvoering van de werkzaamheden 2011 heeft uw raad in februari het digitaliseringsbudget 2011 ter beschikking gesteld.

De verbetering van de digitalisering wordt projectmatig aangepakt. De coördinatie van de afzonderlijke deelprojecten wordt centraal ingericht.

Om de centrale regie te versterken zijn in dit investeringsplan alle digitaliseringsbudgetten samengevoegd. In bijlage 2 is een totaaloverzicht opgenomen.

Naast het clusteren van de budgetten is bij het opstellen van het investeringsplan, op basis van de benoemde deelprojecten, bekeken of de budgetten als investering of als exploitatiepost moeten worden beschouwd. Dit heeft ertoe geleid dat een deel van het investeringsbudget wordt overgeheveld naar de exploitatie. Per saldo is de overheveling van investering naar exploitatie budgetneutraal.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen ICT

Rekening houdend met de levensduur van 5 jaar dient voor de vervanging van ICT in 2016 een vervangingsbudget opgenomen te worden.

De dekking van de kapitaallasten moet worden gevonden in de vrijval van de kapitaallasten in 2017. Wanneer op basis van de staat van activa 2009 de vrijval van de kapitaallasten wordt berekend, dan blijkt dat het mogelijk is om de kapitaallasten van de nieuwe investeringen te dekken.

2.2.3 Vervallen investeringen

2. Veiligheid, vergunningen en handhaving

Restantkrediet vervanging boeteafhandelingsstelsel

Bij de tweede bestuursrapportage is aangegeven dat de vervanging van het boeteafhandelingsstelsel is afgerond. Het restantkrediet ad € 71.895 vervalt.

4. Jeugd, Onderwijs en Sport

Bij de actualisatie en toetsing van het investeringsplan is gebleken dat de volgende investeringen op programma 4 kunnen vervallen:

- Oude investeringen onderwijs (€ 510.000);
- Bijdrage jeugdhuisen (overheveling naar exploitatie; € 68.000 structureel).
- Aanvullende huisvesting Peppelaer (€ 30.000)

In de tweede bestuursrapportage 2010 is aangegeven dat het restantkrediet ad € 30.000 kan vrijvallen.

Sportbesluit - BTW

De Belastingdienst heeft ingestemd met het principe van toepassing van 'het gelegenheid geven tot sportbeoefening (sportbesluit)' op de gemeentelijke buitensportaccommodaties en daarmee met het recht op teruggaaf van eerder betaalde BTW.

BTW belaste verhuur levert eenmalig een substantieel en vervolgens structureel financieel voordeel op voor de gemeente. Het structurele voordeel wordt voor een groot deel veroorzaakt doordat de investeringsbijdragen, die in voorgaande investeringsplannen nog inclusief BTW geraamd, nu exclusief BTW kunnen worden opgenomen.

In het voorliggende investeringsplan zijn de investeringsuitgaven met de BTW-component naar beneden bijgesteld.

De verwerking van de teruggaaf over de reeds gerealiseerde investeringen zal plaatsvinden na definitieve goedkeuring van de teruggaaf door de Belastingdienst.

5. Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling

Bij de actualisatie van het investeringsplan is gebleken dat de volgende investeringen op programma 5 (deels) kunnen vervallen:

- Arbomaatregelen stadhuis (€ 81.000)
Een nadere beschouwing heeft uitgewezen dat deze werkzaamheden niet noodzakelijk zijn. Hierdoor vervalt de investering.
- Archiefruimte stadhuis (€ 155.000)
De investering in de archiefruimte maximaal € 145.000. In het IP 2010-2015 was een bedrag opgenomen van € 300.000.
- Asbestvoorziening Frans Halsmuseum (€ 1,1 mln)

De kosten voor asbestsanering mogen niet worden geactiveerd. Derhalve is in de rekening 2010 een voorziening gevormd voor de kosten asbestsanering. In het IP resteert een restantkrediet van € 530.000 voor de kosten van installaties. Het resterende investeringsbudget ad € 1,1 mln komt te vervallen.

- Bijdrage grondexploitatie Delftwijk (€ 773.000)
- Fysieke maatregelen stationsomgeving (€ 870.000)

8. Bereikbaarheid en mobiliteit

Bij de actualisatie van het investeringsplan is gebleken dat de volgende investeringen op programma 8 (deels) kunnen vervallen:

- (deels) Versnellingsmaatregelen regionetlijnen rotonde Raaksbruggen (€ 177.000)
- (deels) Raaksgarage (€ 1.344.000)
- Restantkrediet Parkeergarage Nieuwe Gracht – Kamp (€ 110.160)
- Buitenrustbruggen onderzoek verkeersafwikkeling (€ 50.000)

9. Kwaliteit fysieke leefomgeving

Overhevelingen naar grondexploitatie

Een fors aantal investeringen in het IP 2010 werd gedekt door BDU- en ISV-subsidie. Met betrekking tot de ISV II gelden was er sprake van een overbenoeming. Als oplossing voor de overbenoeming van de

subsidiegelden is er in het IP 2011 voor een bedrag van € 6 mln aan BDU-gedekte projecten overgeheveld naar de grondexploitaties. Het betreft de projecten Verbeteren Openbare Ruimte Delflaan, Slauerhoffstraat (210 woningen), Romestraat (34 woningen), Kopenhagenstraat (132 woningen) en de parkvijver Delftwijk.

2.3 Dekking

Stelpost onderuitputting

In de huidige begroting 2011-2016 is een stelpost onderuitputting opgenomen van € 1,2 mln. Op basis van het gemiddelde investeringsvolume 2011-2015 en een realisatiepercentage van 70% is de gemiddelde onderuitputting per jaar € 1,8 mln.

Pim Mulier

Het voor de aanleg van het Pim Mulier sportpark beschikbare krediet bedraagt € 15,2 mln. De uitgaven t/m 31-12-2010 blijven binnen het vastgestelde krediet. De beschikbare dekking voor het krediet bedraagt € 13,8 mln. Voor het resterende bedrag van € 1,4 mln moet nog dekking worden gerealiseerd.

Door de effectuering van het BTW-Sportbesluit kan naar alle waarschijnlijkheid voor het project Pim Mulier een bedrag van € 1,7 mln aan BTW worden teruggevorderd op de belastingdienst. Door de verwachte teruggaaf binnen het project Pim Mulier te behouden wordt het project gerealiseerd binnen de beschikbare (gedekte) budgettaire kaders van € 13,8 mln.

In bijlage A is een totaaloverzicht opgenomen met de beschikbare financierings- en dekkingsposten.

3 Investeringsplan 2011-2016 per programma

Investeringsplan 2011-2016

Programma 1 Burger en Bestuur

Beleidsveld	Op-er.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijft- termijn	Dekking investering	Uitgeven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
01.3 Dienstverlening	11.03	Kassa systeem	C	5-							75.000		75.000
	11.04	Pinautomaten	C	5-									25.000
	13.01	Modernisering gemeentelijke basisadministratie personen	A	5-		414.790	58.303		25.000				473.093
	13.02	Digitaal ontsluiten brondocumenten	B	5-		143.356	57.346						200.702
	DV.02	Paspomaat klantcontactcenter/waardedocumentsysteem	C	10-			230.000						230.000
	DV.04	Vervanging GEO/BAG applicatie	B	5-					180.000		20.000		200.000
	DV.05	GEO-meetapparatuur landmeters	C	5-				40.000					40.000
	DV.06	Vervanging klantbegeleidingssysteem	B	5-							100.000	20.000	120.000
Totaal 01.3 Dienstverlening						558.146	345.649	40.000	25.000	180.000	195.000	20.000	1.363.795
Endtotaal						558.146	345.649	40.000	25.000	180.000	195.000	20.000	1.363.795

Investeringsplan 2011-2016

Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving

Beleidsveld	Sp-nr.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijft- termijn	Dekking Investering	Uitgaven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
02.3 Int.vergunningverlening	12.18	Vervanging parkeervergunning systeem (vignetten)	A		B+					900.000			900.000
Totaal voor Int.vergunningverlening										900.000			900.000
Crediettoel										500.000			500.000

Investeringsplan 2011-2016

Programma 4 Jeugd, Onderwijs en Sport

Beleidsveld	Ip-nr.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijft. termijn	Dekking investering	Uitgeven t/w 2010	inv. 2011	inv. 2012	inv. 2013	inv. 2014	inv. 2015	inv. 2016	Totaal
04.1 Jeugd	85.90	Multifunctioneel centrum (rolfluken, beveiligingscamera etc)	B		5-								
04.2 Onderwijs													
	70.99	Kleine investeringen Inventaris gymnastieklokalen primair onderwijs (5e fase)	B	10-		21.500							21.500
	76.01	VMBO scholen	A	40	Verkoop	0	21.500						21.500
	77.01	VMBO scholen grondkosten	B	40	Verkoop	18.733	30.234						48.967
		SHO Bouw Al Iidaas	A	40		60.677.041	2.347.730	20.000	8.273.285				71.318.056
		SHO Bouw Beatrix	B	40		2.811.800							2.811.800
		SHO Bouw Bos en Vaart	A	40			1.748.775						1.748.775
		SHO Bouw Coornhert	B	40		1.284.251	310.168						1.594.419
		SHO Bouw Daal Geluk	B	40		95.898	350.043	750.000	750.000				1.945.941
		SHO Bouw De Ark (incl. grond)	B	40		126.182	1.008.770	400.000					1.534.952
		SHO Bouw De Cirkel	B	40			2.400.000	3.241.206					4.800.000
		SHO Bouw De Dolfijn	B	40		1.115.462	1.500.000						5.856.668
		SHO Bouw De Dreef	A	40	Rijksbijdrage	765.062	70.000	432.008	100.000				602.008
		SHO Bouw De Kring (Hannie Schaft)	B	40	Brede School	79.439							844.501
		SHO Bouw De Schakel	B	40		966.461	766.858	500.000					2.233.319
		SHO Bouw De Schelp	B	40		120.000	684.000	150.000					150.000
		SHO Bouw De Viersprong	B	40			100.000	1.596.000	942.025	942.025			2.400.000
		SHO Bouw De Wadden	B	40	Verkoop								1.984.050
		SHO Bouw De Wadden I.c.m. Mgr. Huibers	B	40		256.914	100.000	1.128.355	586.977				1.717.332
		SHO Bouw De Wadden I.c.m. de Piramide	B	40	Verkoop			439.143					796.057
		SHO Bouw De Wilgenhoek	B	40				1.385.811	1.385.811				2.771.622
		SHO Bouw De Zuidpolder	B	40					518.403				518.403
		SHO Bouw De Zuidwester	A	40			200.000	282.245					482.245
		SHO Bouw Eerste Christelijk Lyceum	A	40		475.972	978.890	570.000	1.323.415				1.893.415
		SHO Bouw Gunning	B	40		2.212.195	222.843						2.435.038
		SHO Bouw gymlokaal Zuidwester	A	40									4.700.000
		SHO Bouw Hildebrandt	B	40		475.972	449.028	4.700.000					925.000
		SHO Bouw Kon. Emmaschool	B	40	Verkoop								1.470.112
		SHO Bouw Liduinaschool-Junoplantsoen	A	40		292.665	200.000	1.270.112					1.163.424
		SHO Bouw Liduinaschool-Timorplantsoen	A	40		233.610	260.000	610.759					341.647
		SHO Bouw locaties Semmelweis-en Ramaerstraat Don Bosco als gevolg van herstructurering Fl. van Adrichemlaan	B	40	Externe dekking	388.705	74.216						462.921
		SHO Bouw M.L. King	B	40	Verkoop								5.482.736
						300.000	2.140.530						2.440.530

Investeringsplan 2011-2016

Behoudsveld	Opmer.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijft. termijn	Bekking inrichting	Uitgewen t/m 2018	inv. 2011	inv. 2012	inv. 2013	inv. 2014	inv. 2015	inv. 2016	TOTAAL
		SHO Bouw Migr. Huibers t.o.m de Piramide	B	40	(deels) Verkoop			1.385.811	2.048.853				3.434.664
		SHO Bouw Molenwiek	B	40	-			256.914					256.914
		SHO Bouw Paulus - school voor Prakt. Vorming	A	40	-		500.000						500.000
		SHO Bouw R. Steiner	A	40	-	142.136	45.000						187.136
		SHO Bouw Sancta Maria	A	40	-	4.334.206	5.334.667						9.668.873
		SHO Bouw Sint Bavo	A	40	-	92.825	370.336						463.161
		SHO Bouw Teyler	B	40	(deels) Verkoop		600.000	5.771.457					6.371.457
		SHO Bouw Trapeze	B	40	-	92.080		326.441					418.521
		SHO Bouw Vrijeschool	A	40	-	1.143.253	147.035						1.290.288
		SHO Bouw Zonnwijzer	B	40	-			73.667					73.667
		SHO Eerste inrichting (stelpost)	B	20	-		200.000	200.000	200.000				600.000
		SHO functionele aanpassingen BBO	A	15	Deel kap.In. Reserve SHO		1.808.433						1.808.433
		SHO functionele aanpassingen BO	A	15	Deel kap.In. Reserve SHO		2.337.958						2.337.958
		SHO functionele aanpassingen BSO	A	15	Deel kap.In. Reserve SHO		36.909						36.909
		SHO functionele aanpassingen SO	A	15	Deel kap.In. Reserve SHO		361.153						361.153
		SHO Grond Veronica	B	geen	-		1.090.000						1.090.000
		SHO Herstructurering Fl. V. Adrichemlaan, de Piramide locaties Semmelwels- en Ramearstraat, Don Bosco en J.J. Dumont	B	40	-			103.179					103.179
		SHO Lokaal bewegingsonderwijs Teyler	B	40	-			2.433.460					2.433.460
		SHO Renovatie De Dreef	A	40	-		566.461	400.000					966.461
		SHO Rudolf Steiner Leerweg Ondersteunend Onderwijs	B	40	-			1.130.000					1.130.000
		SHO Verv/mieuwb/uitbr.gymn.lok.(SHO) best.nog niet bekend	B	40	-		1.775.000						1.775.000
Totaal 04.2 Onderwijs						78.121.423	29.462.183	30.235.123	26.416.684				164.236.234
04.3 Sport	50.99	Kleine investeringen	B	10	-								110.000
	81.06	Grasvelden Aanpassen onderlaag HFC	A	30	-			100.000	55.000	55.000			100.000
		Grasvelden Grassmaster DSS Kennemerland (onderbouw)	A	30	-			85.000					85.000
		Grasvelden Grassmaster DSS Kennemerland (toplaag)	A	10	-			350.000					350.000
		Grasvelden Grassmaster HFC door kunstgras	A	10	-			350.000					350.000
		Grasvelden Renovatie grassportvelden	C	10	-	629.334		126.050	126.050	126.050	126.050	126.050	1.259.586
		Kon. HFC toplaagrenovatie natuurgrasveld	A	10	-			61.625					61.625
		Ombouw voetbalveld EHS naar rugbyveld RFC	A	10	-			90.000					90.000
		Renovatie natuurgrassportveld Young Boys	A	10	-			90.000					90.000
		Toplaagrenovatie grassportveld Onze Gezellen	A	10	-			33.555					33.555
	81.07	Kunstgrasvelden Toplaag DIO/ Young Boys	A	10	-			280.000					280.000
		Kunstgrasvelden Toplaag HFC Haarlem	B	10	-			0	294.118				294.118
		Kunstgrasvelden Upgraden onderbouw DIO/ Young Boys	A	30	-			50.000					50.000
	81.12	Bouw 023-sportal	A	40	-			478.992					478.992

Investeringsplan 2011-2016

Beschikveld	Op nr.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijft termijn	Dikking aanpakking	Uitgeven t/m 2010	inv. 2011	inv. 2012	inv. 2013	inv. 2014	inv. 2015	inv. 2016	Totaal
	81.20	Pim Mulier Sportpark opslag DSS	A	30	-	170.179	18.897						189.076
	81.27	Achterstallig onderhoud kleedaccommodaties	C	30	-				529.412	529.412	529.412	529.412	2.117.647
		Kleedgebouw Rugbyclub Haarlem (v.d. Aart)	C	30	-			300.000					300.000
		Kleedgebouw voetbalvereniging DSS (v.d. Aart)	C	30	-			330.000	210.000				540.000
	81.28	Aanleg kunstgrastrainingsveld Kleverlaan onderbouw	A	30	-			92.000					92.000
		Aanleg kunstgrastrainingsveld Kleverlaan toplaag	A	10	-			138.000					138.000
		Aanleg kunstgrasveld Emauslaan onderbouw	A	30	-			50.000					50.000
		Aanleg kunstgrasveld Emauslaan toplaag	A	10	-			110.000					110.000
		Aanleg veldverlichting Zomervaat/Ons Kinneheim	A	15	-			26.000					26.000
		Achterstallig onderhoud sportvelden: onderbouw	C	30	-			260.504	260.504	260.504	260.504	260.504	1.302.521
		Achterstallig onderhoud sportvelden: toplagen	C	10	-			491.771	529.412	529.412	529.412	529.412	2.609.418
		Ombouw natuurgrasveld in kunstgrasveld VVH onderbouw	A	30	-			150.000					150.000
		Ombouw natuurgrasveld in kunstgrasveld VVH toplaag	A	10	-			335.000					335.000
	SZ.104	Vervanging kleedgebouw HC Saxenburg	A	30	-			420.168					420.168
	SZ.91	Herinrichten sportcomplex Alliance toplaag	A	10	-			604.304	186.208				790.512
	SZ.93	Vervanging toplaag veld 2 DSS Kennemerland	C	10	-					336.134			336.134
	SZ.94	Vervanging toplaag veld 2 Geel Wit	C	10	-					336.134			336.134
	SZ.95	Vervanging toplaag veld 2 Olympia	C	10	-					336.134			336.134
	SZ.96	Vervanging toplaag veld HKC Haarlem	C	10	-					126.050			126.050
	SZ.97	Vervanging toplaag veld C.S.V. Rapid Kleinhout	C	10	-					126.050			126.050
Totaal (t/m 31 maart)						1.405.877	1.405.877	1.405.877	1.405.877	1.405.877	1.405.877	1.405.877	14.058.777
Eindtotaal						79.525.240	33.309.127	31.973.895	27.917.062	2.705.882	1.445.378	1.445.378	178.321.436

Investeringsplan 2011-2016

Programma 5 Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling

Beleidsveld	Ip.nr.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijftermijn	Dekking investering	Uitgaven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
05.3 Ruimt.Ontw.	50.05	Vervanging Total Stations Geo-informatie	C	5	-	0	66.500						66.500
	AR.02	Vervanging bedrijfsauto GEO-informatie	C	5	-		36.000						36.000
	56.03/O07	Speeltuin Kindervreugd - afronding Oosterpark	A	10	ISV	8.631	68.169						76.800
		Speeltuin Kindervreugd - herinrichting speeltuin buitenruimte	A	10	ISV	3.095	72.000						75.095
		Speeltuin Kindervreugd - renovatie en uitbreiding gebouw	A	40	ISV	271.348	39.652						311.000
	SZ.113	Krediet antieure overeenkomsten	B	geen	-	108.515	500.000						608.515
Totaal 05.3 Ruimt.Ontw.													
05.4 Vastgoed	53.01	Uitbreiding aantal woonwagendplaatsen Oorkondelaan (bijdrage aan grex)	A	20	-	844.319	242.691						1.087.010
		Uitbreiding aantal woonwagendplaatsen vd Aartweg (bijdrage aan grex)	C	20	-		325.000						325.000
	VG.O1	Verbouwing MFC De Dolfijn	A	40	-		893.000						893.000
	VG.ON	Reservering levensduurverlengend onderhoud gemeentelijk bezit	C	15	-		1.393.000	597.000	477.000				2.467.000
		Slingervangers gemeentelijke kerkklokken	B	10	-	1.625	37.375						39.000
Totaal 05.4 Vastgoed						845.944	2.664.066	597.000	477.000				4.517.110
Totaal 05. Wonen, Wijken en Stedelijke Ontwikkeling						1.237.553	3.673.367	597.000	477.000				5.984.920

Investeringsplan 2011-2016

Programma 6 Economie, Cultuur, Toerisme en Recreatie

Beleidsveld	Opmer.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijftijd	Dekking investering	Uitgaven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
06.2 Cultuur en Erfgoed	70.99	Almeerloc (steiger+trap Nieuwe Gracht Bisdorp)	B	10	-	24.000							24.000
		Airco + ICT bekabeling Muziekcentrum ZK	B	5	-	15.470							15.470
		Kleine investeringen, Mullerorgel overschrijding renovatie	B	10	-	10.000							10.000
	84.01	Vervangingsinvestering Schouwburg	B	5	Deel kap.In. Reserve podia				650.000				650.000
	84.02	Philharmonie Vervanging toneeltechnische installatie	A	5	-	10.000				10.000			20.000
	84.03	Toneelschuur Vervanging licht/geluid en automatisering	A	5	-	317.670	37.330		41.332	142.210	134.128	37.330	710.000
		Toneelschuur vervanging theatertechniek en vaste inrichting	A	10	-				1.411.000				1.411.000
	AR.01	Vervanging bedrijfsauto archeologie	C	5	-				46.000				46.000
	FH.11	Asbest verwijdering Frans Halsmuseum	C	10	-	221.380	530.000						751.380
	FH.12	Inrichtingskosten depot Frans Hals Museum	C	20	-		590.000						590.000
	SZ.03	Verkoop Cultuurel Centrum Vrije Tijd (CCVT)	C	40	Verkoop	164.617	6.140.000	6.140.000					12.444.617
	SZ.111	Vervangingsinvesteringen Patronaat	A	5	Deel kap.In. Reserve podia		600.000				659.133	600.000	1.859.133
	SZ.112	Vervangingsinvesteringen Philharmonie	A	10	-						489.221		489.221
	SZ.114	Verbouwing kleine zaal/café Patronaat	C	20	-		320.000						320.000
Totaal						701.687	6.076.000	6.140.000	7.148.332	142.210	1.292.482	837.330	19.340.021
Financieel totaal						701.687	6.076.000	6.140.000	7.148.332	142.210	1.292.482	837.330	19.340.021

Investeringsplan 2011-2016

Programma 7 Werk en Inkomen

Beleidsveld	Op-m.	Omschrijving	A, B, C	Afschrij- termijn	Dekking investering	Uitgaven t/m 2010	inv. 2011	inv. 2012	inv. 2013	inv. 2014	inv. 2015	inv. 2016	Totaal
07.1 Werk en reïntegratie	04.01	Kleine investeringen Geïntegreerde dienstverlening	U	5	-			25.000					25.000
Totaal 07.1 Werk en reïntegratie								25.000					25.000
07.2 Inkomen	15.01	Vervanging uitkering- en claimvolgsysteem	C	5	-					1.473.000			1.473.000
Totaal 07.2 Inkomen										1.473.000			1.473.000
Eindtotaal								25.000		1.473.000			1.498.000

Investeringsplan 2011-2016

Programma 8 Bereikbaarheid en Mobiliteit

Beleidsveld	Item	Omschrijving	A, B, C	Afschrijftijd	Dekking investering	Uitgaven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
08.1 Autoverkeer	67.40	Waarderpolder Oeververbinding: brug	A	30	Diversen	26.251.524	1.155.208	720.000	100.000				28.256.732
		Waarderpolder Oostweg, verkeerslichten	C	10	Diversen	145.208	54.792						200.000
		Waarderpolder Fly-overs	A	40	Diversen	6.001.756	5.765.000	8.233.244					20.000.000
		Waarderpolder Oostweg, totaalkrediet	A	40	Diversen			3.235.000					3.235.000
	67.72	Dynamische afsluiting Cronjéstraat	C	5	-		40.000	560.000					600.000
Totaal 08.1 Autoverkeer						45.540.049	11.250.000	10.013.244	100.000				66.903.293
08.2 OV en langzaam vervoer	67.33	Fietsonderdoorgang Buitenrustbruggen	C	30	IP/Subsidie	670.371	1.429.629						2.100.000
	67.33b	Fietsroute Centrum-023 Ontbrekend fietspad Schipholweg	C	30	Subsidie/IP		200.000						200.000
	67.34f	Versnellingsmaatregelen Regionellijnen Busstation Houtplein	A	30	Provincie/IP		100.000	500.000	900.000				1.500.000
	67.34g	Versnellingsmaatregelen Regionellijnen Rotonde Raaksbruggen	A	30	Reserve Rotonde RB (136221)	1.219.323	295.000						1.514.323
	67.36	Toegankelijk maken haltes lijn 3	A	10	Provincie	720.959	179.041						900.000
	67.36b	Lijn 75 - toegankelijk maken bushaltes	C	10	Provincie	75.795	193.515						269.310
	67.36c	Toegankelijk maken haltes lijn 3, vm 73, 50 en 51, busstation Schalkwijk	C	10	Provincie		100.000	740.000					840.000
	67.70	Stationsplein e.o.	A	20	-	15.450.545	5.350.764	1.337.691					22.139.000
Totaal 08.2 OV en langzaam vervoer						18.136.993	7.847.949	2.377.691	900.000				29.462.633

Investeringsplan 2011-2016

Beleidsveld	Op-merking	Omschrijving	A, B, C	Afbeeldings-terreijn	Dekking-voorziening	Uitgevoerd t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
08.3 Parkeren	12.09	Kleine investeringen	A	-	-	220.125	137.275	61.000					419.000
		Kleine investeringen Parkeren	A	-	-				61.000	61.000	61.000	61.000	244.000
	12.11	Raaksgarage In- en uitritten	C	40	-	1.128.367	784.633						1.913.000
		Raaksgarage Installaties	C	7	-	563.863	385.137						949.000
		Raaksgarage Plaatsen	A	40	-	34.227.616	595.384						34.823.000
	12.13	Cronjegarage, incl buitenuimte	C	40	Verkopen parkeerplaatsen	45.423	800.000						845.423
	12.15	Onderhoud parkeergarages Pompen	A	7	-			8.000					8.000
		Onderhoud parkeergarages Toegangscontrole Houtplein	A	7	-			330.000					330.000
		Onderhoud parkeergarages Toegangscontrole Kamp	A	7	-			110.000					110.000
		Onderhoud parkeergarages Toegangscontrole station	A	7	-			110.000					110.000
		Onderhoud parkeergarages Ventilatie	A	15	-		8.000						8.000
		Onderhoud parkeergarages Verlichting	A	8	-			20.000					20.000
		Parkeergarage Appelaar-detectiesysteem	A	10	-		30.000						30.000
		Parkeergarage Appelaar-parkeersysteem	A	7	-				110.000				110.000
		Parkeergarage Cronje-parkeersysteem	A	7	-				110.000				110.000
		Parkeergarage Houtplein-brandmeldinstallatie	A	10	-		30.000						30.000
		Parkeergarage Stationsplein-brandmeldinstallatie	A	10	-		30.000						30.000
	12.20	Parkeerautomaten Vervanging	A	7	-	269.867	954.857						1.224.724
		Parkeerautomaten Vervanging (kentekenparkeren)	C	7	-		1.000.000						1.000.000
Totaal 08.3 Parkeren						21.455.961	4.725.288	81.000	820.000	81.000	81.000	81.000	42.318.149
Eindtotaal						100.112.901	23.953.235	12.671.935	1.839.000	61.000	61.000	61.000	138.680.071

Investeringsplan 2011-2016

Programma 9 Kwaliteit fysieke leefomgeving

Beleidsveld	Op-nr.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijftijd	Dekking investering	Uitgeven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
09.1 Milieu, bn	57.79	Waardehaven	A	40	-	150.000	600.000	212.000					1.012.000
Totaal 09.1 Milieu, bn						150.000	600.000	212.000					1.012.000
09.2 Openb.ruimte bovengr.													
	61.16	Openbare ruimte Raaks Inrichting	C	30	Reserve/Grex		783.000						783.000
	61.34	Verhaal schoonmaakkosten Niet verhaalbare wildplakacties	B	1	BDU-F	9.600	64.400						74.000
	61.37	Herstelprogramma Openbare ruimte Amsterdamse buurt	A	30	BDU-F	1.244.730	153.270						1.398.000
	61.38	Verbeteren Openbare ruimte 94 woningen Roemer Visscherstraat	C	30	BDU-F/Corp.	428.572	440.428						869.000
	61.41	Herinrichten Reinaldapark fase 1/2	A	30	Diversen	1.518.994	3.717.506						5.236.500
		Herinrichten Reinaldapark fase 3	C	30	Diversen			2.621.750	2.621.750				5.243.500
	61.45	Fietsverbinding Houtmanpad	C	30	ISV/Province	50.716	199.284	2.151.500					2.401.500
	61.52	Herstel Openbare ruimte Kruisweg-Nieuwe Gracht	C	30	BDU-F		800.000						800.000
	61.55	Verbeteren Openbare ruimte 78 woningen Schaepmanstraat	C	30	BDU-F/Corp.	581.712	164.288						746.000
	61.56	Verbeteren Openbare ruimte 200 woningen Schaftstraat en Bosmanstraat	C	30	BDU-F/Corp.		957.000						957.000
	61.57	Verbeteren Openbare ruimte 85 woningen Spaarndamseweg	C	30	BDU-F/Corp.	409.233	403.767						813.000
	61.59	Verbeteren Openbare ruimte 90 woningen Nederlandlaan	A	30	BDU-F/Corp.	699.060	342.940						1.042.000
	63.12	Aanleg waterverbinding Meerwijk Centrum en Europavaart	A	30	BDU-F	392.688	607.312						1.000.000
	65.10 c	Speelvoorzieningen	B	10	-	189.145	328.223	254.000	254.000		127.000		1.152.368
	65.18	Renovatie grootschalig groen	C	10	-	173.458	1.192.041	1.000.000	1.000.000				3.365.499
	67.52	Uitvoering woonomgeving en 30-km-zone	B	10	-	253.052	149.948						403.000
Totaal 09.2 Openb.ruimte bovengr.						5.948.943	10.301.401	5.027.750	5.027.750	127.000			26.261.094
09.3 Openb.ruimte ondergr.													
	63.16	Verplaatsing (nieuwbouw) Gemaal Parklaan	C	40	Riool-opbrengsten	32.097	267.903	700.000					1.000.000
	63.19	Vervanging riolerings	B	40	Riool-opbrengsten	23.336.451	10.927.000	10.876.000	9.466.000	13.801.000	15.056.000	10.000.000	93.462.451
Totaal 09.3 Openb.ruimte ondergr.						23.368.548	11.194.903	11.576.000	9.466.000	13.801.000	15.056.000	10.000.000	94.462.451

Investeringsplan 2011-2016

Beleidsrichting	Item	Omschrijving	A, B, C	Afschrijvingsperiode	Dekking investering	Uitgeven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal
09.4 Waterwegen	62.02	Aanpassen brugbediening, wachthuisjes & wachtplaatsen	A	30	-	328.000	700.000	700.000					1.728.000
	62.05	Vervanging brugdek Prinsenbrug Basculebrug	A	20	-	104.061	2.047.939	488.000					2.640.000
	62.09	Vervangingsprogramma bruggen	B	30	-	1.955.605	985.395	1.127.000	1.127.000				5.195.000
	62.10	Vervanging Melkbrug incl. landhoofden	A	30	-	2.934.161	425.839						3.360.000
	63.02	Vervanging walmuur Spaarne Lange brug - Melkbrug (cost)	C	40	-	137.850		347.150					485.000
	63.02 b	Walmuur Nieuwe Gracht Paardewed	C	40	-	52.849		227.151					280.000
	63.03	Vervanging walmuur Nieuwe Gracht	A	10	-	145.250	104.750						250.000
		Vervanging walmuur Nieuwe Gracht	C	40	-	29.598	20.402	1.950.000					2.000.000
	63.04	Herstel walmuur Leidsevaart 2e fase/woonsch. Spaarns.weg	A	40	(Deels) Subbiet regeling	1.336.549	221.243						1.557.792
	63.08	Vervanging walmuren	B	40	-	415.283	517.324	470.000	470.000				1.872.607
	63.09 a, 63.09 b	Vernieuwing beschoelingen en steigers	B	20	-	2.049.668	885.332	679.000	679.000	679.000	679.000	679.000	6.330.000
	63.14	Kampersingel vervangen walmuur	C	40	-	178.571	71.429						250.000
	64.04 a	Integraal Waterplan Haarlem (incl. Waarderpolder)	C	30	Stelpost waterplan		150.000	731.000	1.100.000				1.981.000
	64.04 b	Waterplan Schalkwijk/ o.a. Water langs Aziëweg	C	30	Stelpost waterplan		50.000	475.000	475.000				1.000.000
Totaal 09.4 Waterwegen						8.607.440	7.512.053	8.124.351	3.251.000	2.278.000	679.000	679.000	14.300.517
Totaal totaal						88.866.961	27.827.961	25.447.551	17.404.750	14.480.000	15.867.000	10.677.000	150.688.217

Investeringsplan 2011-2016

Programma 10 Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Beleidsveld	Op-nr.	Omschrijving	A, B, C	Afschrijft- termijn	Dekking investering	Uitgaven t/m 2010	Inv. 2011	Inv. 2012	Inv. 2013	Inv. 2014	Inv. 2015	Inv. 2016	Totaal	
10.1 Algemene dek.mid.	21.01	ICT-Masterplan (Computerruimte, IBER, SER)	B	10	-		1.350.000		550.000				1.900.000	
		ICT-Masterplan (Hard/software, Backup&Storage)	B	5	-	990.000	1.150.000	100.000	100.000				2.340.000	
		Vervangingsinvesteringen ICT	B	5	-					1.000.000	1.000.000		2.000.000	
	22.05	Masterplan Digitalisering	A	5	-	777.633	285.000	310.000	50.000				1.422.633	
	25.08	Concernhuisvesting duurzaamheidsmaatregelen fase 1	A	40	-	461.414	487.586							949.000
		Concernhuisvesting duurzaamheidsmaatregelen fase 2	A	40	-			944.000						944.000
		Concernhuisvesting Inbouwpakketten, directie en BTW	A/C	20	-	3.466.640	4.333.360	1.000.000	5.900.000					14.700.000
		Concernhuisvesting Raakspoort	A/C	40	Deels Verkoop	25.511.262	1.288.738							26.800.000
		Concernhuisvesting Warmte Koude Ontwikkeling	A	40	-	371.853	128.147							500.000
		Concernhuisvesting Zijlpoort	A	40	Rente activering	17.106.250	12.349.750	5.044.000						34.500.000
		IMS.90 Ontwikkeling website en Insite	C	5	-	47.831	72.169							120.000
		IMS.91 Vervanging Collegeauto	C	4	-					50.000				50.000
	IMS.93 Concernhuisvesting Meubilair 1e fase	C	10	-		1.150.000							1.150.000	
	IMS.94 Concernhuisvesting Meubilair 2e fase	C	10	-			1.150.000						1.150.000	
	IMS.95 Archiefruimte Stadhuis	C	20	-			145.000						145.000	
Totaal 10.1 Algemene dek.mid.						46.732.663	22.739.750	6.548.000	6.500.000	50.000	1.000.000	1.000.000	83.570.613	
Bijdrgetaal						46.732.663	22.739.750	6.548.000	6.500.000	50.000	1.000.000	1.000.000	83.570.613	

Bijlagen

Bijlagen:

A Dekkingsbronnen Investerings 2011-2016

B Nieuwe investeringen

C Masterplan digitalisering

Bijlage A Dekkingsbronnen investeringen

Beleidsveld	lg-nr.	Omschrijving	Dekking investering	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016
04.2 Onderwijs	76.01	VMBO scholen	Verkoop			-29.559.140			
	77.01	Strategisch Huisvestingplan Onderwijs	Rijksbijdrage Brede School Verkoop	-79.439	-8.027.497	-37.813.498			
Totaal 04.2 Onderwijs				-79.439	-8.027.497	-37.813.498			
04.3 Sport	81.20	Sportpark Pim Mulier	Verkoop grond Sports Business Center	-1.700.000					
			Belastingdienst/Sportbesluit	-1.700.000					
			Verkoop/ compensatie parkeerplaatsen				-555.000		
			Grondverkoop commerciële ruimte				-800.000		
			Subsidie Provincie (restant)	-838.009					
			Kapitalisatie huur Haarlemse Honkbal Week	-143.609					
Totaal 04.3 Sport				-4.381.618			-1.355.000		
05.3 Ruimt.Ontw.	56.03/O07	Slachthuisbuurt	ISV	-451.169					
Totaal 05.3 Ruimt.Ontw.				-451.169					
05.4 Vastgoed	53.10/N64	Renovatie regentenkamer Schoterburcht	Reserve monumenten	-201.072					
	SZ.70/71	Dekking steunzenders Appelaar & Cronjé	Bijdrage RGD (50%)	-60.841					
Totaal 05.4 Vastgoed				-261.913					
06.2 Cultuur en Erfgoed	SZ.03	Huisvesting Cultureel Centrum Vrije Tijd (CCVT)	Verkoop	-6.304.617	-6.140.000				
Totaal 06.2 Cultuur en Erfgoed				-6.304.617	-6.140.000				
08.1 Autoverkeer	67.40	Waarderpolder	GREX	-956.800					
			Subsidie Provincie	0					
			Land in Zicht				-7.406.800		
			Omstagsfonds Waarderpolder	-2.485.800					
			Rentebijdrage	-1.040.700					
			Subsidie Spoorse doorsnijding	-5.235.000					
			SV-II	-126.000					
Totaal 08.1 Autoverkeer				-2.500.000					

Bijlage A Dekkingsbronnen investeringen

Beleidsveld	IP-Nr.	Omschrijving	Dekking investering	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016
Totaal 06.1				-12.344.300				-7.406.800	
Autoverkeer									
	67.33b/c	Fietsroutes Centrum-023	Subsidie Provincie	-341.149					
	67.34e/f	Versnellingsmaatregelen Regionetijnen	Subsidie Provincie	-201.204	-475.000	-855.000			
	67.34g	Versnellingsmaatregelen Regionetijnen Rotonde Raaksbruggen	Reserve Rotonde RB (136221)	-295.000					
	67.36a/b/c	Toegankelijk maken haltes	Subsidie Provincie	-1.153.876	-740.000				
	67.70	Stationsplein e.o.	BDU	-2.170.000					
			BIRK-subsidie	-2.000.000	-1.900.000				
			Bolwerk 3	-2.753.000					
			Bonroute	-1.050.614					
			Projectenfonds	-550.000					
			Terrein Nedtrain		-743.000				
			Verkoop	528.165					
Totaal 08.2 Ov				-11.038.082	-3.858.000	-855.000			
en langzaam vervoer									
08.3 Parkeren	12.13	Dekking Cronjegarage, incl buitenruimte	Verkoop parkeerplaatsen	-444.835					
Totaal 08.3				-444.835					
Parkeren									
09.2 Openb.ruimte bovengr.	61.16	Dekking investering Openbare ruimte Raaks Inrichting	GREX Raaks	-276.000					
			Reserve O.R.Raaks (136222)	-507.000					
	61.34	Verhaal schoonmaakkosten Niet verhaalbare wildplakacties	BDU-F	-64.400					
	61.37/ 61.38/ 61.52/ 61.55/ 61.56/ 61.57/ 61.59	Verbeteren Openbare ruimte	BDU-F (65%) / Corporatie (35%)	-3.261.693					

Bijlage A Dekkingsbronnen investeringen

Beleidsveld	Ip-m.	Omschrijving	Dekking investering	Jaar 2011	Jaar 2012	Jaar 2013	Jaar 2014	Jaar 2015	Jaar 2016
	61.41	Reinaldapark fase 1/2	ISV	-1.759.036					
			Bodemprogramma	-800.000					
			Stelpost bruggen	-100.000					
			Onderhoudsbegroting	-610.000					
			Reserve vastgoed	-448.500					
		Reinaldapark fase 3	DUB-bijdrage		-600.000	-600.000			
			GreX 023		-452.500	-452.500			
			GreX Schalkwijk		-75.000	-75.000			
			Stelpost groen		-150.000	-150.000			
			Subsidie Provincie /ILG		-500.000	-500.000			
			Stelpost riolering		-195.000	-195.000			
			Watercompensatie		-50.000	-306.700			
			Te behalen aanbestedingresultaat		-470.900	-470.900			
	61.45	Fietsverbinding Houtmanpad	Bereikbaarheid/Provincie ISV 2/3	-140.000 -110.000	-1.204.840 -946.660				
	63.12	Aanleg waterverbinding Meerwijk Centrum en Europavaart	BDU-F	-607.312					
Totaal 09.2 Regentruimte overgr.				-3.663.941	-4.644.900	-2.750.100			
09.4 Waterwegen	63.04	Herstel walmuur Leidsevaart 2e fase/woonsch. Spaarns.weg	Subbietregeling	-100.000					
	64.04 a/b	Integraal Waterplan Haarlem (incl. Waarderpolder) en Water langs Aziëweg	Stelpost waterplan	-200.000	-1.206.000	-1.575.000			
Totaal 09.4 Waterwegen				-300.000	-1.206.000	-1.575.000			
Eindtotaal				-44.789.914	-23.876.397	-42.993.598	-1.355.000	-7.406.800	

Bijlage B Nieuwe investeringen

Nieuwe investeringen	ig-nr.	Omschrijving	Afschrijft- termijn	inv. 2011	inv. 2012	inv. 2013	inv. 2014	inv. 2015	inv. 2016	Totaal
Vervangingsinvestering	12.09	Kleine investeringen Parkeren	7			61.000	61.000	61.000	61.000	244.000
	12.15	Parkeergarage Appelaar-detectiesysteem	10	30.000						30.000
		Parkeergarage Appelaar-parkeersysteem	7			110.000				110.000
		Parkeergarage Cronje-parkeersysteem	7			110.000				110.000
		Parkeergarage Houtplein-brandmeldinstallatie	10	30.000						30.000
		Parkeergarage Stationsplein-brandmeldinstallatie	10	30.000						30.000
	63.19	Vervanging rioleringen	40					10.000.000		10.000.000
	81.06	Grasvelden Renovatie grassportvelden	10					126.050		126.050
	81.27	Achterstallig onderhoud kleedaccommodaties	30					529.412		529.412
	81.28	Achterstallig onderhoud sportvelden: onderbouw	30					260.504		260.504
		Achterstallig onderhoud sportvelden: toplagen	10					529.412		529.412
	DV.04	Vervanging GEO/BAG applicatie	5				180.000	20.000		200.000
	DV.06	Vervanging Klantbegeleidingssysteem	5					100.000	20.000	120.000
Totaal Vervangingsinvestering				90.000	0	281.000	241.000	181.000	11.526.378	12.319.378
Uitbreidingsinvestering	DV.05	GEO-meetapparatuur landmeters	5		40.000					40.000
	SZ.114	Verbouwing kleine zaal/café Patronaat	20	320.000						320.000
Totaal Uitbreidingsinvestering				320.000	40.000					360.000
Investerings t.t.v. stelposten	61.27	Kleedgebouw Rugbyclub Haarlem (v.d. Aart)	30		300.000					300.000
		Kleedgebouw voetbalvereniging DSS (v.d. Aart)	30	330.000	210.000					540.000
Totaal t.t.v. stelposten				330.000	510.000					840.000

Bijlage C Masterplan digitalisering

EXPLOITATIE	t/m 2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zelfbedieningsbalie Raakspoort (IP 13.03)	0	90.000	30.000	25.000	25.000		170.000
Invoering in 2 fasen zaakgericht werken/dig.loket (IP 22.05)		450.000	750.000	750.000	750.000	750.000	3.450.000
Digitaal loket (IP 22.05)		200.000	100.000	100.000	100.000		500.000
Invoering RIS en interactiviteit burger (IP 22.05)		75.000					75.000
Invoering intranet/internet (IP 22.05)		70.000	30.000	30.000	30.000		160.000
Digitaliseren clientdossiers SoZaWe (IP 22.05)		130.000					130.000
Invoering van planning tot communicatie (IP 22.05)		160.000	185.000	135.000	135.000	135.000	750.000
Modernisering GBA en BAG (IP 22.05)		65.000	100.000	100.000	100.000		365.000
Doorontwikkeling GFS (IP MS.01)		125.000	150.000	150.000	25.000		450.000
Omgevingsvergunningen/Wabo (IP 22.05)		285.000					285.000
Digitalisering afdelingen Raakspoort/Zijlpoort (IP 22.05)		250.000		250.000			500.000
Digitalisering brondocumenten (IP 13.06)	0						0
mGBA landelijke database (IP 13.05)							0
Migratie aktesysteem Verseon/Kview naar Triple C (IP 22.05)	0						0
Migratie Kimmor naar Triple C (IP 22.05)	0						0
Kleine investeringen IPW project Ket-Goed (IP SZ.02)							0
Infoarchitectuur (IP 22.05)		50.000	55.000	55.000	55.000	55.000	270.000
	777.633	1.950.000	1.100.000	1.195.000	1.230.000	940.000	7.105.000

INVESTERING	t/m 2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zelfbedieningsbalie Raakspoort (IP 13.03)	0	30.000					30.000
Invoering in 2 fasen zaakgericht werken/dig.loket (IP 22.05)							0
Digitaal loket (IP 22.05)							0
Invoering RIS en interactiviteit burger (IP 22.05)							0
Invoering intranet/internet (IP 22.05)		30.000					30.000
Digitaliseren clientdossiers SoZaWe (IP 22.05)		0					0
Invoering van planning tot communicatie (IP 22.05)		25.000					25.000
Modernisering GBA en BAG (IP 22.05)		25.000					25.000
Doorontwikkeling GFS (IP MS.01)							0
Omgevingsvergunningen/Wabo (IP 22.05)		15.000					15.000
Digitalisering afdelingen Raakspoort/Zijlpoort (IP 22.05)		50.000		50.000			100.000
Digitalisering brondocumenten (IP 13.06)	0	30.000					30.000
mGBA landelijke database (IP 13.05)			160.000				160.000
Voorbereiding BGT-implementatie (IP MS.92)		80.000	20.000				100.000
Migratie aktesysteem Verseon/Kview naar Triple C (IP 22.05)	0		30.000				30.000
Migratie Kimmor naar Triple C (IP 22.05)	0		50.000				50.000
Kleine investeringen IPW project Ket-Goed (IP SZ.02)			50.000				50.000
Infoarchitectuur (IP 22.05)							0
		285.000	210.000	50.000	0	0	645.000

**Meerjaren
Perspectief
Grondexploitaties
2011**

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Bestuurssamenvatting.....	3
1. Inleiding	5
1.1 Doel van het MPG	5
1.2 Status MPG en relatie met andere Planning & Control documenten	5
1.3 Beleidskaders voor grondexploitaties.....	6
1.4 Uitgangspunten voor het MPG 2011	8
1.5 Opbouw MPG 2011.....	8
2. Resultaten, ontwikkelingen en toekomstverwachtingen.....	9
2.1 Ontwikkelingen algemeen.....	9
2.2 Resultaten en ontwikkelingen per grondexploitatie	9
2.3 Stand en ontwikkeling van de voorziening en de Reserve grondexploitaties	11
3. Stand van zaken per grondexploitatie.....	13
3.1 Leeswijzer	13
3.2 Ripperda	17
3.3 Raaks.....	21
3.4 Deliterrein	25
3.5 DSK	29
3.6 Badmintonpad	35
3.7 Waarderpolder	39
3.7.1 Waarderpolder Programma	39
3.7.2 Waarderpolder Noord-West	44
3.7.3 Waarderpolder Zuid-West.....	47
3.7.4 Waarderpolder Noord-Oost.....	50
3.8 FUCA	52
3.9 Grondexploitatie Schalkwijk 2000+	57
3.9.1 Verzamelexploitatie Schalkwijk 2000+	61
3.9.2 Monacopad.....	65
3.9.3 Europawijk-Zuid	67
3.9.4 023 Haarlem	71
3.9.5 Schalkstad	75
3.9.6 Aziëweg	79
3.9.7 Meerwijk-Centrum	83
3.9.8 Schoolenaer	87
3.9.9 Doctorshof.....	91
3.9.10 Nederlandlaan	95
3.10 Spoorzone.....	99
3.10.1 Oostpoort Oost fase II	103
3.10.2 Scheepmakerskwartier	107
3.10.3 Oostpoort West: Oudeweg 28 en 30 (complex 094)	111
3.11 Delftwijk.....	115
3.11.1 Delftlaan-Noord	121
3.11.2 Slauerhoffstraat	125
3.11.3 Marsmanplein.....	129
3.11.4 Wijkpark.....	133
3.11.5 Delftlaan-Zuid	137
3.11.6 Van Moerkerkenstraat	139
3.11.7 Aart van der Leeuwstraat	141
3.11.8 Vondelweg	143
3.12 Zomerzone Zuidstrook	147
Overzicht gronden en niet-levende complexen.....	151
Bijlage 1 Begrippenlijst	157
Bijlage 2 Overzicht afkortingen.....	159
Bijlage 3 Totaaloverzicht.....	160

Voorwoord

Met het MPG informeert het college de raad over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitatieprojecten in Haarlem. De informatie is het resultaat van keuzes die de raad eerder maakte over de afzonderlijke grondexploitatieprojecten voor wat betreft inhoud, planning en kosten.

Zowel de kaderstelling, (bij)sturing als rapportage over grondexploitatieprojecten vindt plaats in kaderstellende en verantwoordingsdocumenten als de kadernota, de begroting, bestuursrapportages en het jaarverslag en in afzonderlijke projectbesluiten.

Uiteraard ontkomen wij er niet aan stil te staan bij de ontwikkelingen die spelen sinds 2008. De gevolgen van de kredietcrisis zijn inmiddels ook voelbaar op de onroerend goedmarkt en hebben consequenties voor de resultaten van de Haarlemse grondexploitaties. Vertragingen van projecten en daarmee het uitgaven- en inkomstenpatroon, maar ook de ontwikkelingen in de woning- en kantorenmarkt, zijn van invloed op de financiële resultaten van de gemeente.

Het college zal met uw raad van gedachten wisselen over de maatregelen die Haarlem kan en moet nemen. Het MPG geeft actuele informatie over de grondexploitaties en de mogelijke gevolgen van de economische ontwikkelingen.

Het college van Burgemeester en Wethouders
Haarlem, 10 mei 2011

Bestuurssamenvatting

Dit Meerjarenperspectief Grondexploitaties (MPG) is opgenomen als bijlage bij de Kadernota 2011. Het bevat informatie voor de raad over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitatieprojecten in Haarlem.

De informatie is het resultaat van keuzes die de raad eerder heeft gemaakt over de afzonderlijke grondexploitatieprojecten voor wat betreft inhoud, planning en kosten. Zowel de kaderstelling, (bij)sturing als rapportage over grondexploitatieprojecten, vindt plaats in kaderstellende en verantwoordingsdocumenten als de kadernota, de begroting, bestuursrapportages en het jaarverslag en in afzonderlijke projectbesluiten.

Grondexploitaties zijn een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Te denken valt aan woningbouw, maatschappelijke en infrastructurele projecten ten dienste van de gemeente. De grondexploitatie dient onder meer om de financiën (baten, lasten en risico's) van deze langdurige projecten actueel en overzichtelijk te houden.

Een aantal belangrijke inhoudelijke en financiële kaders die aan grondexploitaties worden gesteld zijn vastgelegd in:

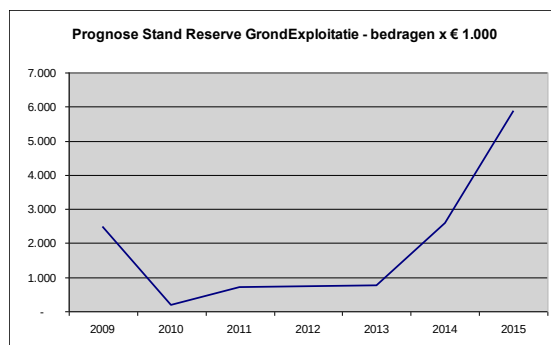
- het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- de beheersverordening Grond- en Gebouw Exploitatie (BGGE)
- het Structuurplan Haarlem 2020
- de bestemmingsplannen op basis van de Wet Ruimtelijke Ordening
- de Nota Grondbeleid 2006

In hoofdstuk 2 wordt het totaalresultaat van 2010 en de gevolgen voor de toekomst samengevat en in hoofdstuk 3 van dit MPG worden de grondexploitaties separaat besproken.

De voornaamste bewegingen in 2010 zijn de laatste fases van Raaks en Ripperda en een verheugend aantal (deel)projecten die zijn nog in de bouwfase zijn of komen (Schalkwijk, Delftwijk, Zomerzone)

De marktontwikkelingen zijn, zoals enkele jaren bekend, niet positief en hebben hun weerslag op de grondexploitatie projecten. De meerjarenbegrotingen van de Haarlemse projecten houden daar al enkele jaren rekening mee en grote verrassingen zouden er doorgaans niet meer te melden moeten zijn. Evenwel lopen er toch nog een paar deelprojecten alsnog in het slop, en overweegt het college de mogelijkheden hoe deze nog vlot te kunnen trekken. Het college betreft (in het voorjaar van 2011) de gemeenteraad actief bij deze afwegingen.

De prognoses van de toekomstige resultaten leiden tot de volgende te verwachten ontwikkeling van de reservepositie van de gemeente op het gebied van de grondexploitaties. (Zie onderstaand schema.)

Geconcludeerd kan worden, dat de Reserve grondexploitaties zich pas op termijn ontwikkelt naar een gezonder niveau. Na 2013 ontstaat weer enigszins een redelijke reserve, dankzij de uitkeringen van het resultaat van Raaks en Ripperda.

1. Inleiding

1.1 Doel van het MPG

Met het MPG informeert het college elk jaar de raad financieel én inhoudelijk over de grondexploitatieprojecten. Per grondexploitatie wordt informatie gegeven over:

- inhoudelijke aspecten, zoals te realiseren bedrijven, kantoren, woningen en/of voorzieningen
- de voortgang
- de actuele financiële meerjarenbegroting (grondexploitatieberekeningen)
- de risico's
- relevante besluitvormingsmomenten (in een overzicht)

Wat is een grondexploitatie

Traditioneel wordt onder een grondexploitatie verstaan: het geschikt of beter geschikt maken van de grond voor de toekomstige bestemming (Handreiking Grondexploitatiewet, editie 2008, pagina 31, SDU Uitgevers).

Grondexploitaties zijn een middel om de ambities van ruimtelijke en maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Te denken valt aan woningbouw, maatschappelijke en infrastructurele zaken ten dienste van de gemeente. De grondexploitatie dient onder meer om de financiën (baten, lasten en risico's) van deze langdurige projecten actueel en overzichtelijk te houden.

Een belangrijk verschil van een grondexploitatie met andere fysieke projecten is, dat er bouwrijpe grond wordt vervaardigd en verkocht voor de genoemde ruimtelijke en/of maatschappelijke doelstellingen. De specifieke privaatrechtelijke relaties, die optreden leveren een geheel ander risicoprofiel. Reden waarom grondexploitaties separaat worden beheerd.

1.2 Status MPG en relatie met andere Planning & Control documenten

Met het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties informeert het college de raad over de grondexploitatieprojecten.

In de kadernota worden de parameters, die zijn opgenomen in het MPG (de uitgangspunten voor kosten- en opbrengstenstijgingen en de rekenrente) expliciet ter besluitvorming voorgelegd. Eerder worden deze al aan de commissie Bestuur voorgelegd met de Uitgangspuntenbrief voor de begroting. Deze parameters worden gebruikt voor het doorrekenen van grondexploitaties. Andere parameters leiden tot andere uitkomsten. Bijvoorbeeld, als wordt verwacht dat de verkoopprijs met een paar procent zal dalen, dan valt het verwachte resultaat van de grondexploitatie enkele miljoenen euro's lager uit.

In de begroting moet het college jaarlijks in de paragraaf "Grond- en vastgoedbeleid" de beleidsvoornemens voor het komende jaar neerleggen. In de begroting worden de prognoses van kosten en baten uit het meest recente MPG opgenomen.

In de jaarstukken legt het college verantwoording af aan de raad of zij bij de uitvoering van het grondbeleid binnen de vastgestelde beleidskaders is gebleven. (In het jaarverslag wordt altijd een verplichte paragraaf over het grond- en vastgoedbeleid opgenomen.) In de jaarrekening biedt het college inzicht in de gerealiseerde kosten en opbrengsten van de grondexploitaties, die door de raad zijn vastgesteld en de gevolgen hiervan voor de reserves en de voorzieningen.

Daarnaast geeft de jaarrekening inzicht in de eventuele afwijkingen in het inhoudelijke programma en in de tijdsplanning ten opzichte van de vastgestelde uitgangspunten door de raad. Tenslotte legt het college tussentijds verantwoording af over de afwijkingen in het inhoudelijke programma en de tijdsplanning in de bestuursrapportages of bij afzonderlijke Raadsbesluiten (bijvoorbeeld voor wat betreft bestemmingsplannen en kredietbesluiten).

Het is van belang om te beseffen dat het MPG het resultaat is van keuzes, die eerder binnen de afzonderlijke projecten zijn gemaakt (zowel voor wat betreft inhoudelijke aspecten en planning als op financieel gebied). Inhoudelijke en financiële kaderstelling, (bij)sturing en rapportage vindt plaats op projectniveau, door kredietaanvragen, voortgangs- en bestuursrapportages, jaarwerk en niet op basis van het MPG.

Het MPG is daarmee een naslag- en/of overzichtsdocument, dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

1.3 Beleidskaders voor grondexploitaties

BBV

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten worden in artikel 70 kaders gesteld aan de grondexploitaties ten aanzien van:

- de vermeerderingen en verminderingen in het begrotingsjaar
- de boekwaarde aan het begin en einde van het begrotingsjaar
- de geraamde nog te maken kosten en opbrengsten
- het geraamde eindresultaat
- de uiteenzetting, hoe eventueel nadelige resultaten worden opgevangen
- de boekwaarde van de gronden, die nog niet in exploitatie zijn genomen

Kaderstellende nota's van de gemeente Haarlem

Een aantal andere belangrijke nota's, waarmee de raad besluiten neemt, die van invloed zijn op projecten in dit MPG zijn:

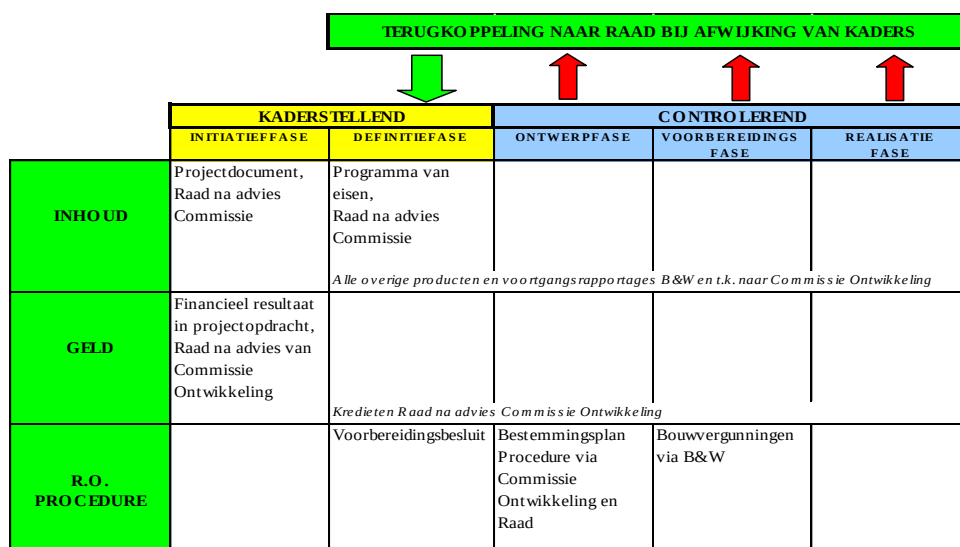
- het Coalitieakkoord
- het Structuurplan Haarlem 2020 (BIS 2005/420)
- bestemmingsplannen op basis van de Wet Ruimtelijke Ordening (WRO)
- de Haarlemse Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BGGE) (BIS2006/245744)
- de financiële beheerverordening van Haarlem (BIS 2007/425)
- de Nota grondbeleid (BIS 2006/466)
- de jaarlijkse Nota Grondprijzen (laatste versie BIS 2009 226782)
- Richtlijn Fysieke Projecten (BIS 2006/204728)

Projectfasering

Voordat een grondexploitatie wordt geopend en in het MPG wordt opgenomen, zijn doorgaans al een aantal belangrijke processtappen ter besluitvorming voorgelegd aan de raad, zoals de initiatief- en de definitiefase. Deze processtappen kunnen betrekking hebben op individuele projecten, maar zijn vaak ook gekoppeld aan een ruimtelijk programma, een verzameling van projecten, die onderdeel zijn van een totale (her)ontwikkeling van een gebied, zoals in Schalkwijk en de Waarderpolder.

In het volgende schema een schematische weergave van de fases die ieder afzonderlijk fysiek project doorloopt en op welke momenten en op basis van welke documenten de gemeenteraad kaders kan stellen c.q. toetst of het binnen de gestelde kaders is gebleven.

De opening van een grondexploitatie is een expliciet Raadsbesluit bij de overgang naar de ontwerpfase en wordt voorafgegaan door een Startdocument conform de Richtlijnen Fysieke Projecten.

Figuur 1: Projectfases (bron: Richtlijnen Fysieke Projecten)

Grondbeleid in Haarlem

Het huidige grondbeleid is in 2006 door de gemeenteraad vastgesteld. Er is gekozen voor een ondersteunend en stimulerend grondbeleid met een laag risicoprofiel. Kern van dit beleid is, dat de gemeente niet (meer) risicodragend in gebiedsontwikkelingen wil participeren, tenzij dit een expliciete randvoorwaarde is voor het realiseren van gemeentelijke doelen of is afgesproken als onderdeel van een PPS-constructie (Publiek Private Samenwerking). Als eenmaal is gekozen voor het ontwikkelen van een grond- of plangebied, dan is het exploiteren van de grond een logische vervolgstap.

Grondexploitaties zijn in principe minimaal kostendekkend

Een grondexploitatie wordt geopend, indien deze minimaal kostendekkend is. Een eventueel te verwachten negatief exploitatieresultaat moet bij opening 'gecompenseerd' worden door een even grote voorziening ten laste van de Reserve grondexploitaties. (Dit is een wettelijke eis, die is opgenomen in het BBV.) Bij het opmaken van de jaarrekening wordt beoordeeld of de getroffen voorziening op peil is of moet worden verhoogd in verband met verwachte economische - en/of marktontwikkelingen. Het omgekeerde is ook mogelijk. Als de prognose van het eindresultaat gunstiger uitvalt, wordt de voorziening verlaagd op basis van een (aantoonbare) verbeterde prognose van het eindresultaat. De accountant beoordeelt dergelijke voorstellen expliciet.

Verzamelexploitaties

Voor programmagebieden, zoals Schalkwijk en de Waarderpolder, zijn in het verleden zogenaamde verzamelexploitaties ingericht. Dit betekent dat - negatieve en positieve - resultaten van de exploitaties binnen het totale programmagebied met elkaar kunnen worden verevend.

Winst- en verliesneming

Het BBV en de Haarlemse Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BGGE) stellen strikte eisen aan winst- en verliesneming bij grondexploitaties. Een voorzienbaar verlies wordt direct genomen, terwijl winst in principe alleen bij beëindiging (liquidatie) van een grondexploitatie mag worden genomen. Tussentijds mag alleen winst worden genomen, indien aangetoond kan worden (op basis van gesloten overeenkomsten), dat de toekomstige inkomsten de uitgaven overstijgen.

Reserves en voorzieningen grondexploitaties

Reserves en voorzieningen zijn middelen om onzekere risico's (reserves) of voorzienbare verliezen (voorzieningen) af te dekken. Voor de grondexploitaties zijn door de raad de volgende reserves en voorzieningen ingesteld:

- reserve grondexploitaties
- voorziening toekomstige verliezen

De Reserve grondexploitatie wordt gevoed met positieve exploitatieresultaten van afgeronde grondexploitatie. Toevoegingen aan de voorziening toekomstige verliezen worden ten laste van deze reserve getroffen. Zowel de minimale als maximale omvang van de Reserve grondexploitatie zijn afhankelijk van de risico's en het moment van voordoen van deze risico's in de lopende grondexploitatie. Vooralsnog wordt een omvang van minimaal drie miljoen euro als ondergrens aangehouden.

Kaders voor de Reserve grondexploitatie (voeding, maximale en minimale stand) zijn vastgelegd in de Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BGGE). In de Nota reserves en voorzieningen (BIS 2008/425) staan alle gemeentelijke reserves en voorzieningen, inclusief de bevoegdheden en onderlinge relaties.

1.4 Uitgangspunten voor het MPG 2011

Binnen de grondexploitatie wordt met de volgende variabelen gerekend. In de uitgangspuntenbrief voor de begroting 2010 (BIS 2009) heeft het college deze toegelicht en ter informatie aangeboden aan de commissie Bestuur. Met de Kadernota 2011 stelt de raad de variabelen formeel vast.

Parameters MPG 2010	2011
Kostenstijging	2,0 %
Opbrengststijging woningen sociaal	1,5 %
Opbrengststijging woningen vrije sector	0,0 %
Opbrengststijging bedrijventerrein	0,0 %
Opbrengststijging kantoren	0,0 %
Omslagrente	5,0 %
Rente rekening courant	0,0 %

Deze - conservatief ingerekende - parameters gelden niet voor één jaar, maar worden gehanteerd over de volledige looptijd van iedere grondexploitatie. Tussentijdse schommelingen, zoals tijdens de huidige kredietcrisis, hebben daarom geen direct effect op het MPG. Alleen als de crisis meerdere jaren aanhoudt, gaat dit tot structurele gevolgen leiden.

1.5 Opbouw MPG 2011

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van de verzamelde grondexploitatie. Ook staan we stil bij de ontwikkelingen in de markt die van invloed kunnen zijn op toekomstige resultaten. Tenslotte vertalen we de prognoses van de toekomstige resultaten in een te verwachten ontwikkeling van de reservepositie en de weerstandscapaciteit van de gemeente op het gebied van de grondexploitatie.

In hoofdstuk 3 behandelen we de kerngegevens, resultaten en de toekomst van de individuele grondexploitatie. Daarbij geven wij inzicht in de verschillen ten opzichte van vorig jaar, de relevante voorafgaande besluitvorming of kaderstelling en de fase, waarin projecten zich bevinden.

In bijlage 1 is een begrippenlijst en in bijlage 2 is een lijst van afkortingen toegevoegd. In bijlage 3 vindt de lezer een overzicht van de verschillenanalyses: de verschillen tussen prognose en werkelijkheid van het begrotingsjaar, evenals de verschillen tussen het eindresultaat van een project, de huidige cijfers van het MPG en die van het MPG van het vorige jaar. In bijlage 4 worden een aantal specifieke totaaloverzichten weergegeven.

2. Resultaten, ontwikkelingen en toekomstverwachtingen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten van 2010 op hoofdlijnen weergegeven én de implicaties voor de toekomst.

2.1 Ontwikkelingen algemeen

Over het algemeen kan geconstateerd worden, dat de ruimtelijke ontwikkeling in Haarlem vanaf 2009 in de vertraging terecht is gekomen. De kredietcrisis, die daar grotendeels aan ten grondslag ligt, heeft tot bevrozing en (zelfs) tot afstel van vele ontwikkelingen geleid. De financiële schade is relatief laag, mede dankzij de conservatieve parameters, die over de gehele resterende looptijd van de grondexploitaties zijn doorgerekend. Er moet rekening worden gehouden met het feit dat de crisis langer zal aanhouden, met alle gevolgen van dien voor de gebiedsontwikkeling. De beoogde woningbouwproductie komt op termijn ernstig in gevaar en het college buigt zich samen met de gemeenteraad over eventuele mogelijkheden om projecten op alternatieve wijze vlot te trekken. In het voorjaar van 2011 wordt er een analyse uitgevoerd van de status en mogelijkheden bij alle lopende projecten.

2.2 Resultaten en ontwikkelingen per grondexploitatie

In deze paragraaf volgt een korte weergave van de ontwikkelingen in 2010 en de toekomstverwachtingen per grondexploitatie. Ook wordt elke grondexploitatie vergeleken met de ontwikkelingen, die opgenomen zijn in het voorgaande MPG. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk drie. Resumerend overzicht van de cijfers wordt weergegeven in bijlage 3.

Ripperda

De belangrijkste wijziging ten opzichte van vorig jaar is een verlenging van de verwachte looptijd (2015). De laatste fase woningbouw ondervindt vertraging, met als oorzaak de crisis binnen de vastgoedmarkt. Het financieel resultaat leidt er echter niet onder, vanwege meevaller in de investeringsprognoses en de opbrengstverwachting van het specifieke type woningensegment dat nog uitgegeven kan gaan worden. Getracht wordt om in 2011 alsnog te starten met deze fase.

Raaks

De bouwplannen voor de laatste bouwblokken kunnen vanwege de marktcrisis niet volgens de planning worden afgezet. De ontwerpen worden herzien en er wordt gewacht op beter tijden. Evengoed leidt het eindresultaat van de grondexploitatie er voorlopig niet onder, vanwege de indexeringsafspraken en mogelijke vrijvallende prognoses.

Deliterrein

De particuliere percelen zijn verworven en de saneringswerkzaamheden voor het gehele exploitatiegebied zijn grotendeels afgerond. De realisatieovereenkomst tussen de gemeente en PréWonen is nog niet ondertekend. Dit betekent een stagnatie in de realisatiefase. Voor de bouw van een dertigtal eengezinswoningen is de bouwvergunning verleend. De verwachting is dat de gronduitgifte in het geheel enkele jaren gaat vertragen, hetgeen leidt tot verslechtering van het resultaat van de grondexploitatie.

Badmintonpad

Dit is een bijzondere grondexploitatie. Dit project is een onderdeel van de gemeentelijke nieuwbouw van een VMBO-school. Het tekort van deze grondexploitatie wordt conform het raadsbesluit direct gedekt vanuit de bestemmingsreserve Bouw VMBO-scholen. Het eindresultaat is sinds vorig jaar iets verbeterd door een bijstelling van de kostenprognose.

DSK

De haalbaarheidsstudie voor DSK II en III is in 2010 vastgesteld. De voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van de school zijn aangevangen. De woningbouw dreigt te stagneren en de grondexploitatie zal na

realisatie van de school getemporeerd worden, als blijkt dat er op dat moment geen mogelijkheid is om de woningen te realiseren.

FUCA

De laatste woningen/ verkopen worden in 2011 gerealiseerd. Het Funderings-Casco herstelproject kan naar verwachting in 2011 worden afgerond.

Waarderpolder (programma)

De actieve grondexploitaties zijn Noordkop, Noord-West en Nieuwe Energie. In 2009 zijn de investeringsprognoses herzien en in overleg met de accountant is een winstuitname van 3 miljoen euro uitgevoerd ten gunste van de Reserve grondexploitaties. Sinds 2009 worden de mogelijke opties en de kansen voor deze grondexploitaties kritisch beschouwd, teneinde onnodige of onrendabele investeringen te voorkomen. De Waarderpolder is de langst lopende grondexploitatie van de gemeente Haarlem en heeft al meerdere perioden van crisis doorstaan.

Schalkwijk 2000+ (programma)

De grondexploitatie Schalkwijk ondergaat een aantal belangrijke schommelingen. Monacopad en Schoolenaer zijn definitief gereed. Project Nederlandlaan is succesvol afgebouwd en in Europawijk worden meerdere woningblokken gerealiseerd binnen het IVOREZ project. Aziëweg ondervindt nog steeds stagnatie, evenals de laatste fase van Meerwijk-Centrum. Een belangrijk succes was de definitieve ontvlechting van ING Real Estate Dev. uit project Schalkstad. Na de behandeling van dit MPG zal een bestedingsvoorstel aan de raad worden voorgelegd voor een aantal bovenplanse activiteiten binnen Schalkwijk 2000+.

Spoorzone (programma)

De plannen voor het nieuwe stadion zijn definitief van de baan en partijen zullen ieder hun eigen kosten afboeken. Gemeente Haarlem heeft hiertoe sinds 2009 een voorziening getroffen. De plannen van Oostpoort Oost Fase II zijn bijgesteld vanwege de herziening op de visie van de mogelijkheden op kantoorontwikkeling. Onlangs is de gebiedsvisie Oostradiaal vastgesteld, welke een groot raakvlak heeft met het oude gebied van Programma Spoorzone. In project Scheepmakerskwartier is de situatie nog niet rooskleurig, maar er wordt samen met de partners hard gewerkt aan oplossingen. In de loop van 2011 worden resultaten verwacht.

Delftwijk (programma)

De prognoses voor de kosten zijn bijgesteld binnen het programma Delftwijk. Een aantal investeringen kon worden herzien. Over het geheel saldeert Delftwijk nog steeds kostendekkend, ware het niet dat bepaalde onderdelen in het zuidelijk deel extra aandacht nodig hebben. Er zal in de herstructureringsprojecten een gecombineerde uitvoering nagestreefd worden met de geplande onderhoudswerkzaamheden van de openbare en ondergrondse infrastructuur.

Zomerzone (programma)

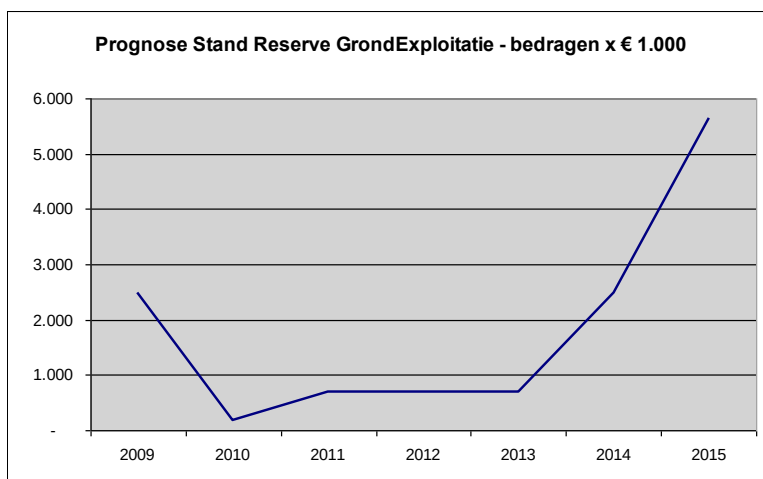
De oprichting van een verzamelexploitatie Zomerzone laat nog even op zich wachten, omdat andere dan de lopende grondexploitatie Zuidstrook nog niet geopend worden. Project Zuidstrook is aangevangen en de corporaties zijn de sloopwerkzaamheden van de blokken langs de Schipholweg aan het voorbereiden. De voorgenomen ontwikkeling van het hoekkavel aan de Prins Bernhardlaan staat ter discussie. De herontwikkelingsmogelijkheden van het voormalige Slachthuisterrein worden nog steeds onderzocht.

2.3 Stand en ontwikkeling van de voorziening en de Reserve grondexploitaties

In het overzicht hieronder zijn de (verwachte en/of reeds besloten) toekomstige mutaties in de Reserve grondexploitatie opgenomen.

Prognose verloop Reserve grondexploitaties (bedragen x € 1.000)						
Omschrijving mutatie	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Stand reserve per begin jaar	2.476	156	689	724	760	2.677
Bij: vrijval verk res V Bisscherstraat RB 111/06	85					
Bij: verlaging voorziening Badmintonpad	145					
Bij: verlaging voorziening Fuca exploitatie	195					
Af: treffen voorziening Deli exploitatie	672-					
Af: verhogen voorziening Oostpoort F III	109-					
Af: verhogen voorziening Fietzfabriek	291-					
Af: onttrekking tgv Reserve erfpacht	35-					
Af: Optimalisatie Spoorzone	500-					
Af: Onttrekking reseve conform begroting 2011 2)	1.000-					
Af: Dotatie bestemmingsreserve Scholen RB 092/2007 3)	145-					
Bij: winstnemning Doctorshof/Schalkwijk 4)		500				
Bij: opbrengsten afkoop erfpachten 5)		pm	pm	pm		
Af: motie 63/Amerikaweg 1)					700-	700-
Liquidatie Grex Raaks					2.490	
Liquidatie Grex Ripperdaterrein						3.857
Saldo einde jaar	149	656	689	724	2.550	5.834

1. Motie 63/Amerikaweg
2. Conform Coalitieakkoord 2006-2010.
3. Conform Kadernota 2005.
4. Raadsbesluit 24/2007
5. Opbrengstniveau is in de huidige markt niet te ramen.

Geconcludeerd kan worden dat de Reserve grondexploitaties zich pas op termijn ontwikkelt naar een gezonder niveau. Na 2013 ontstaat weer enigszins een redelijk een reserveniveau, dankzij de uitkeringen van het resultaat van Raaks en Ripperda. Terughoudendheid blijft voorlopig nodig, want er zullen ook in de toekomst risico's optreden, waarvoor deze reserve dient te worden aangewend.

Voorziening toekomstige verliezen

Als de raad besluit tot het openen van een verliesgevende (negatieve) grondexploitatie, dan wordt direct een voorziening getroffen ter grootte van het te verwachten verlies. Deze voorzieningen worden ieder jaar, op basis van het jaarresultaat, bijgesteld. Op grond van wettelijke voorschriften worden deze bedragen vanaf de jaarrekening 2007 niet langer opgenomen als voorziening, maar zichtbaar gemaakt als een negatieve post onder de voorraden. Per 31 december 2010 is voor de volgende complexen een voorziening van in totaal 7,72 miljoen euro getroffen.

Voorzieningen toekomstige verliezen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2010
Grondexploitatie Funderingsherstel casco stadsdelen	1.769
Voorziening grex Oostpoort III/Stadion	2.062
Voorziening Fietsznfabriek (boekwaarde > marktwaarde)	1.685
Voorziening Badmintonpad	2.202
Totaal	7.718

Het door de accountant geaccordeerde overzicht van de mutaties Reserve grondexploitaties is verwerkt in de jaarrekening. Het overzicht wordt ter informatie weergegeven in Bijlage 3.

Eind 2010 is de boekwaarde van het totaal van de gemeentelijke grondexploitaties afgenomen tot een bedrag van 24 miljoen Euro. De prognose van het uiteindelijke netto winstsaldo van de grondexploitaties bedraagt per 2016 dan 5,6 miljoen Euro. Na dit jaartal zijn de prognoses minder concreet, omdat de forecast van de voortgang niet goed in beeld kan komen. In alle grondexploitaties is rekening gehouden met de effecten van mogelijke vertraging van uitgifte, rentelasten en andere negatieve scenario's bij de investeringen en inkomstenverwachtingen. Een aantal projecten worden getemporiseerd met een 'graszaadscenario', dat wil zeggen dat met de genoemde effecten en een flinke stagnatie het grondexploitatieproject nog steeds een dekkend resultaat behoudt.

3. Stand van zaken per grondexploitatie

3.1 Leeswijzer

Per project of programma worden de volgende aspecten besproken.

- Het kaartmateriaal en de projectgrenzen
- De ruimtelijke analyse
- De status van het project
- Het financiële resultaat
- De risico's
- Het kwantitatieve eindresultaat
- De bestuurlijke besluitvorming, het overzicht met de besluiten en de tabel
- Cijfermatig: het overzicht van het geactualiseerde meerjarenplan en de tabel
- Cijfermatig: het historische overzicht met het verloop van de projectresultaten en de tabel
- Cijfermatig: de verschillenanalyse met het vorige jaar en de tabel

De meeste onderdelen spreken voor zich, de laatste drie tabellen hebben enige uitleg nodig.

Het geactualiseerde meerjarenplan

Deze tabel levert inzicht in het eindresultaat van het project. De reeds geboekte lasten en baten vormen samen met een prognose van de toekomstige activiteiten het uiteindelijke resultaat. De tabel toont een specificatie per kostensoort: investeringen en opbrengsten inclusief een verdere onderverdeling. Er wordt rekening gehouden met effecten van inflatie over de kosten en opbrengsten, met rentewerking over de boekwaarde en effecten van eventueel tijdelijk beheer. Een en ander leidt tot een resultaat op de eindwaarde (de waarde aan het einde van het project), welke met een rentefactor wordt omgerekend ('contant wordt gemaakt') naar een actuele waarde per heden.

Complexnr: 999 Voorbeeld Grondexploitatie per 1 januari 2009, bedragen x €1000						
	Ultimo Totaal Resultaat	2008 Boek waarde	Prognose		Prognose: verwachte baten en lasten	
			2009	2010	2010	2013
INVESTERINGSUITGAVEN						
1 Verwerving	2.421	1.055		511		
2 Overname, overdracht van GO's	196	1.055				
6 IS u vervolgzaam onderhoud	22.044			300	295	
7 Wastoevoegingen aan IS	2.613		882	159	979	
8 VIU, Planontwikkeling	5.271	4.543	303	209	215	
Subtotaal 1 t/m 14	22.140	13.882	3.484	3.286	1.489	
OPBRENGSTEN						
21 Uitgifte, verhuur van GO's	-15.405	-3.770	-9.226	-2.409		
22 Uitgifte, verhuur van GO's	-6.401		-6.401			
23 Bijdragen IS	-500	-500				
Subtotaal 21 t/m 30	-25.607	-7.572	-15.627	-2.409		
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN	-3.467	6.310	-12.143	877	1.489	
EXPLOITATIEUITGAVEN						
40 IS, IS u vervolgzaam onderhoud	596	834	129	-207	-61	
41 Tijdelijk beheer	382	249	133			
Subtotaal 40 t/m 41	977	1.083	263	-207	-161	
SALDO UITGAVEN en OPBRENGSTEN	-2.490	-1.393	-11.880	670	1.328	
Cumulatieve BoekWaarde		7.393	-4.487	-3.817	-2.490	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2009	-2.151	opbrengst				
Eindresultaat, "Contante Waarde"						
Eindresultaat, "Eindwaarde"						
Saldo cumulatief						
Eindwaarde: waarde van de uiteindelijke kasstroom Resultaat in Contante waarde: de eindwaarde van het resultaat, uitgedrukt in werkelijke waarde per heden						

Historisch overzicht met het verloop van de projectresultaten

Nieuw in het MPG is een overzicht van de eindresultaten (de eindwaarde), dat gegroepeerd is op basis van de belangrijkste kostensoorten, per jaarverslag. Het eindresultaat is samengesteld uit de bedragen, die intussen werkelijk geactiveerd zijn, plus de prognoses van de toekomstige verwachtingen. Op deze manier ontstaat inzicht in de jaarlijkse bijstelling van het verwachte eindresultaat van het project. Tevens wordt het ingeschatte eindjaar weergegeven (zie hiervoor de onderste regel van het overzicht).

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit					
Project: 999 voorbeeld					
Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	10.380	10.449	10.451	10.710	10.710
VTU	4.998	5.016	5.025	5.548	5.548
overige kosten	5.965	5.979	6.001	5.882	5.882
subtotaal	21.343	21.444	21.477	22.140	22.140
grondopbrengsten	-17.465	-18.404	-18.677	-21.806	-21.806
overige inkomsten	-3.801	-3.801	-3.801	-3.801	-3.801
subtotaal	-21.266	-22.205	-22.478	-25.607	-25.607
exploitatiesaldo	1.890	1.764	1.431	977	977
eindresultaat EW	1.967	1.003	430	-2.490	-2.490
eindresultaat CW	1.618	866	390	-2.151	-2.259
eindjaar project	2012	2013	2013	2014	2014

3.2 Ripperda

Ruimtelijke analyse

Het Ripperda-complex in Haarlem-Noord is een oud militair complex, dat zal worden herontwikkeld tot een nieuwe woonwijk. Het totale oppervlak van het Ripperda-complex is 7,5 hectare.

Status van het project

De eerste twee fasen van het project zijn afgerond. Het verpleegtehuis, dat reeds gerealiseerd is, de huurwoningen, de koopwoningen op het voorterrein en de woningen in de voormalige stallen op het achterterrein, zijn inmiddels bewoond. Van het hoofdgebouw zijn er nog verschillende woningen niet bewoond, maar de appartementsrechten zijn in 2010 allemaal verkocht aan de ontwikkelaar. Alleen de commerciële ruimte in het hoofdgebouw is nog niet verkocht.

Fase III van het project (de laatste fase) is gestagneerd als gevolg van de economische crisis. Fase III behelst een aantal woonblokken op het achterterrein, maar ook de nog te realiseren woonblokken langs de Kleverlaan. De woonblokken op het achterterrein zijn gedeeltelijk verkocht en is de bouw van de woningen in volle gang, de resterende woonblokken op het achterterrein zullen in 2011 / 2012 worden verkocht. De woonblokken langs de Kleverlaan zullen volgens planning in 2014 worden gerealiseerd.

De gemeentelijke werkzaamheden op het voor- en achterterrein (fase I en II) zijn afgerond. Het woonrijp maken van fase III zal na voltooiing van de nieuwbouw van fase III worden uitgevoerd. De reconstructie van de Kleverlaan is inmiddels gestart en zal in 2011 worden afgerond.

Financieel resultaat

De kosten woonrijp en de VTU-kosten zullen iets toenemen als gevolg van het langer doorlopen van het project. Eveneens zullen de kosten voor tijdelijke beheer van het project hierdoor iets stijgen.

De kosten voor het aanleggen van de Kleverlaan vallen goedkoper uit door enerzijds een voordelige aanbesteding en anderzijds door de verkregen BDU-subsidie.

De grondopbrengsten gaan licht stijgen, omdat de markt voor grondgebonden nieuwbouwwoningen zich enigszins heeft hersteld.

De rentelasten zullen iets toenemen als gevolg van verdere vertragingen in het project.

Door de vertraging in het project zal het project in 2015 worden voltooid. Het resultaat van de exploitatie Ripperda is op de eindwaarde met circa 0,3 miljoen Euro verbeterd tot een opbrengst van 4,9 miljoen Euro in 2015. De contante waarde per 1 januari 2011 is gelijk gebleven.

Risico's

In de realisatieovereenkomst met de ontwikkelaars is afgesproken, dat de grondprijs door middel van een grondquote (percentage van de vrij op naam prijs van de woningen) wordt berekend. De woningen nabij het Hoofdgebouw en langs de Kleverlaan zijn appartementen. Dat markt voor dat segment is nog niet hersteld. De VON-prijzen, en daarmee de grondopbrengsten, kunnen dus nog lager uitvallen en het resultaat van de exploitatie negatief beïnvloeden. Bovendien zal verdere stagnatie van het project de rentekosten doen stijgen.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Een verpleegtehuis.

Koopwoningen, 298 stuks.

Huurwoningen, 79 stuks.

Een kinderdagverblijf.

Commerciële ruimten.

Prachtige nieuwe woonwijk, aanwinst voor de stad.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoonA. Kuiper - 023 511 3850 - a.kuiper@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Selectie projectontwikkelaar Ripperda		371/1999	1999 222145	
Ontwikkelingsovereenkomst Ripperda		219/2000	2000 157651	
Startdocument parkeergarage Ripperda en Voorbereidingskrediet parkeergarage	Initiatiefase	251/2001	2001 160243	
Reconstructie Kleverlaan/Schoterweg	Realisatiefase	110/2003	2003 216149	
Planontwikkeling en begeleiding realisatie Ripperda		237/2004	2004 217994	
Uitvoeringsbesluit parkeergarage Ripperda: financieel	Uitvoeringsfase	11/2004	2004 218553	
Uitvoeringskrediet Ripperda 2005-2009	Realisatiefase	258/2005	2005 240232	
Overeenkomsten Ripperda fase		181/2005	2005 198878	
Ontwikkelingscombinatie Ripperda Kazerne				
Verkoopovereenkomsten fase II Ripperda		128/2006	2006 246232	
Definitief Ontwerp (DO) buitenruimte Ripperda	Ontwerpfase	183/2006	2006 246034	
Verkoop hoofdgebouw Ripperda		122/2007	2007 111555	
Instemming raad verkoopovereenkomst huurwoningen Ripperda blok J1, J2, C		16/2008	2007 215626	
Uitvoeringskrediet Ripperda 2009-2012	Realisatiefase	50/2008	2009 54683	

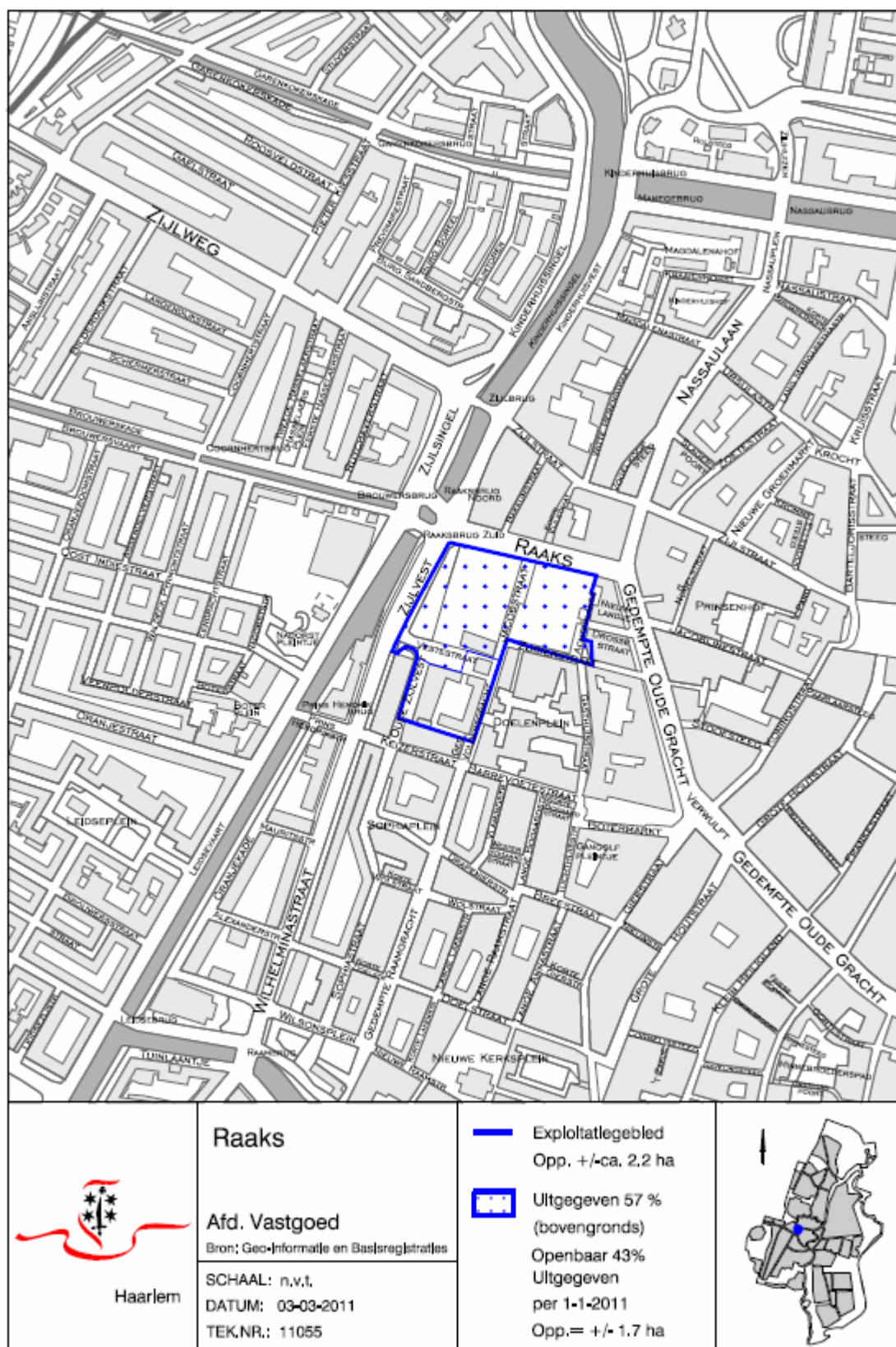
Complexnr: 017 Ripperda Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1000		per 2015	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	2.925	2.925						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	884	884						
3	Milieu onderzoek	1	1						
4	Bodemsanering	628	628						
5	Hoofdinfrastructuur	829	273	556					
6	Bouwrijpmaken	698	698						
7	Woonrijpmaken	7.038	5.953	308	308		449		
8	VTU, Planontwikkeling	4.773	4.020	289	178	177	110		
14	Overige uitgaven	202	27	175					
Subtotaal 1 t/m 14		17.958	15.409	1.328	486	177	559		
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-23.466	-15.900	-2.659	-1000	-1625	-1625	-657	
24	Uitgifte voorzieningen	-1063	-1063						
27	Bijdrage Provincie	-113		-113					
30	Overige opbrengsten	-1647	-1647						
Subtotaal 21 t/m 30		-26.289	-18.610	-2.772	-1.000	-1.625	-1.625	-657	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-8.330	-3.201	-1.445	-514	-1.448	-1.066	-657	
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	1268	1.714	22	-47	-72	-145	-203	
41	Tijdelijk beheer	2.140	1.919	54	55	56	57		
Subtotaal 40 t/m 41		3.408	3.633	75	8	-16	-89	-203	
Saldo uitgaven en opbrengsten		-4.923	432	-1.369	-506	-1.464	-1.155	-860	
Kasstroom				-937	-1.444	-2.908	-4.063	-4.923	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-3.857	opbrengst						

**MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit**

Project: 017 Ripperda

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	7.975	8.957	11.060	10.261	10.056
VTU	3.443	3.675	4.669	4.837	4.773
overige kosten	2.925	2.925	2.925	3.127	3.128
subtotaal	14.343	15.557	18.654	18.225	17.957
grondopbrengsten	-21.474	-21.738	-24.279	-24.356	-24.528
overige inkomsten	-1.647	-1.647	-1.647	-1.647	-1.760
subtotaal	-23.121	-23.385	-25.926	-26.003	-26.288
rente en tijdelijk beheer	3.202	2.920	3.397	3.098	3.407
eindresultaat EW	-5.576	-4.908	-3.875	-4.680	-4.924
eindresultaat CW	-4.818	-4.241	-3.190	-3.850	-3.857
eindjaar project	2009	2010	2012	2013	2014

3.3 Raaks

Ruimtelijke analyse

De nieuwe Raaksontwikkeling draagt in belangrijke mate bij aan een aantrekkelijke Haarlemse binnenstad. Het totale exploitatiegebied is circa 22.000 vierkante meter groot. Circa 9.500 vierkante meter wordt uitgegeven voor herontwikkeling. De oude bovengrondse parkeergarage is gesloopt. Het nieuwbouwprogramma omvat een drielaagse ondergrondse parkeergarage (1.200 plaatsen). Daarnaast worden er huurwoningen, koopwoningen, winkels, horeca, kantoren en een bioscoop gebouwd.

Status van het project

De bouw is door ontwikkelaar MAB onderverdeeld in verschillende bouwfasen. Tot dusver zijn de volgende bouwblokken (grotendeels) afgerond: schoolgebouw Dumont, Palazzo, Lakenhof, Raakshof, Zuiderstraatblok en de ondergrondse parkeergarage. Dit zijn totaal circa 184 woningen, 1.200 parkeerplaatsen en 6.200 vierkante meter detailhandel.

De Raakspoort met circa 4.500 vierkante meter kantoor (exclusief stadskantoor), 5.300 vierkante meter bioscoop en 800 vierkante meter horeca zijn in vergevorderd stadium.

De bouwplannen voor de bouwblokken Lantaarn en Hofblok worden aangepast als gevolg van de gewijzigde marktomstandigheden.

De voormalige kerk aan de Vestestraat is inmiddels geopend als grand café, restaurant en proefbrouwerij van Jopenbier.

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010 : 2.396.003 Euro opbrengst
MPG 2011 : 2.490.484 Euro opbrengst

Risico's

De bouwplannen voor de bouwblokken Lantaarn en Hofblok worden herontwikkeld als gevolg van gewijzigde marktomstandigheden. De bouwvergunningen worden in een later stadium aangevraagd. De grondopbrengst van de woningbouw is een vast percentage van de verkoopprijzen van de woningen. De marktomstandigheden per startdatum van de bouw zullen bepalend zijn voor de definitieve grondprijzen.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Circa 1.200 ondergrondse parkeerplaatsen, 200 woningen, 10.700 vierkante meter kantoor, 7.100 vierkante meter horeca/detailhandel en 5.300 vierkante meter bioscoop.

Bijdrage aan stedelijke programma's

De ontwikkeling van het Raaks-gebied draagt op diverse onderdelen bij aan de programmalijnen van het OPH. Het gemeentebestuur heeft begin 2007 ingestemd met het realiseren van het stadskantoor in het Raaks-gebied.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

A. Jansen - 023 511 3410 - a.jansen@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.
Kredietaanvraag bouwrijp maken	Uitvoeringsfase	100 / 2002	2002 183000
Raaks: uitvoeringskrediet	Uitvoeringsfase	180 / 2005	2005 240419
Kredietaanvraag Raaks	Uitvoeringsfase	91 / 2005	2005 240147
Kredietaanvraag realisatie Openbare Ruimte Raaksproject	Uitvoeringsfase		2011 27444

Complexnr: 014 Raaks Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx	2011						
		Start exploitatie	01-01-2003						
bedragen x €1.000		per 2014	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	2.811	2.811						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	1904	1884	20					
3	Milieu onderzoek	278	278						
4	Bodemsanering	3.031	2.842	94	94				
6	Bouwrijpmaken	1716	1330	200	186				
7	Woonrijpmaken	3.608	472	2.623		513			
8	VTU, Planontwikkeling	5.949	5.292	336	105	107	109		
13	Bijdrage aan derden	1700		200	20		1480		
14	Overige uitgaven	1206	1206						
Subtotaal 1 t/m 14		22.202	16.115	3.473	406	620	1.589		
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-15.506	-13.190			-2.315			
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-6.170	-6.170						
25	Bijdrage i.S.V.	-500	-500						
26	Bijdrage Gemeente	-3.812	-3.301	-511					
30	Overige opbrengsten	-45	-45						
Subtotaal 21 t/m 30		-26.033	-23.207	-511		-2.315			
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-3.831	-7.092	2.962	406	-1.696	1.589		
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	343	1110	-276	-142	-129	-220		
41	Tijdelijk beheer	460	460						
Subtotaal 40 t/m 41		804	1.570	-276	-142	-129	-220		
Saldo uitgaven en opbrengsten		-3.027	-5.522	2.686	264	-1.824	1.369		
Kasstroom				-2.836	-2.573	-4.397	-3.027		
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-2.490	opbrengst						

MPG in vogelvucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 014 Raaks

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	10.449	10.451	10.710	10.487	10.537
VTU	5.016	5.025	5.548	5.346	5.949
overige kosten	5.979	6.001	5.882	5.703	5.717
subtotaal	21.444	21.477	22.140	21.536	22.203
grondopbrengsten	-18.404	-18.677	-21.806	-21.728	-21.676
overige inkomsten	-3.801	-3.801	-3.801	-3.822	-4.357
subtotaal	-22.205	-22.478	-25.607	-25.550	-26.033
exploitatiesaldo	1.764	1.431	977	803	804
eindresultaat EW	1.003	430	-2.490	-3.211	-3.027
eindresultaat C W		372	2.151	2.396	-2.490
eindjaar project	2010	2010	2011	2015	2015

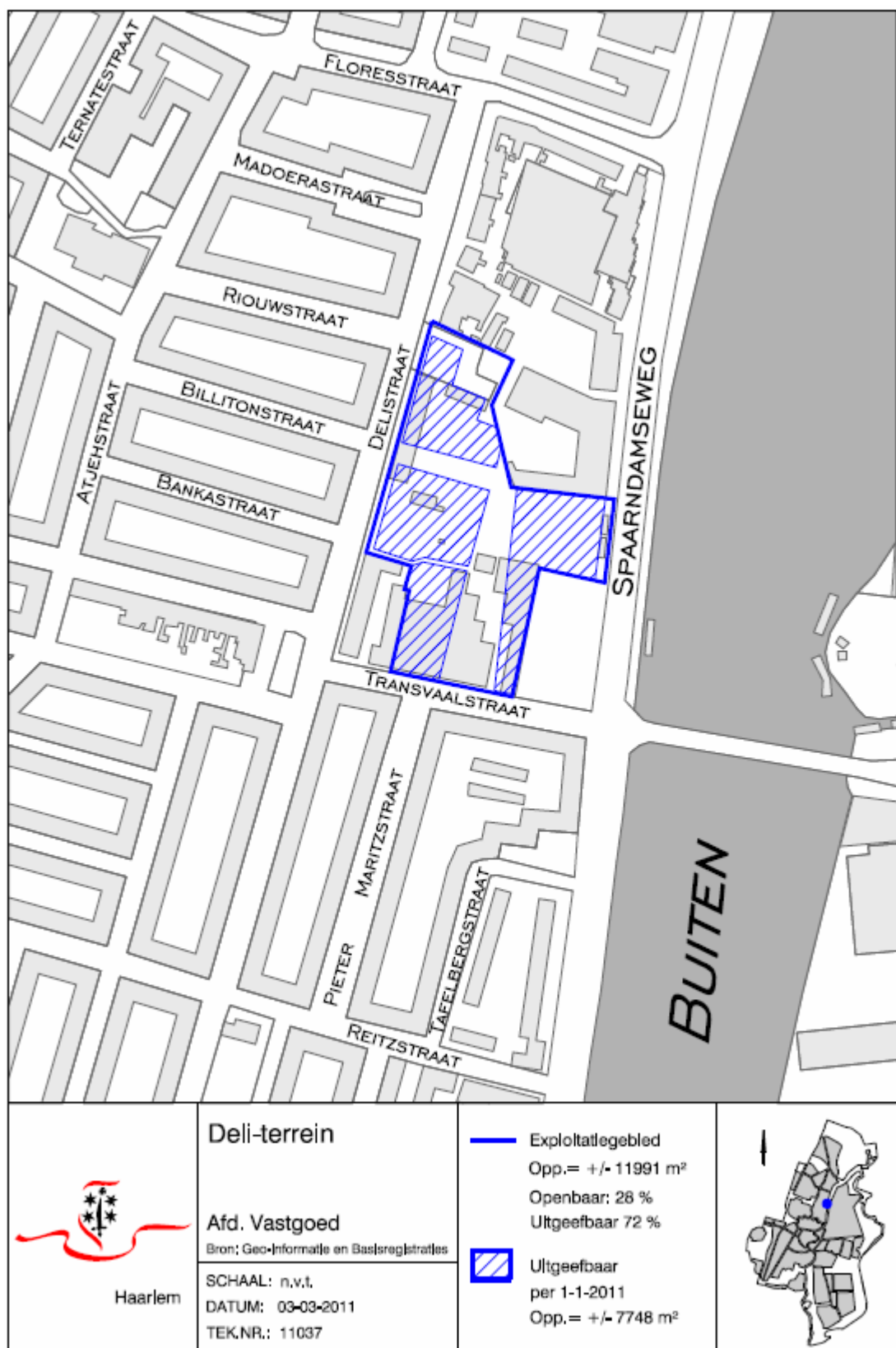

Binnenplein Raaks in aanbouw

Locatie voormalig Schous

3.4 Deliterrein

Ruimtelijke analyse

Het Deliterrein (voormalige gasfabriekterrein) is een herontwikkelingslocatie in het kader van de stadsvernieuwing, gelegen aan de Spaarndamseweg, Delistraat en de Transvaalstraat. Het terrein zal na de bodemsanering worden ontwikkeld tot woningbouw. Bovendien zal een klein deel van het terrein geschikt worden gemaakt voor commerciële ruimte.

Status van het project

Sanering van het gemeentelijke deel heeft plaatsgevonden in 2006. In 2009 zijn, voor een deel in samenwerking met de provincie, de particuliere percelen verworven en is de sanering van deze terreindelen grotendeels uitgevoerd. Vanuit het convenant Gasfabrieken van de provincie Noord-Holland wordt er een bijdrage in de kosten geleverd. Hierdoor is de sanering financieel haalbaar geworden.

Het Stedenbouwkundige Programma van Eisen (SPvE) voor het Deliterrein (fase 1 en 2), dat in 2007 is vastgesteld, voorziet in de ontwikkeling van 138 woningen (34 eengezinswoningen in de vrije sector en 104 appartementen), 800 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo) aan commerciële ruimte en naar verwachting 174 parkeerplaatsen (104 overdekt en 70 op maaiveld). De bouwvergunning voor de 34 eengezinswoningen (fase 1) is inmiddels verleend. De herontwikkeling van de twee particuliere eigendommen aan de Transvaalstraat (fase 3) zal op basis van het SPvE en het gemeentelijke deel, dat reeds verder is uitgewerkt, bestaan uit een realisatie van circa 35 woningen. Dit moet echter nog verder worden uitgewerkt.

BAM heeft inmiddels het Shell-terrein, dat gelegen is aan de Spaarndamseweg, verworven en de sanering is in 2010 uitgevoerd. Het Shell-terrein, waarop 36 appartementen, 800 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo) aan commerciële ruimte en een deel van het aantal overdekte parkeerplaatsen gerealiseerd gaan worden, valt buiten het exploitatiegebied. Omdat het doel is om één integraal plan voor het Deliterrein te maken is de ontwikkeling van het Shell-terrein van invloed op de totale ontwikkeling van het Deliterrein.

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2011 MPG 2011 : 672.000,- nadelig

Risico's

Sanering

- De bodemsanering is nog niet helemaal afgerond vanwege complicaties met belendende bebouwing
- De uitslag van het grondwateronderzoek op de voormalige particuliere terreinen is nog niet bekend. Mogelijk moet op deze terreinen nog extra worden gesaneerd.

Opbrengsten

- De opbrengsten die geraamd zijn in de grondexploitatie zijn nog niet gegarandeerd.
- De realisatieovereenkomst tussen de gemeente en PréWonen is nog niet ondertekend. Indien partijen niet tot overeenstemming komen, kan dit consequenties hebben voor de planning en daarmee het resultaat van de grondexploitatie. Door de economische crisis is nog niet duidelijk of het project Deliterrein voor PréWonen nog prioriteit heeft.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Woningbouw

Appartementen meergezinshuishoudens koop of huur	circa 128 stuks
Vrije sector koop grondgebonden	circa 46 stuks

Commerciële voorzieningen

Vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo)	800 vierkante meter
--	---------------------

Bijdrage aan stedelijke programma's

De ontwikkeling van het Deliterrein draagt bij tot het Programma Stadsvernieuwing en Leefbaarheid.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

A. Kuiper – 023 511 3850 - a.kuiper@haarlem.nl

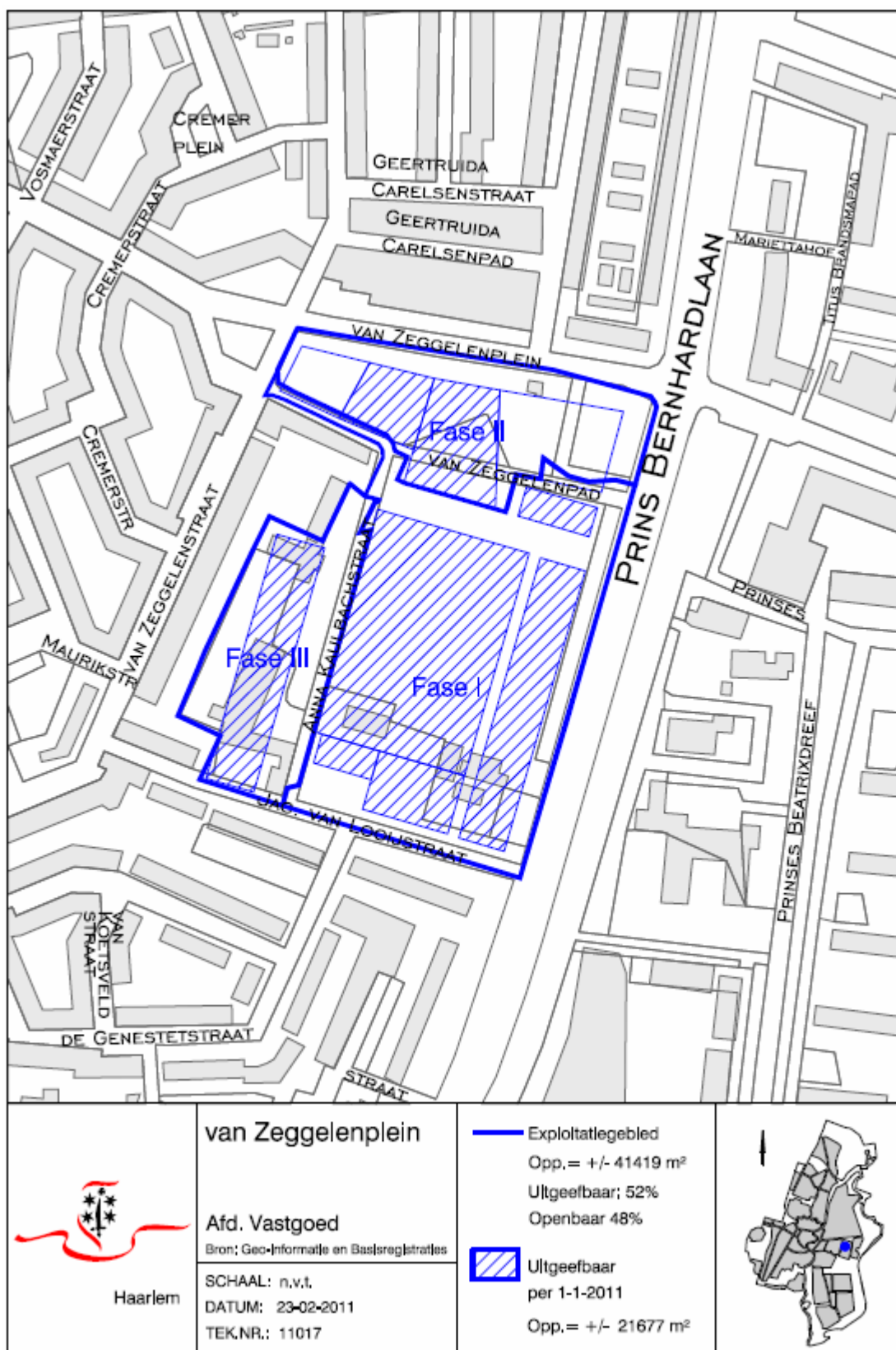
Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Vorbereidingskosten project Deliterrein	Vorbereidingsfase	262/1999		
Krediet ontwerpfase project Deliterrein	Ontwerpfase	219/2004	2004 218475	
Kredietaanvraag Deliterrein	Realisatiefase	104/2005	2005 240226	
Krediet aankoop Transvaalstraat 3	Realisatiefase	038/2009	2009 43535	

Complexnr: 079 Deliterrein Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1.000		per 2015 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
				2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	3.325	3.325						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	193	193						
4	Bodemsanering	2.307	1.474	833					
6	Bouwrijpmaken	159	11	149					
7	Woonrijpmaken	1.197			226			971	
8	VTU, Planontwikkeling	1.781	1.265	85	227	150	54		
14	Overige uitgaven	36	36						
Subtotaal 1 t/m 14		8.998	6.304	1.067	453	150	54	971	
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-7.827			-3.528			-4.299	
25	Bijdrage i.S.V.	-541	-541						
26	Bijdrage Gemeente	-6	-6						
27	Bijdrage Provincie	-1.347		-1.347					
29	Bijdrage derden	-75	-75						
30	Overige opbrengsten	-15	-15						
Subtotaal 21 t/m 30		-9.811	-637	-1.347	-3.528			-4.299	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-814	5.666	-281	-3.075	150	54	-3.328	
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	1.659	484	308	309	171	187	199	
41	Tijdelijk beheer	12	12						
Subtotaal 40 t/m 41		1.671	496	308	309	171	187	199	
Saldo uitgaven en opbrengsten		858	6.162	27	-2.766	321	241	-3.129	
Kasstroom				6.190	3.424	3.745	3.986	858	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		672 tekort							

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 079 Deliterrein

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	3.779	3.868	4.005	3.856
VTU	2.226	2.400	1.776	1.781
overige kosten	2.654	3.536	3.522	3.361
subtotaal	8.659	9.804	9.303	8.998
grondopbrengsten	-7.086	-7.349	-7.963	-7.827
overige inkomsten	-1.845	-2.714	-2.078	-1.985
subtotaal	-8.931	-10.063	-10.041	-9.812
exploitatiesaldo	129	217	702	1.671
eindresultaat EW	-143	-42	-36	-858
eindresultaat CW	-123	-36	-27	-672
eindjaar project				2015

3.5 DSK

Ruimtelijke analyse

Het project is gesplitst in drie deelplannen. Het eerste gebied omvat grofweg het sportterrein met de accommodatie en de bebouwing langs de Prins Bernhardlaan. Het tweede deelplan ligt op het van Zeggelenplein en betreft onder andere de nieuwe (brede) MLK-school en de Hildebrandtschool, inclusief de gymzaal en de woningbouw. Het derde deelplan betreft de sloop van de oude MLK school, de nieuwbouw van grondgebonden woningen en de speeltuin Haarlem Oost.

Status van het project

Deelplan I

- Het nieuwe voetbalveld (kunstgras) voor DSK is aangelegd.
- Het nieuwe clubhuis is in 2009 opgeleverd.
- De realisatieovereenkomst met hierin de kaders voor de uitvoering van het project en de afspraken die over het project DSK deelplan 1 zijn gemaakt, is getekend.
- De grond langs de Prins Bernhardlaan is opgeleverd aan Ymere.
- Ymere is in april 2009 gestart met de bouw van 142 woningen, 395 vierkante meter aan kantoorruimte en 102 te bouwen parkeerplaatsen (en 68 openbare).

Veel aandacht is geschonken aan een goede inrichting van het gebied tussen de woningen langs de Prins Bernhardlaan en het voetbalveld.

Het bleek mogelijk om de bomenrij langs de Anna Kaulbachstraat te behouden. Rondom het veld worden zo'n 25 bomen bijgeplaatst.

De woningen worden naar verwachting in 2011 opgeleverd.

Deelplan II

Het betreft hier ontwikkeling van woningbouw en scholen. Momenteel stagneert de woningbouw. Plan is om de bouw van de scholen door te laten gaan en de woningbouw pas op te starten wanneer de markt weer aantrekt. Uit deze grex kan een deel van de bouw van scholen worden gefinancierd.

Deelplan III

Woningbouw en speeltuinaccommodatie. Starten wanneer de markt aantrekt.

Financieel resultaat

In deelplan II wordt geen rekening gehouden met de nieuwbouwkosten voor de maatschappelijke voorzieningen (onder andere de scholen)

MPG 2011: 217.000 Euro opbrengst

Risico's

Om te voorkomen dat de woningen, die eerst op en rond de school waren geprojecteerd, een belemmering vormen voor de bouw van de scholen, zijn de woningen en de scholen in DSK II van elkaar losgekoppeld. Tevens is gekozen voor deels grondgebonden woningen (12) en deels appartementen (5). In eerdere plannen was rekening gehouden met 30 appartementen (inclusief appartementen op het schoolgebouw). Het aanbod van grondgebonden woningen in de omgeving is laag en daarom gewenst. In deelplan DSK 1 betreft het reeds 142 appartementen. De verkoop van deze appartementen verloopt traag.

Door de economische crisis is er grote onzekerheid met betrekking tot het moment van ontwikkeling van de woningbouw en daarmee de grondopbrengsten. Vertraging kan een negatief effect hebben op het resultaat van de grondexploitatie.

Een voorbereidingskrediet voor de ontwerpfasen van de scholen is al beschikbaar, op basis waarvan het schoolbestuur Spaarnesant binnenkort begint met de ontwerpfasen. Parallel hieraan vangt de gemeente/Stedelijke Projecten de ontwerpfasen aan voor de openbare ruimte rond de scholen.

(Op dit moment worden de financiële mogelijkheden onderzocht om de nieuwbouw van de scholen te kunnen realiseren. Het schoolbestuur hoopt op een spoedig perspectief.) Indien de raad niet mocht instemmen met genoemd SHO, dan resteert een continuering van het gebruik van de huidige 'verouderde' scholen.

Indien het overleg over de scholen niet tot overeenstemming leidt, kan worden besloten om het deelplan III, waarin de sloop van de oude M.L. Kingschool is opgenomen, te laten vervallen. Hierdoor komt in het deelplan II, waarin de nieuwe school staat gepland, ruimte vrij voor woningbouw. Een mix van grondgebonden woningen, appartementen, een peuterspeelzaal en een speeltuin geeft voldoende mogelijkheid om het plan in afgeslankte vorm door te kunnen laten gaan.

Bij het plan zijn diverse partijen (onder andere markt- en maatschappelijke partijen) betrokken. Communicatie en participatie binnen het plan spelen hierbij een belangrijke rol.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Appartementen

Sociaal (huur):	48 stuks
Middensegment (huur/koop):	58 stuks
Vrije sector (huur/koop):	41 stuks

Eengezinswoningen

Middensegment koop:	12 stuks
Vrije sector koop:	22 stuks

Overige commerciële voorzieningen

Vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo) (4x90):	360 vierkante meter
--	---------------------

Maatschappelijke voorzieningen

Het bestaande areaal van 2.491 vierkante meter bvo wordt vervangen. Daarnaast wordt 148 vierkante meter bvo toegevoegd aan de accommodatie van de voetbalvereniging.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

Cecile Hubers - 023 511 3366 - c.hubers@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Krediet "Wonen rond DSK" (deelplan 1)	Uitvoeringsfase	237/2006	2006 245721	
Aanvullend krediet DSK, bouwkosten DSK, clubhuis en plankosten	Uitvoeringsfase	172/2008	2008 131783	
Krediet haalbaarheidsstudie DSK II en III	Definitiefase	092/2009	2009 104759	
Haalbaarheidsstudie DSK II en DSK III	Definitiefase	201/2011	2010 215560	

Complexnr: 091 DSK Deelgebied 1 Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1.000		per 2017 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
				2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN									
2	Slopen, ontruimen, blinderen	29	29						
3	Milieu onderzoek	1	1						
6	Bouwrijpmaken	185	185						
7	Woonrijpmaken	1398	684	510	204				
8	VTU, Planontwikkeling	748	695	53					
10	Dotatie I.S.V.	38	38						
13	Bijdrage aan derden	1046	1046						
14	Overige uitgaven	1310	465	845					
Subtotaal 1 t/m 14		4.754	3.142	1.408	204				
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-5.105	-5.105						
24	Uitgifte voorzieningen	-185	-185						
29	Bijdrage derden	-1	-103						
30	Overige opbrengsten	-6	-12						
Subtotaal 21 t/m 30		-5.298	-5.406						
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-543	-2.264	1.408	204				
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-778	-260	-127	-64	-58	-62	-66	-142
41	Tijdelijk beheer	-97	-13	-21	-21	-21	-21		
Subtotaal 40 t/m 41		-875	-273	-148	-85	-79	-83	-66	-142
Saldo uitgaven en opbrengsten		-1.418	-2.537	1.260	119	-79	-83	-66	-142
Kasstroom				-1.276	-1.157	-1.236	-1.319	-1.385	-1.527
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-1.008	opbrengst						

Complexnr: 091 DSK Deelgebied 2 Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1.000		per 2017 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
				2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Vererving	40		40					
3	Milieu onderzoek	6		3				2	
6	Bouwrijpmaken	447		202				245	
7	Woonrijpmaken	473			37	138			
8	VTU, Planontwikkeling	445	166	62	37	11		75	65
13	Bijdrage aan derden	27		27					
Subtotaal 1 t/m 14		1.438	166	334	75	149		323	65
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-799						-799	
24	Uitgifte voorzieningen	-156		-156					
26	Bijdrage Gemeente	-45				-45			
Subtotaal 21 t/m 30		-1.001		-156		-45		-799	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		438	166	178	75	104		-477	65
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	126		8	18	22	29	30	8
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		126		8	18	22	29	30	8
Saldo uitgaven en opbrengsten		564	166	186	92	126	29	-447	73
Kasstroom				352	444	570	599	152	224
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		400	tekort						

Complexnr: 091 DSK Deelgebied 3 Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx	2011						
			Start exploitatie	01-01-2002						
bedragen x €1.000			per 2017	31-12-2010	prognose					
			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving		330				330			
2	Slopen, ontruimen, blinderen		109						109	
3	Milieu onderzoek		5						5	
6	Bouwrijpmaken		526						526	
7	Woonrijpmaken		404							404
8	VTU, Planontwikkeling		411	117					153	140
14	Overige uitgaven		846						184	662
Subtotaal 1 t/m 14			2.631	117			330		977	1.206
OPBRENGSTEN										
21	Uitgifte woningbouw		-1816						-1816	
24	Uitgifte voorzieningen		-293						-293	
Subtotaal 21 t/m 30			-2.109						-2.109	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			522	117			330		-1.132	1.206
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen		38		5	6	6	23	24	-27
41	Tijdelijk beheer		-10	-10						
Subtotaal 40 t/m 41			28	-9	5	6	6	23	24	-27
Saldo uitgaven en opbrengsten			549	108	5	6	336	23	-1.108	1.179
Kasstroom					113	119	455	477	-631	548
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			390	tekort						

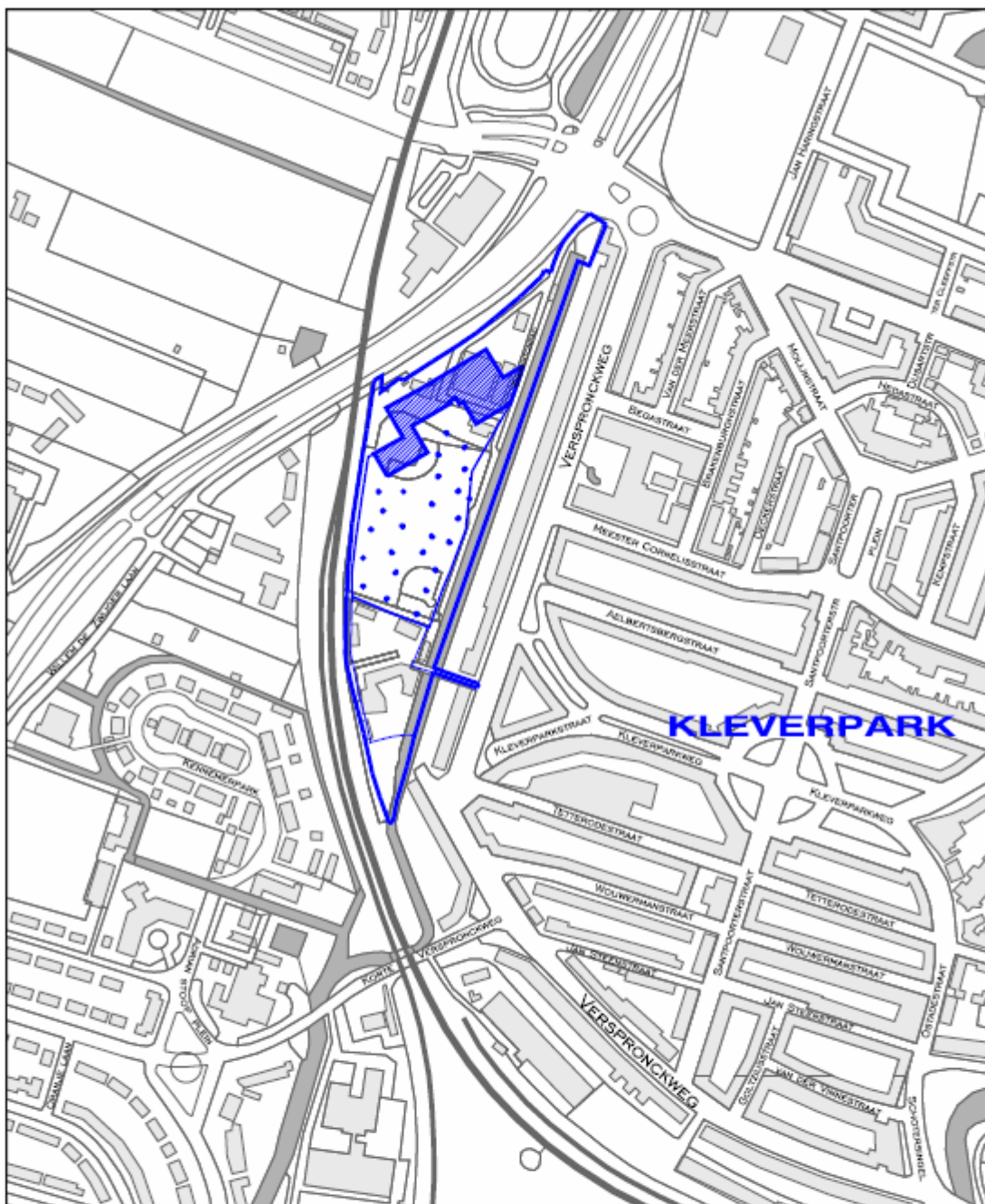
20110101 CONS consolidatie DSK 091 (1, 2 en 3) Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari 2011			Start exploitatie Loopjaar Grex	2002 2011								
bedragen x €1.000,-		per einde totaal	31-12-2010 Boekwaarde	Prognose								
				2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
INVESTERINGSUITGAVEN												
1	Verwerving	6000	370	40		330						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	6200	138	29				109				
3	Milieu onderzoek	6310	12	1	3			7				
6	Bouw rijpmaken	6400	1.157	185	202			771				
7	Woonrijpmaken	6520	2.275	684	510	241	138			702		
8	VTU, Planontwikkeling	1001	1.604	978	115	37	11	228	167	68		
10	Dotatie I.S.V.	8500	38	38								
13	Bijdrage aan derden	6510	1.073	1.046	27							
14	Overige uitgaven	6540	2.156	465	845			184	662			
Subtotaal 1 t/m 14		8.823	3.425	1.742	279	478		1.300	830	770		
OPBRENGSTEN												
21	Uitgifte woningbouw	8110	-7.721	-5.105				-2.616				
24	Uitgifte voorzieningen	8140	-634	-185	-156			-293				
26	Bijdrage Gemeente	8800	-45			-45						
29	Bijdrage derden	8900	-1	-103								
30	Overige opbrengsten	8200	-6	-12								
Subtotaal 21 t/m 30		-8.407	-5.406	-156		-45		-2.908				
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		416	-1.981	1.586	279	433		-1.609	830	770		
EXPLOITATIEUITGAVEN												
40	Rente vreemd vermogen	6600	-614	-259	-113	-41	-30	-11	-12	-93	-56	
41	Tijdelijk beheer	6100	-107	-23	-21	-21	-21	-21				
Subtotaal 40 t/m 41		-721	-282	-134	-62	-51	-32	-12	-93	-56		
Saldo uitgaven en opbrengsten		-305	-2.263	1.451	217	383	-32	-1.621	737	713		
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow												
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-217	opbrengst	-811	-594	-211	-243	-1.864	-1.127	-414		

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 091 DSK 1/2/3

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	3.659	3.402	3.221	3.627	3.582
VTU	1.481	1.492	1.698	1.822	1.604
overige kosten	2.455	2.782	2.774	2.442	3.637
subtotaal	7.595	7.676	7.693	7.891	8.823
grondopbrengsten	-7.670	-8.518	-8.587	-8.148	8.355
overige inkomsten	-120	-121	-3	-8	-52
subtotaal	-7.790	-8.639	-8.590	-8.156	8.303
exploitatiesaldo	162	-62	-505	-493	-721
eindresultaat EW	-33	-1.025	-1.402	-758	-305
eindresultaat CW	-8	-824	-1.120	-694	-217
eindjaar project	2009	2010	2012	2015	2017

 Haarlem	Badmintonpad Afd. Vastgoed Bron: Geo-Informatie en Basisregistraties SCHAAL: n.v.t. DATUM: 22-01-2010 TEK.NR.: 11020	— Plangrens Opp. = +/- 45048 m² Ultgegeven opp. = +/- 15631 m² Ultgeefbaar per 1-1-2011 Opp. = +/- 5100 m²	
--	--	--	---

3.6 Badmintonpad

Ruimtelijke analyse

Op de plek waar de honk- en softbalaccommodatie Kinheim was gelegen, heeft de raad ingestemd met de bouw van een nieuwe VMBO-school, een sportgelegenheid en woningbouw. Het **Sterrencollege** komt aan het Badmintonpad, in combinatie met commerciële sport en een nieuwe badmintonhal voor de vereniging Duinwijck.

De beoogde woontoren is in de commissievergadering op 23 april 2009 komen te vervallen. Hierdoor wordt het sportcluster in drie delen opgedeeld, te weten een cluster voor schoolsport, een voor een badmintonhal en een voor commerciële sport. Op de voormalige woonlocatie wordt thans gedacht aan de bestemmingen maatschappelijk, sport en dienstverlening voor zover geen geluidsgevoelige bestemmingen in de zin van de Wet Geluidhinder (Wgh) te ontwikkelen met een maximale bouwhoogte van 14 meter. Onderzocht wordt de mogelijkheid tot het verplaatsen van de duivensportvereniging de Snelvlieger (in combinatie met de commerciële sport).

Bij de eerdere onderzoeken is aangegeven dat de sportontwikkeling goed en sociaal veilig bereikbaar en vindbaar moet worden gerealiseerd. Omdat sport ook autoverkeer aantrekt, is het verstandig om deze accommodatie in de buurt van parkeervoorzieningen en nabij de auto-ontsluitingswegen van dit gebied te vestigen.

Het architectenbureau Mecanoo, dat ook de school heeft ontworpen, heeft een Definitief Ontwerp voor de openbare ruimte gemaakt. In de openbare ruimte wordt rekening gehouden met de randvoorwaarden voor het ontwikkelen van de school, het sportcluster en de nog te handhaven bestaande functie (horecagelegenheid de Rotonde).

Status van het project

Door middel van het Raadsbesluit 092/2007 is de grondexploitatie geopend.

De bouwvergunning voor de school is verleend op 26 februari 2009. Op 31 januari 2011 is de school officieel geopend. Ongeveer 70% van de nieuwe openbare ruimte is in februari 2011 afgerond. De bestaande openbare ruimte rondom de badmintonhal blijft tot de nieuwbouw gehandhaafd. Tijdens de begrotingsbehandeling in november 2010 is de raad geïnformeerd over het uitstellen van de nieuwbouw van Duinwijck. De bijdrage vanuit de gemeente is niet beschikbaar.

Financieel resultaat

Het tekort van 2,2 miljoen Euro wordt gedekt binnen de budgetruimte voor de VMBO-scholen (IP2006, volgnr. 76.01). Het verschil met het financiële resultaat van het MPG 2010 (1,1 miljoen Euro negatief) wordt voornamelijk verklaard door het niet doorgaan van de woontoren.

Risico's

Indien de draagkracht van een vereniging of school wordt overschreden, loopt de gemeente altijd een risico. Dit risico moet worden afgewogen. Dient de gemeente het risico (mede) te dragen of moet het project worden stopgezet. Omdat met de betrokken partijen, die het opdrachtgeverschap gaan vervullen, meerdere malen is overlegd en de financiële haalbaarheid zowel intern, als extern is onderzocht, vinden wij de te lopen risico's aanvaardbaar. Het schoolgebouw is inmiddels opgeleverd binnen budget en in gebruik. De gymzalen zijn aanbesteed (binnen budget) en in uitvoering genomen. De overige sportdelen worden uitgesteld.

- Het niet verkrijgen van de NOC-NSF bijdrage door de vereniging Duinwijck. Daarnaast is de bijdrage van de gemeente aan de vereniging gekoppeld aan de opbrengsten van de schoollocaties die verkocht moeten worden. Met het oog op de huidige marktsituatie, is thans geen interesse voor aankopen ten behoeve van herontwikkeling. Op dit moment is er dan ook geen verkoopopbrengst. Hierdoor is de realisatie van de Badmintonhal (nog) niet mogelijk.

- Tot en met het opstellen van het Voorlopig Ontwerp (VO) worden kosten gemaakt om de nieuwe sportaccommodatie te kunnen realiseren. Hiervoor worden kosten gemaakt. Na het Voorlopig Ontwerp wordt door de drie toekomstige eigenaren een aannemer gezocht. Hier ligt een aanbestedingsrisico, dat of gepaard kan gaan met hogere kosten of zelfs met het afhaken van één of meer partijen.
- De opbrengsten van de bestemming kantoor of van de bestemming voor bijzondere doeleinden staan onder de huidige marktomstandigheden onder druk. Om deze reden worden de hiervoor genoemde opbrengsten als risico aangemerkt. Daarnaast is het programma naar beneden bijgesteld en zal een langere looptijd van het project door de rentelast het resultaat negatief beïnvloeden.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

In vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo).

VMBO	circa 16.804
Commerciële sport	circa 1.147
Badmintonhal	circa 2.364
Bijzondere doeleinden	circa 1.700 (voormalige woonlocatie, verlaagd i.v.m. bestemmingsplan)

Bijdrage aan stedelijke programma's

De nieuwe VMBO-school maakt het mogelijk om het beroepsonderwijs in Haarlem te versterken. De school biedt plaats aan 900 leerlingen die nu gehuisvest zijn in het Sterrencollege aan de Verspronckweg en de Lieve de Key aan de Korte Verspronckweg. Beide locaties komen vrij ten behoeve van woningbouw. Bovendien creëert de locatie Badmintonpad ruimte voor een nieuw sportcentrum, waarin plaats is voor badminton, gymzalen en fitnessruimte.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

A. Kuiper - 023 511 3850 - a.kuiper@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Projectopdracht Initiatiefase twee nieuwe VMBO scholen		RB 243/2004	2004 218472	
Kredietaanvraag VMBO-scholen		RB 154/2004	2004 218244	
Definitiefase "Twee nieuwe VMBO-scholen": kredietaanvraag en deelprojecten		RB 252/2005	2005 239924	
Kredietaanvraag / PvE "VMBO-Oost en -West", afsluiten definitiefase "Twee nieuwe VMBO-scholen"		RB 125/2006	2006 245913	
Kredietaanvraag ontwerp en uitvoering project "Twee nieuwe VMBO-scholen"		RB 92/2007	2007 110747	
Besluit sportontwikkeling Badmintonpad / realisatie nieuwbouw Sterrencollege aan het Badmintonpad		RB 93/2007	2007 110748	
Aanvullend krediet, nieuwbouw VMBO		RB 103/2008	2008 107205	
Voortgang VMBO vernieuwt		Collegebesluit 2008/223080	2008 231608	

Complexnr: 157 Badmintonpad Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2007						
bedragen x €1.000		per 2014 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose				
				2011	2012	2013	2014	2015
INVESTERINGSUITGAVEN								
1	Verwerving	1290	62	270	957			
2	Slopen, ontruimen, blinderen	222	12		210			
3	Milieu onderzoek	8	10		-2			
4	Bodemsanering	53	5		48			
5	Hoofdinfrastructuur	803	540	50		213		
6	Bouwrijpmaken	545	410	20		116		
7	Woonrijpmaken	877	101	100			676	
8	VTU, Planontwikkeling	999	781	50	20	70	78	
12	Bijdrage andere grondexploitatie(s)	425			425			
13	Bijdrage aan derden	130	130					
14	Overige uitgaven	505	4	50		100	350	
Subtotaal 1 t/m 14		5.855	2.054	540	1.658	499	1.104	
OPBRENGSTEN								
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-315			-315			
24	Uitgifte voorzieningen	-2.544	-1.844			-700		
27	Bijdrage Provincie	-459	-367	-92				
30	Overige opbrengsten	-1	-1					
Subtotaal 21 t/m 30		-3.320	-2.213	-92	-315	-700		
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		2.536	-159	448	1.343	-201	1.104	
EXPLOITATIE								
40	Rente vreemd vermogen	141	-19	-9	13	81	75	
41	Tijdelijk beheer							
Subtotaal 40 t/m 41		141	-19	-9	13	81	75	
Saldo uitgaven en opbrengsten		2.677	-177	440	1.356	-120	1.179	
Kasstroom				262	1.618	1.498	2.677	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		2.202 tekort						

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 157 Badmintonpad

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	2.665	2.658	2.504	2.508
VTU	998	1.068	998	999
overige kosten	3.325	2.569	2.419	2.349
subtotaal	6.988	6.295	5.921	5.856
grondopbrengsten	-4.772	-4.916	-2.860	-2.860
overige inkomsten		-225	-459	-460
subtotaal	-4.772	-5.141	-3.319	-3.320
exploitatiesaldo	258	130	250	141
eindresultaat EW	2.474	1.284	2.852	2.677
eindresultaat CW	2.037	1.109	2.347	2.202
eindjaar project	2011	2011	2013	2014

Welkom bij Bedrijvenpark Waarderpolder

3.7 Waarderpolder

3.7.1 Waarderpolder Programma

Ruimtelijke analyse

De Waarderpolder in zijn totaliteit is geen project, maar een programma met als naam “Herstructurering Waarderpolder”. Binnen de grondexploitatie Waarderpolder zijn twee projecten actief: ”Noordkop Waarderpolder” (Noord-Oost en Noord-West) en het voormalige EBH-terrein (Zuid-West).

Op het bedrijvenpark Waarderpolder vinden in het kader van het programma Herstructurering Waarderpolder vele activiteiten en/of werkzaamheden plaats, die geheel of gedeeltelijk vanuit de grondexploitatie worden gefinancierd. Het zwaartepunt van de werkzaamheden heeft in de afgelopen jaren gelegen in het noordwesten (van het Waarderveld tot het voormalige Rids-terrein) en in het zuidwesten van de Waarderpolder, namelijk op de Nieuwe Energie en Minckelersweg.

Vanuit het deelprogramma Bereikbaarheid Waarderpolder worden grote infrastructurele verkeersprojecten uitgevoerd. Daarnaast participeert de gemeente samen met het bedrijfsleven in het Parkmanagement project om het kwaliteitsniveau van het bedrijvenpark te waarborgen of daar waar het kan te verbeteren. Hierbij moet gedacht worden aan beveiliging, beheer van de openbare ruimte, collectieve contracten en duurzame projecten. Een succesvol innovatieprogramma bevordert ondertussen de modernisering van het bedrijfsleven.

Status van het programma

Algemeen

De exploitatie Waarderpolder heeft veel last van de crisis. Er zijn in 2009/2010 nauwelijks gronden verkocht. Op de Waarderpolder is daarom het graszaadscenario van toepassing. Alleen de noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. Pas nadat de markt is aangetrokken en er weer gronden worden verkocht zullen de projecten worden afgerond.

Deelgebied Noord-Oost

Dit deelgebied is een project en wordt in dit MPG apart beschreven. Het eindresultaat is wel opgenomen in het financiële resultaat van deze paragraaf.

Deelgebied Noord-West

De aanleg van de Schoterbrug (een onderdeel van het deelprogramma Bereikbaarheid Waarderpolder) is in 2008 gestart en is in mei 2009 officieel geopend. Eerder was al het Rids-terrein gesaneerd (leeflaag). De laatste investeringen in de noordwestelijke hoek hebben nog slechts betrekking op het Waarderveld en op de grondwatersanering Ridsterrein.

Het bouwrijp maken van het Waarderveld is als gevolg van de Flora- en Faunawet en protesten van de omwonenden vertraagd. In 2010 is wel een groot deel van het terrein opgehoogd. De bewoners van het woonwagenveld blijven hier wonen volgens een “uitsterfconstructie”. De rest van het braakliggende Waarderveld kan na afloop van het bouwrijp maken, worden verkocht en bebouwd.

De grondwatersanering Rids zal tot 2012 uitsluitend worden “gemonitord”. Op basis van de monitoringsresultaten zal worden besloten of en hoe de grondwatersanering moet worden uitgevoerd. De uitvoering zal dan in de jaren na 2012 plaatsvinden.

Het gebied ten noorden van de Schoterbrug is gedeeltelijk in het projectplan Waarderpolder Noordkop betrokken en dit deel zal samen met het deelgebied Noord-Oost worden gerevitaliseerd.

Deelgebied Zuid-West (EBH)

In de omgeving van de Minckelersweg zijn de omvangrijke bodemsaneringen nu afgerond met uitzondering van het NUON-terrein. De uitvoering daarvan is in handen van de provincie. De gemeente doet een bijdrage vanuit de exploitatie.

De aanleg van een grondwaterbeheerssysteem teneinde het vervuilde diepere grondwater in het gebied langdurig te kunnen beheersen, zal in 2011 / 2012 worden uitgevoerd.

Door het gemeentebestuur is besloten om Spaarnelanden NV te verplaatsen naar de kop van de Lelyweg (tegen de Industriehaven). De gemeente zal de noodzakelijke sanering in combinatie met de verplaatsing van Spaarnelanden NV uitvoeren. De feitelijke verplaatsing wordt door Spaarnelanden NV zelf uitgevoerd. Het huidige terrein aan de Oudeweg wordt een nieuwe ontwikkellocatie. Op deze ontwikkellocatie is een HIRB-subsidie toegekend.

Overige gebieden

In de drie deelgebieden, die hiervoor zijn aangegeven, zijn de meeste werkzaamheden gepland, met als doel het creëren van nieuw uit te geven terreinen en het genereren van inkomsten voor de stad. In de overige gebieden van de Waarderpolder wordt de kwaliteit van het gebied bewaakt en waar nodig verbeterd. Hiervoor participeert de gemeente al enige jaren in het Parkmanagement samen met het georganiseerde bedrijfsleven in de Waarderpolder. Uiteraard kost dit in eerste instantie geld (programmamanagement). Dit verdient zichzelf terug doordat de aantrekkingskracht van de Waarderpolder in zijn totaliteit en daarmee de grondprijs op peil blijft. Het bedrijventerrein Waarderpolder heeft een prima vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven en dat moet uiteraard zo blijven.

Financieel resultaat

Het geprognosticeerde eindresultaat van de exploitatie Waarderpolder (consolidatie) is €14,9 miljoen Euro (contante waarde) 1 januari 2011. Dit is een verslechtering van ca. €0,8M t.o.v. het MPG 2010.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Circa 150 hectare aan hoogwaardig bedrijventerrein.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

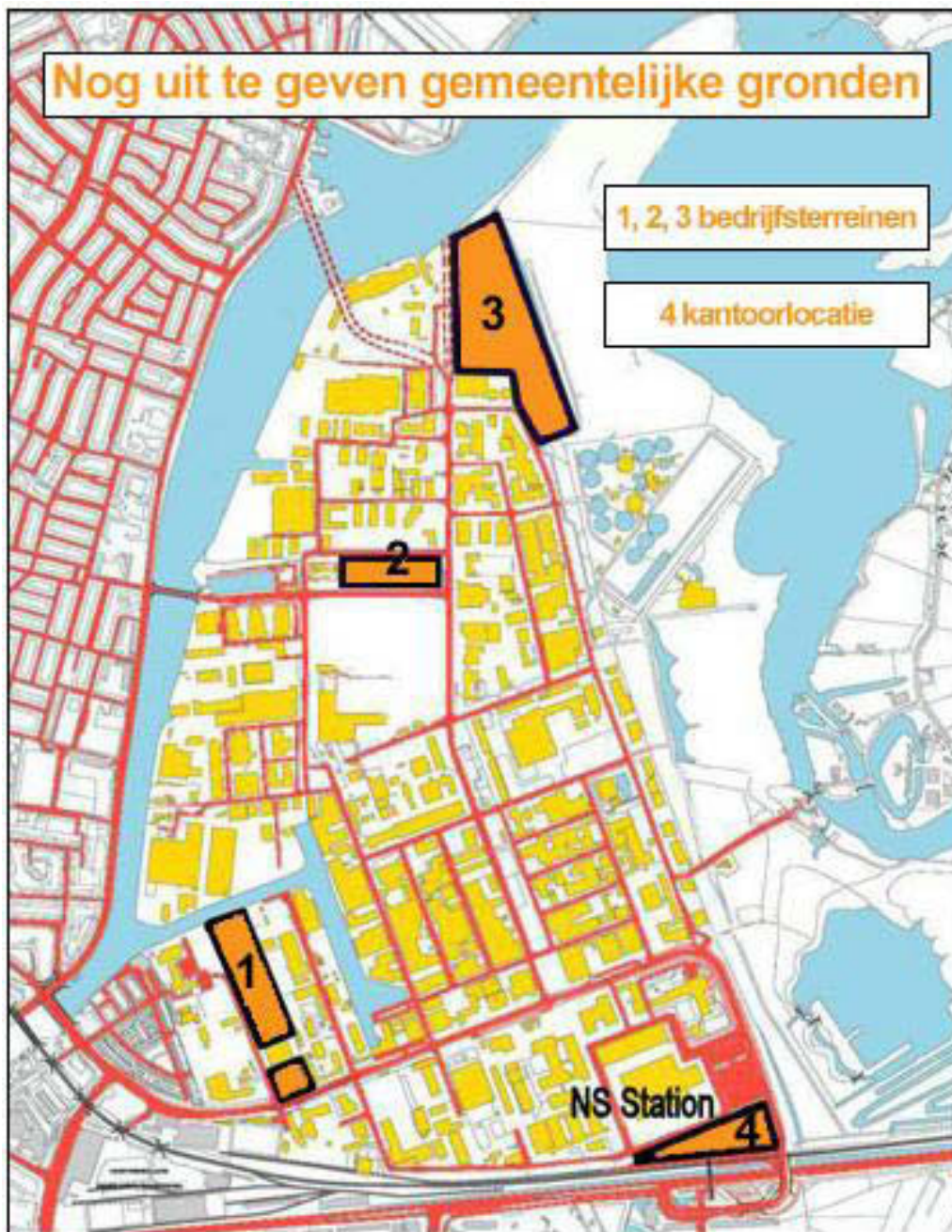
Ruud Meijer - 023 511 5053 - r.meijer@haarlem.nl

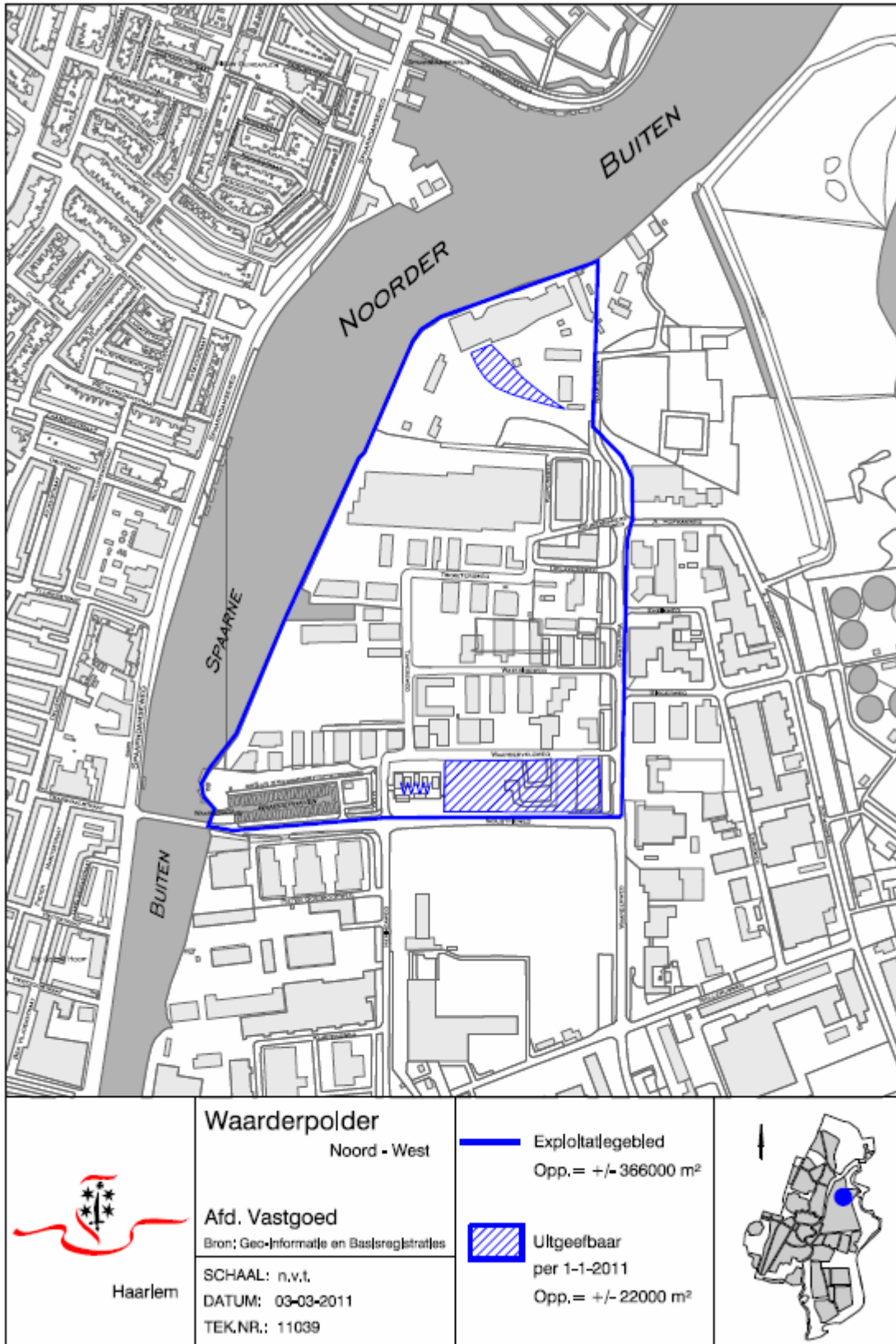
20110101 CONS Waarderpolder Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari 2011			Start exploitatie Loopjaar Grex	2002 2011								
bedragen x €1.000,-			per einde totaal	31-12-2010 Boekwaarde	Prognose 20112012201320142015201620172018							
INVESTERINGSUITGAVEN												
1	Verw erving		4.590	4.590								
2	Slopen, ontruimen, blinderen		1.313	1.313								
3	Milieu onderzoek		427	245	90	92						
4	Bodemsanering incl subsidie		10.488	7.509	319	107					2.553	
5	Hoofdinfrastructuur		1.265								1.265	
6	Bouw rijpmaken		13.836	5.814	1.695	1.698					4.629	
7	Woonrijpmaken		33.478	31.213		168					2.097	
8	VTU, Planontw ikkeling		11.173	7.453	505	557					2.658	
9	Dotatie Omslagfonds		4.412	3.654							758	
11	Dotatie Reserve Grondexploitatie		2.950	2.950								
13	Bijdrage aan derden		6.546	6.546								
14	Overige uitgaven		709	709								
Subtotaal 1 t/m 14			91.188	71.996	2.609	2.623					13.960	
OPBRENGSTEN												
23	Uitgifte bedrijventerreinen		-97.134	-65.003							-32.131	
25	Bijdrage I.S.V.		-474	-363	-55	-56						
27	Bijdrage Provincie		-4.015	-1.882	-2.133							
28	Bijdrage Rijk		-3.377	-3.377								
29	Bijdrage derden		-1.686	-1.686								
30	Overige opbrengsten		8.270	8.321		-51						
Subtotaal 21 t/m 30			-98.417	-63.991	-2.188	-107					-32.131	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			-7.229	8.005	421	2.516					-18.171	
EXPLOITATIEUITGAVEN												
40	Rente vreemd vermogen		-14.371	-7.065	-6.469	-225	-111	-116	-122	-128	-135	
41	Tijdelijk beheer		603	603								
Subtotaal 40 t/m 41			-13.768	-6.461	-6.469	-225	-111	-116	-122	-128	-135	
Saldo uitgaven en opbrengsten			-20.997	1.543	-6.048	2.291	-111	-116	-122	-128	-18.306	
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow					-4.505	-2.214	-2.325	-2.441	-2.563	-2.691	-20.997	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			-14.922 opbrengst									

MPG in vogelvucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: Waarderpolder

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	77.975	77.141	74.434	63.145	60.379
VTU	12.392	12.571	12.840	11.105	11.600
overige kosten	15.826	15.751	15.638	13.381	19.208
subtotaal	106.193	105.463	102.912	87.631	91.187
grondopbrengsten	-100.550	-100.888	-101.211	-93.216	-97.133
overige inkomsten	-17.302	-15.461	-15.491	-3.619	-1.283
subtotaal	-117.852	-116.349	-116.702	-96.835	-98.416
exploitatiesaldo	-1.922	-3.422	-240	-1.001	-13.767
eindresultaat EW	-13.581	-14.308	-14.030	-10.205	-20.996
eindresultaat CW	-10.135	-11.211	-11.542	-8.072	-14.922
eindjaar project	2012	2012	2012	2017	2017

3.7.2 Waarderpolder Noord-West

Ruimtelijke analyse

Dit gebied is gerevitaliseerd tot hoogwaardig bedrijventerrein.

Status van het project

Vorig jaar werd gemeld dat zowel de Schoterbrug, als de Oostweg (twee onderdelen van het programma “Bereikbaarheid Waarderpolder”), in 2009 zijn opgeleverd. De revitalisering van dit deel van de Waarderpolder ‘Noord-West’ is daarmee nagenoeg afgesloten. Er blijven nog twee belangrijke activiteiten over.

- Het bouwrijp maken en bestraten van het Waarderveld;
- De grondwatersanering van het Rids-terrein.

De ontwikkelingen op het Waarderveld werden eerder vertraagd vanwege onduidelijkheid over woonwagenveld. De raad heeft gekozen voor een uitsterfconstructie en dit in het bestemmingsplan Waarderpolder mogelijk gemaakt. Door middel van natuurlijk verloop komt de grond op termijn beschikbaar als bedrijfsgrond. Het overige deel van het Waarderveld is in 2010 grotendeels opgehoogd. Daar waar omliggende bedrijven hinder kregen van wateroverlast over de Waarderveldweg, is door de gemeente in het Waarderveld drainage aangebracht.

De sanering van het (diepere) grondwater van het Rids-terrein moet in 2012 worden uitgevoerd. Tot die tijd wordt alleen het grondwater gemonitord. Voor de uitgifte van de resterende kavels levert dit geen belemmering op. In het nieuwe bestemmingsplan Waarderpolder 2010 zijn de openbare ruimtes langs het Spaarne niet meer opgenomen. Dit betekent ook, zoals vorig jaar aangekondigd, dat de geplande brug over de insteekhaven (nabij het INOG-terrein) niet meer wordt uitgevoerd.

Financieel resultaat

Het geprognosticeerd eindresultaat van de exploitatie Waarderpolder Noord-West is 1,3 miljoen Euro contante waarde, prijspeil 2011. Dit is 0,1 miljoen euro meer dan de geraamde opbrengst op 1 januari 2010. Het verschil wordt veroorzaakt door een verkoop van grond aan de Drukkersweg.

Vorig jaar werd reeds gemeld dat het tekort op 1 januari 2009 van 4,7 miljoen euro was omgeslagen naar een opbrengst van 1 miljoen euro. De belangrijkste oorzaak van de financiële verbetering toen was het wegvallen van de kosten voor de brug over de insteekhaven. Daarnaast was er geen sprake meer van de (eerder geprognosticeerde) bijdrage voor het verplaatsen van de woonwagens. De diepe grondwatersanering van het Rids-terrein bleek ook geen belemmering meer voor de uitgifte van kavels. Het destijds gereserveerde bedrag is uit de grex gehaald.

In 2012 wordt een fonds voor de grondwatersanering van het Rids-terrein gevormd (besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden). De bijdrage vanuit de grex wordt hierin gestort. De grondexploitatie voor dit onderdeel wordt dan afgesloten.

Risico's

Project met een gemiddeld risico. Het risico is ook in 2010 door de kredietcrisis toegenomen ten opzichte van het vorige MPG. De uitgifte van kavels wordt nog immer door de crisis sterk vertraagd. Daarnaast rust er een rentecomponent op het reeds gerealiseerde werk.

Haarlem is voor bedrijven aantrekkelijk als vestigingsplaats en de verwachting is dat dit zo blijft. Ondanks een toegenomen leegstand in de hele Waarderpolder, is deze nog steeds laag te noemen. Alle kavels zullen naar verwachting worden afgenomen, maar later dan oorspronkelijk gepland. De in het MPG van vorig jaar gemelde reservering van 8.000 m² op het Waarderveld door een verhuizing van een bedrijf aan de

Spaarndamseweg, is komen te vervallen vanwege de crisis. Voor de kavel direct ernaast kon een andere potentiële koper in 2010 geen financiering van de bank krijgen (ondanks goede bedrijfsresultaten).

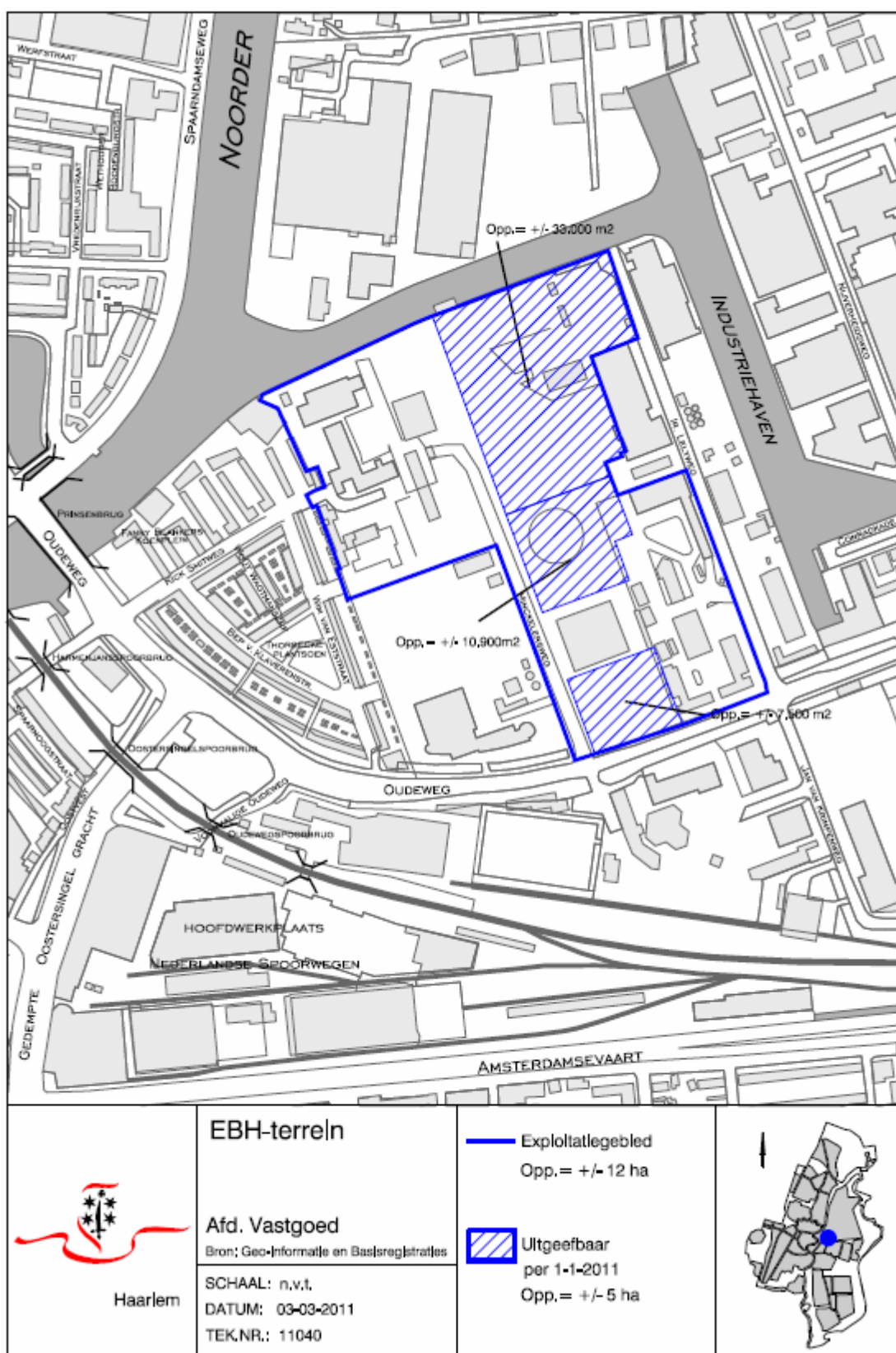
Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Circa 2,1 hectare uitgeefbare grond voor bedrijfsdoeleinden.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

Ruud Meijer - 023 511 5053 - r.meijer@haarlem.nl

Complexnr: 007 Waarderpolder, revitalisatie Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2002							
bedragen x €1.000			per 2017	31-12-2010	prognose					
			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving	358	358							
2	Slopen, ontruimen, blinderen	603	603							
3	Milieu onderzoek	405	222	90	92					
4	Bodemsanering	1.743	363							1380
6	Bouwrijpmaken	840	548							292
7	Woonrijpmaken	3.155	2.591							564
8	VTU, Planontwikkeling	2.082	1.834							248
9	Dotatie Omslagfonds	144	20							124
Subtotaal 1 t/m 14		9.329	6.538	90	92					2.608
OPBRENGSTEN										
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-9.070	-4.326							-4.744
25	Bijdrage I.S.V.	-474	-363	-55	-56					
27	Bijdrage Provincie	-246	-246							
28	Bijdrage Rijk	-1432	-1432							
30	Overige opbrengsten	-833	-833							
Subtotaal 21 t/m 30		-12.055	-7.200	-55	-56					-4.744
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-2.727	-662	35	36					-2.136
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	572	496	7	9	11	11	12		26
41	Tijdelijk beheer	298	298							
Subtotaal 40 t/m 41		870	794	7	9	11	11	12		26
Saldo uitgaven en opbrengsten		-1.857	132	42	45	11	11	12		-2.110
Kasstroom				174	219	230	241	253		-1.857
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-1.320	opbrengst							

3.7.3 Waarderpolder Zuid-West

Ruimtelijke analyse

Het project "Waarderpolder revitalisering Zuid-West" (het voormalige EBH-terrein) betreft het geschikt maken van dit gebiedsdeel voor uitgifte als bedrijfsterrein.

Status van het project

De gronden in dit gebied zijn al enkele jaren voor een groot deel bouwrijp. Het gebied ten westen van de Minckelersweg is bestemd voor het Nieuwe Energie plangebied 1 en 2 (overeenkomst met Fortress). Ten oosten van de Minckelersweg is het noordelijke deel aan het water, dat doorloopt tot aan de Lelyweg, bestemd voor de nieuwe huisvesting van Spaarnelanden. Het restgebied met vrije kavels is voor de verkoop beschikbaar. Door de economische crisis en de eis, die aan de verkoop van deze vrije kavels wordt gesteld, dat op elke 1.000 vierkante meter aan kavel, minimaal 8 arbeidsplaatsen moeten worden gerealiseerd, is het restgebied nog niet verkocht.

In het gebiedsdeel bestaan de investeringen, die nog gemaakt dienen te worden, uit de sanering van het grondwater, het gedeeltelijk bouw- en woonrijp maken van eventueel nog nader te bepalen zijwegen en uit een bijdrage met betrekking tot de bodemsanering en de sloop van huidige opstallen op het terrein van Spaarnelanden. De grondwatersanering is in 2009 niet uitgevoerd in verband met een technisch conflict met de aannemer. De aanleg van dit systeem zal in 2011 opnieuw worden aanbesteed en in 2011/2012 worden aangelegd.

Aangezien de aanwezige grondwaterverontreiniging de verdere ontwikkeling niet belemmert, zal een fonds worden opgericht (de besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden). Op basis van nacalculatie is bepaald dat de bijdrage vanuit de grex die in 2005 al was betaald voldoende was voor het fonds. Er zal dus geen extra dotatie worden gedaan vanuit de grex. De nadere uitvoering zal door de Afdeling Milieu worden geregeld en betaald vanuit het fonds. De verplaatsing van Spaarnelanden is twee jaar vertraagd, maar de bodemsanering en de grondwerkzaamheden aan de Lelyweg 51 zullen in 2011 worden voltooid. De gemeente (voor wat betreft de grondexploitatie Waarderpolder) dient conform het contract met Spaarnelanden kosten van de bodemsanering en de sloop van de oudbouw te dragen. De laatste ramingen van de ze kosten zijn lager dan eerder berekend.

Na de uitgifte van de gronden zal de openbare ruimte woonrijp moeten worden gemaakt. De uitvoering hiervan is afhankelijk van de periode van uitgifte.

Financieel resultaat

Het resultaat van de exploitatie Waarderpolder Zuid-West levert contant op 1 januari 2011 een opbrengst op van € 4,7 miljoen euro. Dat is een verbetering van € 3,1 miljoen euro t.o.v. MPG 2010.

Voornaamste reden van deze verbetering is dat de afwaardering gerelateerd aan de grondopbrengsten van de gronden opgenomen in het graszaadscenario lager is.

Risico's

Dit project heeft een groter risico dan de andere deelgebieden van het programma Waarderpolder. Het contract met Fortress wordt sinds 1 januari 2008 niet nageleefd, ook niet na het uitstel tot 1 januari 2009. De gemeente voert hierover gesprekken met Fortress. Voor de gronden die niet worden afgenomen (de fasen 3 en 4 van het plangebied 2), kan de gemeente geen andere partij(en) zoeken, zolang het contract niet is ontbonden of opgezegd.

In de besluitvorming over de verplaatsing van Spaarnelanden is afgesproken, dat de nieuwe locatie (Lelyweg 51) met een verwachte grondopbrengst van 5,4 miljoen euro wordt 'uitgeruild' met de huidige locatie van Spaarnelanden (Oudeweg 93). De opbrengstpotentie van de Oudeweg 93 is naar verwachting groter, omdat

dit een zichtlocatie aan de Oudeweg betreft. Voor de huidige opstallen van Spaarnelanden zal een sloopvergunning worden aangevraagd. Dit terrein kent risico's ten aanzien van sloop en bodemsanering.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

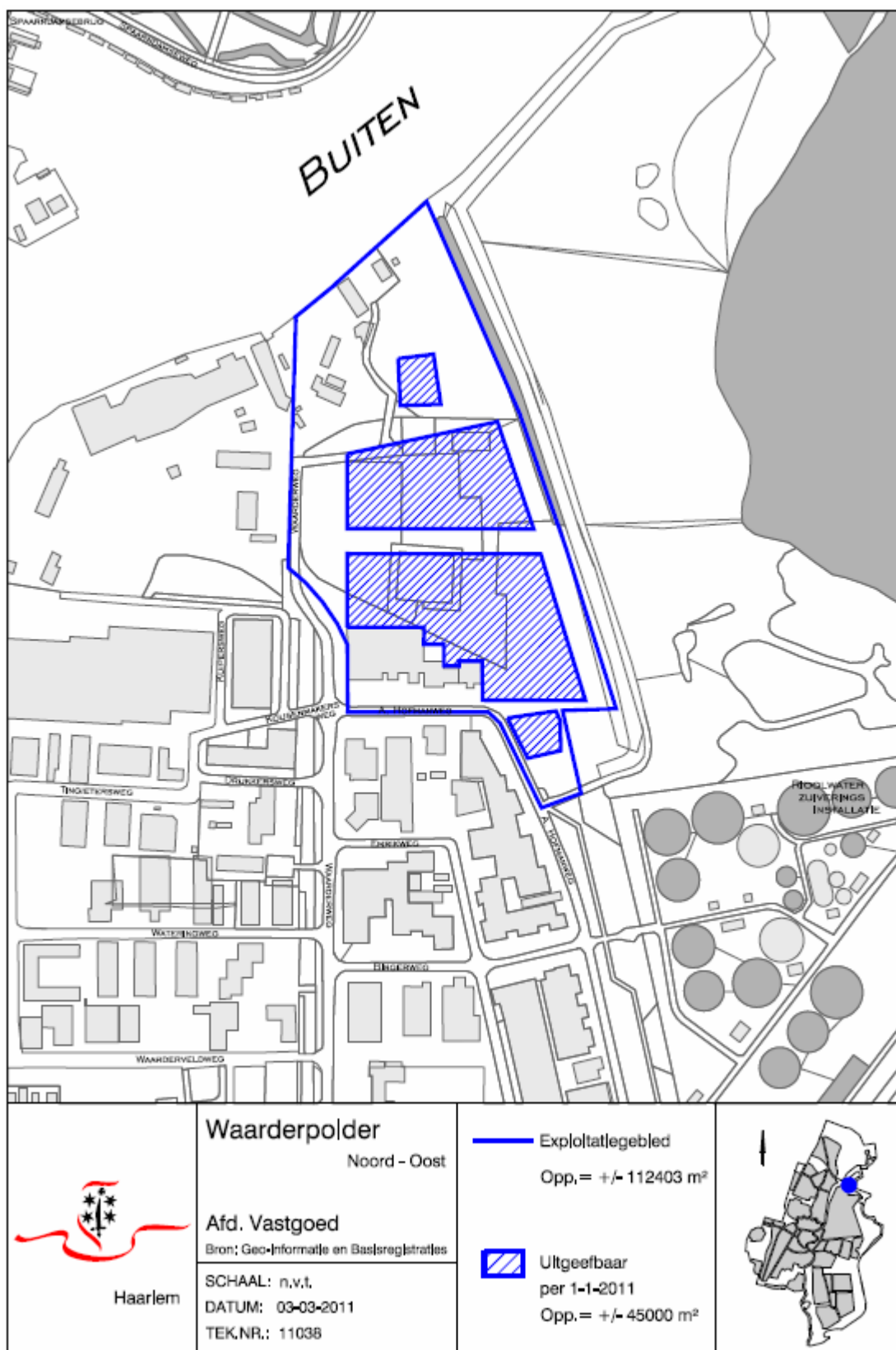
Circa 5 hectare uitgeefbare grond voor bedrijfsdoeleinden.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

Ruud Meijer - 023 511 5053 - r.meijer@haarlem.nl

Complexnr: 010 Waarderpolder, revitalisatie Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2002							
bedragen x €1.000			per 2017 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
					2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN										
2	Slopen, ontruimen, blinderen	57	57							
4	Bodemsanering	7.197	5.917		107					
5	Hoofdinfrastructuur	1265								
6	Bouwrijpmaken	7.012	2.675							
8	VTU, Planontwikkeling	3.178	1.213							
9	Dotatie Omslagfonds	495	155							
Subtotaal 1 t/m 14			19.204	10.017		107				
OPBRENGSTEN										
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-21687	-4.788							
27	Bijdrage Provincie	-2.769	-1.151	-1618						
28	Bijdrage Rijk	-1647	-1647							
29	Bijdrage derden	-157	-157							
30	Overige opbrengsten	-991	-991							
Subtotaal 21 t/m 30			-27.251	-8.733	-1.618					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			-8.047	1.283	-1.618	107				
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	1851	1454	113	37	45	47	49	52	
41	Tijdelijk beheer	-482	-482							
Subtotaal 40 t/m 41			1.369	972	113	37	45	47	49	52
Saldo uitgaven en opbrengsten			-6.678	2.255	-1.506	144	45	47	49	52
Kasstroom					750	894	939	986	1.035	1.087
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			-4.746	opbrengst						

Complexnr: 098 Waarderpolder, niet revitalisatie Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2002							
bedragen x €1.000			per 2017 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
					2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving	4.232	4.232							
2	Slopen, ontruimen, blinderen	652	652							
4	Bodemsanering	1002	1002							
7	Woonrijpmaken	28.622	28.622							
8	VTU, Planontwikkeling	3.378	2.806	283	289					
9	Dotatie Omslagfonds	3.479	3.479							
11	Dotatie Reserve Grondexploitatie	2.950	2.950							
13	Bijdrage aan derden	6.546	6.546							
14	Overige uitgaven	709	709							
Subtotaal 1 t/m 14			51.571	50.998	283	289				
OPBRENGSTEN										
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-54.840	-54.840							
28	Bijdrage Rijk	-271	-271							
29	Bijdrage derden	-1530	-1530							
30	Overige opbrengsten	9.297	9.297							
Subtotaal 21 t/m 30			-47.345	-47.345						
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			4.226	3.653	283	289				
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	-20.328	-9.585	-6.810	-590	-605	-635	-667	-700	
41	Tijdelijk beheer	659	659							
Subtotaal 40 t/m 41			-19.669	-8.926	-6.810	-590	-605	-635	-667	-700
Saldo uitgaven en opbrengsten			-15.444	-5.273	-6.527	-301	-605	-635	-667	-700
Kasstroom					-11.799	-12.100	-12.705	-13.341	-14.008	-14.708
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			-10.975	opbrengst						

3.7.4 Waarderpolder Noord-Oost

Ruimtelijke analyse

Het project "Waarderpolder revitalisering Noord-Oost" betreft het bouwrijp maken van dit gebiedsdeel ten behoeve van uitgifte voor bedrijfsdoeleinden. Daarna dient het terrein woonrijp gemaakt te worden.

Status van het project

De uitvoering van het project is onderverdeeld in een tweetal fasen (oorspronkelijk bij de start van het project 3). In de eerste fase is aan het einde van 2009 circa 25.000 vierkante meter bouwrijpe bedrijfsgrond opgeleverd. In de tweede fase (tevens de laatste fase) wordt naar verwachting in 2011 20.000 vierkante meter grond bouwrijp worden opgeleverd. Voor de uitvoering van de tweede fase wordt in de eerste helft van 2011 krediet aangevraagd. Na het voltooiën van de tweede fase, is in dit gebied totaal 45.000 vierkante meter (4,5 ha) aan bedrijfsruimte beschikbaar. Na uitgifte en bebouwing van deze gronden wordt de openbare ruimte ingericht.

De verkoop van bedrijfsgronden stagneert nog immer door de kredietcrisis. Er blijft belangstelling voor, maar de banken vragen sinds eind 2008 flinke rente(risico)opslagen. Financieren van nieuwbouw blijft hierdoor zeer lastig. Het begin van 2011 geeft hoop dat deze situatie op niet al te lange termijn voldoende zal herstellen. Het nieuwe bestemmingsplan van de Waarderpolder is 2010 van kracht geworden. In het bestemmingsplan is een verruiming van de bouwmogelijkheid tot 100 procent van de kavel opgenomen (waarbij wel het parkeren op eigen terrein moet worden opgelost). Dit vanuit stedenbouwkundige visie en ter stimulering van intensief grondgebruik.

Financieel resultaat

Vorig jaar kon nog een verbetering, namelijk een vermindering van het tekort met 3,4 miljoen euro over 2009 worden gemeld. Dit kwam door een forse besparing op de bodemsanering van de eerste fase en het vervallen van de investering nabij de noordoever. Het resultaat van de exploitatie Waarderpolder Noord-Oost levert contant op 1 januari 2011 een tekort op van 2,1 miljoen euro ten opzichte van een tekort van 5,2 miljoen euro op 1 januari 2010.

Voornaamste reden van deze verbetering is dat de afwaardering gerelateerd aan de grondopbrengsten van de gronden opgenomen in het graszaadsценario lager is.

Risico's

Het betreft een project met een gemiddeld risico. Het risico is vanaf 2008 door de kredietcrisis toegenomen. De uitgifte van kavels wordt door de crisis flink vertraagd. Er is een rentecomponent over het reeds gerealiseerde werk, waardoor de netto opbrengsten lager worden. De leegstand in de Waarderpolder is landelijk gezien laag, maar sinds de crisis wel toegenomen. Toch zullen alle kavels naar verwachting worden afgenomen, maar op een later tijdstip dan oorspronkelijk gepland. Het minimum aantal arbeidsplaatsen (8 per 1.000 m² uit te geven kaveloppervlak) blijft voor kopers van toepassing, waardoor er geen gemeentegrond wordt verkocht voor functies waar weinig of geen mensen werken. Dit beleid leidt tot langzamere uitgifte van gemeentegrond, maar op de lange termijn tot meer arbeidsplaatsen in de Waarderpolder.

In 2006 is door de provincie een HIRB-subsidie (Herstructureren en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) toegekend, met een maximum van 1,5 miljoen euro. Het betreft een z.g. 'tekort subsidie'. Een voorschot van de subsidie is betaald in januari 2010. In 2011 kan een volgend deel van de subsidie worden verkregen indien de 2^e fase gedeeltelijk of geheel wordt afgerond. De definitieve uitkering zal op basis van een accountantsverklaring plaatsvinden. Daarbij gaat de provincie uit van de werkelijke kosten. Gezien het feit dat het aantal vierkante meters aan bedrijfsgrond dat geproduceerd wordt kleiner wordt dan oorspronkelijk begroot, wordt rekening gehouden met minder subsidie dan oorspronkelijk toegekend.

Er is nog een beperkt aantal onzekerheden over. Doordat het definitieve ontwerp gereed is, kunnen alle kosten nu nauwkeurig begroot worden in de grondexploitatie.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Aan uitteefbare grond voor bedrijfsdoeleinden: 4,5 hectare. Dit was oorspronkelijk ca. 6 hectare.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

Ruud Meijer - 023 511 5053 - r.meijer@haarlem.nl

Complexnr: 005 Waarderpolder, revitalisatie Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002								
bedragen x €1.000		per 2017 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose						
				2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev	
INVESTERINGSUITGAVEN										
3	Milieu onderzoek	22	22							
4	Bodemsanering	547	228	319						
6	Bouwrijpmaken	5.985	2.591	1695	1698					
7	Woonrijpmaken	1701			168				1533	
8	VTU, Planontwikkeling	2.536	1601	221	268				445	
9	Dotatie Omslagfonds	294							294	
Subtotaal 1 t/m 14		11.085	4.443	2.235	2.135				2.272	
OPBRENGSTEN										
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-11536	-1048						-10.488	
27	Bijdrage Provincie	-1000	-486	-515						
28	Bijdrage Rijk	-27	-27							
30	Overige opbrengsten	797	848		-51					
Subtotaal 21 t/m 30		-11.766	-713	-515	-51				-10.488	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-681	3.730	1.721	2.084				-8.216	
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	3.534	570	221	319	439	461	484	1041	
41	Tijdelijk beheer	128	128							
Subtotaal 40 t/m 41		3.662	699	221	319	439	461	484	1041	
Saldo uitgaven en opbrengsten		2.981	4.429	1.942	2.402	439	461	484	-7.175	
Kasstroom				6.371	8.773	9.212	9.672	10.156	2.981	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		2.119	tekort							

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit					
Project: 005 Waarderpolder Noord Oost					
Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	13.720	13.376	11.949	7.455	8.255
VTU	3.248	3.671	3.912	2.949	2.536
overige kosten	779	827	760	305	294
subtotaal	17.747	17.874	16.621	10.709	11.085
grondopbrengsten	-13.486	-13.633	-13.688	-9.535	-11.536
overige inkomsten	-179	-179	-179	-179	-230
subtotaal	-13.665	-13.812	-13.867	-9.714	-11.766
exploitatiesaldo	1.116	803	1.776	5.108	3.662
eindresultaat EW	5.198	4.865	4.530	6.103	2.981
eindresultaat CW	3.894	3.812	3.727	5.272	2.119
eindjaar project	2011	2011	2012	2012	2017

3.8 FUCA

Ruimtelijke analyse

Het project consolidatie FUCA bestaat uit drie projecten. Het betreffen de FUCA Amsterdamse buurt, de FUCA Leidsebuurt en de exploitatie Wisselwoningen. De samenhangende factor is het programma voor woningen met funderingsproblemen. De houten palen fundering is ernstig aangetast door een bacterie. Hierdoor verzakken de huizen onder andere. Het FUCA-programma bestaat uit deelprojecten met betrekking tot sloop, nieuwbouw en renovatie. Het project Wisselwoningen betreft woningen, die worden ingezet als tijdelijke huisvesting voor huishoudens, waarvan de woningen worden aangepakt.

Status van het project

Het project zit in zijn laatste fase. Funderingsherstel is op alle locaties afgerond. In 2008 zijn de woningen op de sloop nieuwbouwlocaties Klarenbeekstraat, Klarenbeek/Voorzorgstraat, Leidsestraat en Leidse Zijstraat, aan de particuliere eigenaren opgeleverd. De bouw op de hoek Palmstraat/Van Marumstraat, één van de laatste nieuwbouwprojecten, is in 2010 opgeleverd. Alle woningen waren snel verkocht.

De panden aan de Ruychaverstraat zijn door middel van openbare inschrijving en onder de voorwaarde van ontwikkeling in een vorm van Particulier Opdrachtgeverschap (POS), aan een ontwikkelaar verkocht. Dit bedrijf is overgenomen door een andere bouwmaatschappij. Met deze bouwmaatschappij zijn we in een vergevorderd stadium van overleg om tot een gepaste invulling van deze locatie te komen.

Aan de AL Dyserinckstraat werd in december 2009 gestart met de bouw van 12 woningen. De oplevering hiervan geschiedt in 2011.

Van de twee sloop/nieuwbouwlocaties in de Amsterdamse buurt (Teding van Berkhoutstraat en de Amsterdamsevaart) is de Teding van Berkhoutstraat in 2010 overgedragen en de drie geplande woningen zullen eind 2011 worden opgeleverd. De locatie Amsterdamsevaart is in afwachting van betere tijden nog niet aan de markt aangeboden.

Thans wordt de mogelijkheid onderzocht de funderingsaanpak voor de panden aan de Westergracht in 2011 via een openbare aanbesteding in opdracht van de gemeente te laten uitvoeren. Na funderingsherstel zullen de panden dan afzonderlijk worden verkocht.

De panden die in het deelproject wisselwoningen waren opgenomen, zijn conform de Nota optimalisering grotendeels in 2005 afgestoten. De laatste wisselwoning is in 2008 afgestoten.

Naar verwachting wordt het project FUCA in 2011 afgerond.

Financieel resultaat

Consolidatie

MPG 2011 : 1.768.986 euro tekort

Risico's

- De risico's van dit project betroffen en betreffen met name de te maken kosten voor de aankopen en de geraamde opbrengsten (ontwikkelrisico). Soms was het noodzakelijk om deze risico's te nemen. Andere keren konden deze beperkt worden door de locaties in het kader van Particulier Opdrachtgeverschap per openbare inschrijving aan een marktpartij te verkopen.
- De opbrengsten van de laatste projecten zijn nog niet gegarandeerd. Door de crisis, de verslechtering van de woningmarkt en financieringsproblemen bij kopers en ontwikkelaars kunnen projecten vertragen. Uiteindelijk kan het er zelfs toe leiden, dat projecten geen doorgang zullen vinden. Dit alles kan consequenties hebben voor het resultaat van de grondexploitatie.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Dit project is gericht op de vernieuwing van de gebieden met funderingsproblemen in de Amsterdamse buurt en de Leidsebuurt. De vernieuwing die is ingezet, voorkomt achteruitgang van de genoemde wijken.

Bijdrage aan stedelijke programma's

De FUCA-exploitaties dragen bij tot het programma Stadsvernieuwing en Leefbaarheid.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

A. Jansen - 023 511 3410 - a.jansen@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Kredietaanvraag diverse projecten FUCA	Definitiefase	RB 183/2005	2005 240468	
Kredietaanvraag voorschot uitvoering nieuwbouw funderingsaanpak	Realisatiefase	RB 241/2006	2006 245725	
Kredietaanvraag fundering- en cascoherstel diverse panden in de Oude Amsterdamse buurt	Realisatiefase	9/2004	2004 218517	
Kredietaanvraag diverse projecten FUCA	Realisatiefase	183/2005	2005 240468	
Aanvullende kredietaanvraag sloop en sanering van 14 bestaande woningen aan de Herensingel	Realisatiefase	106/2005	2005 239917	

20110101 CONS consolidatie Fuca 027-028-029 Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari 2011			Start exploitatie Loopjaar Grex	2002 2011								
bedragen x €1.000,-		per einde totaal	31-12-2010 Boekwaarde	Prognose 2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
INVESTERINGSUITGAVEN												
1	Verwerving	6000	17.059	17.059								
2	Slopen, ontruimen, blinderen	6200	1.143	1.143								
3	Milieu onderzoek	6310	4	3	2							
4	Bodemsanering incl subsidie	6320	30	30								
6	Bouw rijpmaken	6400	1.279	1.279								
7	Woonrijpmaken	6520	5	5								
8	VTU, Planontwikkeling	1001	2.033	1.969	63							
13	Bijdrage aan derden	6510	1.989	1.989								
14	Overige uitgaven	6540	274	74	200							
Subtotaal 1 t/m 14			23.816	23.551	265							
OPBRENGSTEN												
21	Uitgifte woningbouw	8110	-16.759	-14.148	-2.611							
25	Bijdrage I.S.V.	8300	-6.105	-6.105	-77							
26	Bijdrage Gemeente	8800	-1.842	-1.842								
28	Bijdrage Rijk	8820	-108	-108								
29	Bijdrage derden	8900	-448	-448								
30	Overige opbrengsten	8200	-51	-51								
Subtotaal 21 t/m 30			-25.313	-22.702	-2.688							
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			-1.497	849	-2.423							
EXPLOITATIEUITGAVEN												
40	Rente vreemd vermogen	6600	2.802	2.602	200							
41	Tijdelijk beheer	6100	552	552								
Subtotaal 40 t/m 41			3.354	3.154	200							
Saldo uitgaven en opbrengsten			1.857	4.003	-2.223							
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow					1.780							
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011				1.769 tekort								

Complexnr: 027 FUCA Amsterdamse Buu			Loopjaar GrEx 2011								
Grondexploitatie per 1 januari 2011			Start exploitatie	01-01-2002							
			per 2011	31-12-2010	prognose						
bedragen x €1.000			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
INVESTERINGSUITGAVEN											
1	Verwerving		12.820	12.820							
2	Slopen, ontruimen, blinderen		728	728							
3	Milieu onderzoek		2		2						
4	Bodemsanering										
6	Bouwrijpmaken		1096	1096							
7	Woonrijpmaken		5	5							
8	VTU, Planontwikkeling		992	986	6						
13	Bijdrage aan derden		202	202							
14	Overige uitgaven		3	3							
Subtotaal 1 t/m 14			15.847	15.840	8						
OPBRENGSTEN											
21	Uitgifte woningbouw		-10.315	-9.718	-597						
25	Bijdrage I.S.V.		-3.694	-3.694							
26	Bijdrage Gemeente		-1842	-1842							
28	Bijdrage Rijk		-108	-108							
30	Overige opbrengsten		-32	-32							
Subtotaal 21 t/m 30			-15.991	-15.394	-597						
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			-144	445	-589						
EXPLOITATIE											
40	Rente vreemd vermogen		2.011	1890	121						
41	Tijdelijk beheer		95	95							
Subtotaal 40 t/m 41			2.106	1.984	121						
Saldo uitgaven en opbrengsten			1.962	2.430	-468						
Kasstroom					1.962						
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			1.869	tekort							

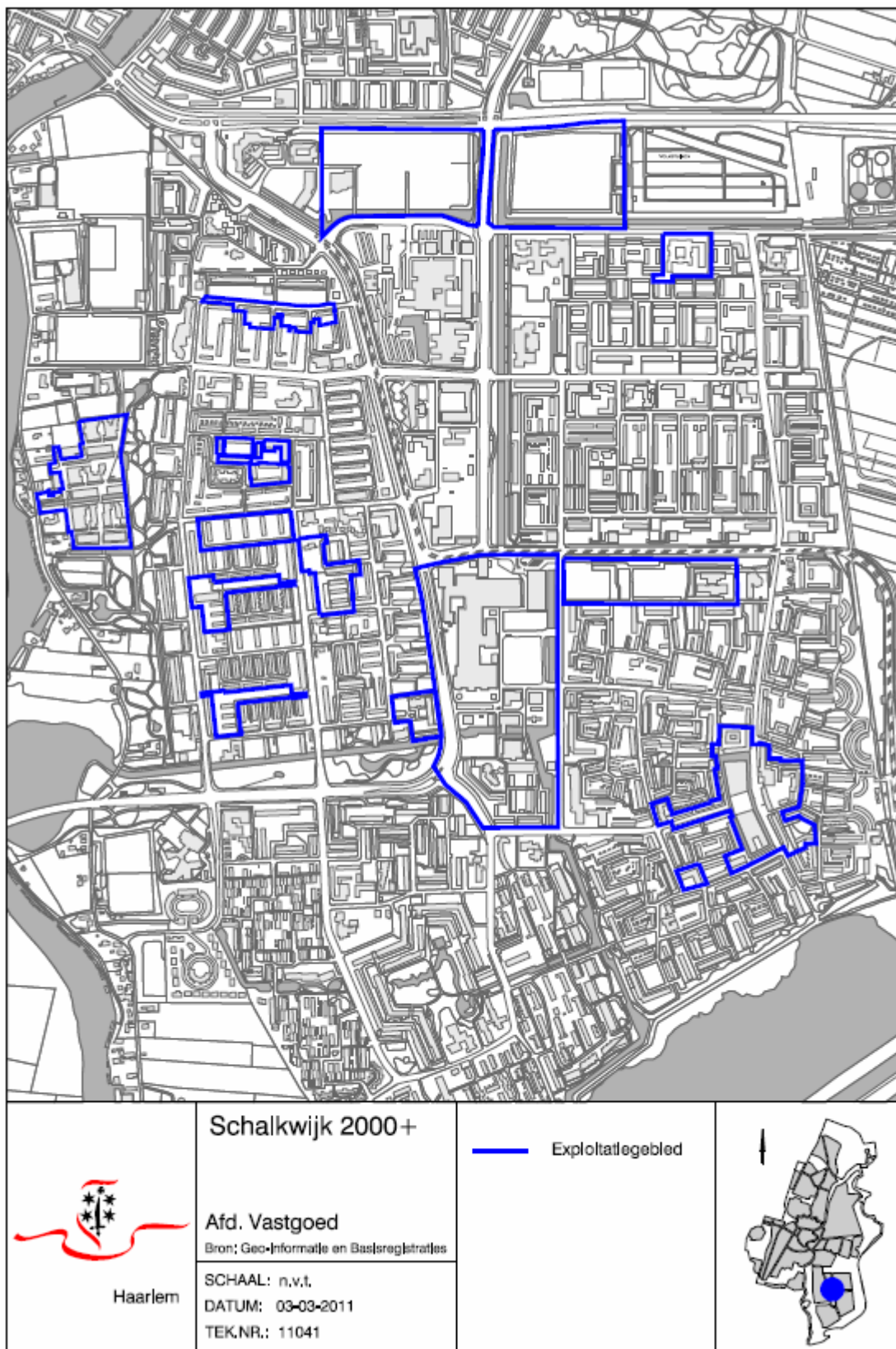
Complexnr: 028 FUCA Ld Buurt-Roz Prid			Loopjaar GrEx 2011							
Grondexploitatie per 1 januari 2011			Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1000			per 2011	31-12-2010	prognose					
			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving	3.911	3.911							
2	Slopen, ontruimen, blinderen	416	416							
3	Milieu onderzoek	3	3							
4	Bodemsanering	30	30							
6	Bouwrijpmaken	183	183							
8	VTU, Planontwikkeling	956	898	57						
13	Bijdrage aan derden	1786	1786							
14	Overige uitgaven	272	72	200						
Subtotaal 1 t/m 14		7.556	7.299	257						
OPBRENGSTEN										
21	Uitgifte woningbouw	-5.222	-3.208	-2.014						
25	Bijdrage I.S.V.	-2.411	-2.411	-77						
29	Bijdrage derden	-448	-448							
30	Overige opbrengsten	-19	-19							
Subtotaal 21 t/m 30		-8.100	-6.086	-2.091						
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-544	1.213	-1.834						
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	791	675	116						
41	Tijdelijk beheer	442	442							
Subtotaal 40 t/m 41		1.233	1.117	116						
Saldo uitgaven en opbrengsten		690	2.330	-1.717						
Kasstroom					613					
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			657 tekort							

Complexnr: 029 FUCA Wisselwoningen Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011								
		Start exploitatie	01-01-2002							
bedragen x €1.000		per 2011	31-12-2010	prognose						
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving	328	328							
8	VTU, Planontwikkeling	85	85							
Subtotaal 1 t/m 14		413	413							
OPBRENGSTEN										
21	Uitgifte woningbouw	-1222	-1222							
Subtotaal 21 t/m 30		-1.222	-1.222							
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN										
		-809	-809							
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen		38	-38						
41	Tijdelijk beheer	15	15							
Subtotaal 40 t/m 41		15	53	-38						
Saldo uitgaven en opbrengsten										
		-794	-756	-38						
Kasstroom										
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-756	opbrengst	-794						

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde

Project: 027-028-029 FUCA

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	3.112	3.061	3.048	1.681	2.462
VTU	1.970	1.946	1.928	1.932	2.033
overige kosten	20.656	20.880	20.506	20.858	19.322
subtotaal	25.738	25.887	25.482	24.471	23.817
grondopbrengsten	-14.703	-16.045	-17.592	-17.019	-16.759
overige inkomsten	-9.705	-10.015	-8.304	-8.304	-8.554
subtotaal	-24.408	-26.060	-25.896	-25.323	-25.313
exploitatiesaldo	2.092	2.327	2.533	3.016	3.354
eindresultaat EW	3.422	2.154	2.119	2.164	1.857
eindresultaat CW	3.259	2.051	2.018	1.964	1.769
eindjaar project	2009	2010	2012	2011	2011

3.9 Grondexploitatie Schalkwijk 2000+

Op 17 november 1999 heeft de gemeenteraad van Haarlem het Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ vastgesteld. Vervolgens heeft de gemeenteraad op 6 juni 2001 besloten om één grondexploitatie te openen ten behoeve van het gehele programma in het stadsdeel Schalkwijk.

De “Grondexploitatie Schalkwijk 2000+” is daarmee een financiële vertaling geworden van de ambities uit het Programma voor Schalkwijk.

Het Programma Schalkwijk 2000+ heeft een aanzienlijk aantal grote projecten onderhanden met grote investeringen en opbrengsten.

Stedenbouwkundig kan het stadsdeel als één geheel worden gezien. Dit betekent dat alle plannen en doelstellingen met elkaar verband houden. Problemen op de ene locatie kunnen worden afgezet tegen kansen op andere locaties. Om die reden is het gerechtvaardigd om voor het gehele gebied één grondexploitatie te openen.

Doordat de gemeenteraad in 2001 heeft besloten om voor het gehele Programma Schalkwijk 2000+ één grondexploitatie te openen, is het tevens mogelijk om de afzonderlijke saldi van de eindresultaten per complex (deelproject) met elkaar te verevenen. Ook kunnen binnen het gehele programma middelen worden gereserveerd voor onrendabele, doch noodzakelijke, bovenplanse ingrepen.

De grondexploitatie Schalkwijk 2000+ kent negen geopende deelcomplexen, waarvan enkele het komende jaar gesloten kunnen worden, omdat deze zijn of worden afgerond. Alle complexen, zoals hieronder staan vermeld, worden in de komende hoofdstukken afzonderlijk behandeld.

* Monacopad	Een nieuwbouw- en transformatieproject in samenwerking met een corporatie. Kwantitatief resultaat: circa 100 woningen. Dit deelproject is inmiddels gereed.
* Europawijk-Zuid	Een nieuwbouw- en transformatieproject in samenwerking met een corporatie. Kwantitatief resultaat: circa 220 woningen.
* 023 Haarlem	Een grote uitgiftelocatie in samenwerking met samenwerkende marktpartijen. Kwantitatief resultaat: circa 700 woningen, 17.000 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo) aan kantoren en voorzieningen als winkels, een kinderdagverblijf en een school.
* Nederlandlaan	Een nieuwbouw- en transformatieproject in samenwerking met een corporatie. Kwantitatief resultaat: circa 90 woningen. Dit deelproject is inmiddels gereed.
* Stadsdeelhart	Groot herstructureringsproject. Kwantitatief resultaat (in toegevoegde bvo's): circa 55.000 vierkante meter aan woningen, circa 8.000 vierkante meter aan maatschappelijke functies, circa 16.000 vierkante meter aan winkels en circa 8.000 vierkante meter aan kantoorruimten.
* Aziëweg	Een uitgiftelocatie in samenwerking met een corporatie. Kwantitatief resultaat: circa 170 woningen en 150 zorgplaatsen.
* Meerwijk-Centrum	Groot herstructureringsproject. Kwantitatief resultaat: circa 450 woningen, 3.000 vierkante meter aan winkels en 3.000 vierkante meter aan maatschappelijke voorzieningen.
* Schoolenaer	Een uitgiftelocatie in samenwerking met een commerciële ontwikkelaar. Kwantitatief resultaat: 119 woningen. Dit deelproject is inmiddels gereed.
* Doctorshof	Een uitgiftelocatie in samenwerking met een corporatie. Kwantitatief resultaat: circa 55 woningen. Dit deelproject is inmiddels gereed.
* Verzamelexploitatie SW2000+	Zie onder “Verzamelexploitatie”.

Functie verzamelexploitatie

In de Verzamelexploitatie SW2000+ staan investeringen beschreven, die niet direct in één deelcomplex-gebied liggen of op een andere manier niet aan één enkel project te koppelen zijn. Voorbeelden hiervan zijn: een reservering voor stedenbouwkundige knelpunten, een bijdrage voor een integraal waterplan en een omslagfonds ten behoeve van bovenwijkse voorzieningen. Dit is allemaal wel noodzakelijk om de leefbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte van Schalkwijk, over een breed invalsg gebied, voldoende impuls te geven. Meer hierover staat beschreven in het Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+.

Door deze integrale aanpak, moet in 15 jaar tijd een stadsdeel ontstaan, dat opnieuw tenminste 30 jaar mee kan.

Daarnaast heeft de verzamelexploitatie nog een erg belangrijke functie. De verzamelexploitatie fungeert in dit specifieke geval ook als een reserve. Dit betekent dat in de salderende grondexploitatie Schalkwijk 2000+ een buffer is ingebouwd.

Sinds 2005 doet de grondexploitatie Schalkwijk 2000+ geen aanspraak meer op de reserve grondexploitaties. Dit wordt veroorzaakt door de gunstig geprognosticeerde resultaten en de reservering, die in voldoende mate ten laste is gebracht van de verzamelexploitatie.

Voorziening in de grondexploitatie

Een grondexploitatie wordt in principe pas geopend, indien deze minimaal kostendekkend is. Een eventueel te verwachten negatief exploitatieresultaat moet bij aanvang van de grondexploitatie worden gedekt door een even zo grote voorziening ten laste van de Reserve grondexploitaties (in het geval van Schalkwijk 2000+ dus ten laste van de verzamelexploitatie).

Als uitgangspunt geldt, dat bij een grondexploitatie, waarbij sprake is van een te verwachten negatief exploitatieresultaat, hiervoor direct een voorziening moet worden getroffen. Hiermee wordt recht gedaan aan het voorzichtigheidsprincipe, dat stelt dat te verwachten verliezen direct tot uitdrukking moeten komen in een voorziening. Deze voorziening moet als een waardecorrectie in mindering worden gebracht op de boekwaarde van de betreffende grondexploitatie. Winstneming uit de grondexploitatie mag pas plaatsvinden, indien deze winst werkelijk is opgetreden. Ook als het geprognosticeerde eindresultaat een opbrengst laat zien, maar er nog investeringen gedaan moeten worden, dan moet de opbrengst volledig zeker gesteld worden tot aan het einde van het project.

Bij het opmaken van de jaarrekening wordt jaarlijks beoordeeld of de getroffen voorziening in orde is of moet worden aangepast.

De gemeente is in deze gehouden aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV, vanaf 17 januari 2003), de Haarlemse Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie (BGGE), geldig vanaf 8 juni 2007) en de onafhankelijke accountantsdienst van de gemeente.

Zoals gezegd, hoeft de grondexploitatie Schalkwijk 2000+, door de gunstige resultaatsverwachting en de reservering van een deel daarvan in de verzamelexploitatie, sinds 2005 geen aanspraak te doen op de Reserve grondexploitaties.

Het Programma Schalkwijk 2000+ dient ook een voorlopige voorziening aan te houden voor de gewaardeerde risicomponenten. De omvang van de noodzakelijke reservering voor investeringen en af te dekken risico's wordt bepaald door middel van een risico-inventarisatie. Sinds enige tijd past de gemeente deze systematiek toe in haar projecten. De actuele situatie wordt jaarlijks herzien. Op het moment van herzien, is het ook mogelijk om het moment van winstuitname te bepalen.

Financieel resultaat

Het geprognosticeerde eindresultaat van de grondexploitatie Schalkwijk 2000+ is positief. Echter, de grondexploitatie Schalkwijk2000+ dient de risico's in alle deelcomplexen zelf te dekken en zal bij eventuele tegenvallers geen aanspraak doen op de Reserve grondexploitaties. Er zijn in de periode tot 2017 nog veel factoren, die dwingen om voorzichtig om te gaan met de waardering van de risico's. Dit is de reden dat de grondexploitatie Schalkwijk 2000+ voorlopig geen dotatie zal doen aan de Reserve grondexploitaties.

Om een paar voorbeelden van actuele risico's te geven. De vertragingen bij de projecten Aziëweg en Schalkstad. In de afzonderlijke beschrijvingen van de complexen wordt hierop verder ingegaan.

Naar verwachting kan pas na 2017 worden beoordeeld of de grondexploitatie Schalkwijk2000+ enige vorm van winstuitname kan toelaten. Dit is reeds gemotiveerd in eerdere MPG's en de daarbij behorende nota's.

Kwalitatief resultaat

Per deelproject worden hierna de programma's beschreven.

In het geheel levert het Programma Schalkwijk 2000+ een belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave waar Haarlem voor staat. Ook ondersteunt het Programma Schalkwijk 2000+ de stad voor een belangrijk deel door de bouw of de verbetering van moderne functies op sociaal en economisch vlak (door kantoorruimten, retail en voorzieningen aan te brengen). Stedelijke vernieuwing is echter meer dan het realiseren van fysieke projecten. De fysieke doelen staan uiteindelijk ten dienste van de sociale, maatschappelijke en economische doelen van het stadsdeel. Hierbij moeten maatschappelijke voorzieningen in de pas lopen met nieuwbouw en renovatie. Bij dit alles worden burgers nauw betrokken. Het betreft verbeteringen van hun woonomgeving. En in die delen van de wijk, waar geen nieuwbouw of renovatie is gepland, blijft aandacht voor het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte. Hier lag en ligt een belangrijke opgave voor de komende jaren.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

Joeri Stork - 023 511 3367 - j.stork@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Vaststelling uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+	Initiatieffase	335/1999	1999 22232	
Grondexploitaties/voorbereidingskredieten Schalkwijk 2000+	Initiatieffase	105/2001	2001 189654	
Kredietkosten voor Schalkwijk 2000+	Initiatieffase	269/2002	2002 183072	
Krediet Schalkwijk 2000+	Uitvoeringsfase	007/2006	2006 245478	
Kredietaanvraag programmamanagement Schalkwijk voor de periode 2007-2008	Uitvoeringsfase	011/2007	2007 88315	

20110101 CONS SW2000			Start exploitatie		2002									
Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari 2011			Loopjaar Grex		2011									
bedragen x €1.000,-			per einde totaal	31-12-2010 Boekwaarde	Prognose									
					2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
INVESTERINGSUITGAVEN														
1	Verwerving	14.845	12.045	2.800										
2	Slopen, ontruimen, blinderen	1.314	1.314											
3	Milieu onderzoek	36	36											
5	Hoofdinfrastructuur	857	857											
6	Bouw rijpmaken	5.146	3.103	97	31	1.497	198	220						
7	Woonrijpmaken	13.725	4.451	2.230	2.931	4.113								
8	VTU, Planontwikkeling	21.602	16.294	978	694	1.716	447	467	223	227	232	323		
9	Dotatie Omslagfonds	834	65	127	643									
11	Dotatie Reserve Grondexploitatie	500		500										
13	Bijdrage aan derden	1.720	189	1.531										
14	Overige uitgaven	11.173	4.346	1.291	1.441	1.121	2.973							
Subtotaal 1 t/m 14		71.754	42.700	9.555	5.740	8.447	3.618	687	223	227	232	323		
OPBRENGSTEN														
21	Uitgifte woningbouw	-24.418	-14.669		-310	-9.439								
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-1.813	-1.813											
24	Uitgifte voorzieningen	67	567			-500								
25	Bijdrage I.S.V.	-2.596	-2.596											
26	Bijdrage Gemeente	-2.583	-170	-2.413										
27	Bijdrage Provincie	-350	-515	165										
28	Bijdrage Rijk	-1.200	-1.200											
29	Bijdrage derden	-4.557	-2.941	-1.028	-588									
30	Overige opbrengsten	-44.556	-20.488	-14.336	-2.023	-395	-123	-133	-58				-7.000	
Subtotaal 21 t/m 30		-82.005	-43.823	-17.612	-2.333	-10.923	-123	-133	-58				-7.000	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-10.251	-1.122	-8.057	3.407	-2.475	3.495	554	165	227	232	-6.677		
EXPLOITATIEUITGAVEN														
40	Rente vreemd vermogen	3.179	5.476	200	-110	55	-527	-379	-370	-380	-388	-396		
41	Tijdelijk beheer	-358	-358											
Subtotaal 40 t/m 41		2.821	5.117	200	-110	55	-527	-379	-370	-380	-388	-396		
Saldo uitgaven en opbrengsten		-7.430	3.995	-7.858	3.297	-2.421	2.968	175	-205	-153	-156	-7.073		
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow					-3.863	-566	-2.987	-19	156	-49	-202	-358	-7.430	
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-3.279	opbrengst											

3.9.1 Verzamelexploitatie Schalkwijk 2000+

In deze verzamelexploitatie zijn bestedingen aan projecten benoemd, die wel in het uitvoeringsprogramma Schalkwijk 2000+ zijn beschreven, maar die niet binnen het plangebied liggen van één van de deelcomplexen. Het grootste deel van de bestedingen heeft betrekking op bovenwijkse projecten.

In het Raadsbesluit 105/2001 is ingestemd met de begroting voor Schalkwijk 2000+. Hierin is naast het openen van de verschillende deelcomplexen, ook ingestemd met de administratieve inrichting van complex 048, de Verzamelexploitatie Schalkwijk 2000+. In dit complex staan de volgende bestedingen benoemd.

- Uren voor de begeleiding van het uitvoeringsprogramma;
- Besteding aan bovenwijkse voorzieningen door middel van een omslagfonds;
- Stedenbouwkundige knelpunten nader te benoemen;
- Een bijdrage aan het Masterplan Water Schalkwijk 2000+.

Bestedingen uit de verzamelexploitatie in de komende jaren

In 2007 is door middel van het Raadsbesluit 011/2007 een krediet goedgekeurd voor de kosten van het programmamanagement Schalkwijk in 2007 en 2008. Dit krediet wordt ten laste van de verzamelexploitatie geboekt. Dit krediet is inmiddels overschreden. Hierover zal aan de Raad in 2011 worden gerapporteerd bij een nieuwe kredietaanvraag voor het programmamanagement.

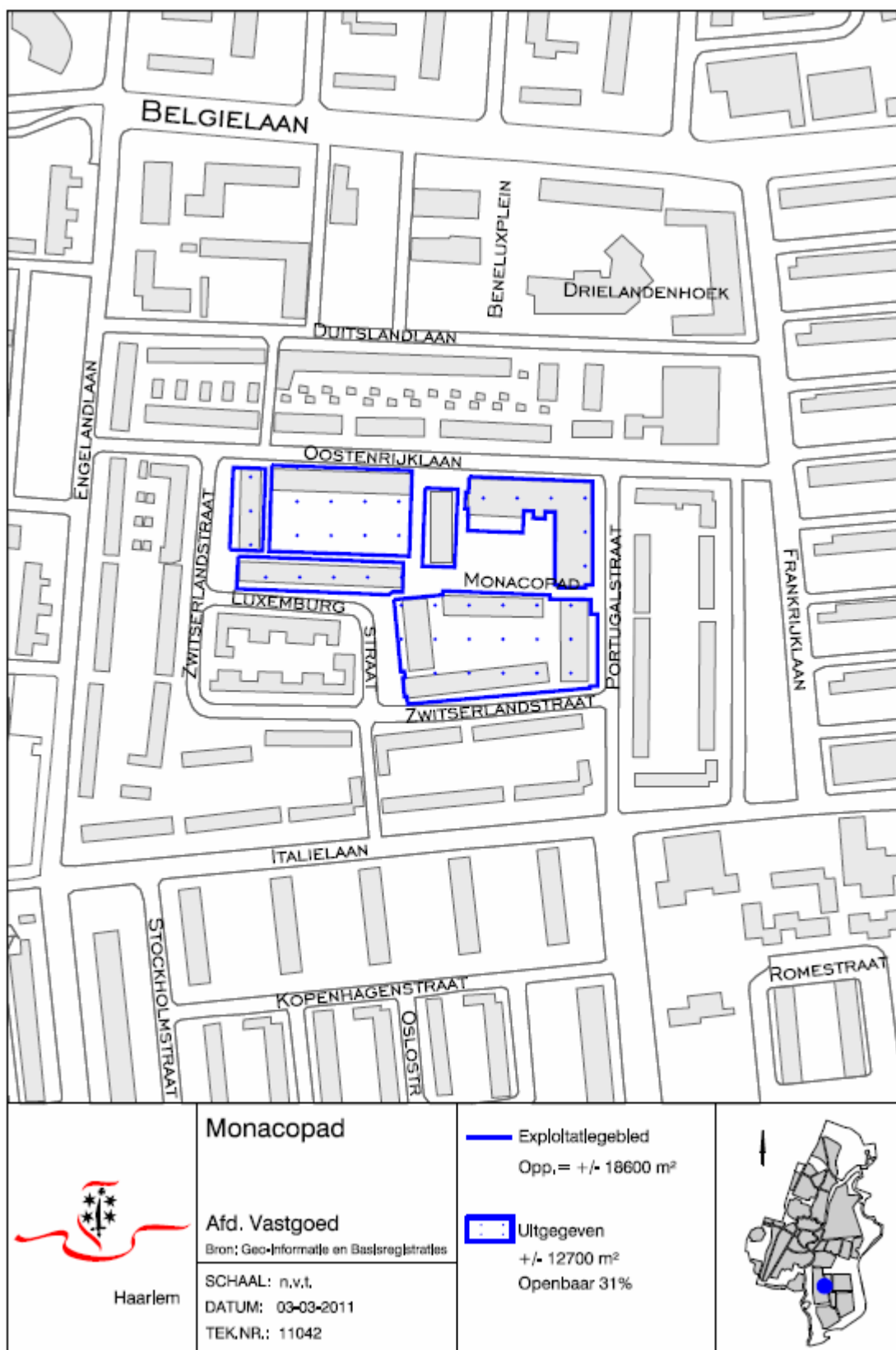
Vanuit de verzamelexploitatie worden de kosten voor het Masterplan Water Schalkwijk 2000+ voor 50 procent gefinancierd tot een maximum van 1,59 miljoen euro. Onder deze voorwaarde zal het Hoogheemraadschap de andere 50 procent financieren. Dit betekent dat het gezamenlijk budget (door de bijdrage van het ProgrammaSW2000+ en de bijdrage van het HHR) ca. 3,18 miljoen euro is. Het Masterplan Water Schalkwijk 2000+ wordt momenteel geactualiseerd. Zodra concrete voorstellen aan de orde zijn, dan zal een bijdrage uit dit fonds aan de raad worden voorgelegd.

Voor het oplossen van verschillende stedenbouwkundige knelpunten in de wijk is een fonds gereserveerd van circa 1,1 miljoen euro. Dit fonds is niet toereikend voor het oplossen van alle beschreven knelpunten, maar wordt zodanig als taakstellend beschouwd. Zodra bestemmingen voor dit fonds in beeld komen, dan zal dit aan de raad worden voorgelegd.

Het omslagfonds ten behoeve van bovenwijkse voorzieningen zal de komende jaren worden gevuld. De afzonderlijke deelprojecten dragen bij aan dit fonds door middel van een afdracht per vierkante meter ontwikkeling. Zodra bestemmingen voor dit fonds in beeld komen, dan zal ook dit aan de raad worden voorgelegd.

Complexnr: 048 SW2000 Verzamelexpl		Loopjaar GrEx	2011						
Grondexploitatie per 1 januari 2011		Start exploitatie	01-01-2002						
		per 2019	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1.000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	559	559						
8	VTU, Planontwikkeling	6.372	3.987	513	214	219	214	219	1.006
14	Overige uitgaven	3.563	-2.774	1.121	1.121	1.121	2.973		
Subtotaal 1 t/m 14		10.495	1.773	1.635	1.336	1.340	3.187	219	1.006
OPBRENGSTEN									
29	Bijdrage derden	-1.269	-1.269						
30	Overige opbrengsten	-3.604	-2.918	-356		-272			-58
Subtotaal 21 t/m 30		-4.873	-4.187	-356		-272			-58
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		5.622	-2.415	1.279	1.336	1.068	3.187	219	948
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	308	-651	-140	-83	-21	32	193	979
41	Tijdelijk beheer	260	260						
Subtotaal 40 t/m 41		568	-391	-140	-83	-21	32	193	979
Saldo uitgaven en opbrengsten		6.190	-2.806	1.138	1.252	1.047	3.219	411	1.927
Kasstroom				-1.667	-415	632	3.851	4.262	6.190
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		3.990 tekort							

3.9.2 Monacopad

Ruimtelijke analyse

Het project Monacopad is een herontwikkelingsproject van het bestaande gebied. In 2005 is er door de gemeente een Multifunctioneel Centrum gerealiseerd met 20 bovengelegen appartementen. Daarnaast zijn door de woningcorporatie Elan 40 nieuwbouwappartementen gebouwd en werden oude appartementen omgebouwd tot 36 eengezinswoningen. In 2007 is de bouw daarvan voltooid.

Monacopad betreft een project waarvoor afspraken zijn gemaakt in het kader van de raamovereenkomst "Transformatie Haarlemse Woonwijken". Dit houdt in dat de corporatie meebetaalt aan de inrichting van het openbaar gebied. Omdat de realisatie van het vastgoed van de woningcorporatie Elan de nadruk heeft in dit project, voerde Elan ook het projectleiderschap uit en contracteerde zij de benodigde aannemers.

Status van het project

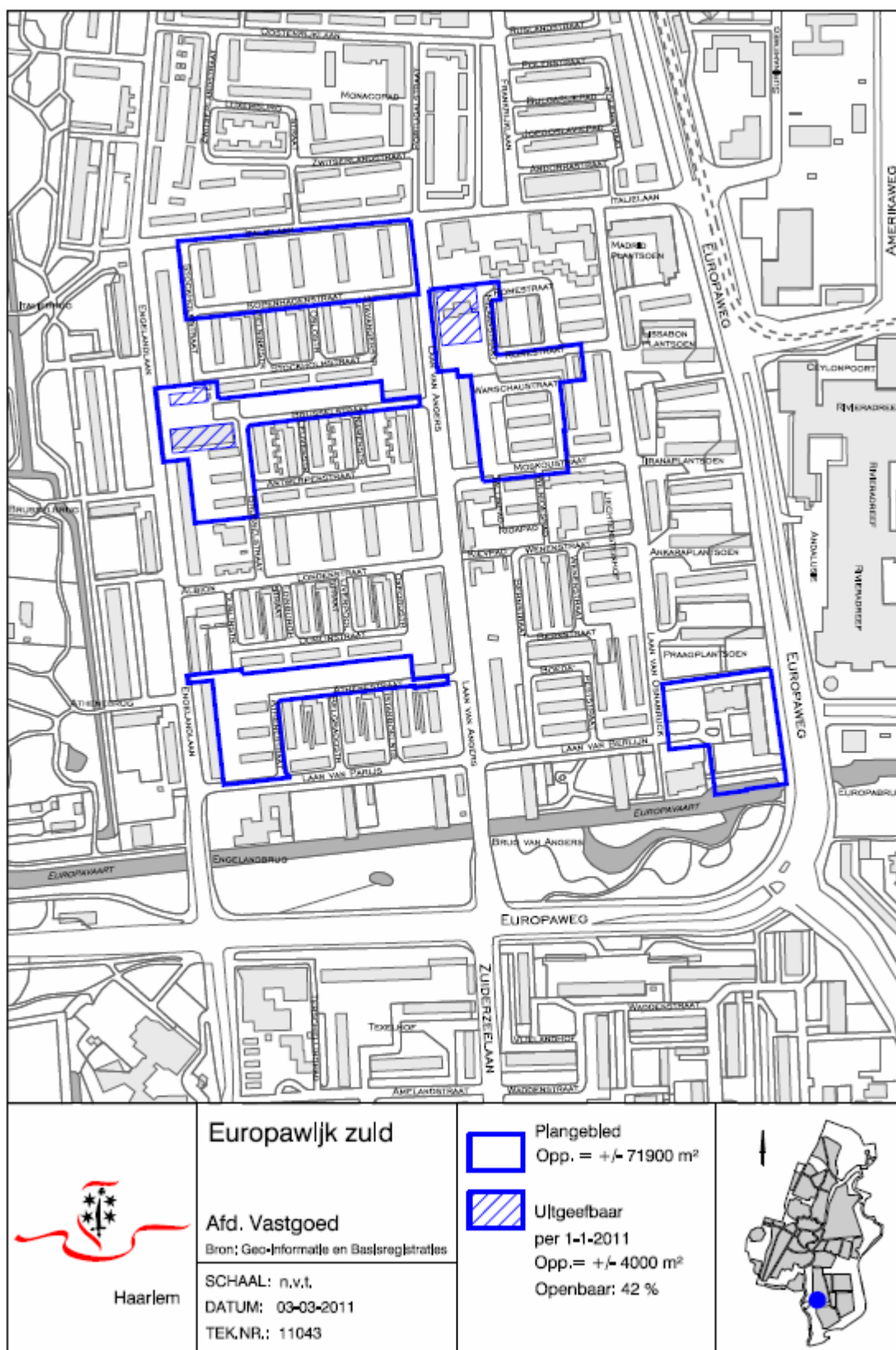
De nieuwbouw is opgeleverd en het woonrijp maken is gereed.

Het project zal administratief worden afgehandeld en de raad zal gevraagd worden om deze grondexploitatie dit jaar te liquideren.

Financieel resultaat

Het resultaat bestaat per 1 januari 2011 uit een tekort van 181.000 euro.

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit					
Project: 035 Monacopad					
Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.583	1.561	1.604	1.561	1.561
VTU	226	223	224	224	224
overige kosten	37	36	36	36	36
subtotaal	1.846	1.820	1.864	1.821	1.821
grondopbrengsten	-980	-980	-980	-980	-980
overige inkomsten	-647	-691	-647	-647	-647
subtotaal	-1.627	-1.671	-1.627	-1.627	-1.627
exploitatiesaldo	-37	-29	-23	-13	-13
eindresultaat EW	182	120	214	181	181
eindresultaat CW	174	115	129	181	181
eindjaar project	2009	2010	2012	2009	2009

3.9.3 Europawijk-Zuid

Ruimtelijke analyse

Project Europawijk-Zuid is gesitueerd in Schalkwijk en is fysiek begrensd door het Engelandpark, de Italiëlaan en de Europaweg.

Status van het project

Het project bestaat uit sloop- en/of nieuwbouwwoningen, nieuwbouw van sociale huurwoningen en de herinrichting van het openbaar gebied rondom de bouwlocaties.

Het project heeft zijn start gekregen met de "Samenwerkingsovereenkomst Europawijk-Zuid" tussen de woningcorporaties PréWonen en Ymere. Het doel van deze overeenkomst is om voor 2015 de vastgestelde herstructureringsopgave voor de betreffende wijk te realiseren op basis van de "Toekomstvisie Europawijk-Zuid" (december 2005, SO/PM/2005/976).

Italiëlaan (Blokken 1 tot en met 4)

Hiervan is onzeker wanneer de corporatie (PréWonen) de bouw start. Vooralsnog is op aangeven van de corporatie als prognose in de grondexploitatie nu 2013 aangehouden. Dit is een jaar naar achter verschoven ten opzichte van vorig jaar.

Brusselstraat (Blok 6)

Op deze locatie zijn 18 middeldure huurappartementen gepland. Hiervoor is nog geen realisatieovereenkomst gesloten.

Brusselstraat TOC (Blok 7)

Het Turks OuderenCentrum is gereed en opgeleverd.

Athenestraat (Blok 10)

Op deze locatie zijn 27 woningen gereed en opgeleverd.

Romestraat/Warschastraat (Blok 12)

Op deze locatie zijn 34 woningen gereed en opgeleverd.

Laan van Berlijn (Blok 14)

Op deze locatie zijn 48 woningen en kantoorruimte gereed en opgeleverd.

De gezamenlijke locatie Yarden - Prisma

Op de hoek van de Laan van Angers en de Italiëlaan staat het gebouw van het voormalige uitvaartcentrum Yarden. Ten zuiden van het uitvaartcentrum bevindt zich het Prismagebouw.

Op deze locatie (loc. 11) is een ontwikkeling beoogd die nog verder uitgewerkt moet worden. In maart 2010 is de ontwikkeling van een gebiedsvisie voor Europawijk-Noord gestart waarbij deze locaties (voormalige Yarden en locatie 11) een rol spelen. Wellicht zal voorgesteld worden om locatie 11 met zijn opbrengstverwachting uit het complex te halen en te zijner tijd onder te brengen in een mogelijk door de raad nieuw te openen exploitatie (Europawijk-Noord).

Integrale Vernieuwing Openbare Ruimte Europawijk-Zuid

In het Wijkcontract Europawijk 2008-2010 is door het gemeentebestuur, de corporaties en onder andere de wijkraad, afgesproken om de regie op de veiligheid en de leefbaarheid te vergroten. Er is vastgelegd dat de buitenruimte integraal wordt opgeknapt, dat het achterstallige onderhoud wordt weggewerkt en dat achterstanden worden voorkomen.

In januari 2009 is het college gestart met het maken van plannen voor de openbare ruimte van Europawijk-Zuid. In deze plannen staat het integraal vernieuwen en dus het op niveau brengen van de openbare ruimte van de gehele wijk Europawijk-Zuid, centraal. In de raadsvergadering van 22 december 2009 is deze doelstelling bevestigd en besloten om ook de delen in Europawijk-Zuid, die zich tussen de transformatie-locaties bevinden, aan te pakken.

Het bovenstaande project heeft de naam IVOREZ (Integrale Vernieuwing Openbare Ruimte Europawijk-Zuid) gekregen en het complex 036 maakt hiervan deel uit.

Ter verduidelijking, het project IVOREZ betreft de integrale vernieuwing van de openbare ruimte in Europawijk-Zuid waarin ook de openbare ruimte tussen de transformatiegebieden, de Europavaart en het Heempark worden meegenomen. De project- en programmegebieden worden dus integraal vernieuwd.

Beide initiatieven worden tijdens de uitvoering op elkaar afgestemd.

Financieel resultaat

De grondexploitatie (het complex) is destijds geopend met een neutraal geprognosticeerd financieel eindresultaat (geen negatief danwel positief saldo). Momenteel is nog steeds reëel te verwachten dat dit resultaat gehaald wordt. Per jaarschijf kan door mee- en tegenvallers dit geprognosticeerd eindresultaat enigszins fluctueren.

Europawijk-Zuid is een deelproject (complex) van het Programma Schalkwijk 2000+. Het financiële eindresultaat van Europawijk-Zuid is onderdeel van de geconsolideerde grondexploitatie van het Programma Schalkwijk 2000+.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Vastgoedlocatie	Aant. woningen sloop	Aant. woningen nieuwbouw
Italiëlaan (Blokken 1 t/m 4)	105	134
Brusselstraat (Blok 6)	0	18
Brusselstraat TOC (Blok 7) is gerealiseerd	5	30
Brusselstraat (Blok 8)	15	18
Athenestraat (Blok 10)	15	27
Romestraat (Blok 11), stil gelegd	0	2)
Romestraat/Warschastraat (Blok 12)	49	36
Laan van Berlijn (Blok 14)	0	48
Openbare ruimte:		
Herprofilering Laan van Angers		
Aanleg 3 langzaam verkeersroutes		
Herinrichting openbare ruimte rond vastgoedprojecten		
Bijdrage aan Engelandlaan, inrichting 30 km-gebied		

Bijdrage aan stedelijke programma's

Binnen het Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ zijn de genoemde deellocaties in Europawijk-Zuid neergezet als ontwikkellocaties ten behoeve van woningbouw in diverse segmenten en maatschappelijke doeleinden. Deze ontwikkelingen passen ook binnen de sociale doelstelling van het Programma Schalkwijk 2000+.

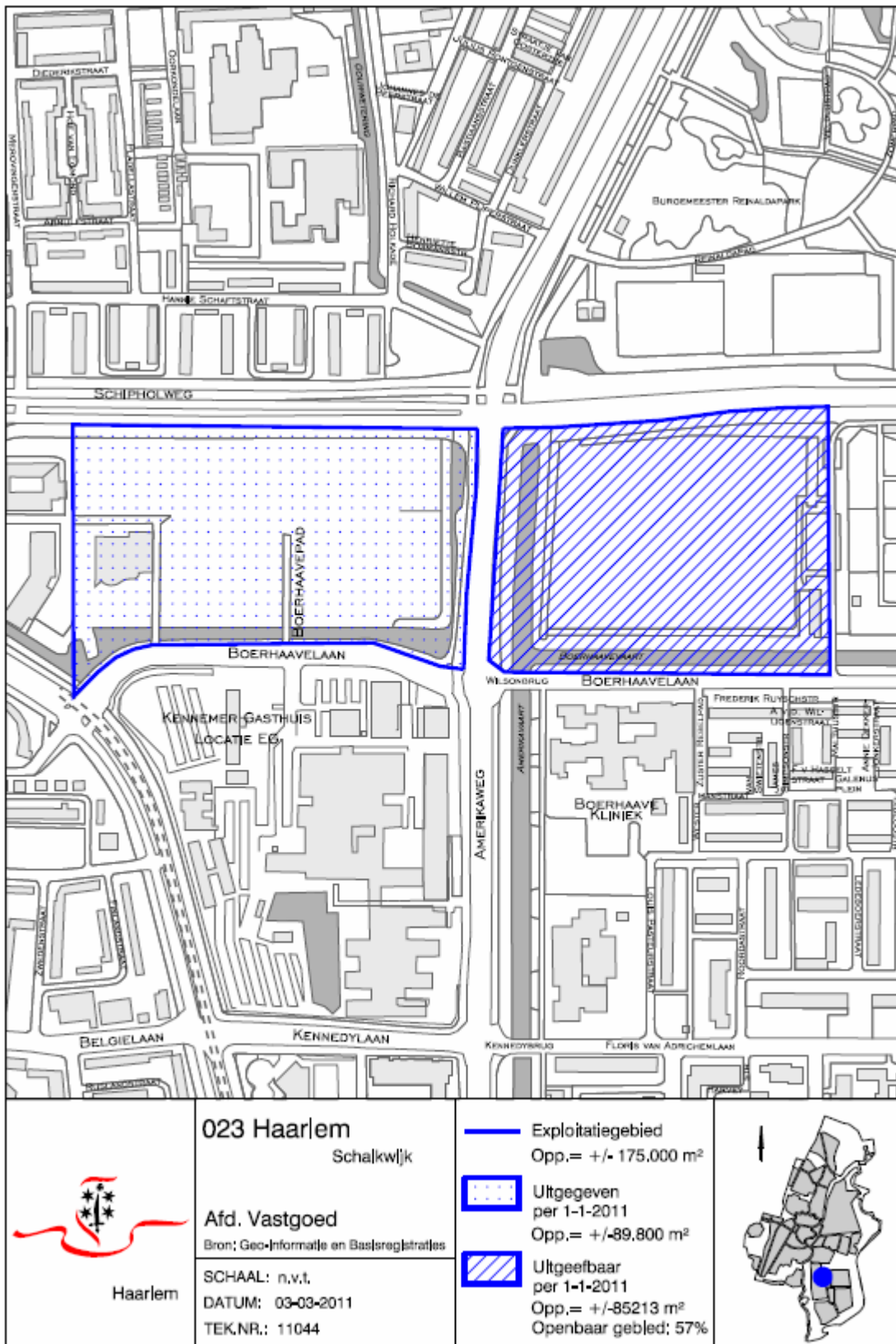
Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Vorbereidingskredieten Schalkwijk 2000+	Initiatiefase	105/2001	2001 189654	
Vorbereidingskrediet project herontwikkeling Europawijk-Zuid	Vorbereidingsfase	240/2002	2002 183649	
Vaststelling grondexploitatie en kredietaanvraag Europawijk-Zuid	Definitiefase	184/2006	2006 246035	
Kredietverlening Impulsgelden Europawijk-Zuid en terugtrekken bouwplannen voor Brusselstraat en Athenestraat	Uitvoeringsfase	082/2008	2008 87226	
Uitvoeringskrediet Europawijk 2000-2010	Uitvoeringsfase	192/2008	2008 180639	
Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk-Zuid; vrijgeven Voorlopig Ontwerp	Vorbereidingsfase		2009 89788	Complex 036 wordt deel van IVOREZ
Vaststellen Definitief Ontwerp en aanvraag krediet "Integrale Vernieuwing Openbare Ruimte Europawijk-Zuid" (IVOREZ) fase I en II	Vorbereidings- en uitvoeringsfase		2009 199325	Complex onderdeel geworden van IVOREZ
Kredietaanvraag Fase III en IV Integrale vernieuwing openbare ruimte Europawijk Zuid (IVOREZ)	uitvoeringsfase		2010 109940	

Complexnr: 036 SW2000 Europawijk-Z Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2005							
bedragen x €1.000		per 2013	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
7	Woonrijpmaken	6.547	351	1600	2.609	1986			
8	VTU, Planontwikkeling	1938	1338		100	500			
14	Overige uitgaven	800	480		320				
Subtotaal 1 t/m 14		9.285	2.169	1.600	3.029	2.486			
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-1713	-1402		-310				
24	Uitgifte voorzieningen	-500				-500			
25	Bijdrage I.S.V.	-1610	-1610						
28	Bijdrage Rijk	-800	-800						
29	Bijdrage derden	-1400	-162	-650		-588			
30	Overige opbrengsten	-2.954		-1054	-1900				
Subtotaal 21 t/m 30		-8.976	-3.974	-1.704	-2.210	-1.088			
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		309	-1.805	-104	819	1.399			
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-374	-103	-96	-106	-70			
41	Tijdelijk beheer	-5	-5						
Subtotaal 40 t/m 41		-378	-107	-96	-106	-70			
Saldo uitgaven en opbrengsten		-70	-1.913	-200	714	1.329			
Kasstroom				-2.112	-1.399	-70			
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-60 opbrengst							

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 036 Europawijk-zuid

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	3.180	3.427	5.848	6.729	6.547
VTU	1.475	1.654	2.287	1.937	1.938
overige kosten	904	800	800	800	800
subtotaal	5.559	5.881	8.935	9.466	9.285
grondopbrengsten	-2.230	-1.745	-2.225	-2.212	-2.212
overige inkomsten	-3.054	-2.977	-6.432	-6.636	-6.764
subtotaal	-5.284	-4.722	-8.657	-8.848	-8.976
exploitatiesaldo	-302	-119	-332	-199	-378
eindresultaat EW	-27	1.040	-54	419	-70
eindresultaat CW	-22	898	-44	345	-60
eindjaar project	2010	2010	2012	2013	2013

3.9.4 023 Haarlem

Status van het project

Het totale plangebied beslaat 177.220 vierkante meter. Hiervan zal 28.700 vierkante meter worden gehandhaafd. Van de overige grond is circa 45 procent uitgeefbaar, 33 procent zal worden besteed aan verhardingen, 10 procent aan groen en 12 procent zal gebruikt worden voor water. In 2005 werd de besluitvorming met betrekking tot de vestiging van de VMBO-school op 023 definitief. Bij elkaar zullen 702 woningen worden gerealiseerd (sociaal, middelduur en vrije sector), 17.100 vierkante meter aan kantoren, een winkel, een kinderdagverblijf en de VMBO-school.

De betrokken marktpartijen Slokker Vastgoed, Bouwfonds, BAM en Ymere hebben een gezamenlijke onderneming opgericht, met de naam "Ontwikkelingsmaatschappij 023 C.V.". Eind 2007 is een overeenkomst met de partijen getekend (RB 242/2007) ten behoeve van de ontwikkeling van het plangebied.

In 2008 is de eerste fase, het westelijk deel, uitgegeven. Uitgifte van het oostelijk deel is op verzoek van de ontwikkelaar uitgesteld tot juli 2011. De ontwikkelaar betaalt sinds juli 2009 tot juli 2011 hierover een rentevergoeding. Tevens wordt nog overleg gevoerd over het tijdstip van de slotbetaling in verband met de vertraging in de planning van de realisatie.

Een bijzonder kenmerk van de overeenkomst is dat de Ontwikkelingsmaatschappij 023 C.V. de gebieden niet alleen gaat bebouwen, maar ook de toekomstige openbare ruimte, waaronder ook het water en het groen, zal aanleggen voor eigen rekening en risico. Dit wordt kwalitatief bewaakt door de gemeente maar de gemeente draagt niet meer bij in de kosten van deze werkzaamheden. Alle bouwactiviteiten zijn inbegrepen, met uitzondering van de activiteiten, waarvan vooraf de omvang niet reëel ingeschat en dus afgeprijsd konden worden, zoals saneringskosten.

De kavel ten behoeve van de VMBO-school was geen onderdeel van de gronduitgifte. De VMBO-school is inmiddels in gebruik worden genomen.

De realisatie van woningen en kantoren kent inmiddels een aanzienlijke vertraging als gevolg van de economische situatie. De verwachting is dat, afhankelijk van de voorverkoop, in het voorjaar van 2011 zal worden gestart met de bouw van woningen aan de Boerhaavelaan. Voor de bouw van kantoren kan nog geen realistische planning worden afgegeven. Tijdens het vervaardigen van dit MPG is de gemeente met de Ontwikkelingsmaatschappij 023 in gesprek over oplossingen om het, volgens de Ontwikkelingsmaatschappij 023, gestrande project vlot te trekken.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Woningbouw (in totaal 702 woningen, verdeeld in de volgende segmenten).

Sociaal huursegment	52 appartementen	28 grondgebonden woningen
Huursegment midden	70 appartementen	34 grondgebonden woningen
Vrije sector	212 appartementen	297 grondgebonden woningen

Kantoren: 17.100 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo).

Maatschappelijke voorzieningen: een school, een winkel en een kinderdagverblijf.

Financieel resultaat

De werkelijke grondexploitatie wordt gedragen door de Ontwikkelingsmaatschappij 023 C.V. De gemeentelijke grondexploitatie kent alleen verschillende investeringen, die buiten het contract vallen, en inkomsten, conform de overeenkomst. Het geprognosticeerde resultaat van de gemeentelijke grondexploitatie bedraagt 13,7 miljoen euro aan contante waarde per 1 januari 2011.

Risico's

- De kwalitatieve randvoorwaarden en uitgangspunten zijn volledig opgenomen in de overeenkomst en worden tijdens het proces uitvoerig bewaakt door de gemeente.
- Kostenoverschrijdingen voor de gangbare en in de overeenkomst gedefinieerde activiteiten zijn met deze constructie afgewend.

De omvang en aard van enkele activiteiten konden bij de uitwerking van de overeenkomst onvoldoende exact bepaald worden om onderdeel te laten uitmaken van de overeenkomst met de Ontwikkelmaatschappij 023. Te denken valt bijvoorbeeld aan maatregelen voor eventuele bodemsanering en nader uit te werken geluidsbeperkende maatregelen op de Schipholweg.

Bijdrage aan stedelijke programma's

023 Haarlem is onderdeel van Schalkwijk 2000+. Het resultaat van 023 Haarlem is gereserveerd en telt, zoals in de inleidende tekst van dit MPG is beschreven, eerst in op de consolidatie van alle projecten van het programma Schalkwijk 2000+. Zoals zichtbaar is in de consolidatie van Schalkwijk 2000+, vormt de opbrengst uit de grondexploitatie van 023 een essentieel component van het resultaat van Schalkwijk 2000+.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Schipholweg e.o.: deelplan Noordstrook Schalkwijk, Topsport- en evenementenhal		CB	1999 221340	
Startnotitie en eerste aanpak Noordstrook Schalkwijk	Vorbereidingsfase	CB	2000 186141	
Grondexploitaties/vorbereidingskredieten Schalkwijk 2000+	Definitie- en vorbereidingsfase	105/2001	2001 189654	
Uitvoeringskrediet bouwrijp maken westelijk 023 Haarlem	Realisatiefase	176/2004	2004 218308	
Projectopdracht initiatief fase twee nieuwe VMBO-scholen	Initiatief fase	243/2004	2004 218472	
Masterplan 023 Haarlem definitief	Ontwerpfase	196/2005	2005 240104	
Vaststellen Voorlopig Ontwerp en kredietaanvraag herinrichting Nol Houtkamp sportcomplex	Ontwerpfase	168/2006	2006 245624	
Koopovereenkomst tussen de gemeente Haarlem en de ontwikkelmaatschappij 023 Haarlem C.V.		242/2007	2007 227049	
Vaststelling bestemmingsplan "Haarlem 023"		2009 /186957	2009 186957	
Uitvoeringskrediet 2010-2012 project 023 Haarlem		2010/ 380596	2010 380596	

Complexnr: 037 "023" Haarlem Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002						
bedragen x €1.000			per 2019	31-12-2010	prognose				
			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015
									2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	1980	1980						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	323	323						
3	Milieu onderzoek	36	36						
5	Hoofdinfrastructuur	33	33						
6	Bouwrijp maken	3.646	1.653	47	31	1.497	198	220	
8	VTU, Planontwikkeling	4.572	3.376	273	213	228	233	249	
9	Dotatie Omslagfonds	643			643				
13	Bijdrage aan derden	1055		1055					
14	Overige uitgaven	6.640	6.640						
Subtotaal 1 t/m 14		18.928	14.041	1.375	887	1.726	431	468	
OPBRENGSTEN									
24	Uitgifte voorzieningen	-1345	-1345						
29	Bijdrage derden	-1010	-1010						
30	Overige opbrengsten	-33.489	-13.061	-12.926	-123	-123	-123	-133	-7.000
Subtotaal 21 t/m 30		-35.845	-15.417	-12.926	-123	-123	-123	-133	-7.000
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-16.916	-1.376	-11.551	764	1.603	308	335	-7.000
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-3.184	1722	-37	-616	-609	-559	-571	-2.514
41	Tijdelijk beheer	-1078	-1078						
Subtotaal 40 t/m 41		-4.262	643	-37	-616	-609	-559	-571	-2.514
Saldo uitgaven en opbrengsten		-2.179	-733	-11.587	148	994	-251	-236	-9.514
Kasstroom				-12.320	-12.171	-11.177	-11.429	-11.665	-2.179
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011				-13.652	opbrengst				

**MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit**

Project: 037 "023" Haarlem

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	18.744	1.883	1.887	3.537	3.646
VTU	5.135	2.673	4.638	5.065	4.572
overige kosten	10.419	9.708	10.981	10.305	10.710
subtotaal	34.298	14.264	17.506	18.907	18.928
grondopbrengsten	-40.807	705	-1.345	-1.345	-1.345
overige inkomsten		-32.789	-32.260	-34.399	-34.500
subtotaal	-40.807	-32.084	-33.605	-35.744	-35.845
<i>exploitatiesaldo</i>	<i>1.488</i>	<i>-1.639</i>	<i>-2.594</i>	<i>-1.758</i>	<i>-4.262</i>
eindresultaat EW	-5.021	-19.459	-18.693	-18.595	-21.179
eindresultaat C W	-4.129	-14.520	-13.949	-13.876	-13.652
eindjaar project	2010	2013	2013	2015	2019

3.9.5 Schalkstad

Status van het project

In oktober 2003 werd door ING RED, de Collectieve Vereniging van Eigenaren van het winkelcentrum (CVvE) en gemeente een ontwikkelings- en realisatieovereenkomst gesloten voor het ontwikkelen van een stadsdeelhart in Schalkwijk. Per 1 oktober 2009 werd deze samenwerking door de gemeente verbroken in verband met wanprestatie van ING. De gemeente heeft hierbij een schadeclaim ingediend. Hierop werd door ING en gemeente uitvoerig onderhandeld over de voorwaarden waaronder het contract kon worden ontbonden. Deze gesprekken hebben geleid tot een overeenstemming waarbij eigendom en rechten van het door partijen gemaakte plan en andere producten aan CVvE en gemeente vervallen, het onroerend goed dat door ING voor het project is verworven wordt overgedragen aan de gemeente en een schikkingsbedrag voor kosten en schades wordt uitgekeerd aan CVvE en gemeente. Dit tegen een finale kwijting voor alle partijen. Het bestuur van de Collectieve Vereniging van Eigenaren (CVvE) van het stadsdeelhart onderschreef het gemeentelijke besluit in deze.

Na de breuk onderzochten de CVvE en de gemeente de mogelijkheden om samen met het plan verder te gaan, met als uitgangspunt, dat beide partijen de regie zullen voeren over het gehele plan. Hierbij zal een faciliterend grondbeleid uitgangspunt zijn. Daarnaast is het voornemen om het totale plangebied in kleinere deelgebieden op te delen en die afzonderlijk aan te besteden en te ontwikkelen. Het project Schalkstad wordt hierdoor in feite een regieprogramma, waarin deelprojecten worden ondergebracht. Door deze aanpak ontstaan meer kansen voor zelfrealisatie door de huidige eigenaren (minder verwervingskosten en er is sprake van gemotiveerde deelnemers). Bovendien wordt door schaalverkleining de aanbesteding en de realisatie van programmaonderdelen voor meer partijen bereikbaar. Ook kan door de verdeling in deelprojecten beter worden gefaseerd en gereageerd op ontwikkelingen in de markt. Deze nieuwe aanpak in fasen is in de huidige markt aanzienlijk kansrijker dan een nieuwe aanbesteding van het gehele project ineens.

Voor de uitvoering van het plan is door de CVvE en de gemeente in 2010 onderzocht welke PPS-constructie het best aansluit op de wensen en behoeftes van beide partijen. Dit jaar zal aan het College en de Raad het voorstel worden gepresenteerd.

Uitvoering

In het voorjaar van 2011 zal zeer waarschijnlijk aan de Gemeenteraad de te hanteren nieuwe werkwijze worden voorgesteld. Bij instemming door de Raad kan daarna direct gestart worden met het uitwerken en ontwikkelen van het stedenbouwkundigontwerp, het plan.

Financieel resultaat

Na het beëindigen van de samenwerking met ING zijn de kosten, die de gemeente gedurende de periode van 2003 tot aan de breuk met de ING in september 2009 heeft gemaakt, door de Gemeente Haarlem bij ING geclaimd. Uiteindelijk is de Gemeente Haarlem met ING tot een schikking gekomen. Over het onderhandelingsresultaat heeft de Raad in november 2010 besloten. Samenvattend komt e.e.a. op het volgende neer: ING betaalt aan de Gemeente Haarlem € 4.375.000,-- vergoeding en de Gemeente Haarlem neemt de door ING voor het plan verworven panden over voor € 2.800.000,--.

In complex 041 is in het MPG 2010 een geprognosticeerd tekort van € 5,8M gepresenteerd. Dit kwam omdat reeds het vorige jaar de te verwachten inkomsten in het complex verwijderd zijn omdat toen al duidelijk was dat de samenwerkingsovereenkomst met ING definitief verbroken zou worden. Daarmee verdween eveneens de rechtvaardiging inkomsten à 10 miljoen euro te presenteren. Dit bedrag was overeengekomen in de realisatieovereenkomst met de ING.

In 2010 is wel gewerkt aan nieuwe een samenwerkingsvorm, maar zolang er nog geen nieuwe overeenkomst is zullen er geen inkomsten in dit complex geprognosticeerd worden. Theoretisch is het nog mogelijk dat de Raad gevraagd wordt dit complex te sluiten.

Door de afwikkeling van de schadeclaim met ING in 2010, is de huidige boekwaarde van het complex en het geprognoseerd "eindresultaat" verbeterd. De grote mutaties die hebben plaatsgevonden en nog in 2011 zullen plaatsvinden zijn de volgende:

2010: inkomsten 4,375 miljoen van ING,

2011: kosten 2,8 miljoen voor aankoop van panden ING, inkomsten 1,9 miljoen door tijdelijk verplaatsen van de panden van ING naar VastgoedBeheer tot het moment dat deze locaties ontwikkeld worden.

Risico's

- Door de keuze van de nieuwe uitvoeringsvorm in de vorm van de PPS, zal de gemeente financieel minder risico's lopen, misschien met uitzondering van de termijn, waarop de inkomsten van de grondinbreng kunnen worden verwacht.
- Kwalitatief is de gemeente wel verbonden met het slagen van de PPS. Indien deze niet of maar gedeeltelijk slaagt, dan zal in diezelfde mate het nagestreefde ruimtelijke programma moeten inboeten. Een slagvaardige organisatie zal dit risico moeten beperken. Voor wat betreft de PPS zal de gemeente een meerderheidsaandeel in de besluitvorming krijgen. Door de samenwerking met de Collectieve Vereniging van Eigenaren (CVvE) is de PPS gewaarborgd van een optimale motivatie voor het plan.
- In de PPS heersen de wel 'gebruikelijke' risico's die gepaard gaan met een intensieve herontwikkeling van een winkelcentrum dat in gebruik is.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Het uitgangspunt voor het programma is het vastgestelde Stedenbouwkundige Definitieve Ontwerp en zal zich voorlopig kunnen richten op de hoeveelheden in de onderstaande tabel. De hoeveelheden moeten gezien worden als toegevoegde m²'s aan de bestaande situatie.

Functie	Programma in aantal of vierkante meter bvo
Woningen (circa):	55.000 m ²
Maatschappelijke functies (circa):	8.000 m ²
Winkels (circa):	16.000 m ²
Kantoren (circa):	8.000 m ²
Toename parkeervoorzieningen voor de diverse functies	

Bijdrage aan stedelijke programma's

Schalkstad is een deelproject van Schalkwijk 2000+. Het resultaat, dat voorlopig een aanzienlijk tekort aangeeft, totdat de nieuwe plannen concreet kunnen worden gekapitaliseerd, wordt ingeteld in de geconsolideerde grondexploitatie Schalkwijk 2000+.

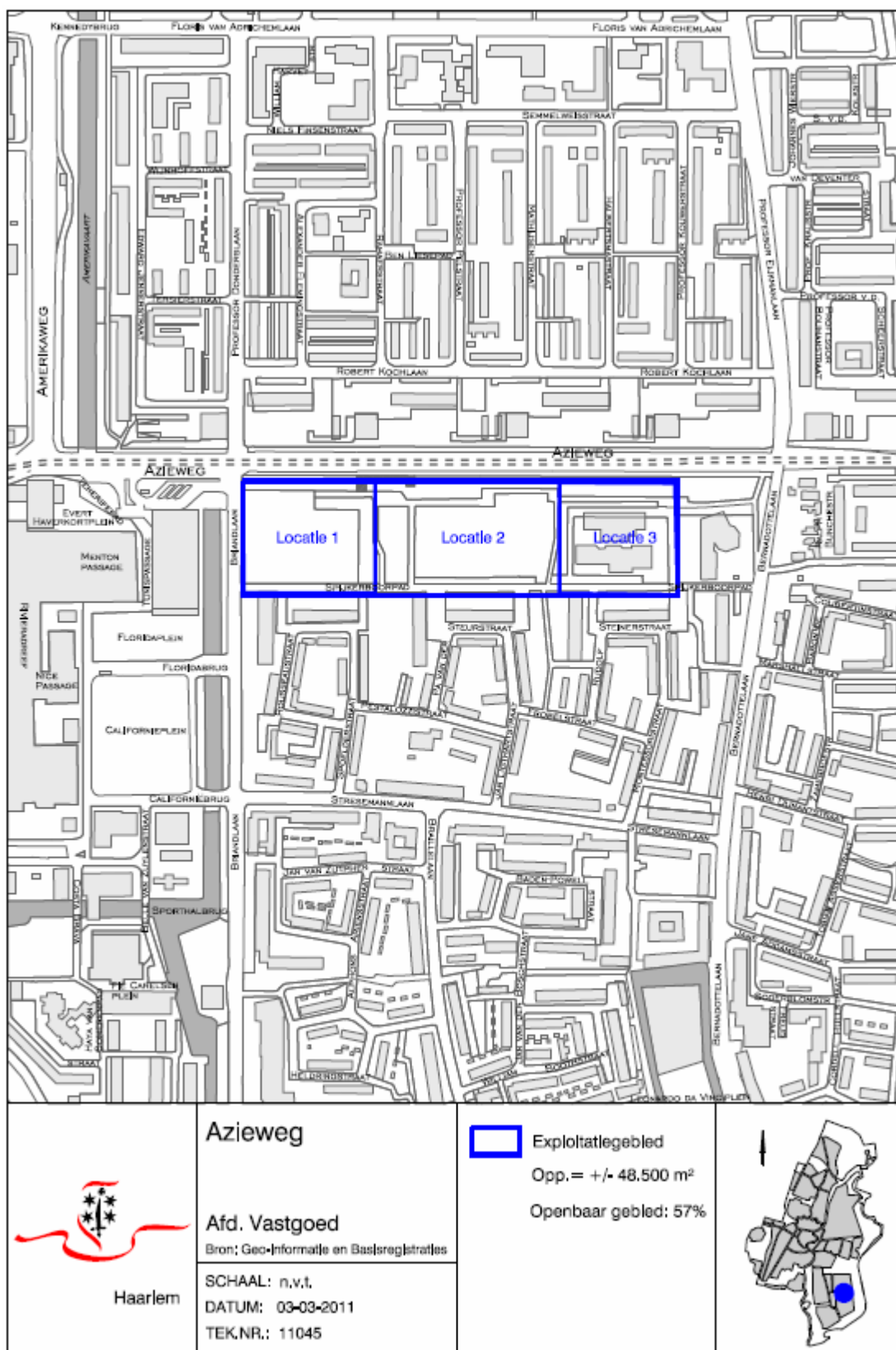
Complexnr: 041 Schalkstad Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx	2011						
		Start exploitatie	01-01-2002						
		per 2011	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1.000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	4.692	1892	2.800					
8	VTU, Planontwikkeling	3.016	3.060	-44					
Subtotaal 1 t/m 14		7.709	4.953	2.756					
OPBRENGSTEN									
26	Bijdrage Gemeente	-1900		-1900					
29	Bijdrage derden	-500	-500						
30	Overige opbrengsten	-4.372	-4.372						
Subtotaal 21 t/m 30		-6.772	-4.872	-1.900					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		937	81	856					
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	1587	1505	82					
41	Tijdelijk beheer	56	56						
Subtotaal 40 t/m 41		1.643	1.561	82					
Saldo uitgaven en opbrengsten		2.580	1.642	938					
Kasstroom				2.580					
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		2.457	tekort						

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Stadsdeelhart Schalkwijk: planadvies en Europese aanbesteding			2002 182536	
Planadvies Stadsdeelhart Schalkwijk en kredietaanvraag planvoorbereiding		RB 61/2002	2002 183697	
Stadsdeelhart Schalkwijk, Europese aanbesteding fase 2		Collegebesluit 27-08-2002		
Ontwikkelingsovereenkomst Stadsdeelhart Schalkwijk		RB 190/2003	2003 215823	
Stadsdeelhart Schalkwijk: Voorlopig Ontwerp		RB 170/2006	2006 245655	
Kredietaanvraag Stadsdeelhart Schalkwijk 2007		RB 240/2006	2006 245724	
Stadsdeelhart Schalkwijk Voorbereidingskrediet 2006		RB 48/2006	2006 245645	
Stadsdeelhart Schalkwijk: planontwikkeling en oprichting GEM		RB 87/2007	2007 110772	
Schalkstad Definitief Stedenbouwkundig Ontwerp		RB 50/2008	2008 46074	
Kredietafwikkeling Stadsdeelhart Schalkwijk		RB 003/2008	2008 3774	
Bestemmingsplan Schalkwijk		RB 230/2008	2008 197844	
Beëindiging contract met ING Real Estate Development met betrekking tot Schalkstad		Collegebesluit 23-09-2009	2009 186069	
Historische kosten, plan van aanpak en voorbereidingskrediet Schalkstad		RB 6577/2010	2010 32203	
Ontbinding samenwerking ING en aankoop vastgoed Schalkwijk		Raadsbesluit WZ/GM/404359	2010 406764	

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 041 Schalkstad

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten					
VTU	535	236	2.568	2.537	3.017
overige kosten	1.892	1.892	1.892	1.892	4.692
subtotaal	2.427	2.128	4.460	4.429	7.709
grondopbrengsten					
overige inkomsten	-10.877	-11.907	-14.408	-50	-6.772
subtotaal	-10.877	-11.907	-14.408	-50	-6.772
exploitatiesaldo	219	116	-214	1.589	1.643
eindresultaat EW	-8.231	-9.663	-10.162	5.968	2.580
eindresultaat CW	-5.850	-6.867	-6.878	5.780	2.457
eindjaar project	2013	2014	2014	2011	2011 ?

3.9.6 Aziëweg

Ruimtelijke analyse

Het project Aziëweg is een samenwerking tussen woningcorporatie PréWonen, zorginstelling Sint Jacob en de gemeente Haarlem. Op locatie 1 worden 3 torens waarin circa 118 koopwoningen gerealiseerd. Op locatie 2 worden eveneens 3 torens gerealiseerd. In 2 van deze torens wordt een woon-zorgcomplex gerealiseerd bestaande uit circa 150 zorgplaatsen. Dit betreft een gedifferentieerd aanbod van zowel zorg-, als verpleegplaatsen. In de derde toren komen circa 50 woonappartementen in het middeldure huursegment.

Alle parkeerbehoefte zal ondergronds worden opgelost.

De herinrichting van de openbare ruimte rondom de appartementen, de zorginstelling en de ruimte op de parkeerbakken tot het wijkpark, maakt onderdeel uit van het project.

Het plangebied Aziëweg is op te delen in de volgende drie locaties (zie kaart).

- Locatie 1, oorspronkelijk was hier het Nova College gevestigd aan Briandlaan 1.
- Locatie 2, heeft thans geen functie.
- Locatie 3, huisvesting van het Teylerscollege.

Beknopte chronologie van het project

Het project Aziëweg was een onderdeel van de grondexploitatie Meerwijk. In 2002 is in Raadsbesluit 180/2002 besloten om Briandlaan 1 aan te kopen van het Nova College om dit perceel onderdeel te laten zijn van het totale plangebied Aziëweg. In 2004 is de locatie Briandlaan 1 tijdelijk beschikbaar gesteld voor de huisvesting van de scholen Piramide en de Meern (beide scholen afkomstig uit Meerwijk). In 2005 is het project Aziëweg door middel van Raadsbesluit 255/2005 een afzonderlijk complex binnen de grondexploitatie van het Programma Schalkwijk 2000+ geworden. Ook is hierin besloten om te starten met de projectopdracht voor locaties 1 en 2. In 2007 hebben de scholen Piramide en de Meern hun nieuwe huisvesting betrokken, waardoor het oude schoolgebouw aan de Briandlaan 1 weer leeg kwam. Na een afweging tussen noodzakelijke investeringen en opbrengsten is, met het oog op de voorgenomen ontwikkeling, het pand gesloopt conform Raadsbesluit 059/2007.

De Gemeente Haarlem is een samenwerking aangegaan met woningcorporatie PréWonen. Deze corporatie is vervolgens op haar beurt een samenwerking aangegaan met de zorginstelling Sint Jacob om bovengenoemd programma te realiseren.. PréWonen zou volgens planning in 2007 de gronden afnemen.

Thans is het plangebied op locatie 1 en 2 ruim 3 jaar beschikbaar om te bebouwen volgens de vastgestelde projectopdracht.

Status van het project

De afspraak met de corporatie was om reeds in 2007 de gronden af te nemen en te starten met de bouw. Inmiddels is hier een flinke vertraging in gekomen. Vervolgens is met de corporatie afgesproken om in ieder geval voor 1 juli 2008 de bouwaanvraag in te dienen. Maar door financiële problemen bij de corporatie is de afgesproken datum niet gehaald. PréWonen heeft in 2008 bovendien aangegeven dat het ontwerp van de gebouwen te duur zou zijn. Terwijl juist de kwaliteit van de woningbouw op deze locatie één van pijlers onder het project is, “De Parels In Het Groen”. Vervolgens is ook het ontwerp van de buitenruimte door de corporatie kwalitatief ter discussie gesteld. Dit ontwerp kon hierdoor nog niet definitief worden afgerond.

Nu bestudeert PréWonen, ten gevolge van hun interne financiële situatie, in welke vorm de realisatie van project Aziëweg überhaupt mogelijk is. PréWonen voert hierover momenteel gesprekken met de Gemeente, st. Jacob en eventueel beleggers(externe financiers).

Financieel resultaat

Het geprognosticeerde financiële eindresultaat van dit project bedraagt momenteel een tekort van circa 3,5 miljoen euro in contante waarde per 1 januari 2011. Dit is opnieuw een verslechtering ten opzichte van vorig jaar. Deze negatieve ontwikkeling is voornamelijk te wijten aan de vertraging in het project.

Door het niet afnemen van de gronden door PréWonen in 2007, volgens de overeenkomst, is toen de boekwaarde van dat moment niet afgelost. De onvoorziene rentelasten zijn inmiddels opgelopen tot ca. € 1.000.000,--. Door de onzekere uitkomst van de samenwerking met de contractpartijen zijn vanuit het voorzichtigheidsbeginsel, van waaruit een gemeentelijke grondexploitatie gevoerd dient te worden, voorzichtige prognoses gemaakt van zowel kosten als opbrengsten in dit project. Dit betekent dat momenteel de kosten voorzichtigheidshalve hoger zijn ingeschat dan de oorspronkelijke ramingen en de opbrengsten lager. Hiermee komen de onzekerheden in het project direct tot uitdrukking in het geprognosticeerd eindresultaat van het project.

Het uiteindelijk werkelijke eindresultaat van dit project zal dus waarschijnlijk afwijken van deze prognose (beter zijn) maar zéér waarschijnlijk niet slechter uitvallen!

Risico's

De risico's zitten met name in het financiële deel van het project, het onderhandelingsresultaat over rentelasten en/of de uitgifteprijs van de grond. Door de grote onzekerheid over de toekomst van het project in zijn huidige vorm, is vanuit het voorzichtigheidsbeginsel waarmee een gemeentelijke grondexploitatie gevoerd dient te worden, zowel de opbrengsten als de kosten vanuit een 'slecht weer scenario' geprognosticeerd. Hierdoor kan een negatiever beeld van het project ontstaan, dan uiteindelijk waarheid zal worden maar het is de wijze waarop de grondexploitatie met dit risico om dient te gaan.

Het grote voordeel van de Gemeente Haarlem is dat alle grond in eigen bezit is, het bestemmingsplan reeds aangepast aan het gewenste plan en de gronden daarmee een aanzienlijke waarde voor de Gemeente Haarlem vormen.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Het project beoogt de volgende fysieke resultaten.

- Circa 170 luxe woonappartementen in het middeldure tot dure huur- of koopsegment.
- Een woon-zorgcomplex, dat bestaat uit circa 150 zorg- en verpleegplaatsen.
- De herinrichting van de openbare ruimte (park) rondom de nieuwbouw, inclusief het Spijkerboorpad.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Binnen het Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ is de Briandlaan 1, met als naam ontwikkellocatie Aziëweg en omstreken, neergezet als woningbouwlocatie. Verder kreeg deze locatie de volgende beeldspraak mee. "Realiseer drie juweeltjes in het groen!"

De samenwerking tussen woningcorporatie PréWonen en zorginstelling Sint Jacob maakt het mogelijk om een vernieuwend zorgconcept te ontwikkelen. Gemengd wonen, zorg op maat en daarmee meer mogelijkheden voor (oudere) bewoners om zelf te beschikken over de inrichting van hun leven. Een dergelijke ontwikkeling past ook binnen de sociale doelstelling van het Programma Schalkwijk 2000+.

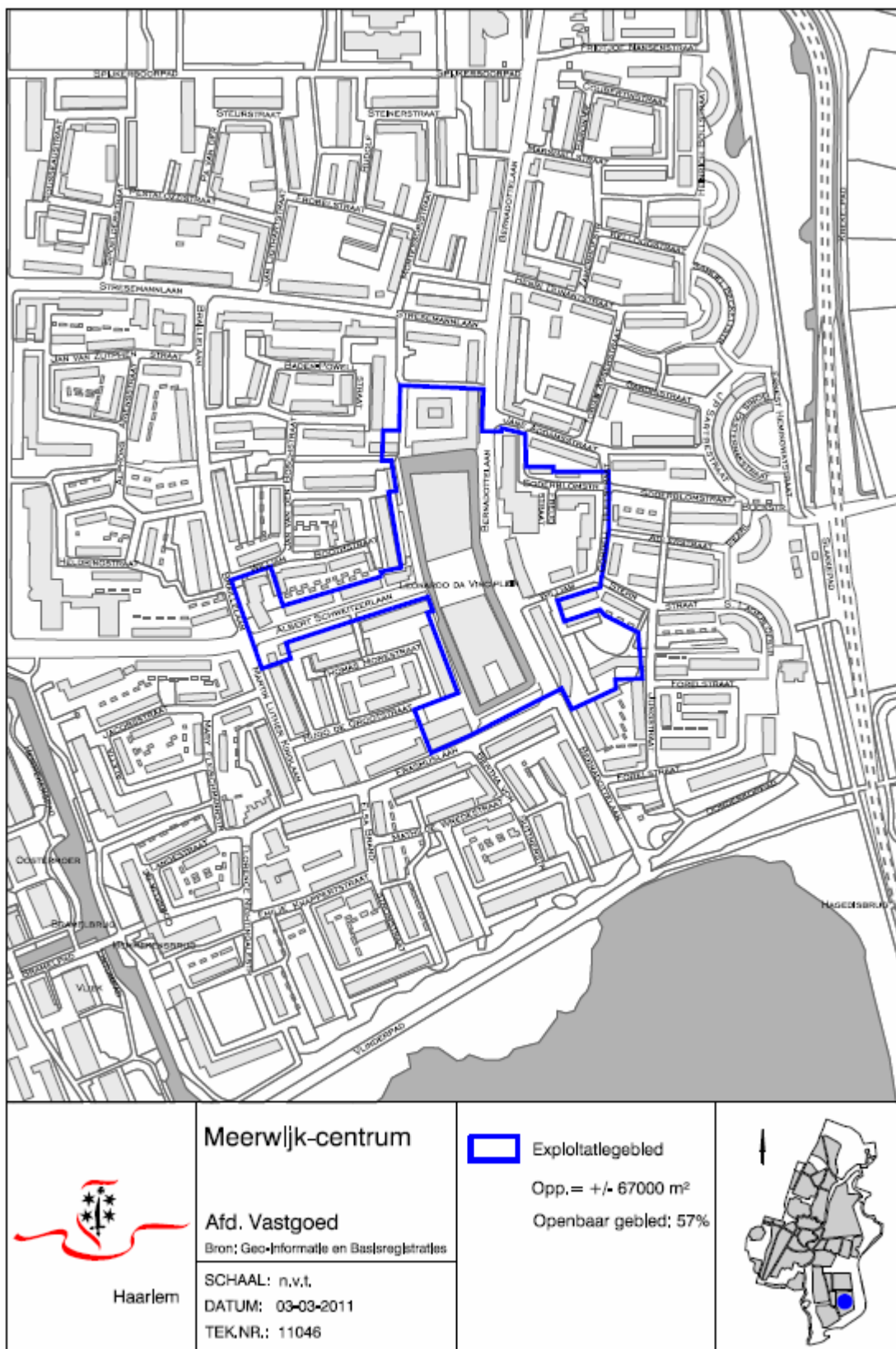
Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Vorbereidingskredieten Schalkwijk 2000+		105/2001	2001 189654	
Kredietaanvraag aankoop Briandlaan 1		180/2002	2002 183651	
Grondexploitatie Aziëweg gestart, VTU	Definitiefase	255/2005	2005 240198	
Kredietaanvraag Sloop Briandlaan 1, VTU		059/2007	2007 110769	
Kredietaanvraag VTU	Ontwerpfase	159/2007	2007 158747	
Kredietaanvraag Aziëweg, ontwerp fase	Ontwerpfase	100/2009	2009 104763	

Complexnr: 042 Aziëweg Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1.000		per 2013 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
				2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	4.161	4.161						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	247	247						
7	Woonrijpmaken	2.126				2.126			
8	VTU, Planontwikkeling	1.078	478			600			
Subtotaal 1 t/m 14		7.612	4.886			2.726			
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-8.000				-8.000			
Subtotaal 21 t/m 30		-8.000				-8.000			
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-388	4.886			-5.274			
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	3.863	2.595	402	423	444			
41	Tijdelijk beheer	568	568						
Subtotaal 40 t/m 41		4.431	3.162	402	423	444			
Saldo uitgaven en opbrengsten		4.043	8.048	402	423	-4.830			
Kasstroom				8.451	8.873	4.043			
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		3.493	tekort						

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 042 Aziëweg

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.381	1.077	1.472	2.130	2.126
VTU	636	706	848	1.141	1.078
overige kosten	4.789	4.619	4.414	4.653	4.408
subtotaal	6.806	6.402	6.734	7.924	7.612
grondopbrengsten	-8.198	-8.380	-8.633	-8.000	-8.000
overige inkomsten	-300	-300			
subtotaal	-8.498	-8.680	-8.633	-8.000	-8.000
exploitatiesaldo	1.666	2.164	3.479	3.482	4.431
eindresultaat EW	-26	-114	1.580	3.406	4.043
eindresultaat CW	-20	-93	1.300	3.091	3.493
eindjaar project	2011	2012	2012	2011	2013 ?

3.9.7 Meerwijk-Centrum

Status van het project

Het project Meerwijk-Centrum bestaat uit de volgende zeven deelprojecten.

Deelproject 1

Eengezinswoningen langs de Bernadottelaan ter hoogte van de Jane Addamstraat. Hiervoor is de bouwvergunning inmiddels verleend. De bouw start na de oplevering van locatie 7.

Deelprojecten 2 en 3

Het 'eiland' van Meerwijk-Centrum, met een plein, een parkeergarage, winkels, een schoolcomplex en woningen is gerealiseerd en in gebruik genomen.

Deelproject 4

Gevarieerde woningbouw langs de Bernadottelaan ter hoogte van de William Sternstraat.

De bouw van de woningen is gereed en ook de inrichting van de openbare, inclusief de inrichting van het achterliggende Jungpark.

Deelproject 5

Gevarieerde woningbouw achter locatie 4.

De bouw van de woningen is gereed en de inrichting van de openbare ruimte gereed.

Deelproject 7

Woningbouw op de hoek Braillelaan en de Albert Schweitzerlaan. De bouwwerkzaamheden zijn inmiddels begonnen.

Deelproject 8

Loevestein, gelegen in de bocht van de Maarten Luther Kinglaan en de Erasmuslaan. Dit gebouw is gerealiseerd en in 2008 in gebruik genomen.

Openbare ruimte

De reconstructie van de Bernadottelaan is zo goed als gereed. De omgeving van locatie 7 en de reconstructie van de Albert Schweitzerlaan wordt uitgevoerd in 2011.

Financieel resultaat

Na het afgelopen jaar wordt het eindresultaat verwacht met een tekort van circa 4,5 miljoen euro aan contante waarde per 1 januari 2010. Dit tekort is voorzien en maakt onderdeel uit van de geconsolideerde grondexploitatie van het Programma Schalkwijk 2000+. Hierin wordt dit tekort gecompenseerd met positieve resultaten van andere complexen binnen de grondexploitatie van het Programma Schalkwijk 2000+.

Op deze wijze vindt verevening van resultaten per complex plaats binnen de grondexploitatie van het Programma Schalkwijk 2000+.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Het beoogde kwantitatieve eindresultaat van het project zal zijn als volgt.

Woningbouw huur sociale kern	60 woningen
Woningbouw koop midden	85 woningen
Woningbouw koop duur	170 woningen
Woningbouw bijzondere projecten	138 woningen
Commerciële voorzieningen (winkel Vomar)	3.150 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo)
Maatschappelijke doeleinden (Brede School, ontmoetingscentrum, kinderdagverblijf)	3.050 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo)

Risico's

Grote risico's worden niet meer verwacht. Risico's op slechte aanbestedingsresultaten (hogere civiele kosten dan verwacht), zoals beschreven in het vorige MPG, zijn alleen maar kleiner geworden door te verwachten marktwerking in de huidige economische situatie.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Binnen het Uitvoeringsplan Schalkwijk 2000+ zijn de genoemde deellocaties in Meerwijk-Centrum neergezet als ontwikkellocaties ten behoeve van woningbouw in diverse segmenten, commerciële activiteiten en maatschappelijke doeleinden. Deze ontwikkelingen passen binnen de sociale doelstelling van het Programma Schalkwijk 2000+.

Meerwijk-Centrum is een deelproject van Schalkwijk 2000+. Het nadelige eindresultaat van Meerwijk-Centrum is voorzien en wordt gedekt door de geconsolideerde grondexploitatie van Schalkwijk 2000+.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Verwerving Schalkkererf	Initiatiefase	1999/279	1999 221546	
Vorbereidingskrediet project Meerwijk- Centrum	Definitiefase	2000/110	2000 187191	
Projectopdracht Meerwijk-Centrum	Vorbereidingsfase	2000/327	2000 186770	
Vorbereidingskrediet voorlopige ontwerpfase project Meerwijk-Centrum	Ontwerpfase	2001/84	2001 189415	
Intentieovereenkomsten project Meerwijk-Centrum	Vorbereidingsfase	2001/101	2001 189653	
Vorbereidingskredieten Schalkwijk 2000+	Vorbereidingsfase	105/2001	2001 189654	
Verwerving W. Sternstraat 2	Vorbereidingsfase	2001/189	2001 189361	
Beslisdocument start ontwerpfase Meerwijk-Centrum (incl. voorbereidingkrediet)	Ontwerpfase	2002/173	2002 182681	
Vorbereidingskrediet project Meerwijk- Centrum	Vorbereidingsfase	2002/261	2002 183771	
Aanvraag Uitvoeringskrediet Meerwijk- Centrum	Uitvoeringsfase	110/2004	2004 218523	
Vaststelling bestemmingsplan Meerwijk- Centrum	Uitvoeringsfase	192/2004	2004 218309	
Kredietaanvraag Meerwijk-Centrum 2005-2006	Uitvoeringsfase	005/2006	2006 240459	
Kredietaanvraag Meerwijk-Centrum 2007-2008	Uitvoeringsfase	007/2007	2007 110713	
Kredietaanvraag Meerwijk-Centrum 2008-2009	Uitvoeringsfase	191/2008	2008 180637	

Complexnr: 043 Meerwijk-Centrum Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie							
bedragen x €1.000			per 2013 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	prognose					
					2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving	3.199	3.199							
2	Slopen, ontruimen, blinderen	744	744							
5	Hoofdinfrastructuur	824	824							
6	Bouwrijpmaken	1479	1429	50						
7	Woonrijpmaken	4.437	3.705	410	322					
8	VTU, Planontwikkeling	3.901	3.466	100	166	169				
9	Dotatie Omslagfonds	140	65	75						
13	Bijdrage aan derden	189	189							
Subtotaal 1 t/m 14		14.913	13.622	635	487	169				
OPBRENGSTEN										
21	Uitgifte woningbouw	-10.097	-8.658			-1439				
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-1813	-1813							
24	Uitgifte voorzieningen	1913	1913							
25	Bijdrage I.S.V.	-985	-985							
27	Bijdrage Provincie	-350	-515	165						
30	Overige opbrengsten	-136	-136							
Subtotaal 21 t/m 30		-11.469	-10.194	165		-1.439				
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		3.445	3.428	800	487	-1.270				
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	1970	1167	221	272	310				
41	Tijdelijk beheer	-173	-173							
Subtotaal 40 t/m 41		1.797	994	221	272	310				
Saldo uitgaven en opbrengsten		5.242	4.422	1.021	760	-960				
Kasstroom				5.443	6.202	5.242				
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		4.528	tekort							

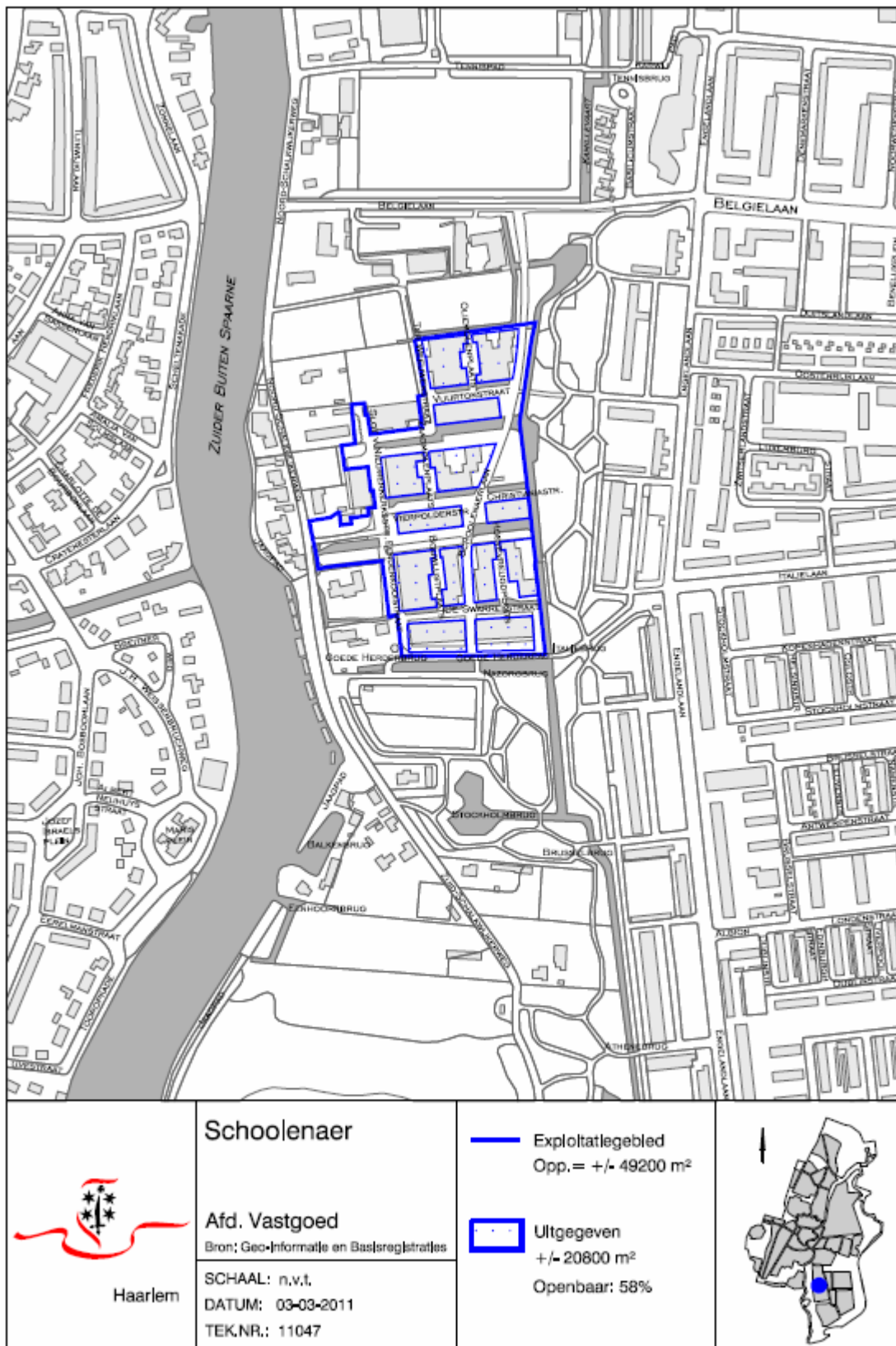
MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 043 Meerwijk-centrum

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	6.509	8.016	7.714	7.645	7.484
VTU	3.990	3.962	3.954	3.949	3.901
overige kosten	4.330	4.270	4.270	3.537	3.528
subtotaal	14.829	16.248	15.938	15.131	14.913
grondopbrengsten	-10.058	-9.840	-9.840	-10.085	-9.997
overige inkomsten	-1.519	-1.129	-1.122	-1.472	-1.472
subtotaal	-11.577	-10.969	-10.962	-11.557	-11.469
exploitatiesaldo	1.118	1.452	1.381	1.862	1.797
eindresultaat EW	4.370	6.731	6.357	5.436	5.242
eindresultaat CW	3.596	5.537	5.491	4.473	4.528
eindjaar project	2011	2011	2011	2013	2013

Nieuwbouwproject Loevestein in Haarlem

3.9.8 Schoolenaer

Ruimtelijke analyse

Het plan Schoolenaer heeft op het voormalige Paswerkterrein nabij het Spaarne, 119 grondgebonden woningen gerealiseerd. Het parkeren is daarbij zoveel mogelijk van het maaiveld geweerd door parkeerplaatsen te overbouwen. Het water heeft een nadrukkelijke plek gekregen in het ontwerp en het projectgebied krijgt een goede ontsluiting naar het naastgelegen Engelandpark.

Status van het project

De nieuwbouw is opgeleverd en het woonrijp maken is gereed.

Financieel resultaat

Het resultaat is per 1 januari 2011 een opbrengst van 3.282.000 euro. Dit bedrag is nu geactiveerd ten gunste van de verzamelexplotatie 048. Op deze wijze is de verevening van resultaten per complex binnen programma Schalkwijk 2000+ uitgevoerd.

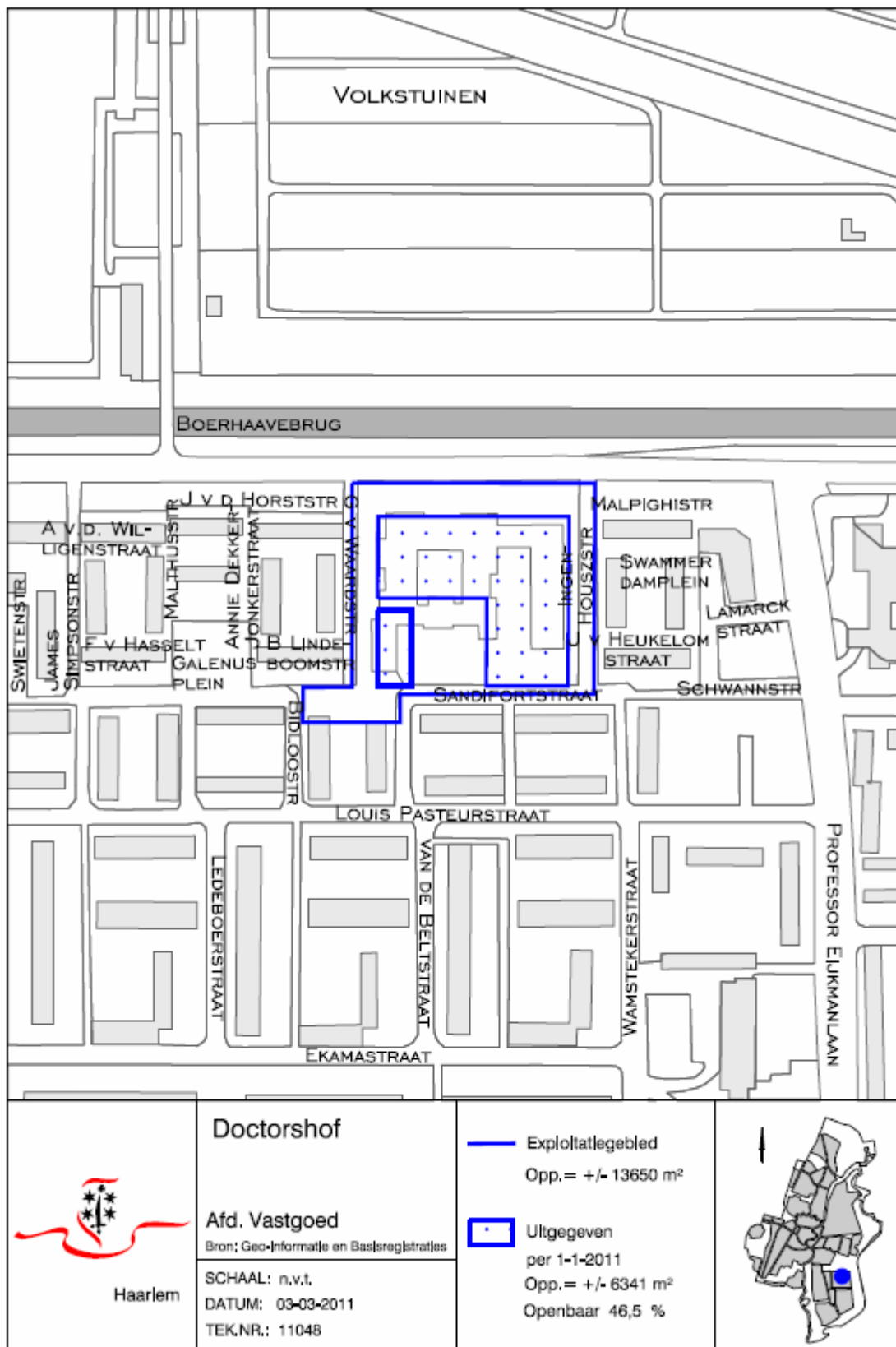
Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Raadsbesluit: sanerings- en voorbereidingskrediet project Paswerk	Vorbereidingsfase	243/2001	2001 189568	
Raadsbesluit: voorbereidingskrediet ontwerpfase project Paswerkterrein	Vorbereidingsfase	246/2001	2001 189310	
Raadsbesluit: krediet voor sloop Paswerk	Uitvoeringsfase	170/2002	2002 183477	
Raadsbesluit: opzegging erfpacht Stichting Vrije School Onderwijs Haarlem op Paswerkterrein	Uitvoeringsfase	66/2002	2002 183058	
Raadsbesluit: kredietaanpassing bouwrijp maken Paswerkterrein	Uitvoeringsfase	248/2003	2003 216161	
Raadsbesluit: krediet project Schoolenaer - afronding ontwerpfase en begeleiding van voorbereiding - en uitvoeringsfase	Vorbereidingsfase	84/2004	2004 217746	
Kredietaanvraag bruggen en bouwrijp maken fase 2 en 3 Schoolenaer	Uitvoeringsfase	42/2005	2005 240456	
Kredietaanvraag woonrijp maken Schoolenaer	Uitvoeringsfase	06/2006	2005 240344	

Complexnr: 047 Schoolnaer		Loopjaar GrEx 2011							
Grondexploitatie per 1 januari 2011		Start exploitatie 01-01-2002							
bedragen x €1000		per 2010	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	1671	1671						
2	Slopen, ontruimen, blinderen	656	656						
4	Bodemsanering	244	244						
6	Bouwrijpmaken	2.014	2.014						
7	Woonrijpmaken	2.008	2.008						
8	VTU, Planontwikkeling	1084	1084						
9	Dotatie Omslagfonds	153	153						
Subtotaal 1 t/m 14		7.829	7.829						
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-10.610	-10.610						
30	Overige opbrengsten	-144	-144						
Subtotaal 21 t/m 30		-10.754	-10.754						
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-2.925	-2.925						
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-367	-367						
41	Tijdelijk beheer	9	9						
Subtotaal 40 t/m 41		-358	-358						
Saldo uitgaven en opbrengsten		-3.282	-3.282						
Kasstroom									
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-3.282	opbrengst						

MPG in vogelvucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 047 Schoolnaer

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	4.534	4.510	4.521	4.922	4.922
VTU	1.212	1.241	1.241	1.083	1.083
overige kosten	2.013	2.013	2.480	1.824	1.824
subtotaal	7.759	7.764	8.242	7.829	7.829
grondopbrengsten	-10.610	-10.610	-10.610	-10.610	-10.610
overige inkomsten	-144	-144	-144	-144	-144
subtotaal	-10.754	-10.754	-10.754	-10.754	-10.754
exploitatiesaldo	22	-157	-283	-201	-358
eindresultaat EW	-2.973	-3.147	-2.795	-3.126	-3.282
eindresultaat CW	-2.697	-2.854	-2.536	-3.126	-3.282
eindjaar project	2010	2011	2009	2009	2010

3.9.9 Doctorshof

Ruimtelijke analyse

Het project Doctorshof bestaat uit de verkoop van een perceel grond ten behoeve van de bouw van 55 middeldure eengezins-koopwoningen en de realisatie van 16 bij de woningen te verkopen parkeerplaatsen en de inrichting van het openbare gebied. Het openbare gebied wordt na gereedkomen teruggeleverd aan de gemeente.

Status van het project

De grond is overgedragen aan Ymere. De verkoop van de woningen is gestart en de bouwvergunning is afgegeven in februari 2009. De planning is nu dat de laatste woningen in de loop van 2011 worden opgeleverd. De begeleiding en regie wordt door de gemeente gevoerd.

Financieel resultaat

Met gunning aan de hoogste inschrijver resulteert de grondexploitatie in een positief saldo van ruim 3,9 miljoen euro (contante waarde per 1 januari 2011)

In overeenstemming met het besluit "Optimalisering en Kostenreductie", dat in 2005 genomen is en het Raadsbesluit 034/2007, doet de grondexploitatie allereerst een dotatie van 500.000 euro aan de Reserve grondexploitaties. Dit bedrag is in de exploitatieberekening opgenomen. Het resulterende eindresultaat wordt ingeteld in de totale exploitatie van het programma Schalkwijk 2000+.

Risico's

Het betreft een project met een laag risico. De te bouwen woningen vallen in een categorie waar in de markt vraag naar is. De kredietcrisis leidt wel tot een vertraagde afname (zie hieronder). Door het consumentgericht bouwen als vorm van Particulier Opdrachtgeverschap (POS) ligt het risico bij de inschrijver (de aannemer of de ontwikkelaar).

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Het behelst het vervangen van de locatie van het voormalige verpleeghuis Overspaarne door duurzame woningbouw. De primaire doelstelling hierbij is het creëren van een hogere doorstroming op de Haarlemse woningmarkt door het bouwen van eengezins-koopwoningen in het middeldure segment. Als extra doelstelling wordt getracht de betreffende gezinswoningen door middel van een vorm van Particulier Opdrachtgeverschap (het consumentgericht bouwen) te realiseren.

De huidige marktomstandigheden zorgen ook bij dit project voor stagnatie in de verkoop van de woningen. Op dit moment is bijna 1/3^e van de woningen verkocht. Ymere heeft de niet verkochte woningen verhuurd met een optie tot koop.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het project Doctorshof vormt een welkome aanvulling op het segment woningen waar in Schalkwijk vraag naar is (grondgebonden eengezinswoningen).

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Vaststelling projectopdracht Doctorshof en beschikbaar stellen krediet tot en met ontwerpfase		RB 238/2004	2004 217995	
Doctorshof grondverkoop aan marktpartij		RB 34/2007	2007 110834	
Vrijstelling en bouwvergunning Boerhaavelaan en omgeving (Doctorshof)		Collegebesluit 2008/171612	2008 186052	
Uitvoeringskrediet Doctorshof Boerhaavelaan		RB193/2008	2008 180640	

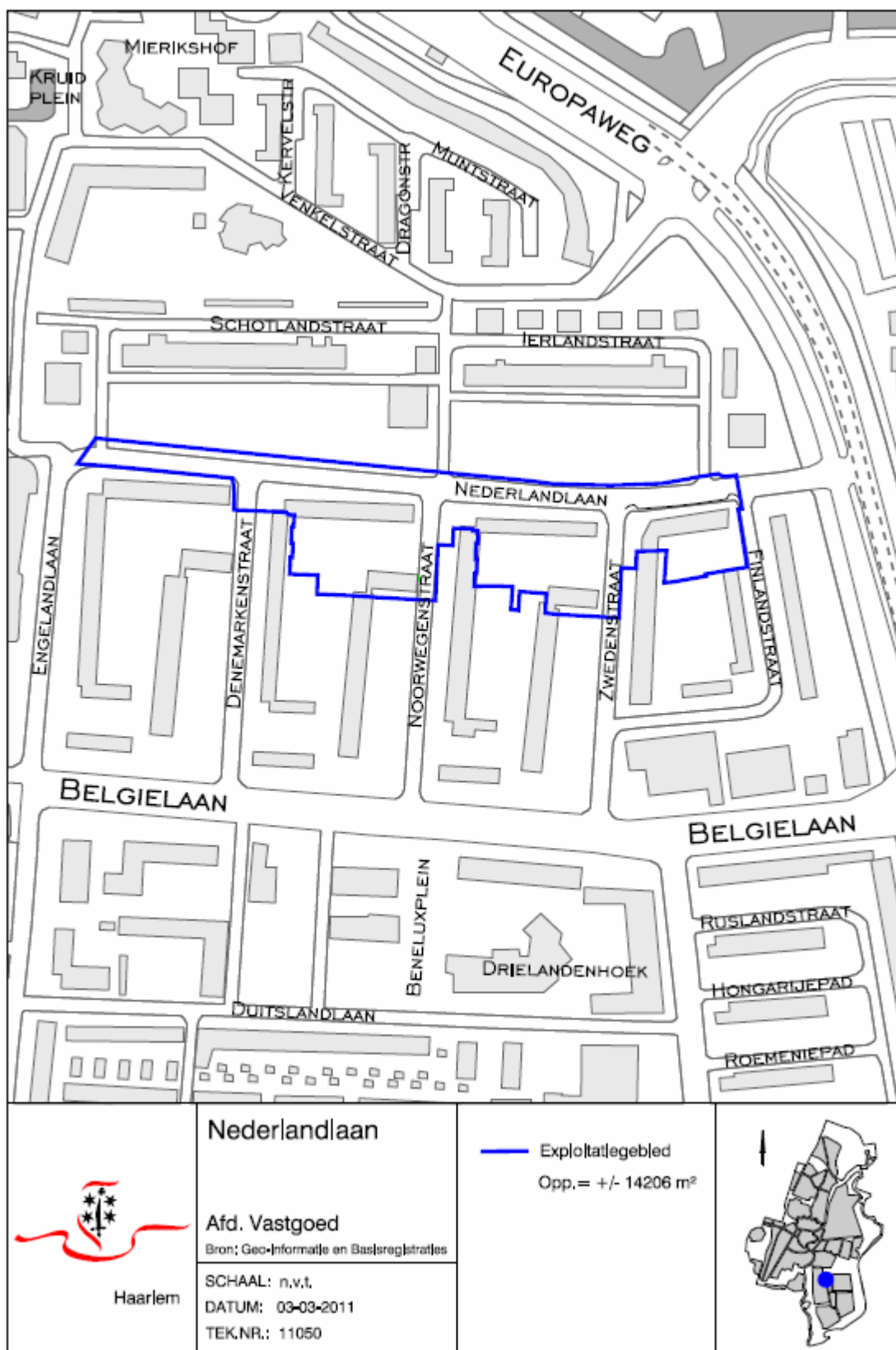
Complexnr: 099 Doctorshof		Loopjaar GrEx 2011							
Grondexploitatie per 1 januari 2011		Start exploitatie 01-01-2004							
		per 2011	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	254	254						
6	Bouwrijpmaken	21	21						
8	VTU, Planontwikkeling	524	439	86					
9	Dotatie Omslagfonds	52		52					
11	Dotatie Reserve Grondexploitatie	500		500					
14	Overige uitgaven	50		50					
Subtotaal 1 t/m 14		1.401	713	688					
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-4.609	-4.609						
Subtotaal 21 t/m 30		-4.609	-4.609						
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-3.208	-3.896	688					
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-973	-741	-231					
41	Tijdelijk beheer	14	14						
Subtotaal 40 t/m 41		-959	-728	-231					
Saldo uitgaven en opbrengsten		-4.167	-4.623	456					
Kasstroom				-4.167					
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-3.968	opbrengst						

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 099 Doctorshof

Jaarverslag	2007	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	380	396	21	21	21
VTU	515	613	675	524	524
overige kosten	410	912	806	905	856
subtotaal	1.305	1.921	1.502	1.450	1.401
grondopbrengsten	-4.628	-4.609	-4.609	-4.609	-4.609
overige inkomsten					
subtotaal	-4.628	-4.609	-4.609	-4.609	-4.609
exploitatiesaldo	-384	-623	-706	-712	-959
eindresultaat EW	-3.707	-3.311	-3.813	-3.871	-4.167
eindresultaat CW	-3.202	-2.860	-3.458	-3.687	-3.968
eindjaar project	2009	2010	2012	2010	2011

3.9.10 Nederlandlaan

Ruimtelijke analyse

Het project Nederlandlaan betreft de sloop van eenzijdige en verouderde jaren zestig portiek-etagewoningen en een paar kleine seniorenwoningen, met een totaal van 86 woningen. ElanWonen bouwt op de vrijgekomen locatie 81 woningen in twee appartementencomplexen, ieder met 30 ondergrondse parkeerplaatsen. In de appartementencomplexen wordt ook een zorg-wijksteunpunt gerealiseerd. PréWonen bouwt 9 grondgebonden woningen en een maatschappelijke ruimte.

Status van het project

Het project heeft enige vertraging opgelopen door tussentijdse uitbreiding van het projectplan maar de woningbouw is momenteel gereed. Inmiddels wordt gelijktijdig met het bestraten van de Nederlandlaan, de bestrating van verschillende omliggende straten verbeterd. Hierin zijn dus ook de zijstraten rond de Nederlandlaan opgenomen. De kosten van deze laatst genoemde werkzaamheden zullen niet op de exploitatie van dit project drukken. In het voorjaar van 2011 zal het project afgerond zijn.

Financieel resultaat

Deze gebiedsherinrichting geschiedt conform de geactualiseerde Raamovereenkomst Haarlemse Woonwijken, die is vastgesteld door middel van het Raadsbesluit 104/2007. Er is in dit kader tevens een grondruil uitgevoerd met een neutrale grondbalans. De grondruil heeft dus financieel gezien kostenneutraal plaatsgevonden.

De totale investeringen in het project bedragen voor de gemeente circa 1.400.000 euro.

Deze kosten zijn als volgt gedekt:

- Vanuit het fonds (rijkssubsidie) Budget Locatiegebonden Subsidies (BLS): 400.000 euro
- Gemeentelijke bijdrage die volgt uit de transformatieovereenkomst: circa 600.000 euro
- Corporatiebijdrage die volgt uit de transformatieovereenkomst: circa 400.000 euro

De gemeentelijke bijdrage die volgt uit de transformatieovereenkomst is voorzien en zal ten laste worden gebracht van de gelden van het Ontwikkelingsprogramma Haarlem 2 (OPH-2), prestatie 54 "Verbeteren kwaliteit openbare ruimte".

Het financiële eindresultaat van de grondexploitatie zal in principe neutraal zijn.

Risico's

- Resterende risico's zijn zeer beperkt. De gemeentelijke werkzaamheden zijn binnen de begroting aanbesteed en de werkzaamheden zijn bijna afgerond.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

In twee appartementencomplexen waarin in 81 woningen, ieder met 30 ondergrondse parkeerplaatsen. Een zorg-wijksteunpunt, een maatschappelijke ruimte en 9 grondgebonden woningen.

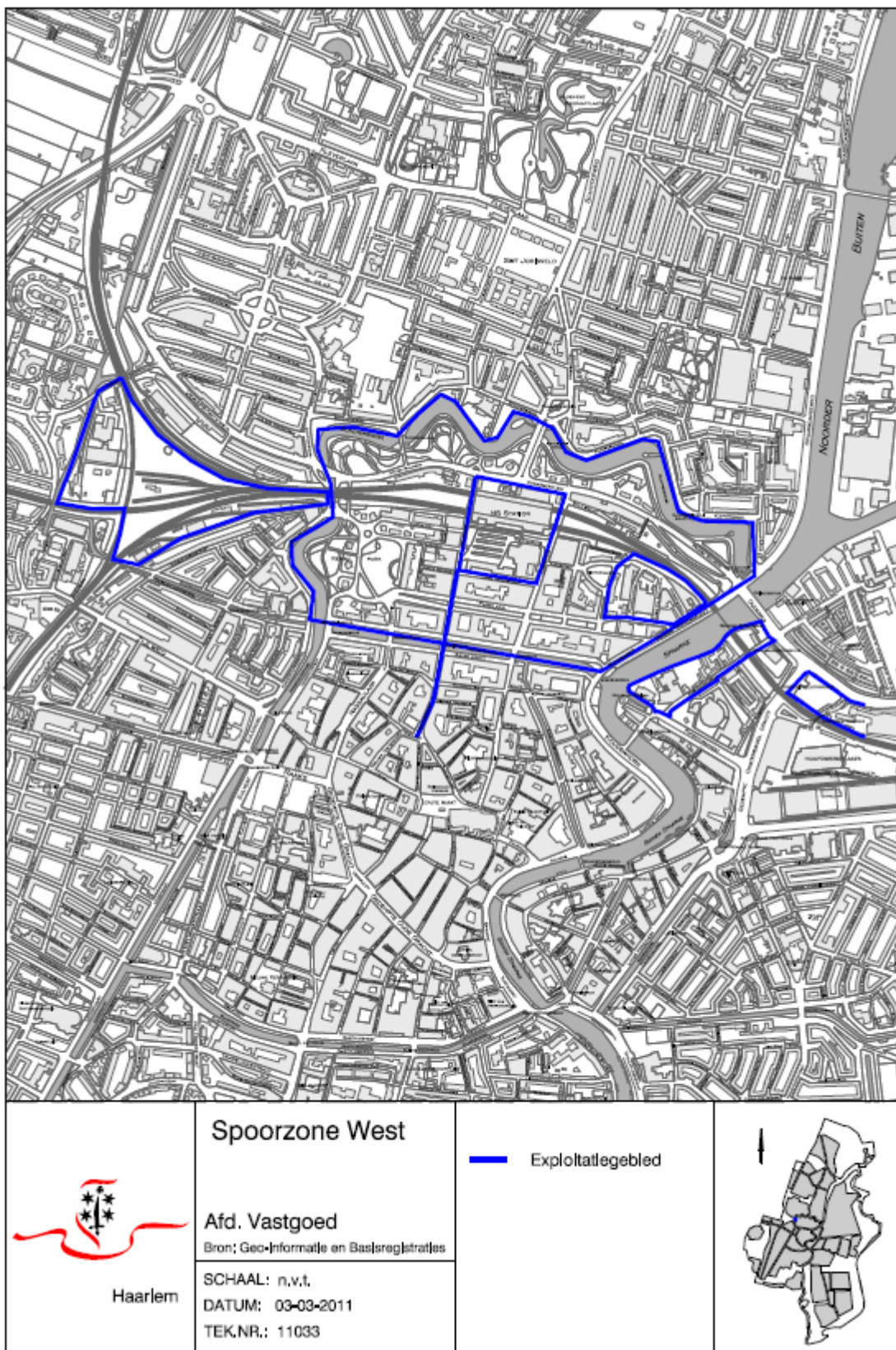
Bijdrage aan stedelijke programma's

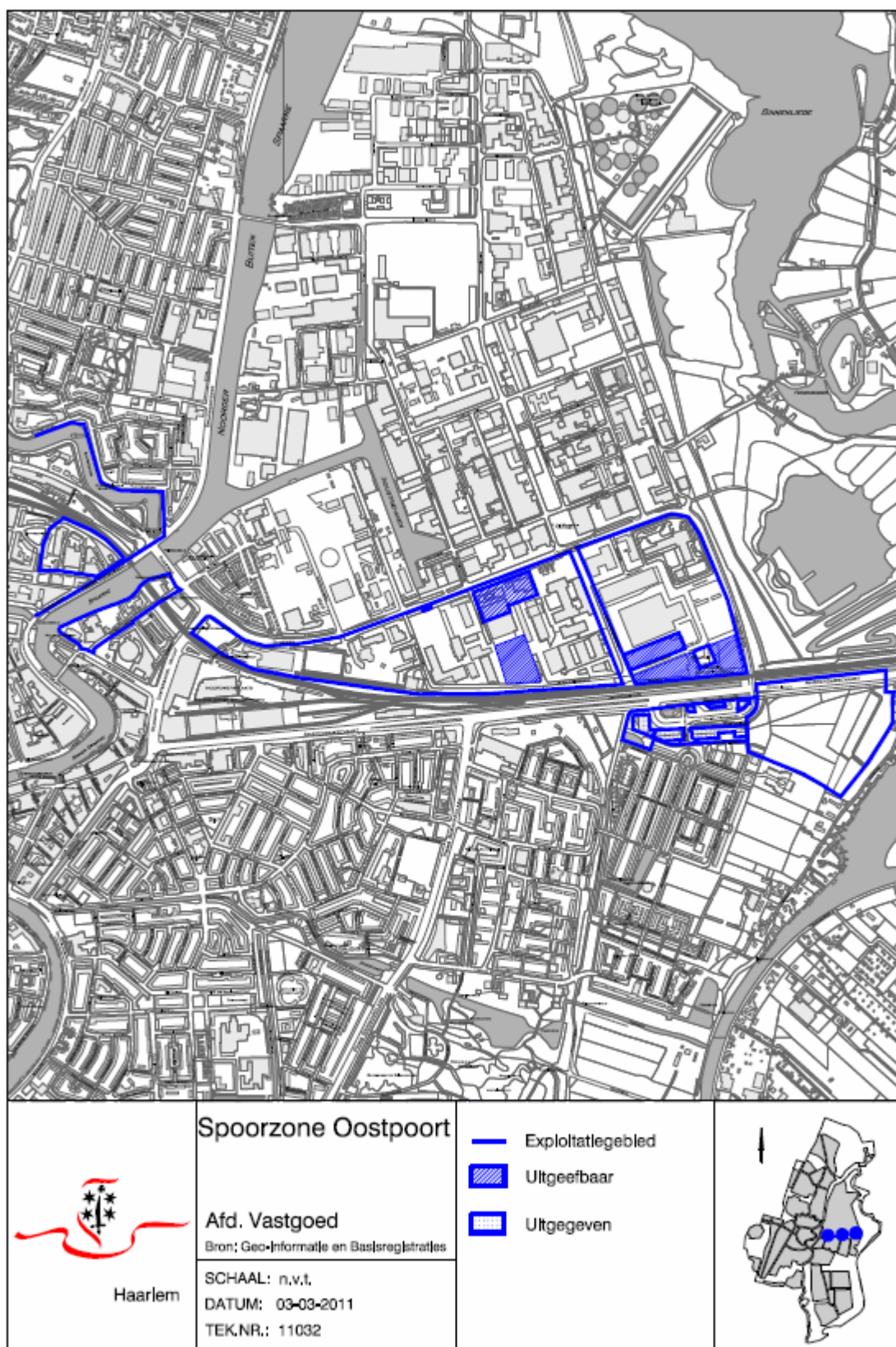
De grondexploitatie Nederlandlaan is onderdeel van het Programma Schalkwijk 2000+.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Kredietaanvraag en openen grondexploitatie project Nederlandlaan	Definitiefase	112/2008	2008 106913	
Vaststellen Definitief Ontwerp buitenruimte Nederlandlaan	Uitvoeringsfase		2010 13066	

Complexnr: 040 Nederlandlaan		Loopjaar GrEx	2011						
Grondexploitatie per 1 januari 2011		Start exploitatie	01-01-2008						
		per 2011	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
7	Woonrijpmaken	615	395	220					
8	VTU, Planontwikkeling	200	150	50					
13	Bijdrage aan derden	476		476					
14	Overige uitgaven	120		120					
Subtotaal 1 t/m 14		1.411	545	866					
OPBRENGSTEN									
26	Bijdrage Gemeente	-683	-170	-513					
28	Bijdrage Rijk	-400	-400						
29	Bijdrage derden	-378		-378					
Subtotaal 21 t/m 30		-1.461	-570	-891					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-50	-25	-25					
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-19	-17	-2					
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		-19	-17	-2					
Saldo uitgaven en opbrengsten		-69	-42	-27					
Kasstroom				-69	-69				
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-66	opbrengst						

3.10 Spoorzone

Middels besluit 230/2003 heeft de Raad het Masterplan Spoorzone goedgekeurd. Programma Spoorzone behelst meerdere deelgebieden. De projecten verschillen sterk in de voortgang. Oostpoort 1 is bijvoorbeeld afgerond terwijl Oostpoort 2 nog in een voorbereidende fase zit.

Achtergrond

In 2003 is onderleiding van de stedenbouwkundige Riek Bakker een Masterplan opgesteld voor de Spoorzone. Dit Masterplan beslaat het gebied vanaf de Spoorwegdriehoek aan de westzijde van Haarlem tot de Oostpoort nabij de Veerplas.

De afgelopen jaren zijn grondexploitaties geopend voor de deellocaties waar de ontwikkelingen aanvang krijgen. Daarnaast zijn enkele initiatieven ontplooid om projecten voor te bereiden. In het MPG 2011 wordt verslag gedaan van de geopende grondexploitatie per project.

De projecten Fly-Over en Stationsomgeving zijn geen grondexploitaties en worden om deze reden niet in het MPG behandeld. Deze projecten worden wel deels gefinancierd vanuit de grondexploitaties van de Spoorzone.

Financiën

Binnen het programma Spoorzone worden de verschillende deelgebieden met elkaar verevend. Dat wil zeggen dat de winstgevende projecten bijdragen aan de verlieslatende projecten. In 2010 zijn bijdragen gedaan vanuit de grondexploitaties aan de Fly-over € 950.000,- en aan het project Stationsomgeving (€ 800.000).

In het MPG van 2010 is reeds aangekondigd dat enkele oude initiatieven die niet tot realisatie zijn overgegaan worden afgeboekt ten laste van de algemene reserve grondexploitatie. Deze initiatieven zijn; Grondexploitatie Stationsplein (complex 111), Gonnethuurt (complex 112), Oostpoort 4 Veerplas (complex 117) en Rondje Bolwerken (complex 119). Over de projecten heeft aparte besluitvorming plaats gevonden. Hier betreft het slechts het administratieve deel. De bovenstaande administratieve maatregelen leiden er toe dat het programma administratief overzichtelijker is.

Apart vermeld moet worden dat het project Oostpoort 3, de stadionlocatie, administratief is afgesloten. Een voorziening is geplaatst ter hoogte van de boekwaarde van het complex. De boekwaarde is opgelopen inclusief rente tot 2 miljoen euro.

De totale consolidatie van de geopende complexen in de Spoorzone sluit op ca. 1,6M positief.

Ambtelijk opdrachtgever

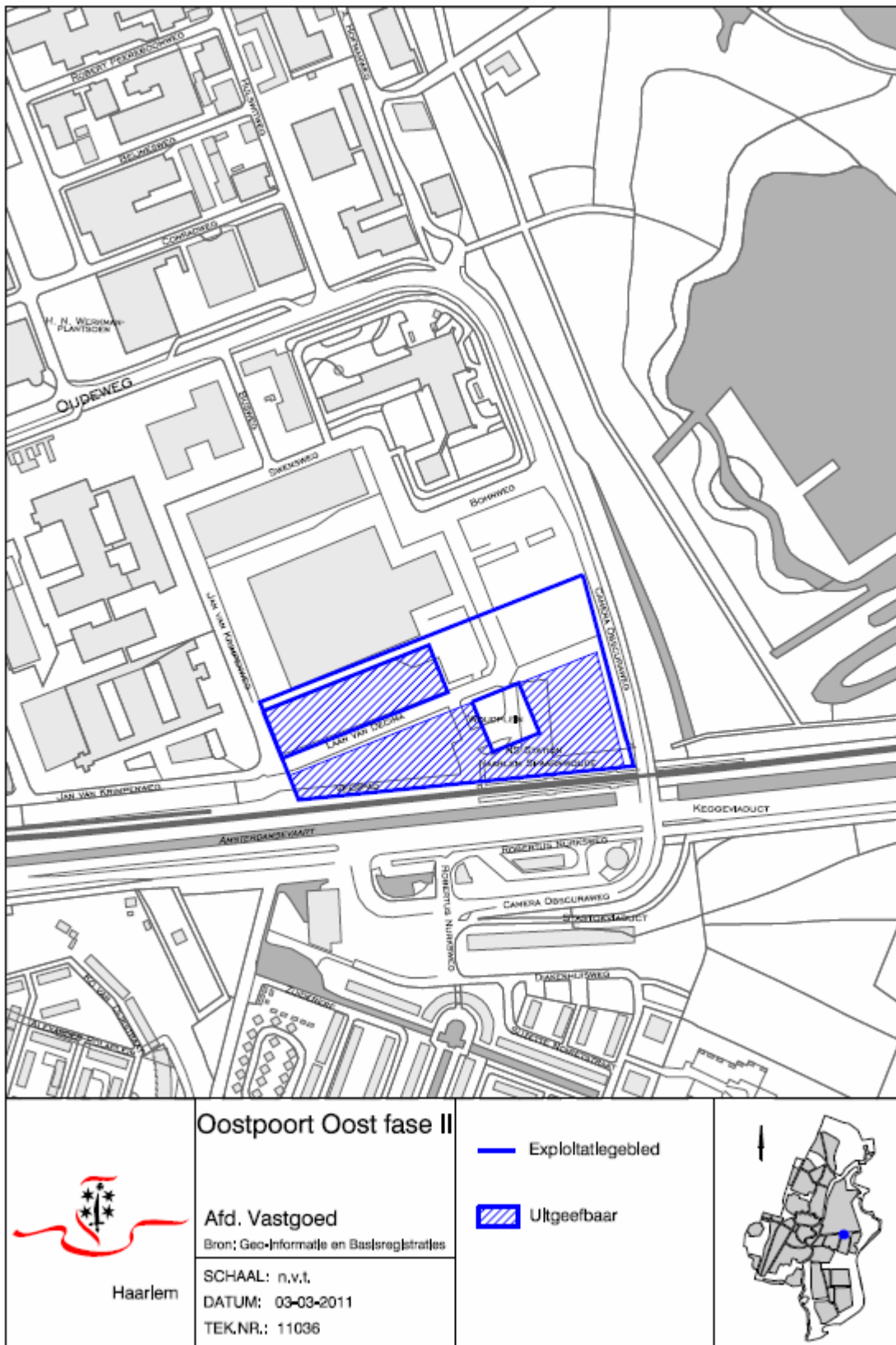
Cecile Hubers - 023 511 3366 - c.hubers@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Vaststellen Masterplan Spoorzone	Initiatieffase	230/2003		Planfase
Vaststellen Consolidatie	Initiatieffase	231/2005		Planfase
Masterplan Spoorzone	Definitiefase	98/2005	2005 240466	Rapportage
Rapportage Spoorzone	Definitiefase	169/2006	2006 245654	Rapportage

20110101 CONS Spoorzone Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari			Start exploitatie Loopjaar Grex	2002 2011							
per einde			31-12-2010	Prognose							
			Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
bedragen x €1.000,-											
INVESTERINGSUITGAVEN											
1	Verwerving	11.254	11.254								
2	Slopen, ontruimen, blinderen	222	15								207
3	Milieu onderzoek	591									591
4	Bodemsanering incl subsidie	400		400							
5	Hoofdinfrastructuur	756	756								
6	Bouw rijpmaken	2.204	1.981								223
7	Woonrijpmaken	3.164	620		600						1.945
8	VTU, Planontw ikkeling	4.415	3.649	101	428	16	16	16	14	16	158
9	Dotatie Omslagfonds	21	21								
12	Bijdrage andere grondexploitatie(s)	818	818								
13	Bijdrage aan derden	2.228	1.278	950							
14	Overige uitgaven	802	802								
Subtotaal 1 t/m 14		26.876	21.195	1.451	1.028	16	16	16	14	16	3.123
OPBRENGSTEN											
21	Uitgifte w oningbouw	-3.424			-2.271		-159			-995	
22	Uitgifte kantoren	-21.392	-7.892								-13.500
23	Uitgifte bedrijventerreinen	-11.101	-2.142	-15	-2.989						-5.954
27	Bijdrage Provincie	-1.000		-400	-600						
30	Overige opbrengsten	-661	-661								
Subtotaal 21 t/m 30		-37.579	-10.696	-415	-5.860		-159			-995	-19.454
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-10.702	10.499	1.036	-4.832	16	-143	16	14	-978	-16.330
EXPLOITATIEUITGAVEN											
40	Rente vreemd vermogen	11.506	4.060	2.723	875	657	670	675	689	703	455
41	Tijdelijk beheer	-3.322	-413	-406	-406	-418	-416	-417	-417	-427	
Subtotaal 40 t/m 41		8.184	3.646	2.317	469	239	253	258	271	276	455
Saldo uitgaven en opbrengsten		-2.518	14.145	3.354	-4.363	255	110	274	285	-703	-15.875
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow				17.499	13.135	13.390	13.500	13.775	14.060	13.357	-2.518
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-1.560 opbrengst									

Een illustratie uit de huidige conceptvisie “Gebiedsvisie Oostradiaal”.

3.10.1 Oostpoort Oost fase II

Ruimtelijke analyse

Deze ontwikkeling is gesitueerd aan de noordzijde van de Amsterdamsevaart ten zuiden van de IKEA. In dit gebied moet 90.000 m² kantoor ontwikkeling worden gerealiseerd. De ontwikkeling zal zorgen voor werkgelegenheid in Haarlem en daarnaast de entree van Haarlem vormen aan de oostzijde van de stad.

Status van het project

Sinds de Raad in januari 2008 (RB 092/2008) het projectplan Oostpoort 2 heeft goedgekeurd en een krediet heeft verleend is er veel veranderd. De markt voor kantoren is ingestort. De geprognoseerde grond verkopen zijn uitgebleven en de verwachting is dat de komende paar jaar ook geen grond voor kantoren verkocht zal worden. Met meerdere potentiële klanten is gesproken maar geen van de gesprekken heeft geleid tot daadwerkelijke grondverkoop. Om deze reden is het project stilgelegd.

Een andere ontwikkeling die relevant is voor het project Oostpoort 2 is de gebiedsvisie Oostradiaal. In januari 2011 (RB 2010/185290) heeft de Raad de gebiedsvisie Oostradiaal vastgesteld. Deze visie beslaat een veel groter gedeelte dan alleen het project Oostpoort 2. De visie is een herijking of een uitwerking van het Masterplan Spoorzone voor het gebied langs de Amsterdamsevaart. Eén van de uitkomsten van de gebiedsvisie Oostradiaal is dat de grenzen van het project verlegd moeten worden. Met name het stedelijk knooppunt Spaarnwoude moet hierin een plek krijgen. Feitelijk is een uitwerking in een Masterplan noodzakelijk en de daadwerkelijk uitwerking van de visie in projecten is nu de volgende stap.

Financieel resultaat

De onzekerheid op de kantorenmarkt en de nog uit te werken gebiedsvisie Oostradiaal maken het lastig om gedetailleerde grondexploitatie te laten zien. Om deze reden is ervoor gekozen in overleg met de accountant om alle kosten voor het vervaardigen van de locatie en de opbrengsten die voorzien worden in een jaar te tonen. De grond heeft per m² uitgeefbaar gebied een redelijk beperkte boekwaarde. De bijdrage aan de fly-over die was voorzien voor 2010 (€ 950.000,-) is ten laste van de boekwaarde gebracht. De aanleg van de fly-over zorgt dat de grond in waarde stijgt door de betere zichtbaarheid en bereikbaarheid.

Het financieel resultaat voor dit project bedraagt ca. € 3,4M positief in contante waarde per 1-1-2011.

Risico's

De onduidelijkheid over de exacte invulling van de locatie is een risico. Een andere risico is de lange looptijd met de daarbij behorende rentekosten over de boekwaarde

Kwantitatief resultaat eind project

Het beoogde kwantitatieve resultaat is een gefaseerde kantoorontwikkeling en een stedelijk knooppunt rondom Station Spaarnwoude. De visie Oostradiaal en de uitwerking daarvan zullen invloed hebben op het te realiseren programma.

Bijdrage aan stedelijk programma

Samen met de reeds gerealiseerde vierkante meters kantoor in Oostpoort fase 1 (25.000 m²), de nieuwe fly-over (bouw is inmiddels aangevangen) moet Oostpoort fase 2 een gezicht geven aan de nieuwe entree van de stad. De visie Oostradiaal geeft daar handvatten aan en moet worden uitgewerkt tot een Masterplan.

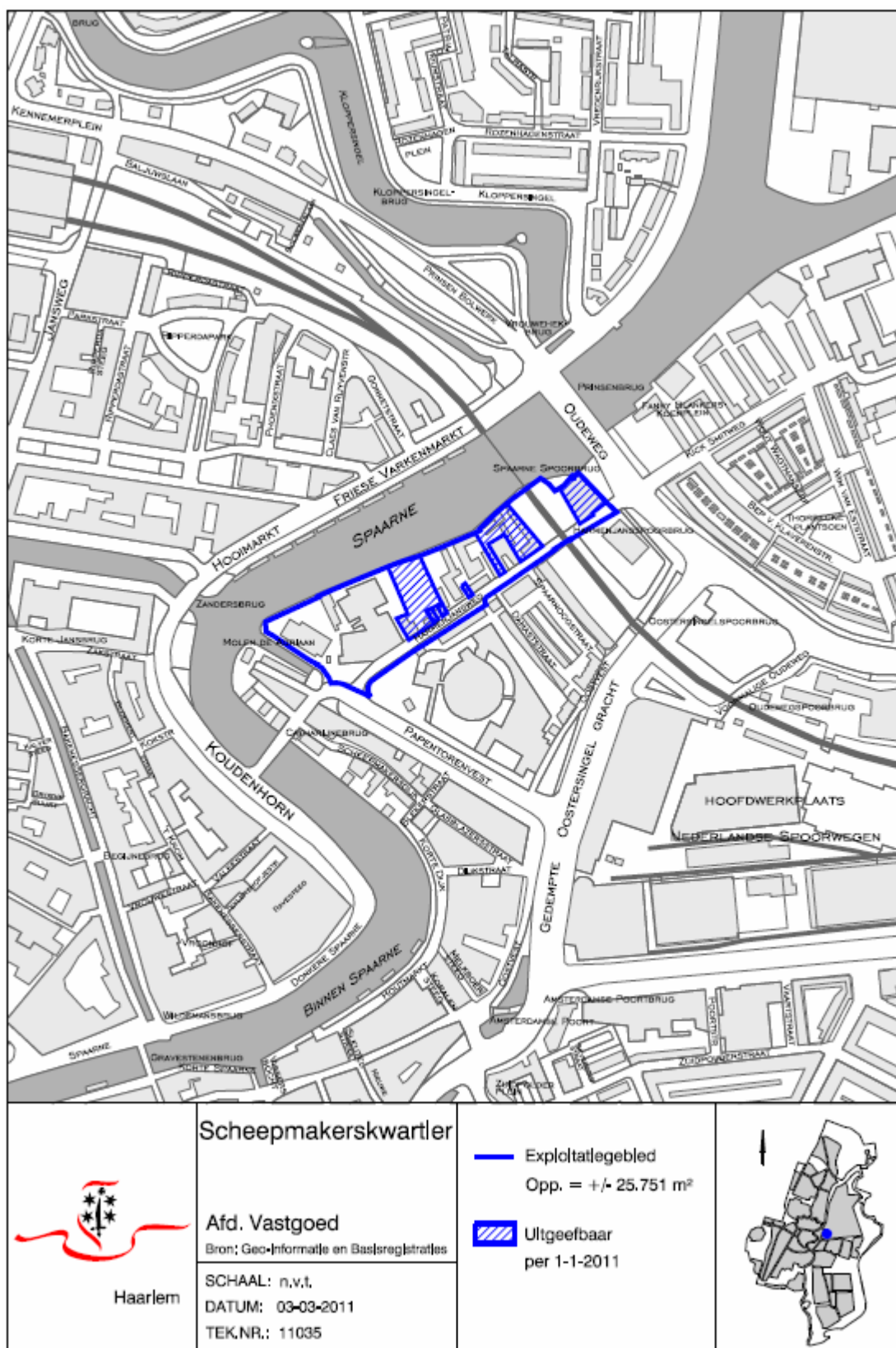
Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Masterplan Spoorzone	Initiatiefase	230/2003	2003 216066	Kaders vaststellen
Stedenbouwkundigplan Oostpoort	Definitiefase	Nvt		Visie document
Projectplan Oostpoort fase 2	Definitiefase	92/2008	2008 58728	Openen grondexploitatie
Vaststelling visie Oostradiaal	Definitiefase		2010/185290	Vaststellen visie

Complexnr: 115 Spoorzone Oostpoort Oo		Loopjaar GrEx	2011						
Grondexploitatie per 1 januari 2011		Start exploitatie	01-01-2003						
bedragen x €1.000		per 2018	prognose						
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	231	231						
3	Milieu onderzoek	591							591
6	Bouwrijpmaken	227	4						223
7	Woonrijpmaken	1645							1645
8	VTU, Planontwikkeling	1199	767	20	412				
12	Bijdrage andere grondexploitatie(s)	818	818						
13	Bijdrage aan derden	1900	950	950					
Subtotaal 1 t/m 14		6.610	2.769	970	412				2.459
OPBRENGSTEN									
22	Uitgifte kantoren	-14.100							-14.100
Subtotaal 21 t/m 30		-14.100							-14.100
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-7.490	2.769	970	412				-11.641
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	2.065	213	138	193	224	235	246	816
41	Tijdelijk beheer	-226	-226						
Subtotaal 40 t/m 41		1.839	-12	138	193	224	235	246	816
Saldo uitgaven en opbrengsten		-5.650	2.757	1.108	606	224	235	246	-10.825
Kasstroom									
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-3.824	opbrengst	3.865	4.471	4.694	4.929	5.175	-5.650

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 115 Oostpoort fase 2

Jaarverslag	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	3.761	3.523	2.462
VTU	2.015	1.291	1.199
overige kosten	2.949	2.949	2.949
subtotaal	8.724	7.763	6.610
grondopbrengsten	-20.000	-13.200	-14.100
overige inkomsten	-534		
subtotaal	-20.534	-13.200	-14.100
exploitatiesaldo	-1.401	1.017	1.839
eindresultaat EW	-13.211	-4.420	-5.650
eindresultaat CW	-7.724	-4.010	-3.824
eindjaar project	2019	2019	2018

3.10.2 Scheepmakerskwartier

Ruimtelijke analyse

Het Scheepmakerskwartier is onderdeel van het programma Spoorzone. Ontwikkelaar De Principaal heeft in 2005 een prijsvraag gewonnen met de intentie het gebied geheel te ontwikkelen.

Het Scheepmakerskwartier zal bij de binnenstad worden 'getrokken', waarmee de 'Spaarnesprong' wordt gerealiseerd. Er wordt aangesloten op de kenmerken van de bestaande bebouwing elders langs het Spaarne, er is bij de stedenbouwkundige inrichting oog voor de historie en het gebied krijgt nautische kwaliteiten, waaronder een stadshaven en behoorlijk wat meters bruikbare kade voor het aanmeren van schepen.

Status van het project

In 2007 heeft de gemeente met de ontwikkelaar De Principaal een intentie overeenkomst gesloten voor de ontwikkeling van het Scheepmakerskwartier. De gemeente en de Principaal hebben de plannen uitgewerkt tot een stedenbouwkundig ontwerp. Begin 2008 is een grondexploitatie geopend en krediet verstrekt voor de begeleiding van de ontwikkeling. Op 2 november 2009 heeft De Principaal kort voor de behandeling van de realisatieovereenkomst in B&W per brief aangegeven een maand bedenktijd nodig te hebben. De Principaal had tijd nodig voor een herbezinning op de financiën van het project als gevolg van de financiële crisis. In 2010 hebben de gemeente en De Principaal zich ingespannen om het project met behoud van kwaliteit te optimaliseren. In oktober heeft de Raad besloten dat er binnen de kaders aan de verdere optimalisatie kan worden meegewerkt. Het doel is om in het voorjaar van 2011 als nog overeenstemming te bereiken.

Financieel resultaat

Het project kent een negatief saldo van € 360.000,-. Dit verlies wordt veroorzaakt door de lagere doorlooptijd van het project. Het negatieve saldo wordt opgevangen in de verzamel exploitatie Spoorzone.

Onderdeel van het complex is de Drijfriemenfabriek aan de Harmenjansweg die in eigendom is van de gemeente. De Drijfriemenfabriek maakt geen deel uit van de ontwikkeling van de Principaal. De Drijfriemenfabriek zal afzonderlijk worden verkocht en herontwikkeld. Doel is om hier in 2011 meer duidelijkheid over te verkrijgen.

Risico's

Het risico voor de gemeente is beperkt door de ontwikkeling in concessie uit te even aan de Principaal die daarmee de verplichting tot de bouw van de woningen en de inrichting van de openbare ruimte.

Wel bestaat het risico dat De Principaal de ontwikkeling niet oppakt. De gemeente zal zich dan moeten herbezinnen op een andere wijze om het project te realiseren hetgeen zal leiden tot extra vertraging en mogelijk extra kosten.

Kwantitatief resultaat eind project

Het doel van de ontwikkeling is het realiseren van ca. 130 woningen, enkele woon-werkwoningen en een stadshaven met nautische faciliteiten.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Financiering voorbereidingskosten (haalbaarheidsfase) project Scheepmakerskwartier	Initiatiefase	160/2006	2006 245551	
Deels opheffen voorkeursrecht Scheepmakerskwartier	Initiatiefase	208/2007	2007 209929	
Scheepmakerskwartier: planontwikkeling en krediet 2008	Ontwerpfase	014/2008	2008 6418	
Masterplan Scheepmakerskwartier: keuze havenvariant	Ontwerpfase	013/2009	2009 6503	
Aanvullend krediet	Ontwerpfase	2009/97093	2009/97093	
Optimalisatie project Scheepmakerskwartier (incl Krediet aanvraag)	Ontwerpfase	2010 140564	2010 140564	

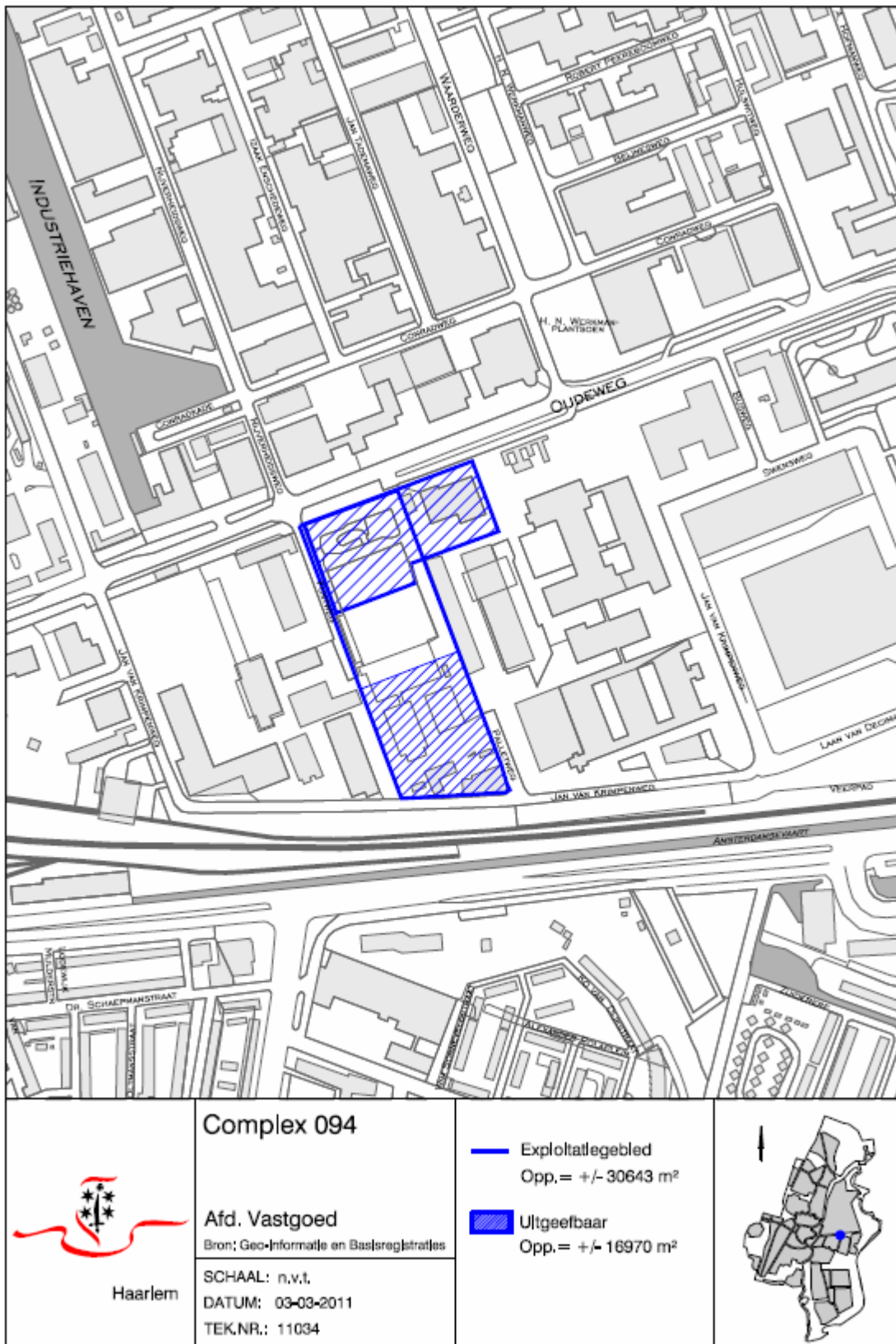

Complexnr: 113 Spoorzone Scheepmakers Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2005							
bedragen x €1000			per 2017	31-12-2010	prognose					
Totaal			Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving	2.169	2.169							
4	Bodemsanering incl subsidie	400		400						
7	Woonrijpmaken	600			600					
8	VTU, Planontwikkeling	453	387	66						
Subtotaal 1 t/m 14		3.622	2.557	466	600					
OPBRENGSTEN										
21	Uitgifte woningbouw	-3.424			-2.271		-159			-995
27	Bijdrage Provincie	-1000		-400	-600					
Subtotaal 21 t/m 30		-4.424		-400	-2.871		-159			-995
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-802	2.557	66	-2.271		-159			-995
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen	1306	635	160	171	66	69	65		140
41	Tijdelijk beheer	4	4							
Subtotaal 40 t/m 41		1.310	639	160	171	66	69	65		140
Saldo uitgaven en opbrengsten		508	3.196	226	-2.100	66	-90	65		-855
Kasstroom				3.421	1.321	1.387	1.298	1.363		508
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011				361 tekort						

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 113 Scheepmakerskwartier

Jaarverslag	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	2.537		1.000
VTU	342	353	453
overige kosten	2.429	2.169	2.169
subtotaal	5.308	2.522	3.622
grondopbrengsten	-3.760	-3.244	-3.424
overige inkomsten	-2.560		-1.000
subtotaal	-6.320	-3.244	-4.424
exploitatiesaldo	759	1.088	1.310
eindresultaat EW	-253	366	508
eindresultaat CW	-230	247	361
eindjaar project	2010	2010	2017

3.10.3 Oostpoort West: Oudeweg 28 en 30 (complex 094)

Ruimtelijke analyse

Oostpoort West bestaat uit 2 grote percelen langs de Oudeweg die in het verleden door de gemeente zijn aangekocht in kader van het Masterplan Spoorzone.

Status van het project

In 2003 heeft de gemeente Oudeweg 28 (AMCOR) gekocht. Het perceel bestaat uit drie delen. Het zuidelijk deel is verhuurd aan Connexxion. Het middenterrein is verkocht aan RadioTec BV voor verhuur aan de firma Cavex die vertrokken is van de Harmenjansweg. Hier is een pand gebouwd dat in 2010 is opgeleverd. De noordelijke strook langs de Oudeweg is in 2008 onder voorbehoud verkocht aan een autobedrijf met optie op de overige grond. De verkoop is door de crisis, die ook de autobranche hard geraakt heeft, niet doorgegaan. In het afgelopen jaar is met meerdere geïnteresseerden partijen gesproken. Verder is in 2010 een reststrook grond verkocht nabij Fustweg 10 aan een van de aangrenzende bedrijven. De panden Oudeweg 30 A, B en C zijn verhuurd aan enkele marktpartijen. De meest recente ontwikkeling is dat Cavex overweegt uit te breiden en om die reden een optie op een stuk grond van ca 4.000m² neemt.

Financieel resultaat

De inkomsten van dit project bedragen vooral de inkomsten uit verhuur. De huuropbrengsten dekken de eigenaarskosten en de rente over de boekwaarde van het complex. De voor 2010 nog voorziene verkoop aan het autobedrijf die niet is doorgegaan zorgt ervoor dat de begroting op dat onderdeel niet gerealiseerd is.

Risico's

Het complex kent een grote boekwaarde van ca € 7.5 Miljoen en is hiermee in financiële omvang een van grotere complexen van de gemeente Haarlem. Er zijn twee directe risico's te onderscheiden. De eerste is het wegvallen van huurovereenkomsten en het tweede is het achterblijven van grondverkoop. Het eerste risico is ondervangen door langdurige huurcontracten. Het tweede risico is ondervangen door een terughoudende inschatting van de verkoopopbrengsten.

Bijdrage aan stedelijk programma

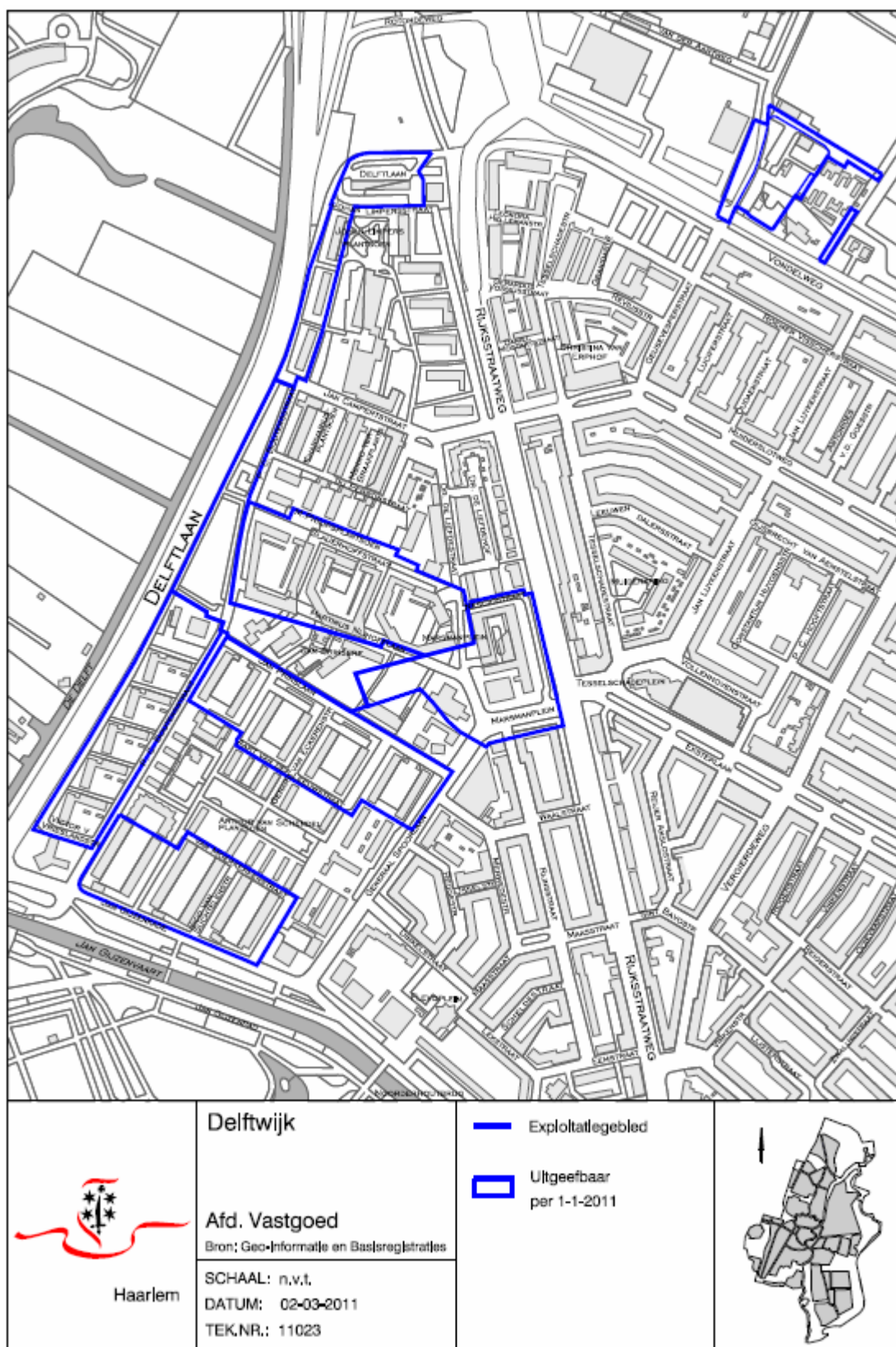
De ontwikkeling is een onderdeel van het Masterplan Spoorzone. De ambities in het Masterplan waren hoog voor dit gedeelte van de Spoorzone en bestonden uit een groot volume aan kantoren. Bij de voortgangsrapportage Spoorzone in 2006 is besloten om een deel van de ambities los te laten. De belangrijkste reden hier voor waren de bevindingen van het PlaBeKa (Platform Bedrijven en Kantoren). Dit regionale platform zag de kansen voor kantoorontwikkelingen minder rooskleurig in. De locatie zal worden ingevuld conform bestemmingsplan Waarderpolder waarin met name bedrijvigheid wordt voorzien.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	Toelichting
Aankoop Amcor (Oudeweg 28)	Initiatiefase	228/2003	2003 216499	Aankoopbesluit
Voortgangsrapportage Spoorzone	Definitiefase	169/2006	2006 245654	Voortgangsrapportage
Verkoop gedeelte kavel Oudeweg 28	Realisatiefase	155/2008	2008 144154	Verkoopbesluit
Krediet aanvraag en opening grondexploitatie Oudeweg 28	Realisatiefase	156/2008	2008 144149	Opening grondexploitatie

Complexnr: 094 Oudeweg 28 Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2003							
bedragen x €1000			per 2018	31-12-2010	prognose					
			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving		4.856	4.856						
6	Bouwrijpmaken		74	74						
7	Woonrijpmaken		304	4						300
8	VTU, Planontwikkeling		213	55	16	16	16	16	16	78
Subtotaal 1 t/m 14			5.448	4.989	16	16	16	16	16	378
OPBRENGSTEN										
23	Uitgifte bedrijventerreinen		-9.301	-2.142	-15	-2.989				-4.154
Subtotaal 21 t/m 30			-9.301	-2.142	-15	-2.989				-4.154
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			-3.853	2.847	1	-2.974	16	16	16	-3.776
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen		2.415	1.753	219	216	64	54	44	63
41	Tijdelijk beheer		-2.185	-2.17	-2.78	-2.79	-280	-279	-280	-573
Subtotaal 40 t/m 41			230	1.536	-58	-62	-215	-224	-236	-510
Saldo uitgaven en opbrengsten			-3.623	4.383	-58	-3.036	-199	-208	-220	-4.286
Kasstroom					4.325	1.289	1.090	882	662	-3.623
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			-2.452 opbrengst							

Complexnr: 094 Oudeweg 30 Grondexploitatie per 1 januari 2011			Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2003							
bedragen x €1000			per 2018	31-12-2010	prognose					
			Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN										
1	Verwerving		2.728	2.728						
2	Slopen, ontruimen, blinderen		207							207
8	VTU, Planontwikkeling		110							110
Subtotaal 1 t/m 14			3.045	2.728						317
OPBRENGSTEN										
23	Uitgifte bedrijventerreinen		-1800							-1800
Subtotaal 21 t/m 30			-1.800							-1.800
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			1.245	2.728						-1.483
EXPLOITATIE										
40	Rente vreemd vermogen		1934	673	154	155	156	157	158	480
41	Tijdelijk beheer		-1.274	-311	-140	-139	-138	-138	-137	-272
Subtotaal 40 t/m 41			660	362	15	16	18	19	21	208
Saldo uitgaven en opbrengsten			1.905	3.090	15	16	18	19	21	-1.275
Kasstroom					3.105	3.121	3.139	3.158	3.179	1.905
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			1.289 tekort							

20110101 CONS Oudeweg 28 en 30 Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari 2011			Start exploitatie Loopjaar GrEx 2011									
			per einde	31-12-2010	Prognose							
				Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
INVESTERINGSUITGAVEN												
1	Verwerving	6000	7.584.458	7.584.458								
2	Slopen, ontruimen, blinderen	6200	206.764									206.764
6	Bouw rijpmaken	6400	74.255	74.255								
7	Woonrijpmaken	6520	303.806	3.806								300.000
8	VTU, Planontw ikkeling	1001	323.258	55.186	15.703	15.817	15.934	16.052	16.173	13.923	16.423	158.047
14	Overige uitgaven	6540										
Subtotaal 1 t/m 14			8.492.541	7.717.705	15.703	15.817	15.934	16.052	16.173	13.923	16.423	664.811
OPBRENGSTEN												
21	Uitgifte w oningbouw	8110										
22	Uitgifte kantoren	8120										
23	Uitgifte bedrijventerreinen	8130	-11.100.567	-2.142.391	-15.082	-2.989.319						-5.953.775
30	Overige opbrengsten	8200										
Subtotaal 21 t/m 30			-11.100.567	-2.142.391	-15.082	-2.989.319						-5.953.775
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			-2.608.026	5.575.314	621	-2.973.502	15.934	16.052	16.173	13.923	16.423	-5.288.964
EXPLOITATIEUITGAVEN												
40	Rente vreemd vermogen	6600	4.348.463	2.425.740	373.652	371.507	220.526	211.445	202.000	192.066	181.503	170.025
41	Tijdelijk beheer	6100	-3.458.877	-528.021	-417.169	-417.627	-418.069	-416.409	-416.842	-417.259	-427.481	
Subtotaal 40 t/m 41			889.586	1.897.719	-43.517	-46.120	-197.543	-204.964	-214.842	-225.193	-245.978	170.025
Saldo uitgaven en opbrengsten			-1.718.440	7.473.033	-42.896	-3.019.622	-181.609	-188.912	-198.669	-211.270	-229.555	-5.118.939
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow					7.430.137	4.410.514	4.228.905	4.039.993	3.841.324	3.630.054	3.400.499	-1.718.440
Resultaat in Contante Waarde 01-01-					-1.163.108 opbrengst							

3.11 Delftwijk

Ruimtelijke analyse

Onder de naam "Delftwijk 2020" is een grootschalige herstructurering in uitvoering, met als doel om van Delftwijk een levensloopbestendige wijk te maken. Er worden ongeveer 850 woningen gesloopt en 1050 nieuwe woningen teruggebouwd. Tevens wordt een verdubbeling van het aantal winkels in het huidige winkelcentrum gerealiseerd en zal een wijkpark worden aangelegd. In de stedenbouwkundige uitgangspunten wordt het parkeren voor een groot deel 'van de straat' gehaald. Om aan de watertoets van het Hoogheemraadschap te kunnen voldoen, zal ook water in de wijk worden ingepast.

Het project heeft een lange doorlooptijd (het eindjaar is geraamd op 2020). In die periode wordt door de gemeente intensief samengewerkt met drie woningcorporaties. Het betreffen Ymere, Pré Wonen en Elan Wonen. Voor de samenwerking zijn gedegen afspraken gemaakt die van alle partijen een forse inspanning vergen.

Status van het project

In 2010 is gewerkt aan de deelprojecten:

- Delftlaan-Noord (complexnummer 131)
- Slauerhoffstraat (complexnummer 132)
- Marsmanplein (complexnummer 133)
- Wijkpark (complexnummer 134)
- Vondelweg (complexnummer 156)

Delftlaan Noord

Het ontwerp van de openbare ruimte is gereed en de bouw is gestart.
Planning oplevering 2011/2012.

Slauerhoffstraat

Het ontwerp voor de openbare ruimte is gereed en de bouw is gestart.
Planning oplevering 2011/2012.

Marsmanplein

Het ontwerp voor de openbare ruimte is gereed en de bouw van de openbare parkeergarage is gestart. De geplande opleverings is eind 2011. De bouw van appartementen en supermarkt start 1^e kwartaal 2011. De geplande oplevering hiervan is 2012.

Wijkpark

De verplaatsing van de woonwagens, PUK en kinderdagverblijf Springplank is afgerond.

Met SIG zijn twee overeenkomsten inzake de verplaatsing gesloten. Het ontwerp voor de nieuwbouw wordt thans gemaakt. De Daaf Gelukschool zal waarschijnlijk verplaatst worden naar de Albert Verweylaan. De mogelijkheden hiertoe worden thans onderzocht.

Vondelweg

De verplaatsing van kinderdagverblijf Springplank van de Hartekampgroep is afgerond.

Algemeen

Het bestemmingsplan Delftwijk 2020 is op 15 januari 2010 onherroepelijk geworden. Het plan dient als basis voor een aantal nog te verlenen bouwvergunningen. Binnen de overkoepelende exploitatie Delftwijk Programma zijn alle nodig benodigde bovenplanse aangelegenheden afgewikkeld.

Financieel resultaat

De geconsolideerde grondexploitatie Delftwijk is dekkend.

De financiële wijzigingen ten opzichte van 2010 zijn de volgende.

- De verwerking van de prijsvraagbieding van het Marsmanplein op basis van de heronderhandeling en het aantal te realiseren vierkante meters conform de bouwvergunning.
- Voor het bouw- en woonrijp maken zijn in sommige deelexploitaties aanvullende ramingen opgenomen, zoals in het wijkpark en het Marsmanplein.
- De geraamde plankosten zijn naar boven bijgesteld. De oude budgetten bleken onvoldoende te zijn om het project tot een einde te brengen.
- De startdatum van de projecten Delftlaan Zuid, Van Moerkerkenstraat en Aart van der Leeuwstraat zijn verschoven naar 2014.

Risico's

De exploitatie Delftwijk Programma wordt voornamelijk gevoed door vastgelegde corporatie- en rijksbijdragen en gemeentelijke subsidies. Het financiële resultaat wordt dan ook vooral bepaald door het beheersen van met name de voorbereidings- en toezichtkosten van het plan. Hieruit komen met name de volgende risico's voort.

- De benodigde technische begeleidingskosten (op basis van offertes) zijn hoger dan geraamd volgens de standaard rekenmethode.
- Een herstructureringsoperatie vraagt meer overleg dan een traditionele gebiedsontwikkeling, omdat er met meer partijen moet worden overlegd (onder andere met zittende bewoners, meerdere corporaties en winkeliers). Hierdoor vallen de procesmatige begeleidingskosten hoger uit dan geraamd.
- De optredende inflatie van de bouwkosten, terwijl de jaarlijkse indexering over de bijdragen van de corporaties conform de realisatieovereenkomst, vaststaat op 2,5 procent.

Opzet exploitatie van Delftwijk

De raad heeft in de vergadering van 22 december 2004 de grondexploitatie Delftwijk 2020 ingesteld. Deze exploitatie is een optelling van acht (administratieve) deelexploitaties. In het MPG 20010 worden zowel de optelling als de deelexploitaties weergegeven.

De inkomsten, uit onder andere de raamovereenkomst en de subsidies, worden in de deelexploitatie Delftwijk Programma verantwoord. Deze inkomsten hangen samen met de overkoepelende prestaties die in geheel Delftwijk worden behaald.

Binnen de overige deelexploitaties worden de kosten verantwoord die betrekking hebben op het specifieke plangebied. Omdat er geen direct verband is tussen de prestaties per project moet de dekking verevend worden tussen verschillende deelprojecten onderling. Elke deelexploitatie ontvangt precies die bijdrage vanuit de exploitatie Delftwijk Programma, dat het eindresultaat van de deelexploitatie nul is (per 1 januari 2008). De exploitatie is dus per 1 januari 2008 op precies gedekt. Uitzondering hierop is het Wijkpark, waarover specifieke afspraken zijn gemaakt. De geconsolideerde exploitatie van alle deelprojecten samen resulteert nagenoeg in nul.

Op deze wijze wordt aan de deelprojectleiders slechts dat deel van het budget beschikbaar gesteld waarop zij binnen hun project invloed hebben en kan de meerjarenbegroting als sturingsinstrument fungeren. Het projectresultaat is voor iedereen transparant geworden.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

A. Kuiper - 023 511 3850 – a.kuiper@haarlem.nl

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.	
Samenwerkingsovereenkomst Delftwijk 2020		245/2004	2004 218415	
Kredietaanvraag voorbereidingskosten 2006 vernieuwing Delftwijk (Delftwijk Paraplu)		244/2005	2005 240194	
Kredietaanvraag voorbereidingskosten 2007 vernieuwing Delftwijk (Delftwijk Paraplu)		4/2007	2007 110738	
Kredietaanvraag voorbereidingskosten 2008 t/m 2010 vernieuwing Delftwijk 2020 (Delftwijk Paraplu)		37/2008	2008 31350	

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

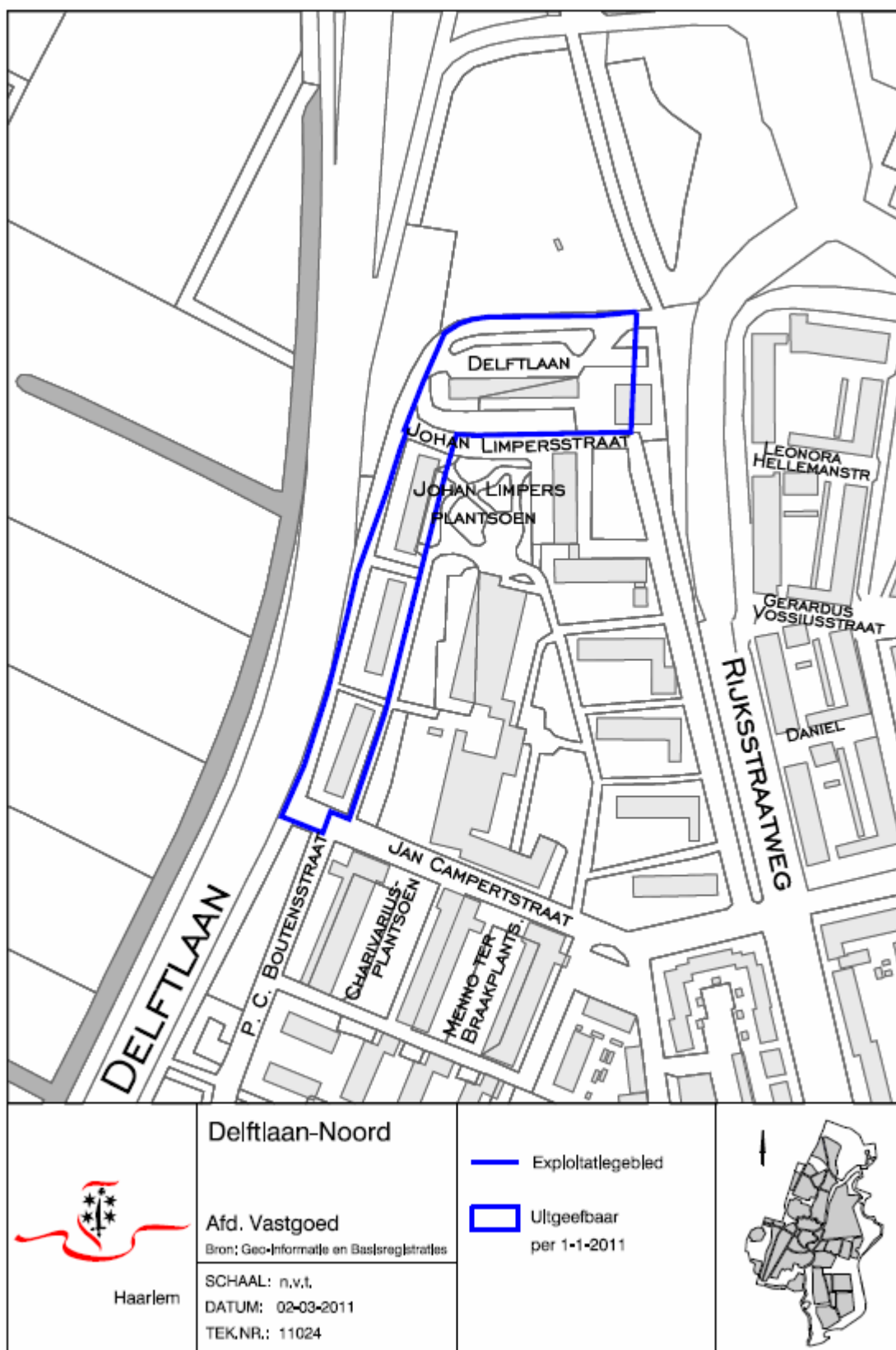
Project: 130 Delftwijk Programma

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.195	1.535	2.273	2.177
VTU	1.337	2.642	2.568	2.636
overige kosten	12.935	14.278	14.506	15.968
subtotaal	15.467	18.455	19.347	20.781
grondopbrengsten	-1.312	-1.736	-1.343	-2.814
overige inkomsten	-21.147	-24.100	-25.842	-25.783
subtotaal	-22.459	-25.836	-27.185	-28.597
exploitatiesaldo	-4.228	-4.145	-3.525	-6.180
eindresultaat EW	-11.220	-11.526	-11.363	-13.996
eindresultaat CW	-6.559	-7.076	-2.396	-8.593
eindjaar project	2018	2018	2017	2020

20110101 CONS Delftwijk Consolidatie Grondexploitaties per 1 januari 2011			Start exploitatie Loopjaar Grex		2005 2011									
bedragen x €1.000,-			per einde	31-12-2010 Boekwaarde	Prognose									
					2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
INVESTERINGSUITGAVEN														
1	Verwerving	6000	5.058	2.914	1.338	806								
2	Slopen, ontruimen, blinderen	6200	679	36	295	348								
4	Bodemsanering incl subsidie	6320	402	47	85	88	90	92						
6	Bouw rijpmaken	6400	4.384	1.511	794	95	190		1.263	532				
7	Woonrijpmaken	6520	11.407	459	3.698	3.130	1.177	475	296	1.372	800			
8	VTU, Planontwikkeling	1001	8.801	5.125	852	517	364	239	501	555	359	143	72	74
10	Dotatie t.s.v.	8500	30	30										
12	Bijdrage andere grondexploitatie(s)	8500	14.448	4.364	4.452	200	200	200	4.832	200				
14	Overige uitgaven	6540	3.321	2.305	-518	304	143	143	143	143	138	133	133	254
Subtotaal 1 t/m 14			48.530	16.792	10.995	5.488	2.163	1.149	7.035	2.802	1.297	276	205	328
OPBRENGSTEN														
21	Uitgifte w oningbouw	8110	-3.606	-1.825	-1.781									
24	Uitgifte voorzieningen	8140	-4.769	-444	-4.325									
26	Bijdrage Gemeente	8800	-12.585	-2.889	-1.912	-1.263	-659	-2.106	-3.756					
27	Bijdrage Provincie	8840	-990	-990										
28	Bijdrage Rijk	8820	-5.139	-4.989	-150									
29	Bijdrage derden	8900	-7.667	-2.391	-1.175				-4.100					
30	Overige opbrengsten	8200	-13.215	-4.391	-4.172				-4.652					
Subtotaal 21 t/m 30			-47.971	-17.919	-13.515	-1.263	-659	-2.106	-12.509					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN			560	-1.127	-2.519	4.225	1.504	-957	-5.474	2.802	1.297	276	205	328
EXPLOITATIEUITGAVEN														
40	Rente vreemd vermogen	6600	-4.414	-234	-67	-203	-29	-350	-415	-710	-607	-583	-598	-618
41	Tijdelijk beheer	6100	13	13										
Subtotaal 40 t/m 41			-4.402	-221	-67	-203	-29	-350	-415	-710	-607	-583	-598	-618
Saldo uitgaven en opbrengsten			-3.842	-1.348	-2.587	4.022	1.476	-1.307	-5.890	2.092	690	-307	-393	-290
Cumulatieve BoekWaarde Cashflow					-3.935	88	1.563	256	-5.633	-3.541	-2.851	-3.159	-3.552	-3.842
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011			-159 opbrengst											

Delftlaan-Hoord: Een impressie van de zes nieuwe bouwblokken met in totaal 187 appartementen (verkoop en verhuur), die vanaf het tweede kwartaal van 2010 gebouwd zullen worden.

3.11.1 Delftlaan-Noord

Ruimtelijke analyse

Woningcorporatie Ymere is eigenaar van het complex Delftlaan-Noord. Het complex bestond uit vier blokken met in totaal 86 portiekflats, die bestemd waren voor de verhuur. De nieuwbouw is ontworpen door Marge Architecten uit Rotterdam en zal bestaan uit zes nieuwe bouwblokken met in totaal 187 appartementen, voor de verkoop en verhuur. De nieuwe woningen leveren een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de woon- en leefkwaliteit. Het parkeren wordt grotendeels ondergronds opgelost.

Status van het project

Initiatieffase	:	afgerond
Projectopdracht	:	afgerond
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	:	afgerond
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	:	gereed
Start bouwrijp maken	:	afgerond
Start bouw	:	gestart
Start woonrijp maken	:	2012

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	: 178.015 euro tekort
MPG 2011	: 170.837 euro tekort

Risico's

De aanbesteding voor het woonrijp maken kan hoger uitvallen, dan is geraamd, vanwege de gewijzigde marktwerking. Daarnaast is het uitgangspunt van de ramingen dat de werkzaamheden in één bouwstroom en één woonrijp maak fase plaatsvinden, terwijl Ymere nu in fasen gaat opleveren.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Circa 60 appartementen zijn bestemd voor de verkoop.

Circa 127 appartementen zijn bestemd voor de (sociale) verhuur.

Indien de koopwoningen moeilijk te verkopen zijn, dan zal Ymere deze tijdelijk in de verhuur nemen of de bouw van de betreffende bouwblokken later opstarten.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het deelproject Delftlaan-Noord is onderdeel van de vernieuwing van Delftwijk. De ambities voor Delftwijk zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020. Eind 2004 hebben de gemeente Haarlem en de Haarlemse corporaties PréWonen, Ymere en ElanWonen een samenwerkingsovereenkomst gesloten ten behoeve van de uitvoering van de ambities uit de Toekomstvisie.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.
Projectopdracht en kredietaanvraag Delftlaan-Noord	Projectopdracht	87/2006	2006 204974
Uitvoeringskrediet Delftwijk/Delftlaan- Noord	Uitvoeringsfase	206/2007	2007 209925
Kredietaanvraag uitvoeringsfase Delftlaan Noord	Uitvoeringsfase		2010 288437

Complexnr: 131 A Delftlaan Noord Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2005							
bedragen x €1.000		per 2012	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
6	Bouwrijpmaken	637	299	338					
7	Woonrijpmaken	1075			1075				
8	VTU, Planontwikkeling	787	542	164	81				
Subtotaal 1 t/m 14		2.498	841	502	1.156				
OPBRENGSTEN									
30	Overige opbrengsten	-2.351	-260	-2.091					
Subtotaal 21 t/m 30		-2.351	-260	-2.091					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		147	581	-1.590	1.156				
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	41	56	32	-46				
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		41	56	32	-46				
Saldo uitgaven en opbrengsten		188	637	-1.558	1.110				
Kasstroom				-921	188				
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		171	tekort						

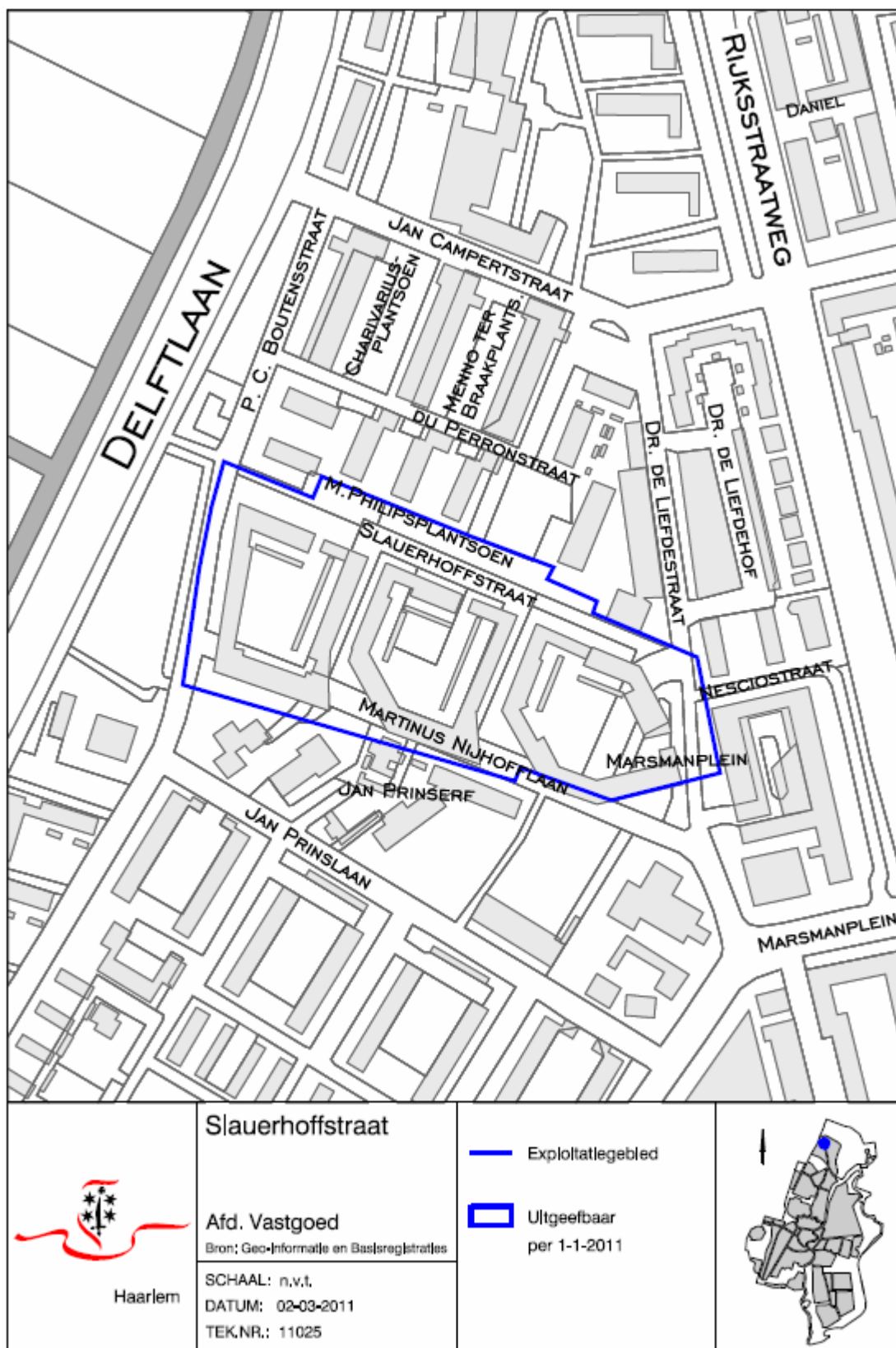
MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 131 A Delftlaan Noord

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.780	1.709	1.711	1.711
VTU	386	664	797	787
overige kosten				
subtotaal	2.166	2.373	2.508	2.498
grondopbrengsten				
overige inkomsten	-2.091	-2.359	-2.351	-2.351
subtotaal	-2.091	-2.359	-2.351	-2.351
exploitatiesaldo	120	15	49	41
eindresultaat EW	195	29	206	188
eindresultaat CW				170
eindjaar project	2011	2012	2012	2012

overzicht vanuit noordelijke richting, rechts de Westelijke Randweg

3.11.2 Slauerhoffstraat

Ruimtelijke analyse

Woningcorporatie PréWonen is eigenaar van het complex aan de Slauerhoffstraat. Het complex bestond uit zes blokken met 192 portiekflats, die bestemd waren voor de verhuur. De nieuwbouw is ontworpen door Vera Yanovshtchinsky Architecten uit Amsterdam. Deze nieuwbouw zal bestaan uit drie bouwblokken met 212 wooneenheden, zowel eengezinswoningen, als appartementen, bestemd voor de (sociale) verhuur. Daarnaast wordt een plint van circa 1.500 vierkante meter ontworpen voor de detailhandel en maatschappelijke voorzieningen.

Status van het project

Initiatieffase	: afgerond
Projectopdracht	: afgerond
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	: afgerond
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	: afgerond
Start bouwrijp maken	: gereed
Start bouw	: gestart
Start woonrijp maken	: 2011

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	: 122.857 euro tekort
MPG 2011	: 310.583 euro tekort

Risico's

De aanbesteding voor het woonrijp maken, kan hoger uitvallen, dan is geraamd, vanwege de gewijzigde marktwerking. De parkeerkelder voor de projecten Slauerhoffstraat en Marsmanplein moet in één bouwstroom plaatsvinden. De projecten kennen echter een verschillende planning. De afstemming van alle logistieke facetten dient zorgvuldig bewaakt te worden.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Circa 212 appartementen/eengezinswoningen zijn bestemd voor de (sociale) verhuur.
Circa 1.500 vierkante meter is bestemd voor de detailhandel en maatschappelijke doeleinden.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het deelproject Slauerhoffstraat is onderdeel van de vernieuwing van Delftwijk. De ambities voor Delftwijk zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020. Eind 2004 hebben de gemeente Haarlem en de Haarlemse corporaties PréWonen, Ymere en ElanWonen een samenwerkingsovereenkomst gesloten ten behoeve van de uitvoering van de ambities uit de Toekomstvisie.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.
Vorbereidingskrediet deelproject Slauerhoffstraat	Initiatieffase	153/2005	2005 240426
Projectopdracht Slauerhoffstraat	Projectopdracht	287/2005	2005 240322
Uitvoeringskrediet Delftwijk/Slauerhoffstraat	Uitvoeringsfase	207/2007	2007 209928
Uitvoeringskrediet Delftwijk/Slauerhoffstraat	Uitvoeringsfase		2009 189253

Complexnr: 132 B Slauerhoffstraat Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx	2011						
		Start exploitatie	01-01-2005						
bedragen x €1.000		per 2012	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	4	7	-4					
6	Bouwrijpmaken	450	440	10					
7	Woonrijpmaken	626	5	311	311				
8	VTU, Planontwikkeling	942	685	204	53				
Subtotaal 1 t/m 14		2.021	1.137	521	363				
OPBRENGSTEN									
29	Bijdrage derden	-90		-90					
30	Overige opbrengsten	-1.741	-252	-1.489					
Subtotaal 21 t/m 30		-1.831	-252	-1.579					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN									
		189	884	-1.058	363				
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	142	93	49	-1				
41	Tijdelijk beheer	11	11						
Subtotaal 40 t/m 41		153	105	49	-1				
Saldo uitgaven en opbrengsten									
		342	989	-1.009	362				
Kasstroom									
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		311 tekort		-20	342				

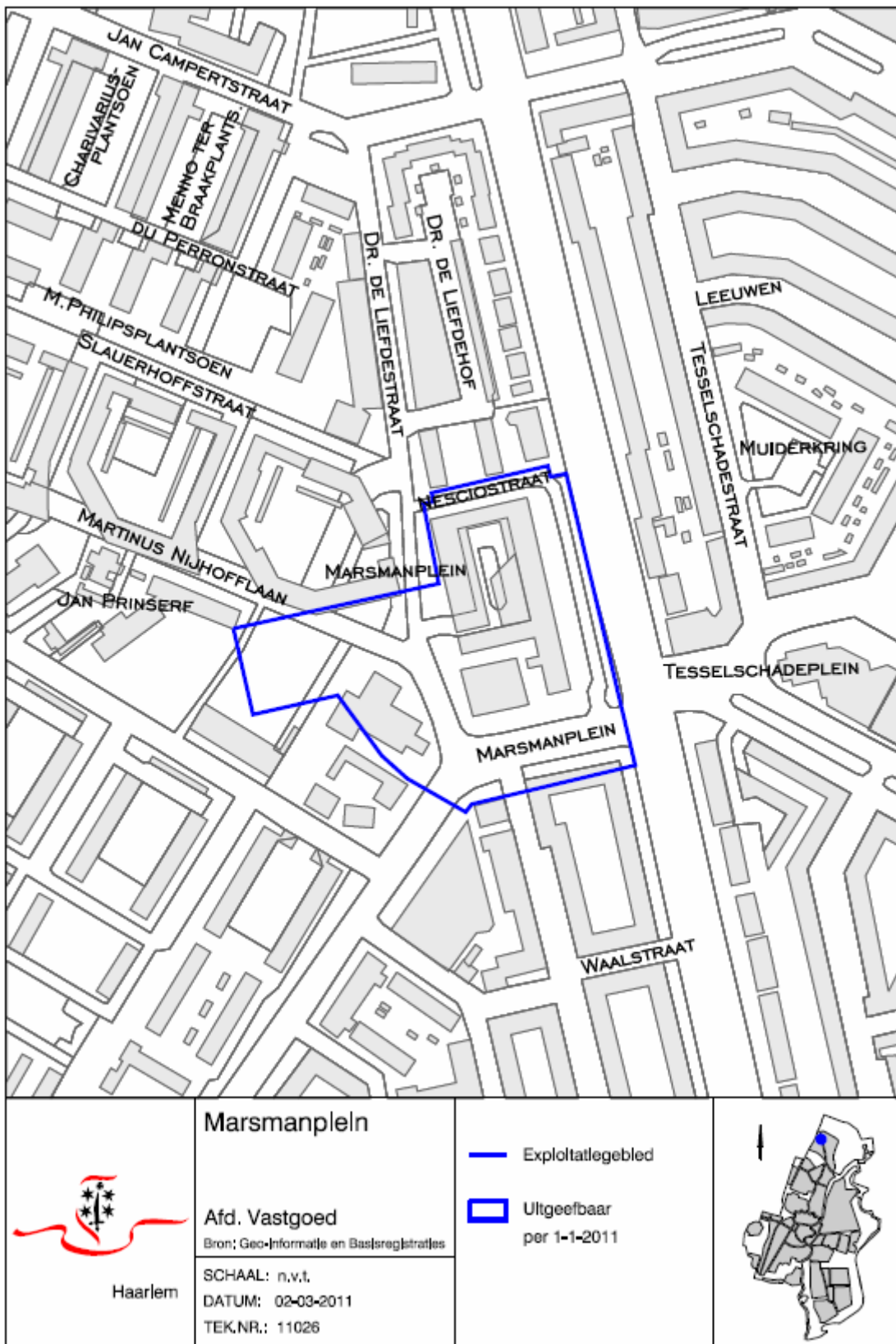
MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 132 B Slauerhoffstraat

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.094	1.120	1.120	1.075
VTU	430	652	652	942
overige kosten	23	23		4
subtotaal	1.547	1.795	1.772	2.021
grondopbrengsten				
overige inkomsten	-1.526	-1.744	-1.741	-1.831
subtotaal	-1.526	-1.744	-1.741	-1.831
exploitatiesaldo	40	5	111	153
eindresultaat EW	61	56	142	342
eindresultaat CW	310			
eindjaar project	2010	2011	2012	2012

Slauerhof in aanbouw

3.11.3 Marsmanplein

Ruimtelijke analyse

Het huidige winkelcentrum Marsmanplein is grotendeels in eigendom van een belegger. Het winkelcentrum bestaat thans uit circa 1.350 vierkante meter supermarkt, circa 1.300 vierkante meter aan speciaalzaken en 64 koopappartementen. In 2006 heeft Leyten Vastgoedontwikkeling de gemeentelijke prijsvraag voor de herontwikkeling en uitbreiding van het winkelcentrum gewonnen. Het winkelcentrum wordt als volgt uitgebreid. Met circa 2.200 vierkante meter aan voorzieningen voor commerciële en/of maatschappelijke doeleinden en circa 1.600 vierkante meter in de nieuwbouw van woningcorporatie PréWonen, 36 appartementen en circa 150 ondergrondse parkeerplaatsen. Boven de ondergrondse parkeergarage zal een plein worden gerealiseerd.

Status van het project

Initiatieffase	:	afgerond
Projectopdracht	:	afgerond
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	:	afgerond
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	:	afgerond
Start bouwrijp maken	:	gestart
Start bouw	:	gestart
Start woonrijp maken	:	2012

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	:	276.047 euro tekort
MPG 2011	:	212.578 euro opbrengst

Risico's

De bouw van de parkeerkelder voor de projecten Slauerhoffstraat en Marsmanplein moet in één bouwstroom plaatsvinden. De projecten kennen echter een verschillende planning. De afstemming van alle logistieke facetten dient zorgvuldig bewaakt te worden. Indien de bouw van de parkeerkelder niet conform de planning kan plaatsvinden, dienen tijdelijke openbare parkeervoorzieningen op het maaiveld te worden aangelegd. In dit geval zal het extra kosten met zich meebrengen.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Appartementen, 36 stuks, voor de verkoop aan particulieren. De woningen die niet worden verkocht, zullen aan een belegger worden verkocht, die ze op zijn beurt (tijdelijk) zal verhuren.

Circa 2.200 vierkante meter, die bestemd zijn voor commerciële en/of maatschappelijke voorzieningen.

Circa 150 ondergrondse parkeerplaatsen.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het project Marsmanplein is onderdeel van de gehele vernieuwing van Delftwijk. Naast de ambitie voor een sterk, nieuw en geconcentreerd winkelcentrum voor heel 'Oud Schoten', bestaat ook de ambitie om van het nieuwe winkelcentrum het nieuwe hart van Haarlem-Noord te maken. Het nieuw te ontwikkelen winkelplein zal dan voor de stadsdeelnemers de plek worden om elkaar te ontmoeten. Om deze ontmoetingsfunctie extra inhoud te geven, streeft men ook naar het realiseren van zoveel mogelijk sociaal-culturele organisaties en zorgfuncties in de buurt van het winkelplein. De woningen boven de winkels zullen voor een sociaal veilig verblijfsklimaat zorgen.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.
Projectopdracht en kredietaanvraag Marsmanplein	Initiatiefase	22/2005	2005 240183
Kredietaanvraag ontwerpfase winkelcentrum Marsmanplein	Ontwerpfase	256/2005	2005 240199
Ontwerp- en voorbereidingsfase	Voorbereidingsfase	06/2007	2007 110857
Krediet voorbereidingsfase Delftwijk/ Winkelcentrum Marsmanplein	Uitvoeringsfase	224/2007	2007 209972
Aankoop Marsmanplein 50	Aankoopfase	243/2007	2007 227045
Aankoop Marsmanplein 52	Aankoopfase	2007/322	
Verwervingen Winkelcentrum Marsmanplein	Aankoopfase	183/2007	2007 180437
Kredietaanvraag uitvoeringsfase Winkelcentrum Marsmanplein	Uitvoeringsfase		2009 189257
Realisatie winkelcentrum Marsmanplein door Leyten BV	Uitvoeringsfase		2010 344427

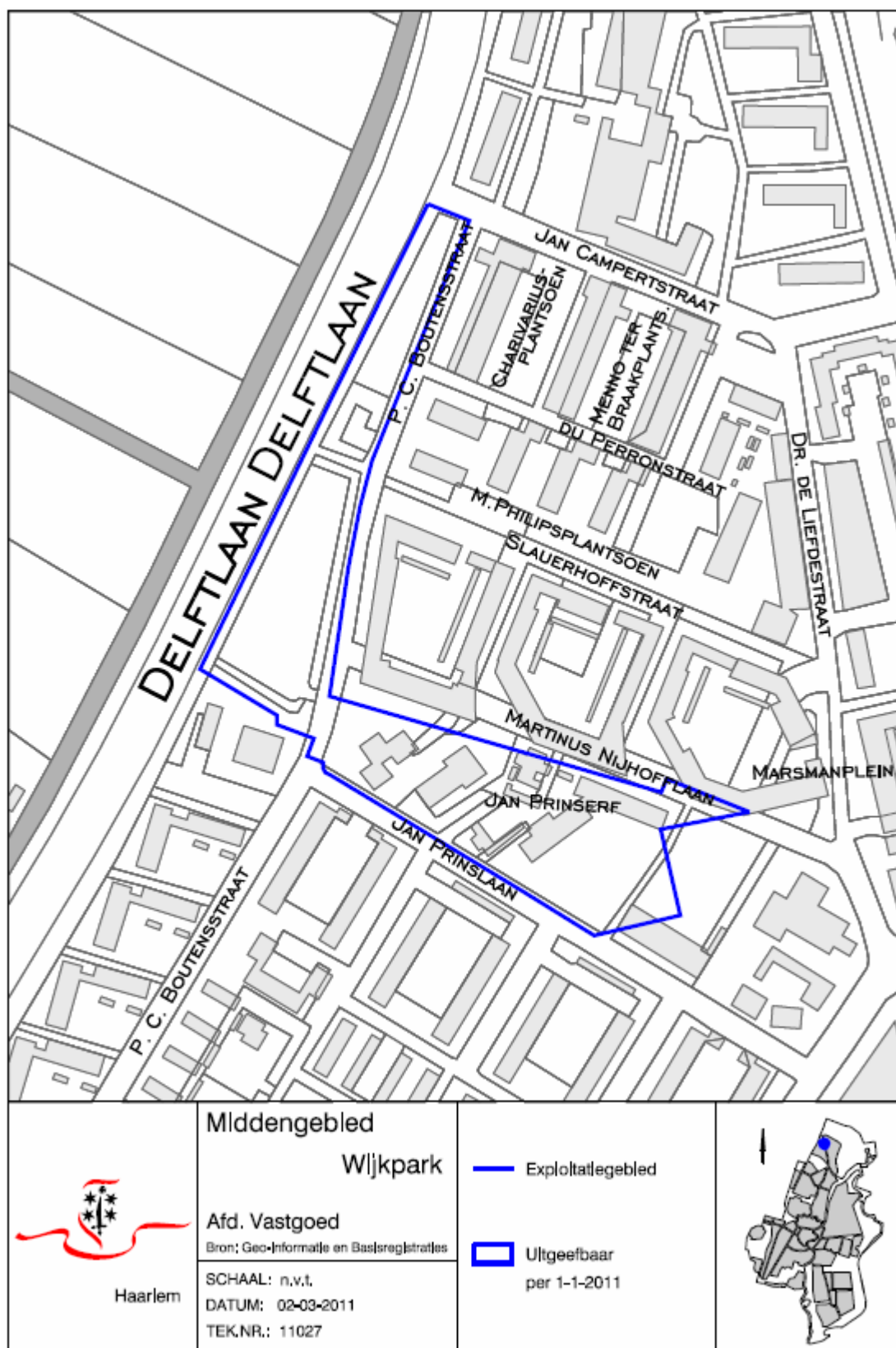
Complexnr: 133 Marsmanplein Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2005							
bedragen x €1.000		per 2013	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	2.347	2.347						
6	Bouwrijpmaken	640	423	217					
7	Woonrijpmaken	3.689		3.238	451				
8	VTU, Planontwikkeling	1430	1.144	151	80	55			
12	Bijdrage andere grondexploitatie(s)	60	60						
Subtotaal 1 t/m 14		8.166	3.990	3.589	532	55			
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-413		-413					
24	Uitgifte voorzieningen	-4.325		-4.325					
28	Bijdrage Rijk	-550	-400						
30	Overige opbrengsten	-3.616	-3.024	-591					
Subtotaal 21 t/m 30		-8.904	-3.425	-5.479					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-739	565	-1.890	532	55			
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	458	459	53	-39	-14			
41	Tijdelijk beheer	34	34						
Subtotaal 40 t/m 41		493	493	53	-39	-14			
Saldo uitgaven en opbrengsten		-246	1.058	-1.837	493	40			
Kasstroom				-779	-286	-246			
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		-213	opbrengst						

MPG in vogelvucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 133 Marsmanplein

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.272	1.514	851	4.329
VTU	789	1.049	1.241	1.430
overige kosten	2.412	2.440	2.406	2.406
subtotaal	4.473	3.489	4.498	8.165
grondopbrengsten	-1.699	-1.819	-916	-413
overige inkomsten	-3.074	-3.585	-3.779	-8.491
subtotaal	-4.773	-5.404	-4.695	-8.904
exploitatie saldo	434	425	517	493
eindresultaat EW	134	24	320	-246
eindresultaat C W				-213
eindjaar project	2011	2011	2012	2013

3.11.4 Wijkpark

Ruimtelijke analyse

Om de leefbaarheid in Delftwijk te bevorderen, wordt een groot wijkpark aangelegd.
Om het wijkpark te kunnen realiseren, moeten de volgende functies worden verplaatst.

- De Hartekampgroep (Kinderdagverblijf De Springplank) : verplaatsing afgerond
- De woonwagens op de Jan Prinserf : verplaatsing afgerond
- De jeu de boules-vereniging PUK : verplaatsing afgerond
- De woongroep voor gehandicapten SIG : overeenkomst ondertekend
- De Daaf Gelukschool : in overleg

Toelichting status van de deelprojecten

- De gemeente en SIG hebben twee overeenkomsten gesloten. SIG koopt een nieuwbouw kavel aan de PC Boutenstraat en de gemeente koopt de huidige locatie aan de Martinus Nijhofflaan 17 van SIG. Het ontwerp voor de nieuwbouw wordt thans verder uitgewerkt.
- De Daaf Gelukschool aan het Plesmanplein is een kavel aan de Albert Verwey laan aangeboden als uitbreidingslocatie van de school. Het bestemmingplantraject is inmiddels afgerond. De school heeft een bouwvergunning aangevraagd. Medio 2012 zal de verhuizing van de Jan Prinslaan naar het Plesmanplein/Albert Verweijlaan plaatsvinden.

Status van het project

Initiatieffase	: afgerond
Projectopdracht	: afgerond
DO buitenruimte	: vierde kwartaal 2011
Start bouwrijp maken	: derde kwartaal 2012
Start woonrijp maken	: eerste kwartaal 2013

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	: 6.778.004 euro tekort
MPG 2011	: 7.041.467 euro tekort

Risico's

Het project bestaat uit diverse deelprojecten en vergt veel overleg waardoor de VTU-kosten hoger kunnen uitvallen dan thans is geraamd.

De Daaf Gelukschool neemt een prominente plaats in, in de ruimte, die bestemd is voor het Wijkpark. Er is een alternatieve locatie voorhanden. De verplaatsing van de school wordt thans financieel en ontwerptechnisch onderzocht.

De aanleg van het wijkpark is niet mogelijk zonder verplaatsing van de Daaf Gelukschool. De aanbesteding voor het bouw- en woonrijp maken kan hoger uitvallen, dan is geraamd, vanwege de gewijzigde marktwerking.

Bijdrage aan stedelijke programma's

De ambities voor Delftwijk zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020. Met de aanleg van het park wordt een groen middengebied centraal in de wijk gecreëerd. Deze ontmoetingsplek is een belangrijk kwaliteitskenmerk van Delftwijk.

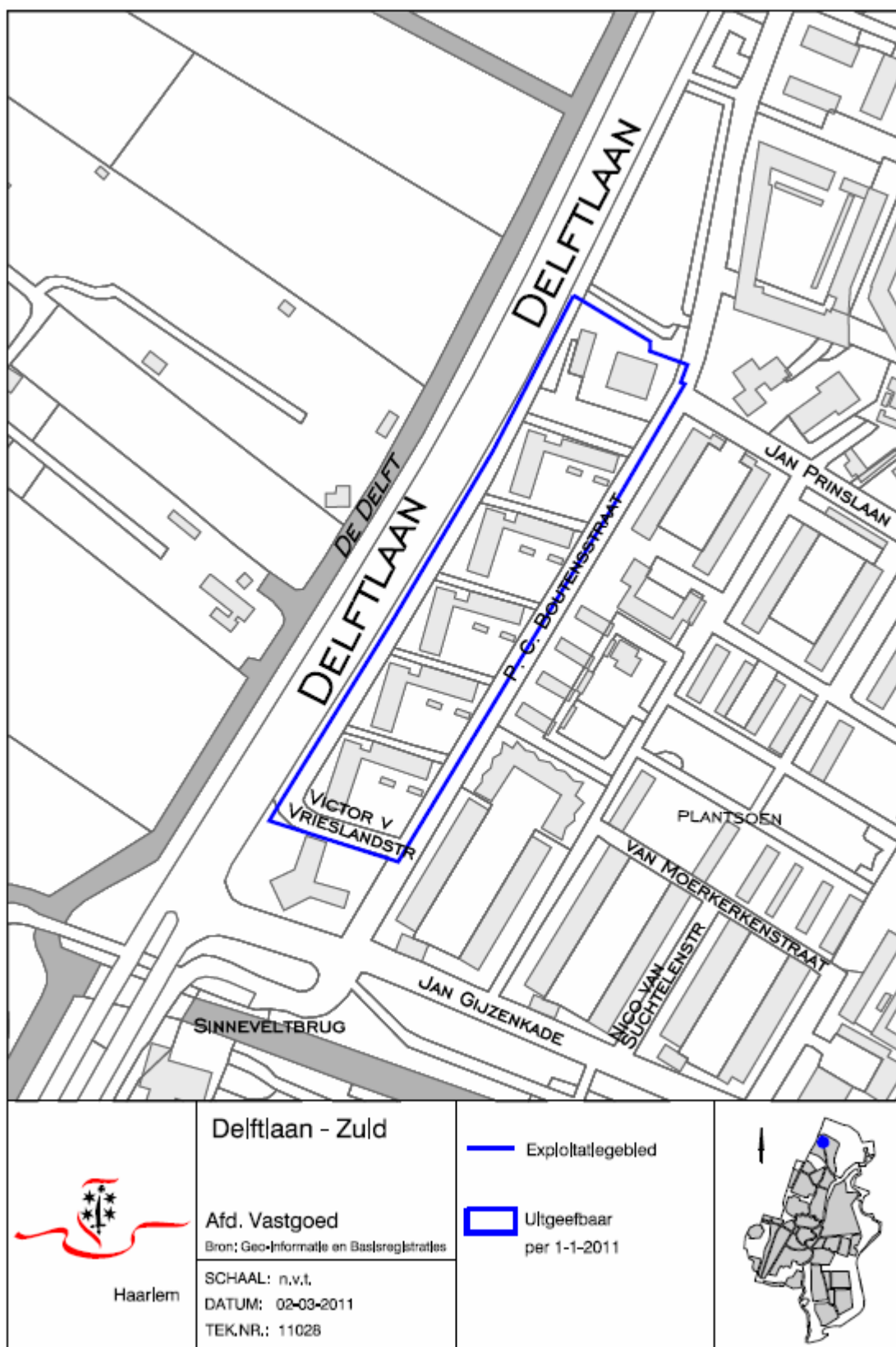
Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.
Projectopdracht Wijkpark Delftwijk	Initiatiefase	208/2005	2005 239819
Delftwijk 2020: start uitvoering	Uitvoeringsfase	006/2008	2008 3779
Van der Aart sportpark: vaststellen van de ontwerp- en kredietaanvraag	Uitvoeringsfase	46/2007	2007 110601
Kredietaanvraag uitvoeringsfase Wijkpark Delftwijk	Uitvoeringsfase		2009 189259

Complexnr: 134 Wijkpark, Middengebiet Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2004							
bedragen x €1.000		per 2013	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
1	Verwerving	2.247	287	1.154	806				
2	Slopen, ontruimen, blinderen	679	19	312	348				
6	Bouwrijpmaken	519	4	230	95	190			
7	Woonrijpmaken	1550	5	25	818	702			
8	VTU, Planontwikkeling	1531	1027	206	148	151			
14	Overige uitgaven	1232	2.004	-772					
Subtotaal 1 t/m 14		7.758	3.346	1.154	2.216	1.042			
OPBRENGSTEN									
21	Uitgifte woningbouw	-379		-379					
29	Bijdrage derden	-7	-7						
30	Overige opbrengsten	-92	-92						
Subtotaal 21 t/m 30		-478	-99	-379					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		7.280	3.247	776	2.216	1.042			
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	841	116	170	217	339			
41	Tijdelijk beheer	30	30						
Subtotaal 40 t/m 41		871	146	170	217	339			
Saldo uitgaven en opbrengsten		8.151	3.393	945	2.433	1.381			
Kasstroom									
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		7.041	tekort	4.338	6.771	8.151			

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 134 Wijkpark, Middengebiet

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	1.949	2.636	2.720	2.748
VTU	1.269	1.338	1.405	1.531
overige kosten	3.210	3.210	3.552	3.479
subtotaal	6.428	7.184	7.677	7.758
grondopbrengsten			-379	-379
overige inkomsten	-92	-92	-92	-99
subtotaal	-92	-92	-471	-478
exploitatiesaldo	812	1.274	1.033	871
eindresultaat EW	7.148	8.366	8.239	8.151
eindresultaat CW				7.041
eindjaar project	2011	2013	2013	2013

3.11.5 Delftlaan-Zuid

Ruimtelijke analyse

De woningcorporatie Ymere is eigenaar van het complex Delftlaan-Zuid. Het complex bestaat thans uit 120 portiekflats, die bestemd zijn voor de verhuur. In de samenwerkingsovereenkomst Delftwijk 2020 is ook Delftlaan-Zuid als transformatiedeelproject gedefinieerd. De nieuwbouw zal bestaan uit circa 160 nieuwe woningen met variaties in huur- en koopwoningen en gelegen in diverse prijsklassen.

Status van het project

Initiatieffase	:	gestart
Projectopdracht	:	circa 2011
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	:	
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	:	
Start bouwrijp maken	:	circa 2014
Start bouw	:	circa 2015
Start woonrijp maken	:	circa 2016

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	:	82.074 euro tekort
MPG 2011	:	45.583 euro tekort

Risico's

Een herstructureringsoperatie vraagt meer overleg, dan een traditionele gebiedsontwikkeling, omdat er met meer partijen moet worden overlegd (zittende bewoners, meerdere corporaties, winkeliers en andere). Omdat de gemeente hoge eisen stelt aan de voortgang en kwaliteit van het project, wordt van het projectmanagement van de deelprojecten een flinke inspanning gevraagd. De aanbesteding voor het bouw- en woonrijp maken kan hoger uitvallen dan is geraamd, vanwege de gewijzigde marktwerking.

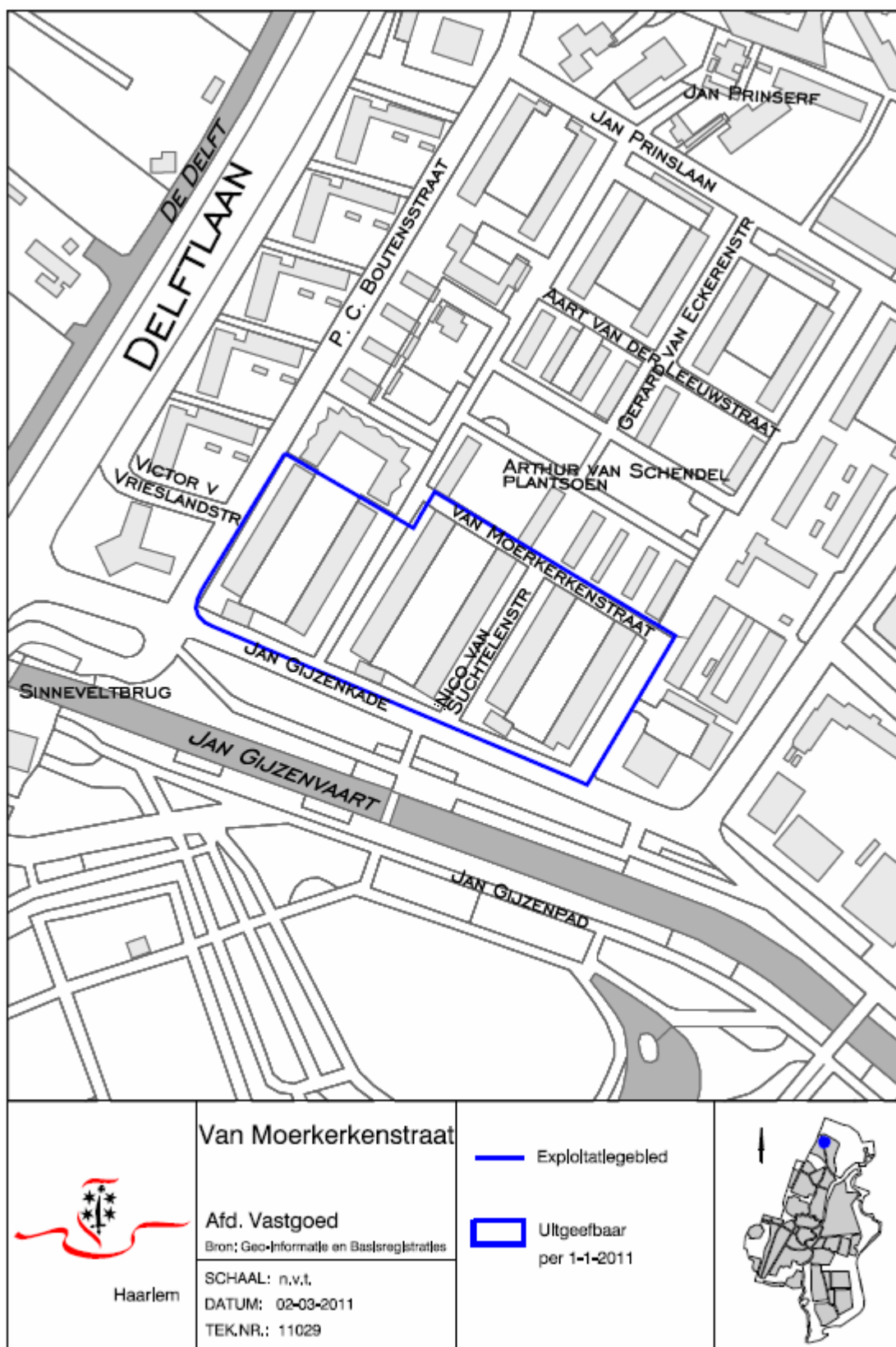
Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Nieuwe wooneenheden, 160 stuks, binnen het koop- en huursegment.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het deelproject Delftlaan-Zuid is onderdeel van de vernieuwing van Delftwijk. De ambities voor Delftwijk zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020. Eind 2004 hebben de gemeente Haarlem en de Haarlemse corporaties PréWonen, Ymere en ElanWonen een samenwerkingsovereenkomst gesloten ten behoeve van de uitvoering van de ambities uit de Toekomstvisie.

Complexnr: 136 Delftlaan Zuid Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2005							
		per 2017	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1.000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN									
6	Bouwrijp maken	745						551	195
7	Woonrijp maken	473							473
8	VTU, Planontwikkeling	385					37	152	196
Subtotaal 1 t/m 14		1.604					37	703	864
OPBRENGSTEN									
30	Overige opbrengsten	-1492						-1492	
Subtotaal 21 t/m 30		-1.492						-1.492	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		113					37	-789	864
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-49						2	-51
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		-49						2	-51
Saldo uitgaven en opbrengsten		64					37	-787	813
Kasstroom							37	-750	64
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		46	tekort						

3.11.6 Van Moerkerkenstraat

Ruimtelijke analyse

De woningcorporatie PréWonen is eigenaar van het complex Van Moerkerkenstraat. Het complex bestaat thans uit 226 portiekflats, die bestemd zijn voor de verhuur. In de planvorming rondom Delftwijk 2020 is opgenomen om ook op deze locatie te zijntijd nieuwbouw te realiseren. Deze nieuwbouw zal bestaan uit circa 236 nieuwe woningen, met variaties in huur- en koopwoningen en gelegen in diverse prijsklassen.

Status van het project

Initiatieffase	: nog op te starten
Projectopdracht	: omstreeks 2011
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	:
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	:
Start bouwrijp maken	: in 2014
Start bouw	: in 2015
Start woonrijp maken	: in 2016

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	: 8.009 euro tekort
MPG 2011	: 23.383 euro tekort

Risico's

Een herstructureringsoperatie vraagt meer overleg, dan een traditionele gebiedsontwikkeling, omdat er met meer partijen moet worden overlegd (zittende bewoners, meerdere corporaties, winkeliers en andere). Omdat de gemeente hoge eisen stelt aan de voortgang en kwaliteit van het project, wordt van het projectmanagement van de deelprojecten een flinke inspanning gevraagd. De aanbesteding voor het bouw- en woonrijp maken kan hoger uitvallen, dan is geraamd, vanwege de gewijzigde marktwerking.

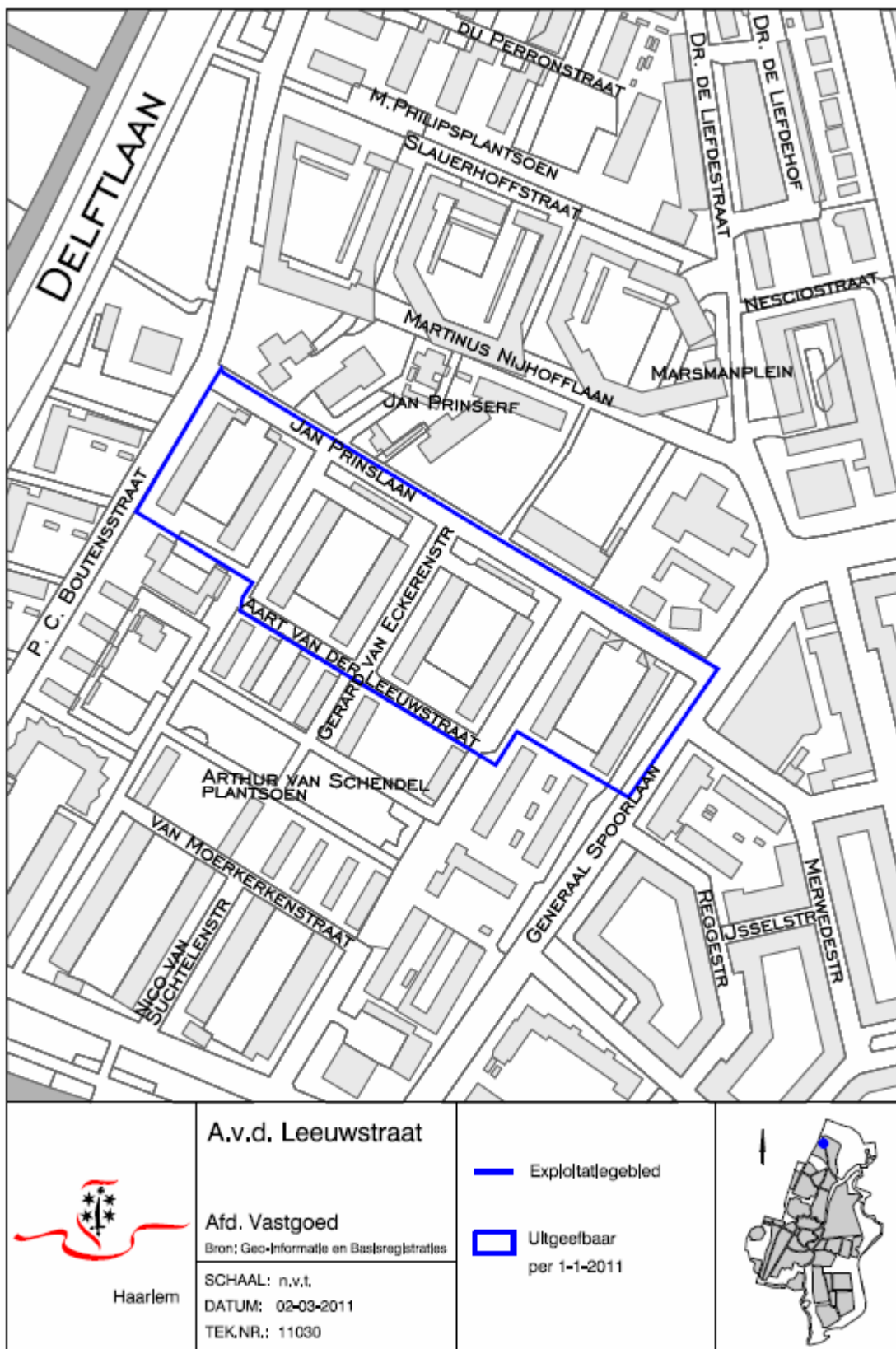
Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Nieuwe wooneenheden, 236 stuks, binnen het koop- en huursegment.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het deelproject Van Moerkerkenstraat is onderdeel van de vernieuwing van Delftwijk. De ambities voor Delftwijk zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020. Eind 2004 hebben de gemeente Haarlem en de Haarlemse corporaties Pré Wonen, Ymere en ElanWonen een samenwerkingsovereenkomst gesloten ten behoeve van de uitvoering van de ambities uit de Toekomstvisie.

Complexnr: 137 G Van Moerkerkenstraat Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 1-1-2005	prognose						
bedragen x €1.000		per 2016 Totaal	31-12-2010 Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
6	Bouwrijp maken	388						262	125
7	Woonrijp maken	588							588
8	VTU, Planontwikkeling	339					33	101	205
Subtotaal 1 t/m 14		1.314					33	363	919
OPBRENGSTEN									
30	Overige opbrengsten	-1242						-1242	
Subtotaal 21 t/m 30		-1.242						-1.242	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		72					33	-880	919
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-41						2	-42
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		-41						2	-42
Saldo uitgaven en opbrengsten		31					33	-878	876
Kasstroom							33	-845	31
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		23 tekort							

3.11.7 Aart van der Leeuwstraat

Ruimtelijke analyse

De woningcorporatie PréWonen is eigenaar van het complex Aart van der Leeuwstraat. Het complex bestaat thans uit 224 portiekflats, die bestemd zijn voor de verhuur. In de samenwerkingsovereenkomst Delftwijk 2020 is ook de Aart van der Leeuwstraat als transformatiedeelproject gedefinieerd. De nieuwbouw zal bestaan uit circa 236 nieuwe woningen, met variaties in huur- en koopwoningen en gelegen in diverse prijsklassen.

Status van het project

Initiatieffase	: gestart
Projectopdracht	: circa 2011
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	:
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	:
Start bouwrijp maken	: circa 2014
Start bouw	: circa 2015
Start woonrijp maken	: circa 2016

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	: 102.762 euro tekort
MPG 2011	: 107.705 euro tekort

Risico's

Een herstructureringsoperatie vraagt meer overleg, dan een traditionele gebiedsontwikkeling, omdat er met meer partijen moet worden overlegd (zittende bewoners, meerdere corporaties, winkeliers en andere). Omdat de gemeente hoge eisen stelt aan de voortgang en kwaliteit van het project, wordt van het projectmanagement van de deelprojecten een flinke inspanning gevraagd. De aanbesteding voor het bouwen en woonrijp maken kan hoger uitvallen, dan is geraamd, vanwege de gewijzigde marktwerking.

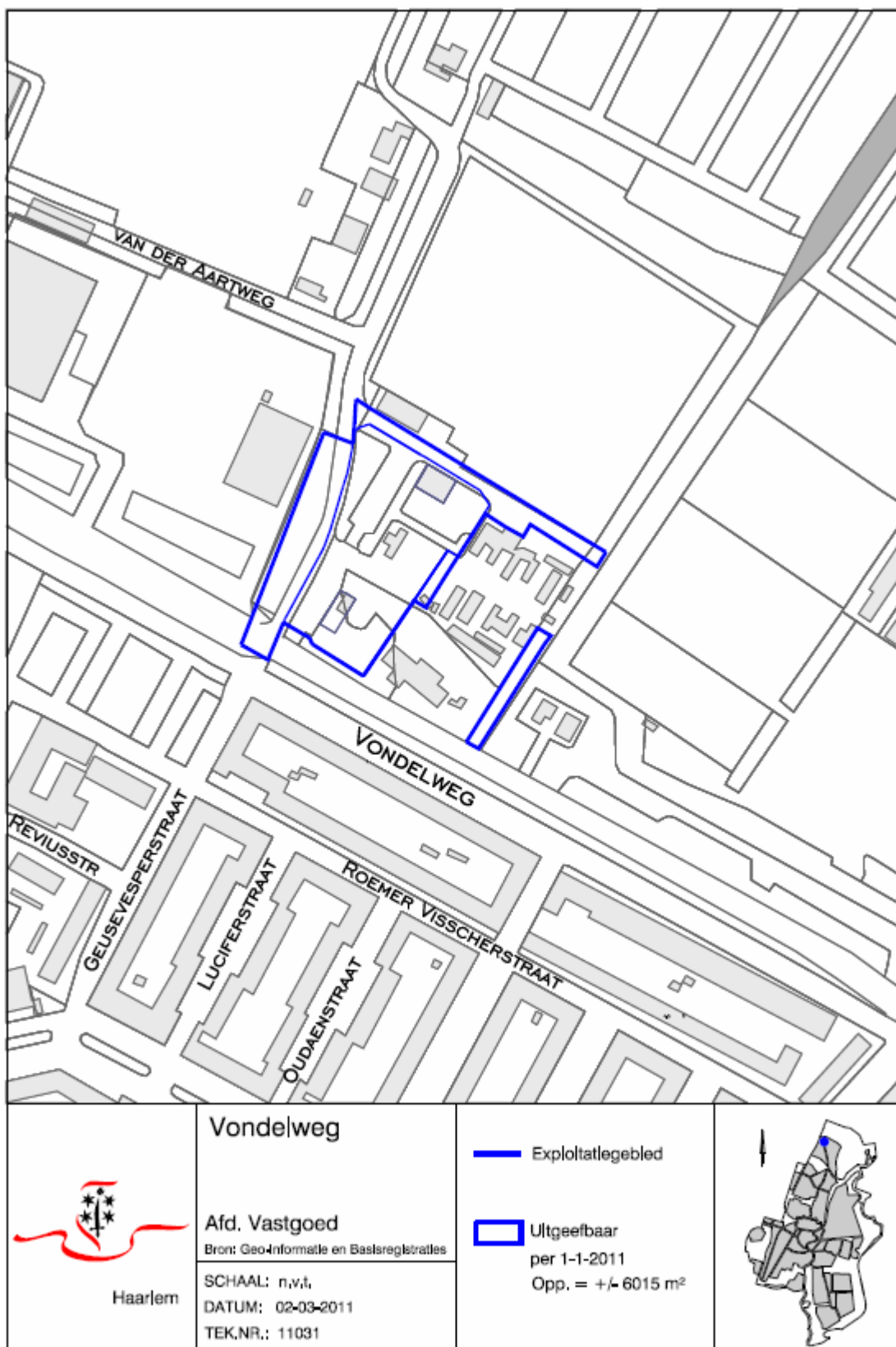
Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Nieuwe wooneenheden, 236 stuks, binnen het koop- en huursegment.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het deelproject Aart van der Leeuwstraat is onderdeel van de vernieuwing van Delftwijk. De ambities voor Delftwijk zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020. Eind 2004 hebben de gemeente Haarlem en de Haarlemse corporaties Pré Wonen, Ymere en ElanWonen een samenwerkingsovereenkomst gesloten ten behoeve van de uitvoering van de ambities uit de Toekomstvisie.

Complexnr: 138 A. van der Leeuwstraat		Loopjaar GrEx	2011						
Grondexploitatie per 1 januari 2011		Start exploitatie	1-1-2005						
		per 2017	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1.000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ev
INVESTERINGSUITGAVEN									
6	Bouwrijpmaken	661						450	212
7	Woonrijpmaken	1.111							1.111
8	VTU, Planontwikkeling	387					37	114	235
Subtotaal 1 t/m 14		2.159					37	564	1.558
OPBRENGSTEN									
30	Overige opbrengsten	-1.919						-1.919	
Subtotaal 21 t/m 30		-1.919						-1.919	
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		241					37	-1.355	1.558
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	-89						2	-91
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		-89						2	-91
Saldo uitgaven en opbrengsten		152					37	-1.353	1.467
Kasstroom									
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		108 tekort							

3.11.8 Vondelweg

Ruimtelijke analyse

In het kader van de realisatie van het Wijkpark en het nieuwe winkelcentrum Marsmanplein in Delftwijk, wordt de kinderdagopvang van de Hartekampgroep (De Springplank) verplaatst naar de nieuwbouw, die gelegen is nabij de Vondelweg 515. De verhuizing wordt in het eerste kwartaal van 2010 afgerond. De 'oudbouw' wordt spoedig opgeleverd aan de gemeente en op korte termijn gesloopt.

Status van het project

Initiatieffase	:	gereed
Projectopdracht	:	gereed
Voorlopig Ontwerp (VO) vastgoed	:	gereed
Voorlopig Ontwerp (VO) buitenruimte	:	gereed
Start bouwrijp maken	:	gereed
Bouw	:	gereed
Start woonrijp maken	:	gereed

Financieel resultaat

Stand per 1 januari 2010	:	113.554 euro tekort
MPG 2011	:	121.795 euro tekort

Risico's

Nvt

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Dit project resulteert in circa 3.200 vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo) voor hoogwaardige opvang van meervoudig gehandicapte kinderen.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Het kinderdagverblijf is het tweede van deze omvang en soort in Nederland. De gemeente Haarlem versterkt haar centrumfunctie en haar werkgelegenheid. Daarnaast biedt de gemeente aan haar inwoners en aan die van de regio een uniek concept voor de opvang van de kinderen. Verder wordt met dit concept bijgedragen aan de ambities voor Delftwijk, die zijn vastgelegd in de Toekomstvisie Delftwijk 2020.

Overzicht besluitvorming	Projectfase	Besluit	BIS nr.
Verplaatsing De Springplank (HKG)	Initiatief- en uitvoeringsfase	008/2008	2008 3780
Verplaatsing De Springplank (HKG)	Uitvoeringsfase		2010 288381

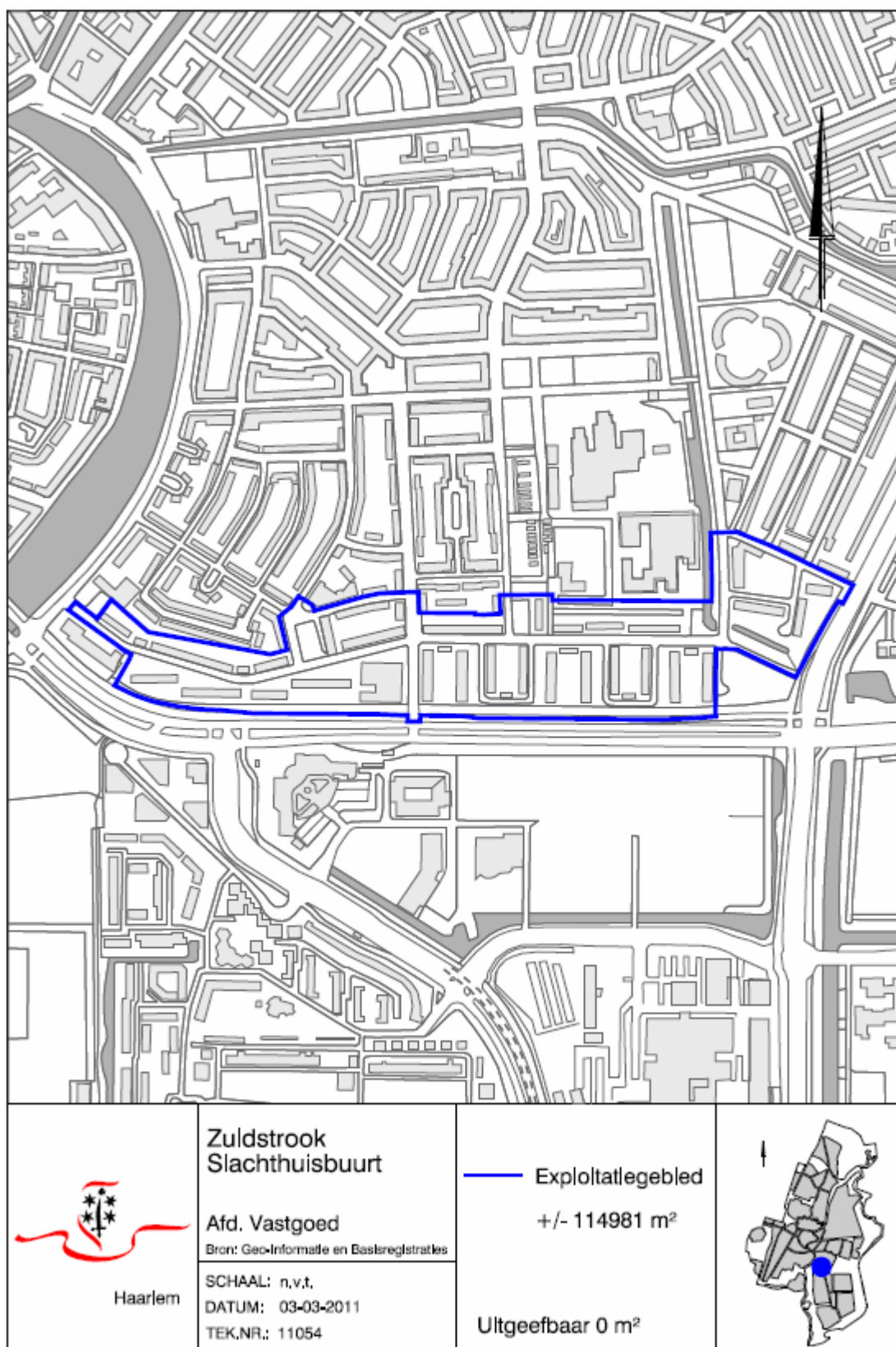
Complexnr: 156 Verplaatsing HKG Vondelweg		Loopjaar GrEx 2011		Start exploitatie 01-01-2007					
Grondexploitatie per 1 januari 2011		per 2011	31-12-2010	prognose					
bedragen x €1.000		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
4	Bodemsanering	46	47	-1					
6	Bouwrijpmaken	345	345						
7	Woonrijpmaken	474	450	25					
8	VTU, Planontwikkeling	364	360	3					
Subtotaal 1 t/m 14		1.229	1.202	27					
OPBRENGSTEN									
24	Uitgifte voorzieningen	-444	-444						
26	Bijdrage Gemeente	-560		-560					
29	Bijdrage derden	-56	-56						
30	Overige opbrengsten	-96	-96						
Subtotaal 21 t/m 30		-1.156	-596	-560					
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		72	606	-533					
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	56	24	31					
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		56	24	31					
Saldo uitgaven en opbrengsten		128	630	-502					
Kasstroom				128					
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011		122 tekort							

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag
bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit

Project: 156 Verplaatsing HKG Vondelweg

Jaarverslag	2008	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011
Civiele kosten	892	815	827	865
VTU	284	357	454	363
overige kosten				
subtotaal	1.176	1.172	1.281	1.228
grondopbrengsten	-460	-444	-444	-444
overige inkomsten	-722	-809	-737	-712
subtotaal	-1.182	-1.253	-1.181	-1.156
exploitatiesaldo	-6	-5	20	56
eindresultaat EW	-12	-86	120	128
eindresultaat C W				122
eindjaar project	2010	2009	2010	2011

3.12 Zomerzone Zuidstrook

Ruimtelijke analyse

De Zomerzone Zuidstrook is een van de projecten uit de Transformatieovereenkomst Haarlemse Woonwijken (Raadsbesluit 02/111).

Het projectgebied wordt globaal begrensd door de zuidzijde van de Schipholweg, de Prins Bernhardlaan, W. Pijperlaan, Richard Holkade, Hannie Schaftstraat, Merovingenstraat, Noormannenstraat, J.J. Hamelinkstraat en de Schalkwijkerstraat en omvat negen deellocaties. Acht daarvan zijn woningbouwlocaties die door de verschillende corporaties zullen worden ontwikkeld. De kavel op de hoek van de Schipholweg en de Prins Bernhardlaan wordt door de gemeente uitgegeven voor een kantoorontwikkeling. Verder is de gemeente verantwoordelijk voor de inrichting van de openbare ruimte.

Het project omvat de sloop van circa 650 woningen in de sociale huursector. De woningen die teruggebouwd worden, zullen eveneens in de sociale huursector vallen. Het aantal nieuw te bouwen woningen zal minimaal gelijk zijn aan het aantal gesloopte woningen. Daarnaast is er in de plint langs de Schipholweg ruimte voor commerciële functies.

Status van het project

In 2007 is gewerkt aan de stedenbouwkundige visie en gewerkt aan het opzetten van een sluitende grondexploitatie. In 2008 is de stedenbouwkundige visie door de raad vastgesteld en is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de drie betrokken corporaties: Ymere, PréWonen en ElanWonen. De bestemmingsplanprocedure heeft inmiddels een forse vertraging opgelopen waardoor dit een cruciale bottleneck in de procedure is geworden. Huidige planning is om het bestemmingsplan in maart vrij te geven voor inspraak. De verwerkingssnelheid van de te verwachten inspraakreacties bepalen in hoeverre het verlenen van de bouwvergunning voor de blokken III en IV van Ymere zal vertragen. Ymere heeft ook de start van de bouw inmiddels al enigszins naar achteren geschoven. De sloop van deze blokken staat voor eind 2010 gepland. Dit heeft bij de gemeente geleid tot het tijdelijk stilleggen van de voorbereiding van de uitvoering van het bouwrijp maken.

Het bestemmingsplan is op 20 januari 2011 door de raad vastgesteld en Ymere heeft een bouwaanvraag voor de blokken IIIa en IVa ingediend. De geplande datum voor de start sloop is februari 2011.

Financieel resultaat

MPG 2011 : kostenneutraal.

De gemeente en de drie woningbouwcorporaties hebben in de Transformatieovereenkomst 2007 afspraken gemaakt voor de transformatie van de Haarlemse woonwijken. In deze overeenkomst is vastgelegd op welke wijze de kosten van de aanleg van de openbare ruimte tussen de gemeente en de corporaties worden verdeeld. Conform de transformatieovereenkomst wordt een vast bedrag per woning beschikbaar gesteld voor de openbare ruimte. Dit bedrag wordt tussen de gemeente en de corporaties in een verhouding van achtereenvolgens 65 en 35 procent verdeeld. Om een sluitende grondexploitatie te kunnen krijgen, hebben de corporaties aangegeven om de kosten van het parkeren op eigen terrein volledig voor hun rekening te nemen. Dit, in tegenstelling tot wat is aangegeven in de Transformatieovereenkomst 2007.

Risico's

De gemeente financiert de transformatiebijdrage voor dit project voor een deel uit de ISV-2 bijdrage. Voor een deel zullen, indien dit er komt, ISV-3 gelden worden ingezet. Indien dit niet of niet geheel mogelijk zal blijken, zal de raad een alternatieve financiering voorgelegd worden door herprioritering binnen de gelden bestemd voor ontwikkeling.

Door de economische crisis is bij veel projecten onzekerheid ontstaan over het tijdstip, waarop zij in ontwikkeling zullen gaan. Dit geldt ook voor de Zuidstrook. De grondexploitatie toont het resultaat van het totale exploitatiegebied. Echter, het niet of niet conform de afgesproken planning en de inhoud voorbereiden

en uitvoeren van het project en de deelprojecten, kan gevolgen hebben voor de hoogte van de transformatiebijdrage, de geraamde grondopbrengsten en daarmee het resultaat van de grondexploitatie.

De woningen van Ymere aan de H. Schafstraat, blokken IIIb en IVb, worden mogelijk niet binnen dit project vervangen, maar tijdens de ontwikkeling van de Oorkondelaan. Dit is een aanpassing op de stedenbouwkundige visie. Het openbaar gebied aan de zuidkant van deze blokken blijft wel deel uitmaken van het project Zuidstrook. Indien deze wijziging als financiële consequentie heeft, dat de transformatiebijdrage wijzigt, betekent dit een tekort in de dekking van de kosten. Dit moet nog worden vastgelegd.

Kwantitatief resultaat aan het einde van het project

Sloop en nieuwbouw van circa 700 woningen.

Realisatie van circa 8.400 tot 11.000 m² aan commerciële ruimten.

Bijdrage aan stedelijke programma's

Uitwerking van de Transformatieovereenkomst "Haarlemse Woonwijken" 2007.

Ambtelijke opdrachtgever en/of contactpersoon

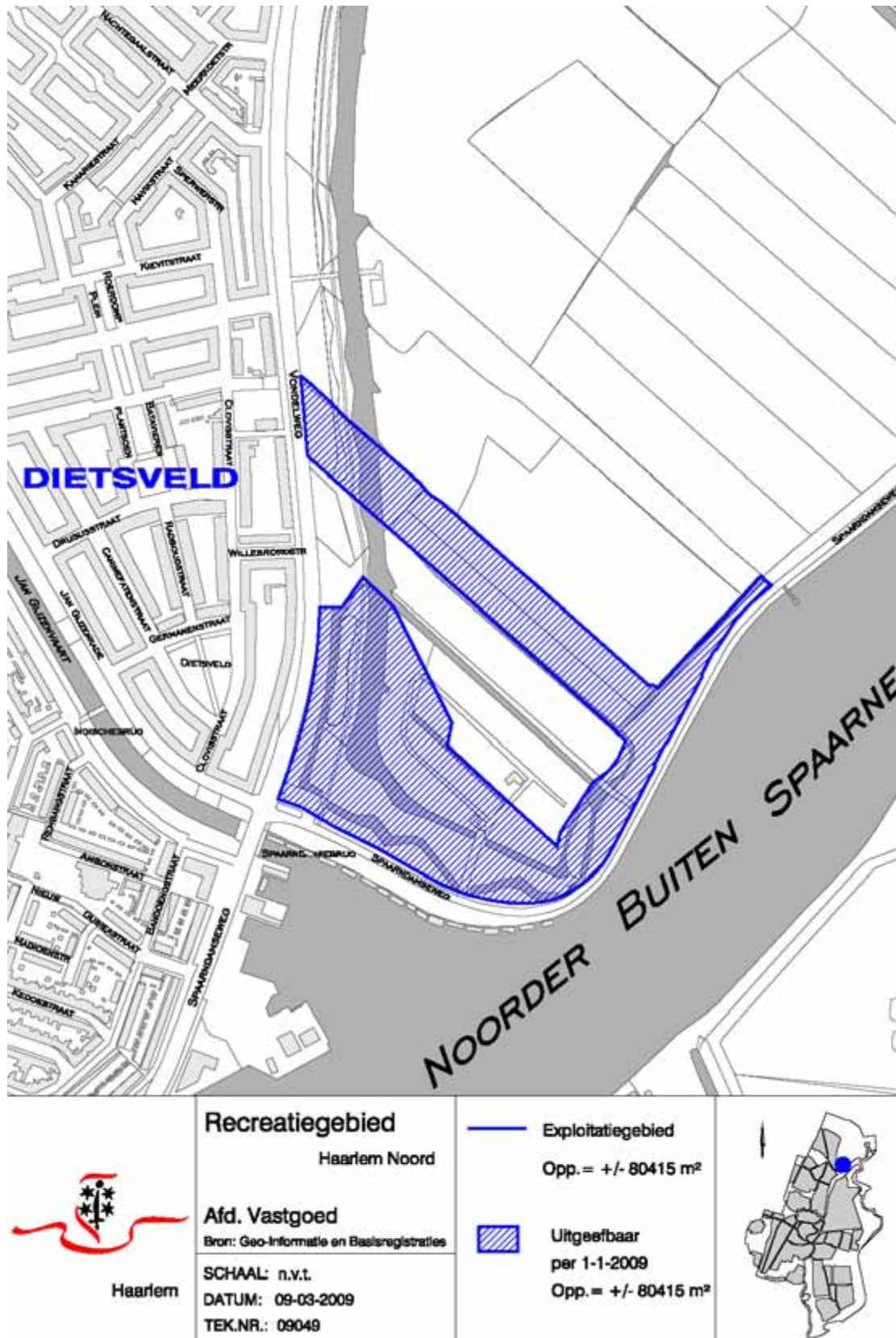
Cecile Hubers - 023 511 3366 - c.hubers@haarlem.nl

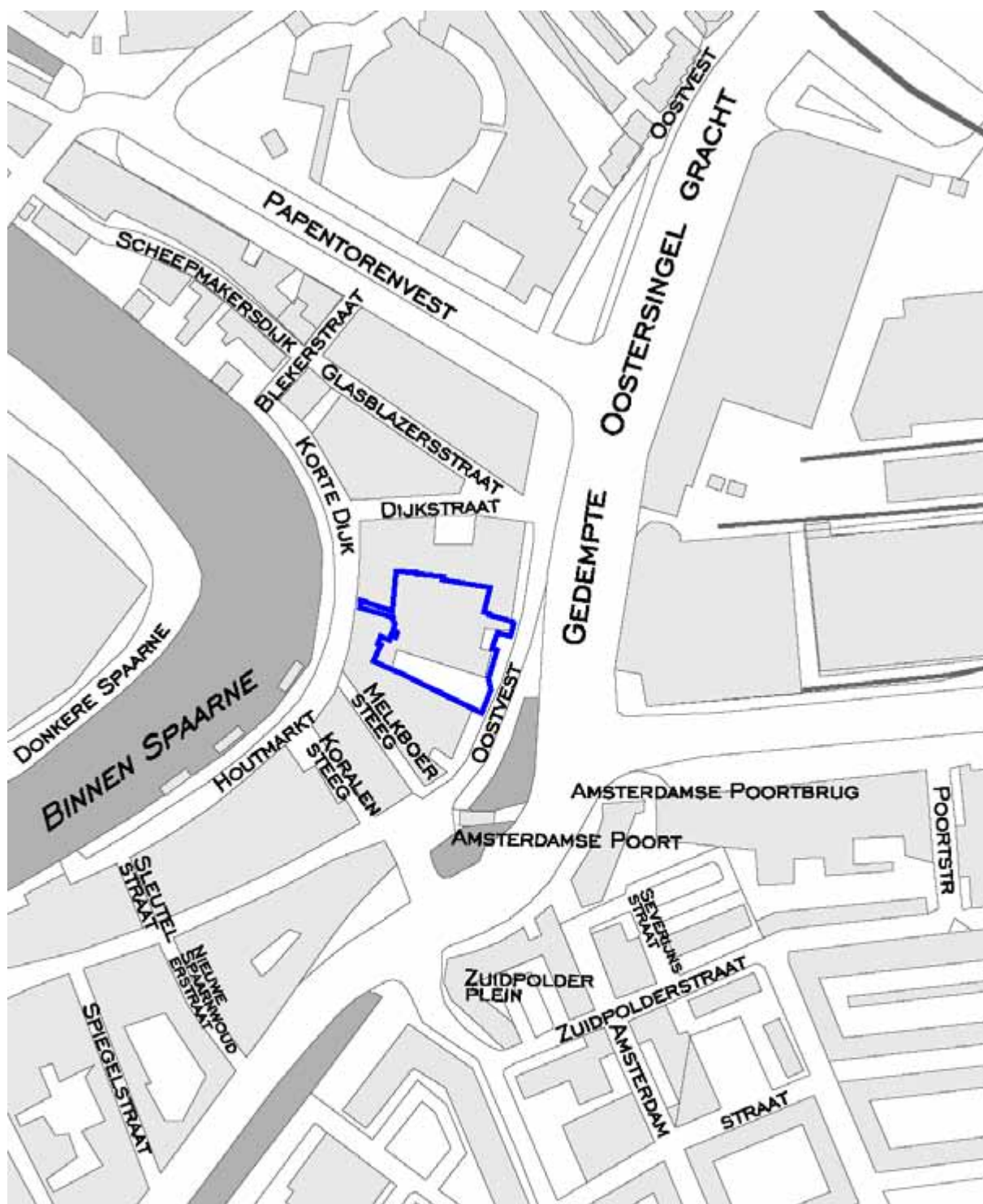
Overzicht besluitvorming	Projectfase	BIS nr.	Toelichting
Vaststellen projectopdracht Slachthuisbuurt Zuidstrook	Initiatiefase	2006/203889	
Stedenbouwkundige visie en openen van de grondexploitatie	Ontwerpfase	2008/17086	
Vaststellen welstandscriteria Slachthuisbuurt Zuidstrook	Ontwerpfase	2008/124502	
Voorlopig Ontwerp (VO) openbare ruimte vrijgeven voor inspraak	Ontwerpfase	2009/41006	
Projectovereenkomst H. Bosmansstraat	Ontwerpfase	2009/41007	
Projectovereenkomst H. Schaftstraat blok IIIa en IVa	Ontwerpfase	2009/67608	
Vaststelling bestemmingsplan Slachthuisbuurt Zuidstrook	Ontwerpfase	2010 412379	
VO openbare ruimte	Ontwerpfase	2011	

Complexnr: 141 Zomerzone Zuidstrook Grondexploitatie per 1 januari 2011		Loopjaar GrEx 2011 Start exploitatie 01-01-2006							
bedragen x €1000		per 2016	31-12-2010	prognose					
		Totaal	Boekwaarde	2011	2012	2013	2014	2015	2016
INVESTERINGSUITGAVEN									
7	Woonrijpmaken	8.864	5	1752	653	1197	1788	629	2.840
8	VTU, Planontwikkeling	2.378	677	273	123	234	357	357	357
Subtotaal 1 t/m 14		11.242	683	2.025	776	1.431	2.144	986	3.197
OPBRENGSTEN									
22	Uitgifte kantoren	-1420						-1420	
24	Uitgifte voorzieningen	-1736		-644	-431	-105	-556		
26	Bijdrage Gemeente	-5.366	-305	-1147	-224	-862	-1.033	282	-2.078
29	Bijdrage derden	-2.725		-618	-120	-464	-556	152	-1.119
30	Overige opbrengsten	-4	-4						
Subtotaal 21 t/m 30		-11.252	-309	-2.409	-776	-1.431	-2.144	-986	-3.197
Subtotaal 1 t/m 30: INVESTERINGSPLAN		-10	373	-383					
EXPLOITATIE									
40	Rente vreemd vermogen	10	19	-9					
41	Tijdelijk beheer								
Subtotaal 40 t/m 41		10	19	-9					
Saldo uitgaven en opbrengsten			392	-392					
Kasstroom									
Resultaat in Contante Waarde 01-01-2011									

MPG in vogelvlucht: overzicht van de projectwaarden per jaarverslag bedragen x € 1.000, eindwaarde, negatief = credit					
Project: 141 Zomerzone Zuidstrook					
Jaarverslag	MPG 2009	MPG 2010	MPG 2011		
Civiele kosten	8.947	9.048	8.864		
VTU	2.647	2.378	2.378		
overige kosten					
subtotaal	11.594	11.426	11.242		
grondopbrengsten	-3.171	-3.219	-3.156		
overige inkomsten	-8.431	-8.217	-8.096		
subtotaal	-11.602	-11.436	-11.252		
exploitatiesaldo	7	10	10		
eindresultaat EW	0	0	0		
eindresultaat CW					
eindjaar project	2012	2016	2016		

Overzicht gronden en niet-levende complexen

Haarlem

Houtmarkt 7

Afd. Vastgoed

Bron: Geo-Informatie en Basisregistraties

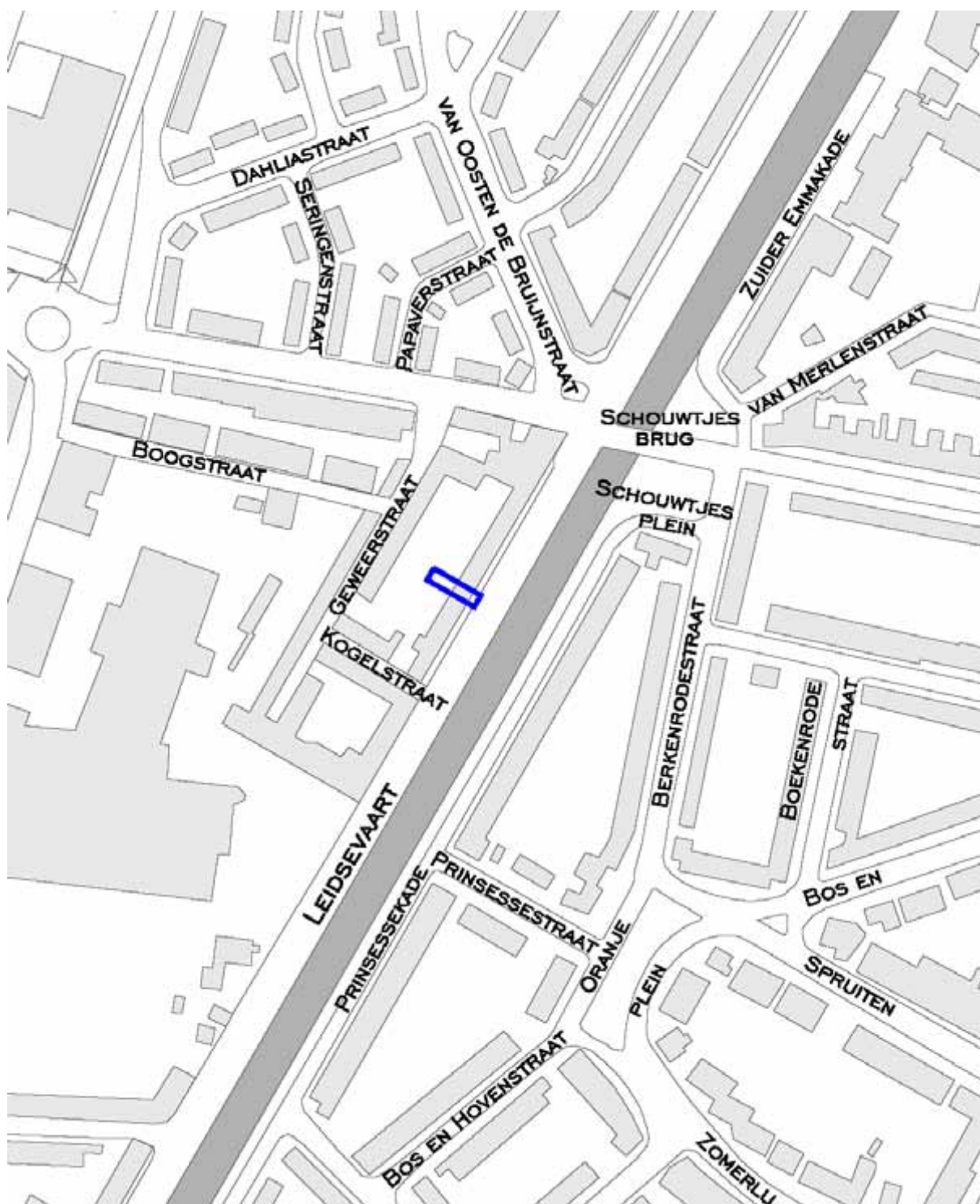
SCHAAL: n.v.t.

DATUM: 04-03-2009

TEK.NR.: 09044

— Exploitatiegebied
Opp. = +/- 2500 m²

Leidsevaart 362

Haarlem

Afd. Vastgoed

Bron: Geo-Informatie en Basisregistraties

SCHAAL: n.v.t.

DATUM: 04-03-2009

TEK.NR.: 09045

— Exploitatiegebied
Opp. = +/- 150 m²

Bijlage 1 Begrippenlijst

- **Actualisatie:** tijdens het jaar de stand van de actuele Grex inpassen.
- **Algemene Reserve:** reserve van de Algemene dienst.
- **Apparaatskosten (VTU):** kosten die worden gemaakt ten behoeve van de voorbereiding en uitvoering van een plan. Er worden twee soorten apparaatskosten onderscheiden: apparaatskosten intern en extern (bijvoorbeeld die van een stedenbouwkundig bureau).
- **Autonome mutaties:** de wijzigingen in plansaldi, waarop geen invloed kan worden uitgeoefend, zoals prijspeilcorrecties, een aanpassing van de datum contant en een toerekening van rentelasten.
- **Bestemmingsreserve:** een reserve, waarvan de bestedingsrichting ligt vastgelegd, maar waarvoor nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden over de inzet van de aanwezige gelden.
- **Bijzondere kosten:** kosten die niet onder de andere posten (verwerving, tijdelijk beheer, sloop, openbare werken en bodem) kunnen worden opgebracht. De bijzondere kosten zijn verder onderverdeeld in landmeetkundige kosten en overige bijzondere kosten (bijvoorbeeld de dekking van de onrendabele top van sociale woningen, kosten voor archeologie en andere).
- **Boekwaarde:** de som van de investeringen en opbrengsten op 1 januari van een bepaald jaar, zoals deze in de administratie is vastgelegd.
- **Bouwrijp maken:** de grond geschikt maken voor uitgifte om gebouwen te kunnen realiseren door allereerst te slopen en op te ruimen van gebouwen, bomen, afrasteringen enzovoorts en vervolgens door het uitvoeren van grondwerk (bijvoorbeeld ophogen, egaliseren en andere).
- **Bovenwijkse voorzieningen:** voorzieningen die niet direct aan een bepaald plangebied toegerekend kunnen worden.
- **Cashflow (kasstroom):** de som van nettowinst en afschrijvingen.
- **Civieltechnische werken (bouw- en woonrijp maken):** werkzaamheden die er toe leiden, dat er sprake is van grond die ondergronds en bovengronds obstakelvrij is en van te bebouwen gronden die op een goede wijze zijn ontsloten en kunnen functioneren. Hierbij moet worden gedacht aan de aanleg van wegen, riolering, groenvoorzieningen en waterpartijen, met alles wat daar - in het openbaar gebied - bij hoort.
- **Complex:** een geheel dat bij elkaar hoort voor wat betreft geïnvesteerd vermogen, kosten en opbrengsten.
- **Contante waarde:** de waarde van toekomstige kasstromen, die zijn uitgedrukt in de geldwaarden van nu, met behulp van een rentefactor.
- **Eindwaarde:** de waarde van kasstromen, die zijn uitgedrukt, per einddatum van het project.
- **Gesloten grondbalans:** grond die uit een locatie is vrijgekomen door ontgraving elders en op een locatie opnieuw is te gebruiken, oftewel het hergebruiken van grond van elders.
- **(Grond)exploitatiegebied:** de uit te geven terreinen en het openbaar gebied dat noodzakelijk moet worden aangepakt om de terreinen te kunnen uitgeven. Oftewel het netto plangebied, het plangebied minus de te handhaven elementen.
- **(Grond)exploitatiegrens:** het gebied waar binnen de grondkosten en de grondopbrengsten worden gerealiseerd. Binnen de exploitatiegrens wordt het grondgebruik bepaald (2).
- **Grondbalans:** (1) ontgraven grond van elders, die in een project opnieuw gebruikt kan worden. (2) De grondbalans geeft inzicht in de hoeveelheid grond die vrijkomt, of nodig is, bij de realisatie van een stedenbouwkundig plan.
- **Grondbeleid:** het geheel aan geschreven en ongeschreven spelregels en door overheden gehanteerde beleidsstrategieën ten aanzien van de grondmarkt (oftewel het geheel van instrumenten dat wordt ingezet).
- **Grondexploitatie:** het proces van de productie en daarmee ook van de prijsvorming van bouw- en woonrijpe grond en het zorgdragen voor de bouwrijpe grond, dat deze op het juiste tijdstip op de markt wordt gebracht (2).
- **Grondexploitatiebegroting:** het vastgestelde totaal van begrotingen voor kosten en baten per plan, waarvan het resultaat is vastgelegd in een plansaldo.
- **Grondkosten:** kosten die samenhangen met de productie van uitgeefbare grond.
- **Grondquote:** het aandeel van de grond in de totale stichtingskosten, met andere woorden de vrij op naam prijs van een woning.

- **Haalbaarheidsanalyse:** inschatting van de mogelijke kosten en opbrengsten van een bepaalde locatie.
- **Herziening (herziene grondexploitatie):** een nieuwe grondexploitatie voor een operationeel plan. De opbouw van een herziening is identiek aan die van een grondexploitatie, maar met toevoeging van het hoofdstuk verschillenverklaring.
- **Indexering:** periodische aanpassing van prijzen.
- **Inrichtingsgebied:** het netto exploitatiegebied oftewel het exploitatiegebied minus de planstructuur.
- **Meerjaren perspectief grondexploitaties (MPG):** het MPG is een inventarisatie en prognose van de resultaten van de lopende grondexploitaties. Het doel hiervan is het geïntegreerd inzichtelijk maken van de financiën, planning, programma's en de mogelijke risico's van de lopende grondexploitaties.
- **Nominale waarde:** de waarde zonder rekening te houden met de tijdsfactor.
- **Omslagkosten:** de kosten van bovenwijkse voorzieningen. Deze kosten dienen over de diverse plannen of over het gehele grondgebruik verdeeld te worden.
- **Omslagrente:** het interne rentepercentage dat de gemeente jaarlijks vaststelt voor de begroting.
- **Onvoorziene kosten:** kosten die niet waren voorzien. Niet te verwarren met risico's, die wel inzichtelijk zijn.
- **Opstalexplotatie:** betreft de verhuur van gebouwen (kantoren, bedrijfspanden en woningen).
- **Opstalontwikkeling:** het oprichten van gebouwen (woningen, kantoren en bedrijfsgebouwen).
- **Plangebied:** het gebied dat onder de invloed van het project valt. Het plangebied hoeft niet samen te vallen met het exploitatiegebied; het exploitatiegebied is meestal kleiner.
- **Plankosten:** onder plankosten vallen de apparaatskosten; er is sprake van interne en externe apparaatskosten (VTU-kosten).
- **Plansaldo:** het saldo van een project.
- **Prijspeil:** kosten zijn gekoppeld aan een prijspeil, dat aangeeft, op welk tijdstip een kosten- of opbrengstenpost van toepassing is. Om prijzen uit verschillende jaren onderling te vergelijken, corrigeren we de gevonden bedragen met een indexwaarde, die een relatieve stijging of daling aangeeft (inflatie).
- **Programma:** een aantal samenhangende activiteiten, die op zijn minst voorzien zijn van inhoudelijke doelstellingen, bestuurlijke kengetallen en een budget. Voor elk programma wordt bij de begroting omschreven, wat bereikt zal worden, wat daarvoor gedaan gaat worden en wat de kosten zijn. Hierbij is verevening tussen de onderliggende deelprojecten toegestaan.
- **Programmabegroting:** onderdeel van de begroting, waarin de te realiseren programma's, het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en het bedrag voor onvoorzien zijn opgenomen.
- **Reserve grondexploitaties:** De huidige reserve van vastgoed (hoofdstuk 1), waarin winsten en verliezen uit grondexploitaties worden verrekend.
- **Residuele waarde (kantoren):** het verschil tussen de economische waarde van de te realiseren functies en de kosten om deze te realiseren.
- **Residuele waarde (woningen):** de grondwaarde die gezien wordt als het residu dat overblijft, nadat van de marktprijs van de woningen, de bouwkosten van die woningen zijn afgetrokken. Het is de maximale prijs die voor de grond betaald kan worden.
- **Risico** (hier worden de projectrisico's bedoeld): dit risico vertaalt zich in te verwachten activiteiten met een bepaalde kans op voorkomen. Het op te nemen bedrag wordt dan bepaald door de kans maal het bedrag van de activiteit. Het betreft hier niet de onvoorziene kosten die bij de uit te voeren werken voorkomen.
- **Risicoanalyse:** het biedt de mogelijkheid om risico's te kwantificeren en posten met de grootste risicobijdrage op te sporen. Dit resulteert in uitspraken over de kansverdeling van het resultaat of de aanbeveling om voor een bepaalde post tot risicobeheersmaatregelen over te gaan.
- **Risicovoorziening:** het geld dat opzij wordt gezet om kosten van verwachte risico's mee op te vangen.
- **Tijdelijk beheer:** de kosten die samenhangen met het tijdelijke beheer en onderhoud van gronden (en opstallen), voordat overgegaan wordt tot het bouwrijp maken van die gronden.
- **Tussentijdse winstneming:** winstneming voordat de exploitatie wordt afgesloten. Dit kan alleen als de exploitatie dit toelaat. Dit houdt in, dat op momenten, waarbij met zekerheid kan worden gezegd, dat de genomen winst, geen gevaar oplevert voor de betreffende exploitatieberekening. Dit moet plaatsvinden via een raadsvoorstel.
- **Uitgeefbaar gebied:** het netto inrichtingsgebied oftewel het inrichtingsgebied minus buurtwegen en buurtgroen.
- **Uitgifte:** verkoop van bouwrijpe, uitgeefbare terreinen en/of uitgifte in erfpacht.

- **Verevening:** bijzondere vorm van egalisatie binnen of tussen complexen.
- **Verwerving:** beschikking krijgen over de benodigde gronden en opstallen.
- **Verwervingskosten:** kosten van verwerving.
- **Voorkeursrecht:** een wettelijk recht dat een gemeente voorrang (en geen plicht) geeft op de verwerving van onroerende zaken.
- **Voorziening:** een bepaalde reservering in verband met een voorzien tekort. Anders dan een gewone reservering kan de raad de bestemming niet meer wijzigen. Een dotatie en een vrijval geschieden bij raadsbesluit.
- **Weerstandsvermogen:** het deel van de Reserve grondexploitaties dat nodig is om toekomstige risico's van de operationele grondexploitaties te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen dat nodig is, wordt uitgedrukt in bandbreedte.
- **Winstneming:** winst boeken als de investeringen en opbrengsten zijn gerealiseerd.
- **Woonrijp maken:** het woonrijp maken omvat alle activiteiten die nodig zijn om een bruikbaar maaiveld (openbare ruimte) te realiseren.

Bijlage 2 Overzicht afkortingen

BBV	: Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BGGE	: Beheerverordening Grond- en Gebouwenexploitatie
GreX	: grondexploitatie
CW	: contante waarde
EW	: eindwaarde
MPG	: meerjaren perspectief grondexploitaties
PPS	: publiek private samenwerking
OPH	: Ontwikkelingsprogramma Haarlem
OGV	: openbare ruimte, groen en verkeer
BVO	: (bvo) bruto vloeroppervlakte

Bijlage 3 Totaaloverzicht

Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven van de complexen hoofdstuk I					NB opbrengsten worden negatief weergegeven				
Bedragen x Eur 1.000									
Complex nummer	geopende grondexploitatie	Omschrijving	Boekwaarde ultimo 2009	mutaties 2010	Boekwaarde ultimo 2010	Prognose eindresultaat MPG2010	Prognose eindresultaat MPG2011	Mutatie 2010 voorziening toekomstige verliezen	Jaar gereed
Zelfstandige complexen									
017	ja	Ripperda	2.286.774	-1.854.841	431.933	-3.850.261	-3.857.063		2015
014	ja	Raaks	-2.047.997	-3.474.042	-5.522.039	-2.396.003	-2.490.484		2014
079	ja	Deli	5.375.052	787.049	6.162.101	-26.919	671.932	671.932	2015
157	ja	Badmintonpad	-793.354	615.933	-177.421	2.347.462	2.202.422	-145.040	2015
Subttl Zelfstandige complexen			4.820.475	-3.925.901	894.574	-3.925.721	-3.473.193	526.892	
FUCA									
027	ja	Amsterdamse Buurt	2.637.435	-207.716	2.429.719	2.012.198	1.868.565	-143.634	2011
028	ja	Leidse Buurt c.a.	2.245.402	84.543	2.329.945	672.636	656.803	-15.833	2011
029	ja	Wisselw oningen	-720.579	-35.912	-756.491	-720.364	-756.382	-36.018	2011
Subttl FUCA			4.162.258	-159.085	4.003.173	1.964.470	1.768.986	-195.484	
Program ma Waarderpolder									
001		WP Revit. Nader te verdelen	0	81.109	81.109	0			2010
002		WP Revit. Oostpoort II	0	807	807	0			2010
003		WP Revit. Algemeen	0	1.285.025	1.285.025	0			2010
004		WP Niet Revit. Zuid West (EBH)	0	-9.884.156	-9.884.156	0			2010
005	ja	WP Revit. Noord Oost	3.954.004	474.952	4.428.956	5.536.113	2.118.783		2017
006		WP Revit. Rommelterreintjes	0	1.970.871	1.970.871	0			2010
007	ja	WP Revit. Noord West	53.899	78.144	132.043	-1.306.270	-1.319.580		2017
010	ja	WP Revit. Zuid West (EBH)	2.073.836	181.276	2.255.112	-3.119.648	-4.745.947		2017
092		administratief	0	168	168				
098	ja	WP Niet Revit./ VEREVENINGSEXPLOITATIE	-11.178.525	5.905.814	-5.272.711	-15.729.309	-10.975.430		2017
Subttl Waarderpolder/EBH			-5.096.786	94.010	-5.002.776	-14.619.114	-14.922.174	0	
Program ma Schalkwijk 2000+									
048	verz	Schalkwijk 2000 Programma	1.080.474	-3.886.263	-2.805.789	3.969.903	3.989.897		2019
035		Monacopad	181.292	-181.292	0	0			2010
036	ja	Europawijk-Zuid	-1.568.324	-344.299	-1.912.624	344.912	-60.428		2013
037	ja	023 Haarlem	210.631	-943.195	-732.563	-13.875.625	-13.651.875		2019
041	ja	Schalkstad	5.355.552	-3.714.009	1.641.542	5.780.276	2.456.877		2011
042	ja	Aziëweg	7.577.732	470.712	8.048.444	3.090.933	3.492.638		2013
043	ja	Meerwijk Centrum	4.209.317	212.378	4.421.695	4.472.580	4.528.310		2013
047		Schoolenaer	-3.126.432	3.126.432	0	0			2010
099	ja	Doctorshof	-4.441.251	-182.010	-4.623.261	-3.686.949	-3.968.382		2011
040	ja	Nederlandlaan	-422.532	380.078	-42.455	-20.195	-66.074		2011
044		Molenwijk	-130.360	16.847	-113.513	-130.360	-113.513		
Subttl Schalkwijk			8.926.098	-5.044.621	3.881.476	-54.525	-3.392.551	0	
Program ma Spoorzone									
110	verz	Spoorzona Programma		-44.369	-44.369	0	2.660.232		2017
009	ja	Spoorzona Oostpoort Oost fase I	-38.420	802.079	763.660	738.723	0		2010
115	ja	Spoorzona Oostpoort Oost Fase II	1.706.424	1.050.822	2.757.246	-4.009.638	-3.418.302		2018
031	ja	Spoorzona Oostpoort Oost fase III (Stadion)	1.953.004	109.050	2.062.054	1.892.411	2.062.054	109.050	2010
094	ja	Spoorzona Oostpoort West	7.655.662	-182.629	7.473.033	-1.096.203	-1.163.108		2018
113	ja	Spoorzona Scheepsmakerskwartier	2.925.771	269.802	3.195.574	247.468	360.797		2017
111		Spoorzona Stationsplein	0		0	0			2010
112		Spoorzona Gonnestraat	0	1.806	1.806	0	0		2010
117		Spoorzona Oostpoort Oost Fase IV	0		0	0			2010
119		Spoorzona Rondje Bolwerken	0		0	0			2010
Subttl Spoorzone			14.202.442	2.006.562	16.209.004	-2.227.238	501.673	109.050	
Program ma Delftwijk									
130	verz	Delftwijk Programma	-7.011.570	-1.042.129	-8.053.699	-7.690.278	-7.767.858		2020
131	ja	Delftwijk Delftlaan Noord	433.624	202.917	636.541	178.015	170.837		2012
132	ja	Delftwijk Slauerhofstraat	940.160	48.641	988.801	122.857	310.583		2012
133	ja	Delftwijk Marsmanplein	3.363.928	-2.305.907	1.058.021	276.814	-212.578		2013
134	ja	Delftwijk Middengebied	722.382	2.670.538	3.392.920	6.778.004	7.041.467		2013
135		Delftplein	28.946	1.447	30.393	28.946			
136	ja	Delftwijk Delftlaan Zuid	0	0	0	82.074	45.583		2017
137	ja	Delftwijk Van Moerkerkenstraat	0	0	0	8.009	23.383		2016
138	ja	Delftwijk A. vd Leeuwstraat	0	0	0	102.762	107.705		2017
156	ja	Vondelweg	225.367	404.252	629.619	113.554	121.747		2011
Subttl Delftwijk			-1.297.163	-20.241	-1.317.404	758	-159.132	0	
Zomerzone									
140	verz	Zomerzone programma	-1.308	-37	-1.345	-1.308	-1.345		2017
091	ja	DSK	-2.294.326	31.566	-2.262.759	-694.112	-217.041		2017
141	ja	Zomerzone Zuidstrook	158.596	233.842	392.438	0	0		2016
019		Oorkondelaan/Pladellastraat RB 12/2003	751.848	-108.046	643.802	751.848			2011
Subttl Zomerzone			-1.385.190	157.325	-1.227.864	56.428	-218.386	0	

Vervolg op volgende pagina

Hoofdstuk 1 overigen								
011	Recreatiegebied Haarlem Noord	1.007.902	50.571	1.058.473				
021	Westelijke Randweg (volkstuinten)	166.517	6.683	173.200				
022	Pieter Wentelaan	0	121	121				
032	Houtmarkt 7 Fiets'n fabriek	4.820.726	291.180	5.111.906			291.180	
096	Leidsevaart 362	207.946	12.549	220.495				
	Subttl Hoofdstuk 1 overigen	6.203.091	361.104	6.564.195	0	0	291.180	0
Totaal	ho 1 gronden en complexen	30.535.227	-6.530.848	24.004.378	-18.804.943	-19.894.778	731.638	
	Vrijval verk res V Bischerstraat RB 111/06						-84.746	
	Onttrekking ten gunste van Reserve erfpacht 2010						35.036	
	Dotatie bestemmingsreserve Scholen, RB 092/2007						145.040	
	Onttrekking reserve Optimalisatie Spoorzone						500.000	
	Onttrekking reserve conform KaderNota 2005						1.000.000	
	Totaal Hoofdstuk 1	30.535.227	-6.530.848	24.004.378	-18.804.943	-19.894.778	2.326.967	
				<i>mutaties Reserve GrEx 2010</i>			2.326.967	
				stand Reserve GrEx ultimo 2009			-2.476.252	
				stand Reserve GrEx ultimo 2010			-149.285	